

- 1334 / 11 - 97 / 98

**Chambre des Représentants
de Belgique**

SESSION ORDINAIRE 1998-1999 (*)

21 OCTOBRE 1998

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION DE LA
JUSTICE (1)

PAR
M. **Jo VANDEURZEN**

(1) Composition de la commission : Voir p. 2.

(*) Cinquième session de la 49e législature.

- 1334 / 11 - 97 / 98

**Belgische Kamer
van Volksvertegenwoordigers**

GEWONE ZITTING 1998-1999 (*)

21 OKTOBER 1998

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
JUSTITIE (1)

UITGEBRACHT DOOR
DE HEER **Jo VANDEURZEN**

(1) Samenstelling van de commissie : Zie blz. 2.

(*) Vijfde zitting van de 49e zittingsperiode.

- 1334 / 11 - 97 / 98

Chambre des Représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1998-1999 (*)

21 OCTOBRE 1998

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION DE LA
JUSTICE (1)

PAR
M. Jo VANDEURZEN

SUR

PROPOSITION DE LOI

**modifiant le Code de la nationalité
belge en ce qui concerne la
procédure de naturalisation**

PROPOSITION DE LOI

**modifiant le Code
de la nationalité belge**

PROPOSITION DE LOI

**insérant dans le Code civil
un article 171bis relatif
aux mariages blancs**

PROPOSITION DE LOI

**complétant le Code de la nationalité belge
par une disposition concernant la
connaissance de la langue**

PROPOSITION DE LOI

**modifiant le Code
de la nationalité belge**

(1) Composition de la commission : Voir p. 2.

(*) Cinquième session de la 49e législature.

- 1334 / 11 - 97 / 98

Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1998-1999 (*)

21 OKTOBER 1998

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
JUSTITIE (1)

UITGEBRACHT DOOR
DE HEER Jo VANDEURZEN

OVER

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van het Wetboek van de
Belgische nationaliteit wat de
naturalisatieprocedure betreft**

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van het Wetboek
van de Belgische nationaliteit**

WETSVOORSTEL

**houdende invoeging in het Burgerlijk
Wetboek van een artikel 171bis
betreffende de schijnhuwelijken**

WETSVOORSTEL

**tot aanvulling van het Wetboek van de
Belgische nationaliteit met een
bepaling over de taalkennis**

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van het Wetboek
van de Belgische nationaliteit**

(1) Samenstelling van de commissie : Zie blz. 2.

(*) Vijfde zitting van de 49e zittingsperiode.

PROPOSITION DE LOI

visant à lutter contre les mariages de convenance

PROPOSITION DE LOI

modifiant le Code de la nationalité belge en vue de décourager la pratique des mariages de complaisance

PROPOSITION DE LOI

modifiant le Code de la nationalité belge

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné ces propositions de loi au cours de ses réunions des 6 et 13 mai, 30 juin, 29 et 30 septembre et 6 et 7 octobre 1998.

(1) Composition de la commission :

Président : M. Duquesne.

A. — Membres titulaires :	B. — Membres suppléants :
C.V.P. MM. Vandeurzen, Van Overberghe, Verherstraeten, Willems.	Mmes Creyf, D'Hondt (G.), MM. Didden, Leterme, Mme Verhoeven.
P.S. MM. Borin, Giet, Moureaux.	MM. Biefnot, Dallons, Eerdeken, Minne.
V.L.D. MM. Dewael, Van Belle, Verwilghen.	MM. Chevalier, De Croo, van den Abeelen, Versnick.
S.P. MM. Landuyt, Vandenbosche.	MM. Delathouwer, Vande Lanotte, Van der Maelen.
P.R.L.-F.D.F. MM. Barzin, Duquesne.	Mme Herzet, MM. Maingain, Simonet.
P.S.C. M. du Bus de Warnaffe.	MM. Beaufays, Gehlen.
VI. M. Laeremans.	MM. Annemans, De Man.
Blok Agalev/M. Lozie.	M. Decroly, Mme Schüttringer.
Ecolo	

C. — Membre sans voix délibérative :

V.U. M. Bourgeois.

Voir :

- 1334 - 97 / 98 :

— N° 1 : Proposition de loi de MM. Louis Michel, Antoine Duquesne, Didier Reynders et François-Xavier de Donnée.

— Nos 2 à 10 : Amendements.

- 1010 - 96 / 97 :

— N° 1 : Proposition de loi de M. Hugues Wailliez.

- 933 - 96 / 97 :

— N° 1 : Proposition de loi de M. Claude Eerdeken.

- 927 - 96 / 97 :

— N° 1 : Proposition de loi de MM. Filip De Man, Jean Geraerts et Joris Huysentruyt.

- 725 - 96 / 97 :

— N° 1 : Proposition de loi de M. Jean Geraerts.

- 624 - 95 / 96 :

— N° 1 : Proposition de loi de M. Jacques Vandenhoute et consorts.

- 152 - 95 / 96 :

— N° 1 : Proposition de loi de M. Antoine Duquesne.

- 1508 - 97 / 98 :

— N° 1 : Proposition de loi de M. Frans Lozie et Mme Martine Schüttringer.

Voir aussi :

— N° 12 : Texte adopté par la commission.

WETSVOORSTEL

tot bestrijding van de schijnhuwelijken

WETSVOORSTEL

tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit teneinde de schijnhuwelijken tegen te gaan

WETSVOORSTEL

tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft deze wetsvoorstellen besproken tijdens haar vergaderingen van 6 en 13 mei, 30 juni, 29 en 30 september en 6 en 7 oktober 1998.

(1) Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Duquesne.

A. — Vaste leden :	B. — Plaatsvervangers :
C.V.P. HH. Vandeurzen, Van Overberghe, Verherstraeten, Willems.	Mevr. Creyf, Mevr. D'Hondt (G.), HH. Didden, Leterme, Mevr. Verhoeven.
P.S. HH. Borin, Giet, Moureaux.	HH. Biefnot, Dallons, Eerdeken, Minne.
V.L.D. HH. Dewael, Van Belle, Verwilghen.	HH. Chevalier, De Croo, van den Abeelen, Versnick.
S.P. HH. Landuyt, Vandenbosche.	HH. Delathouwer, Vande Lanotte, Van der Maelen.
P.R.L.-F.D.F. HH. Barzin, Duquesne.	Mevr. Herzet, HH. Maingain, Simonet.
P.S.C. H. du Bus de Warnaffe.	HH. Beaufays, Gehlen.
VI. H. Laeremans.	HH. Annemans, De Man.
Blok Agalev/H. Lozie.	H. Decroly, Mevr. Schüttringer.
Ecolo	

C. — Niet-stemgerechtigd lid :

V.U. H. Bourgeois.

Zie :

- 1334 - 97 / 98 :

— N° 1 : Wetsvoorstel van de heren Louis Michel, Antoine Duquesne, Didier Reynders en François-Xavier de Donnée.

— N°s 2 tot 10 : Amendementen.

- 1010 - 96 / 97 :

— N° 1 : Wetsvoorstel van de heer Hugues Wailliez.

- 933 - 96 / 97 :

— N° 1 : Wetsvoorstel van de heer Claude Eerdeken.

- 927 - 96 / 97 :

— N° 1 : Wetsvoorstel van de heren Filip De Man, Jean Geraerts en Joris Huysentruyt.

- 725 - 96 / 97 :

— N° 1 : Wetsvoorstel van de heer Jean Geraerts.

- 624 - 95 / 96 :

— N° 1 : Wetsvoorstel van de heer Jacques Vandenhoute c.s.

- 152 - 95 / 96 :

— N° 1 : Wetsvoorstel van de heer Antoine Duquesne.

- 1508 - 97 / 98 :

— N° 1 : Wetsvoorstel van de heer Frans Lozie en mevrouw Martine Schüttringer.

Zie ook :

— N° 12 : Tekst aangenomen door de commissie.

Lors de la réunion du 6 mai 1998, votre commission a souhaité recueillir l'avis de la commission des naturalisations. Cet avis est joint en annexe 1.

La proposition de loi modifiant le Code de la nationalité belge en ce qui concerne la procédure de naturalisation (Doc. n° 1334/1) a été retenue comme proposition de base pour la discussion.

Le 28 septembre 1998, le gouvernement a présenté un amendement (n° 79, Doc. n° 1334/7) tendant à remplacer les articles 2 et 3 de la proposition de loi précitée par cinq articles.

Cet amendement du gouvernement — auquel plusieurs sous-amendements ont été présentés — a ensuite été choisi comme texte de base par la commission pour la poursuite de la discussion.

I. — EXPOSES INTRODUCTIFS

1. *Proposition de loi modifiant le Code de la nationalité belge en ce qui concerne la procédure de naturalisation (Doc. n° 1334/1)*

M. Reynders attire l'attention sur le fait que la proposition de loi veut rappeler que le passage par la nationalité reste une voie essentielle en ce qui concerne l'exercice de droits politiques. Ainsi, lors de l'examen de la révision de l'article 8 de la Constitution, l'orateur a souligné qu'il était essentiel de maintenir la logique de la nationalité et d'appliquer enfin les engagements internationaux pris par la Belgique. Il se déclare attaché, au delà de la nationalité, à une reconnaissance progressive de la citoyenneté européenne et des droits politiques qui y seraient liés. Selon lui, les traités de Maastricht et d'Amsterdam n'ont pas été suffisamment loin en matière de citoyenneté. Ils ont cependant prévu des mécanismes d'accès à des droits politiques lors des élections communales comme européennes. Avant les élections communales de 1994, il lui paraissait déjà indispensable que la Belgique exécute ses engagements internationaux et octroie dès lors ces droits politiques à l'ensemble des ressortissants européens.

En ce qui concerne la nationalité elle-même, l'auteur regrette que les procédures actuelles, d'une part, soient encore assez compliquées ou mettent en œuvre des principes un peu lourd pour les demandeurs et d'autre part, ne présentent pas suffisamment d'éléments d'adhésion aux valeurs qui fondent la nationalité.

En conséquence, il propose tout d'abord de simplifier la procédure en supprimant l'obligation de vérifier systématiquement le concept d'intégration.

Quelqu'un qui vit en Belgique depuis une période déterminée et qui souhaite acquérir la nationalité

Tijdens haar vergadering van 6 mei 1998 heeft uw commissie gevraagd om terzake het advies van de commissie voor de naturalisaties in te winnen. Dat advies gaat als bijlage 1.

Als uitgangspunt voor de bespreking werd gekozen voor het wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit wat de naturalisatieprocedure betreft (Stuk n° 1334/1).

Op 28 september 1998 werd door de regering een amendement n° 79 (Stuk n° 1334/7) ingediend ertoe strekkend de artikelen 2 en 3 van voornoemd wetsvoorstel door vijf artikelen te vervangen.

Dit regeringsamendement — waarop verscheidene subamendementen werden ingediend — werd vervolgens door de commissie als nieuwe basistekst genomen voor de voortzetting van de bespreking.

I. — INLEIDENDE UITEENZETTINGEN

1. *Wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit wat de naturalisatieprocedure betreft (Stuk n° 1334/1)*

De heer Reynders wijst erop dat het wetsvoorstel ertoe strekt in herinnering te brengen dat het verwerven van de nationaliteit een absolute vereiste is om politieke rechten te mogen uitoefenen. Bij de bespreking van de herziening van artikel 8 van de Grondwet heeft de spreker onderstreept dat het van wezenlijk belang is de aan de nationaliteit ten grondslag liggende redenering te handhaven en eindelijk werk te maken van de internationale verbintenissen die België heeft aangegaan. De spreker is niet alleen gehecht aan de Belgische nationaliteit, maar ook aan de geleidelijke erkenning van het Europese burgerschap en de eventueel eraan verbonden politieke rechten. Hij vindt dat de Verdragen van Maastricht en Amsterdam niet ver genoeg zijn gegaan inzake burgerschap, hoewel in die teksten regelingen zijn ingebouwd die politieke rechten verlenen bij de gemeenteraadsverkiezingen en de Europese verkiezingen. Reeds vóór de gemeenteraadsverkiezingen van 1994 achtte hij het noodzakelijk dat België zijn internationale verbintenissen zou nakomen en derhalve die politieke rechten zou toekennen aan alle Europese ingezetenen.

Wat de nationaliteit zelf betreft, betreurt de spreker dat de vigerende procedures nog vrij ingewikkeld zijn of uitgaan van principes die voor de aanvragers toch moeilijk liggen; hij betreurt ook dat bij die procedures onvoldoende rekening wordt gehouden met elementen waaruit moet blijken dat de betrokkene de waarden onderschrijft waarop de nationaliteit berust.

Hij stelt bijgevolg in de eerste plaats voor om de procedure te vereenvoudigen, met name door de afschaffing van de verplichting om het begrip « intégratie » systematisch te toetsen.

Iemand die al bepaalde tijd in België woont en de Belgische nationaliteit wil verwerven, geeft precies

belge, fait déjà preuve de son intégration. Il n'y a pas lieu d'organiser de surcroît une vérification spécifique.

Il propose également de réduire certains délais de procédure notamment en supprimant l'automaticité du recours à l'enquête du parquet. L'auteur n'est pas opposé à organiser encore différemment l'accès à la nationalité à condition de maintenir une durée de résidence minimum en Belgique comme condition d'accès.

L'autre volet de la proposition réside dans le renforcement de l'adhésion à la collectivité nationale à travers une prestation de serment au terme de la procédure entre les mains du président de la Chambre des représentants ou de la personne qu'il désigne spécialement à cet effet. Le texte du serment est celui prévu par le décret du 20 juillet 1831 concernant le serment à la mise en vigueur de la monarchie constitutionnelle représentative. Il s'agit en fait de l'engagement au respect de la Constitution et des lois du peuple belge en ce compris les engagements internationaux pris par la Belgique et plus particulièrement la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales qui joue un rôle important dans la détermination des valeurs qui fondent la nationalité belge.

Ici aussi, l'auteur se déclare ouvert à d'autres formules d'adhésion à la collectivité nationale comme une déclaration de citoyenneté ou d'adhésion à la citoyenneté. L'auteur insiste fortement sur cet engagement car l'important dans l'acquisition de la nationalité réside dans l'adhésion à des valeurs. Il cite à ce propos deux exemples. Il y a lieu d'adhérer de façon explicite à la laïcité de l'Etat, c'est-à-dire l'indépendance de l'Etat par rapport à toute organisation religieuse ou philosophique. Il est important également de s'engager à respecter l'égalité entre homme et femme. Cette égalité constitue en effet une valeur qui devrait fonder de plus en plus l'appartenance à la collectivité nationale et européenne même si des progrès doivent encore être réalisés même en Belgique.

2. Proposition de loi modifiant le Code de la nationalité belge (Doc. n° 1010/1)

M. Wailliez fait observer, comme le relève le Professeur Delpérée, qu'« à la différence des textes révolutionnaires et même du Code civil, la Constitution n'utilise qu'exceptionnellement l'expression de *citoyen*. Elle fait plus souvent usage de la formule *Les Belges*. D'où l'importance de la distinction entre Belges et étrangers. Par ses causes comme par ses conséquences, elle détermine des statuts distincts pour les individus au sein de l'Etat. C'est dire qu'en précisant

daardoor al blijk van integratiewil. Terzake hoeft geen bijkomende specifieke controle te worden uitgevoerd.

De indiener stelt ook voor om een aantal procedurele termijnen te verkorten, met name door komaf te maken met het feit dat stelselmatig een beroep wordt gedaan op het onderzoek door het parket. Hij verzet er zich niet tegen om inzake toegang tot de nationaliteit verschillen in te bouwen, mits als toegangsvoorwaarde een minimale verblijfsduur in België wordt gehandhaafd.

Het tweede onderdeel van het voorstel bestaat erin duidelijker aan te geven dat er een band is met de Belgische samenleving; dat kan gebeuren via een eed die na afloop van de procedure wordt afgelegd in handen van de voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers, of in handen van de persoon die speciaal daartoe wordt aangewezen door de voorzitter. De tekst van de eedformule is die waarin is voorzien bij het decreet van 20 juli 1831 betreffende de eed voor de instelling van de constitutionele vertegenwoordigende monarchie. Daarbij wordt in feite de verbintenis aangegaan om de Grondwet en de wetten van het Belgische volk in acht te nemen, met inbegrip van de internationale verbintenissen die België heeft aangegaan, inzonderheid het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, dat van wezenlijk belang is bij de bepaling van de waarden waarop de Belgische nationaliteit berust.

Ook in dat verband is de spreker gewonnen voor andere formules waarbij die band met de Belgische samenleving moet blijken, zoals een verklaring van burgerschap of van erkenning van dat burgerschap. De indiener wijst met klem op dat engagement, omdat bij het verwerven van de Belgische nationaliteit de erkenning van de waarden van essentieel belang is. Hij geeft twee voorbeelden : er moet expliciet worden erkend dat de Belgische Staat een lekenstaat is, met andere woorden dat de Staat zich onafhankelijk opstelt ten opzichte van enige godsdienstige of levensbeschouwelijke beweging. Voorts is het ook van belang de gelijkheid man/vrouw in acht te nemen; die gelijkheid is immers een waarde waaruit de band met de Belgische en de Europese samenleving meer en meer zou moeten blijken, ook al behoort op dat punt ook in België nog vooruitgang te worden geboekt.

2. Wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit (Stuk nr 1010/1)

De heer Wailliez haalt een citaat van professor Delpérée aan : « In tegenstelling tot sommige teksten van de Revolutie en zelfs tot het Burgerlijk Wetboek, gebruikt de Grondwet slechts uitzonderlijk de term *burger*. Vaker hanteert ze de formulering *De Belgen* (...). Vandaar het belang van het onderscheid tussen Belgen en vreemdelingen. Zowel door de oorzaken ervan als door de gevolgen die het heeft, verleent dat onderscheid verschillende statuten aan de indivi-

les critères de rattachement d'un individu à l'Etat, la Constitution et les lois qui procurent exécution à ses dispositions posent les bases d'un véritable statut du citoyen. Les règles d'attribution ou d'acquisition de la nationalité belge prennent, dans ce contexte, leur signification véritable. » (F. Delpérée, *Droit constitutionnel*, Tome 1, Larcier 1987, n° 69, pp. 129 et 130).

A l'heure où « grande naturalisation » et « naturalisation ordinaire » apparaissent comme des notions déjà lointaines, il est temps de mettre le holà si on ne veut sacrifier ce qu'on a de plus cher sur l'autel de la loi du sol, au nom de l'hypothétique intégration de centaines de milliers d'étrangers qui n'ont ni voulu sincèrement, ni mérité la faveur de recevoir de façon individuelle ou collective mais bien souvent incontrôlée, les droits, privilèges et dignités pour lesquels les Belges se sont battus.

En bradant la nationalité belge par le biais de notions floues et de parodies de procédures d'attribution, d'acquisition ou de naturalisation telles que l'attribution automatique de la nationalité ou les concepts de présomption de volonté d'intégration ou d'« attaches véritables » avec la Belgique, etc., on favorise surtout la fraude, le cynisme et l'incivisme.

Au-delà des procédures radicalement simplifiées, ce sont bien souvent les conditions de fond qui ont été assouplies jusqu'à en être dénuées de toute substance.

La naturalisation, soumise à des conditions rigoureuses, doit redevenir, à côté du mode normal de la filiation, la seule façon de devenir Belge.

C'est pourquoi réaffirmer la primauté du *ius sanguinis*, autant que renforcer les conditions de naturalisation sont des objectifs prioritaires clairement affirmés par le Front national.

C'est dans cet esprit que s'inscrit la présente proposition de loi, qui ambitionne d'une part, de réformer les règles d'attribution et d'acquisition de la nationalité et d'autre part, de renforcer les conditions de naturalisation.

Enfin, la réforme proposée s'attache à régler, à tout le moins partiellement, certaines difficultés induites par la problématique de la double nationalité.

La présente proposition de loi entend préserver rien moins qu'un ensemble de traits communs qui, au-delà de considérations juridiques ou d'aléas de l'histoire, incarnent un patrimoine culturel et des valeurs identitaires qui, ayant survécu à tant d'épreuves, restent le reflet d'une philosophie politique et pour tout dire, d'une civilisation.

Les améliorations essentielles que procure au Code de la nationalité belge la première partie de la présente proposition de loi tendent à supprimer l'at-

duen binnen een zelfde Staat. Met andere woorden : door de criteria vast te leggen op grond waarvan een bepaald individu tot een Staat behoort, leggen de Grondwet en de wetten ter uitvoering van de bepalingen ervan, de basis voor een echt statuut van de burger. De regels die worden gehanteerd om de Belgische nationaliteit toe te kennen of te verwerven, krijgen in dat perspectief hun echte betekenis » (*vertaling*) — (F. Delpérée, *Droit constitutionnel*, Deel 1, Larcier 1987, n° 69, blz. 129 en 130).

Nu aan begrippen als « grote » en « gewone » naturalisatie nog slechts zijdelings enige betekenis wordt gehecht, is het tijd die evolutie een halt toe te roepen als we ons meest dierbare bezit niet willen slachtofferen op het altaar van het *ius soli*, in naam van de hypothetische integratie van honderdduizenden vreemdelingen die de gunst om op individuele of collectieve basis, maar vaak op een ongecontroleerde manier, de rechten, voorrechten en waardigheden te ontvangen waarvoor de Belgen gestreden hebben, niet oprecht wensten noch verdienden.

Door de Belgische nationaliteit zomaar te grabbel te gooien, via vage begrippen en toekennings-, verwervings- of naturalisatieprocedures die vaak een lachertje zijn, zoals de automatische toekenning van de nationaliteit of de begrippen « integratiewil » of « werkelijke banden » met België enz., werkt men vooral bedrog, cynisme en gebrek aan burgerzin in de hand.

Nog afgezien van de radicaal vereenvoudigde procedures, zijn het zeer vaak de basisvoorwaarden die zo soepel gemaakt werden dat ze thans volkomen uitgehold zijn.

Een aan strenge voorwaarden onderworpen naturalisatie moet, naast de normale manier van afstamming, de enige manier zijn om Belg te worden.

Daarom zijn het opnieuw bevestigen van de absolute voorrang van het *ius sanguinis*, alsmede de aanscherping van de voorwaarden tot naturalisatie de prioritaire doelstellingen die het Front National duidelijk wil doen gelden.

Dit wetsvoorstel ligt in de lijn van de zojuist geschetste gedachtegang; het heeft enerzijds de ambitie de regels inzake toekenning en verwerving van de nationaliteit te hervormen en anderzijds de naturalisatievoorwaarden strenger te maken.

Ten slotte wil de voorgestelde hervorming, althans gedeeltelijk, een aantal moeilijkheden regelen die voortvloeien uit de problematiek van de dubbele nationaliteit.

Dit wetsvoorstel strekt ertoe niets minder te vrijwaren dan een geheel van gemeenschappelijke kenmerken die, nog afgezien van juridische overwegingen of de grillen van de geschiedenis, gestalte geven aan een cultureel erfgoed en aan identiteitsgebonden waarden die, na zovele doorstane beproevingen, de weerspiegeling blijven van een politiek gedachtegoed of, anders gezegd, van een beschaving.

De essentiële verbeteringen die het eerste deel van dit wetsvoorstel aanbrengt in het Wetboek van de Belgische nationaliteit, strekken ertoe de toekenning

tribution de la nationalité par simple déclaration, que cette déclaration soit faite par les auteurs — ou les adoptants — pour leur enfant de moins de 12 ans né en Belgique (articles 11 et 11*bis* du Code selon les cas) ou bien par l'étranger âgé de 18 à 30 ans lui-même (article 12*bis*).

Le Front national ne saurait admettre que la question de la nationalité soit un simple acte administratif.

Par ailleurs, dans le souci d'enrayer les abus d'acquisition de la nationalité par mariage, l'octroi de la nationalité belge par le mariage ne sera plus possible à proprement parler. Cependant, cette réforme a égard aux situations spécifiques qui le justifient puisque, par *favor matrimonii*, elle aménage en faveur des étrangers qui ont contracté mariage avec un conjoint de nationalité belge certaines conditions de la naturalisation, assouplissant notamment les conditions d'âge, de résidence et d'examen.

La présente proposition de loi ambitionne en un deuxième temps de renforcer les conditions de fond et de procédure de naturalisation de façon efficace et significative.

Les mérites du candidat justifiant cette faveur pourront être vérifiés. Par ailleurs, il appartiendra au candidat de prononcer un serment solennel de fidélité et de loyauté à la patrie.

L'avis du collège des bourgmestre et échevins prévu par la réforme doit permettre aux autorités de proximité, par définition les plus habilitées à connaître le candidat au travers de son intégration locale, d'exercer un contrôle et le cas échéant, une censure à caractère extrêmement concret.

Parce que la présente proposition s'inscrit également dans un souci de protection de la santé et de l'ordre public, il paraissait opportun, au-delà des considérations qui précèdent, d'exiger du candidat qu'il rapporte la preuve de ce qu'il n'est pas atteint d'affections à caractère sexuellement transmissibles, comme le virus HIV.

D'autre part, il considère qu'il n'est pas excessif d'exiger d'un candidat à la naturalisation la connaissance élémentaire d'une des trois langues nationales.

Dès lors qu'un étranger veut devenir Belge, avec ce que cela suppose d'attachement et de fidélité à la patrie, on peut considérer pareillement qu'une connaissance suffisante de l'histoire constitutionnelle et de la géographie constituent des conditions *sine qua non*.

La meilleure façon de vérifier l'intensité de la motivation d'un candidat réside dans la rédaction prévue par la présente proposition, de la nature de ses motivations à devenir Belge. Cette épreuve aura en outre d'autres mérites, puisque le candidat pourra rapporter la preuve de sa maîtrise de celle des lan-

af te schaffen van de nationaliteit door eenvoudige verklaring, ongeacht of die verklaring wordt gedaan door de ouders — of de adoptie-ouders — voor hun in België geboren kind dat jonger dan 12 jaar is (artikelen 11 en 11*bis* van het Wetboek, al naar gelang het geval) of door de vreemdeling die tussen 18 en 30 jaar oud is (artikel 12*bis*).

Het Front National kan niet aanvaarden dat de nationaliteit een aangelegenheid is die alleen een eenvoudige administratieve handeling impliceert.

Om voorts de misbruiken af te remmen waarbij de nationaliteit door huwelijk wordt verworven, zal de toekenning van de Belgische nationaliteit door het huwelijk *sensu stricto* niet meer mogelijk zijn; deze hervorming heeft evenwel betrekking op de specifieke situaties die zulks verantwoorden aangezien die hervorming, op grond van de *favor matrimonii* ten gunste van buitenlanders die een huwelijk zijn aangegaan met een echtgenoot van Belgische nationaliteit, een aantal naturalisatievoorwaarden regelt en onder meer de leeftijds-, verblijfs- en examenvoorwaarden versoepelt.

Dit wetsvoorstel wil in tweede instantie de basis- en procedurevoorwaarden op een efficiënte en betekenisvolle wijze verstrengen.

De verdiensten van de kandidaat die voor deze gunst in aanmerking wil komen, kunnen worden getoetst. Voorts zal de kandidaat worden gevraagd een plechtige eed van trouw en loyaliteit aan het vaderland af te leggen.

Het advies van het college van burgemeester en schepenen, waarin door de hervorming wordt voorzien, moet de plaatselijke overheidsinstanties — die per definitie het best geplaatst zijn om de kandidaat en zijn mate van integratie te kennen — de mogelijkheid bieden een controle en eventueel een uitermate concrete censuur uit te oefenen.

Aangezien dit voorstel ook aandacht wil hebben voor de bescherming van de gezondheid en van de openbare orde, leek het, nog afgezien van de vorige beschouwingen, wenselijk van de kandidaat te eisen dat hij het bewijs levert niet besmet te zijn met seksueel overdraagbare ziekten zoals het HIV-virus.

De spreker vindt bovendien ook dat van iemand die kandidaat is voor de naturalisatie, kan worden geëist dat hij over een elementaire kennis van een van de drie landstalen beschikt.

Wanneer een vreemdeling Belg wil worden, met al wat zulks aan gehechtheid en trouw aan het vaderland onderstelt, kan men toch eveneens eisen dat een voldoende kennis van de constitutionele geschiedenis en van de aardrijkskunde van ons land een *conditio sine qua non* is ?

Dit voorstel bepaalt dat de kandidaat voortaan een verhandeling moet schrijven waarin hij toelicht om welke redenen hij juist Belg wil worden. Dat is uiteindelijk nog de beste manier om na te gaan hoe gemotiveerd een kandidaat is om Belg te worden. Een dergelijke toets biedt nog andere voordelen : op

gues nationales qu'il aura choisie, tout en affirmant son attachement à la culture, aux valeurs et aux lois belges.

Enfin, l'instauration d'une période de probation de nature à démontrer d'une part, la persistance dans le respect des conditions et d'autre part, que le candidat s'est professionnellement inséré, évite que la nationalité belge ne soit bradée à des étrangers parasites qui ne chercheraient, en définitive, qu'à être entretenus par la collectivité nationale.

Aussi la déchéance pure et simple de la nationalité, dans l'esprit de la présente proposition de loi, sera-t-elle désormais strictement appliquée aussitôt les conditions ne seraient plus réunies.

En conclusion, l'auteur attire l'attention sur le caractère complet de sa proposition de loi qui rencontre tous les problèmes soulevés par les autres propositions à l'examen.

3. Proposition de loi visant à lutter contre les mariages de convenance (Doc. n° 624/1)

M. Vandenhaute rappelle que la présente proposition comporte d'une part, des dispositions modifiant le Code civil et d'autre part, des dispositions modifiant le Code pénal.

Elle tend à lutter contre les mariages de convenance étant donné que de nombreux indices existent indiquant que de plus en plus d'étrangers provenant de pays non membres de l'Union Européenne contractent des mariages dont le seul but est de leur procurer la possibilité soit de séjourner en Belgique, soit d'obtenir à bref délai la nationalité belge.

Sous l'apparence d'actes ou de situations légalement irréprochables, s'élaborent de manière dissimulée et même parfois ostensible des situations génératrices de droits qui relèvent de la pure fiction, s'accompagnent très souvent de transactions impliquant des paiements de sommes importantes dont la cause est évidemment illicite et conduisent aussi dans certains cas à des situations pénibles sur le plan humain.

Il apparaît aujourd'hui que ni le pouvoir exécutif, ni le pouvoir judiciaire ne parviennent à enrayer la prolifération de mariages simulés particulièrement en milieu urbain.

Le droit positif n'offre actuellement aucune possibilité de défendre l'ordre public et l'institution du mariage qui reste une des pierres angulaires de la société.

Les hésitations des parquets en la matière s'expliquent peut-être par ce vide juridique.

Ceci a pour effet de placer régulièrement ces officiers de l'état civil dans des situations équivoques puisqu'ils sont contraints de se prêter à des parodies de mariage dès qu'il apparaît parfois de manière

die manier kan de kandidaat bewijzen dat hij een van onze landstalen die hij gekozen heeft, machtig is, terwijl hij terzelfder tijd zijn gehechtheid aan onze cultuur, onze waarden en onze wetten kan bevestigen.

De invoering, ten slotte, van een proefperiode waarin de kandidaat moet aantonen dat hij enerzijds aan de voorwaarden blijft voldoen en anderzijds dat hij zich beroepsmatig heeft geïntegreerd, voorkomt dat de Belgische nationaliteit zomaar te grabbel wordt gegooid en wordt weggegeven aan vreemdelingen-parasieten die het er uiteindelijk alleen maar om te doen was op kosten van de nationale gemeenschap te leven.

In de geest van dit wetsvoorstel zal vervallenverklaring zonder meer van de nationaliteit voortaan streng worden toegepast zodra de voorwaarden daartoe vervuld zijn.

Ter afronding attendeert de indiener erop dat zijn wetsvoorstel een afgerond geheel vormt, dat tegemoetkomt aan alle probleempunten die in de andere besproken wetsvoorstellen worden opgeworpen.

3. Wetsvoorstel tot bestrijding van de schijnhuwelijken (Stuk n° 624/1)

De heer Vandenhaute brengt in herinnering dat dit voorstel enerzijds bepalingen tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek bevat en anderzijds bepalingen tot wijziging van het Strafwetboek.

Het strekt ertoe schijnhuwelijken te bestrijden, aangezien er heel wat aanwijzingen zijn dat steeds meer niet-EU-vreemdelingen een huwelijk aangaan dat er enkel en alleen toe strekt in België te kunnen verblijven of op korte termijn de Belgische nationaliteit te verkrijgen.

Ogenschijnlijk gaat het om handelingen of situaties waarop wettelijk niets aan te merken valt. Op verdoken en soms zelfs op openlijke wijze worden toestanden in het leven geroepen die louter fictieve rechten doen ontstaan en zeer vaak gepaard gaan met de betaling van aanzienlijke geldbedragen voor praktijken die inderdaad ongeoorloofd zijn en die in sommige gevallen ook aanleiding geven tot situaties die op menselijk vlak onaangenaam zijn.

In dat verband blijken momenteel de uitvoerende, noch de rechterlijke macht in staat te zijn om paal en perk te stellen aan de snelle toename van het aantal schijnhuwelijken, met name in de steden.

Het Belgisch positief recht biedt momenteel geen enkele mogelijkheid tot bescherming van de openbare orde en van het huwelijk als instituut, dat nog altijd een van de hoekstenen van onze samenleving is.

Misschien is het stilzitten van de parketten door deze leemte in het recht te verklaren.

Dat heeft tot gevolg dat de ambtenaren van de burgerlijke stand geregeld voor een onmogelijke opgave komen te staan, aangezien zij verplicht zijn zich te lenen tot huwelijksplechtigheden die een echte

tellement évidente que les futurs époux poursuivent un but qui est totalement étranger à un projet de vie commune (époux ne parlant pas la même langue, disparité d'âge, intermédiaire accomplissant les formalités auprès de l'administration communale, ordre échu de quitter le territoire, visa expiré ou proche de la date d'expiration, etc.).

Quand bien même l'officier de l'état civil soupçonnerait le caractère fictif d'un mariage projeté, il doit s'incliner devant l'apparente régularité des pièces administratives qui lui sont soumises (acte de naissance ou, à défaut, acte de notoriété, déclaration sous serment, et éventuellement « attestation » exotique de célibat ...). Même si, suite à la publication des bans, des informations supplémentaires renforcent la conviction de l'officier de l'état civil quant au caractère simulé de mariage et qu'il porte ces faits à la connaissance du parquet, ce dernier ne fait que rarement opposition. Même dans les cas où le parquet fait opposition sur la base d'aveux écrits révélant le mariage simulé contre rémunération, le tribunal, à défaut d'un arsenal législatif précis, prononce le plus souvent la mainlevée de l'opposition et contraint de ce fait l'officier de l'état civil à procéder au mariage dans des conditions qui tournent véritablement en dérision l'institution organisée par le chapitre III du titre II du Livre Ier du Code civil.

La présente proposition de loi a pour but de fournir aux pouvoirs judiciaires et aux autorités locales qui sont souvent les mieux à même de pouvoir juger sur le terrain du caractère simulé ou non d'un mariage, les moyens de faire respecter l'ordre public : en prévoyant, outre des dispositions civiles, la création d'un délit spécifique.

L'auteur en conclusion, insiste sur l'urgence de sa proposition étant donné que depuis trop longtemps les officiers de l'état civil sont laissés dans le vide juridique.

4. *Proposition de loi modifiant le Code de la nationalité belge en vue de décourager la pratique des mariages de complaisance (Doc. n° 152/1)*

M. Duquesne souligne que cette proposition de loi tente de répondre à une préoccupation proche de celle de la précédente proposition. On constate en effet une multiplication des tractations commerciales visant à l'obtention, via le mariage, de la nationalité belge.

Depuis le dépôt de la présente proposition, les esprits ont évolué. Tout en restant attaché à la préoc-

parodie zijn. In vele gevallen blijkt immers overduidelijk dat de aanstaande echtgenoten in het geheel niet met elkaar trouwen om elkaars leven te delen (bijvoorbeeld wanneer zij elkaars taal niet spreken of tussen hen een zeer groot leeftijdsverschil bestaat, wanneer een tussenpersoon de formaliteiten bij het gemeentebestuur vervult of wanneer sprake is van een vervallen bevel om het grondgebied te verlaten, dan wel van een visum waarvan de geldigheidsduur al of nagenoeg is verstreken enz.)

Ook al vermoedt de ambtenaar van de burgerlijke stand dat het bij een voorgenomen huwelijk om een schijnhuwelijk gaat, toch moet hij erin berusten dat de hem overgelegde administratieve stukken (zoals bijvoorbeeld een geboorteakte of, bij ontstentenis daarvan, een akte van bekendheid, een beëdigde verklaring en eventueel een niet na te rekken « bewijs » dat de betrokkene ongehuwd is) ogenschijnlijk in orde zijn. Zelfs wanneer de ambtenaar van de burgerlijke stand na de huwelijksafkondiging over aanvullende inlichtingen beschikt die hem sterken in zijn overtuiging dat het om een schijnhuwelijk gaat en hij het parket daarvan in kennis stelt, doet het parket daartegen slechts zelden verzet. Wanneer het dat dan toch doet op grond van schriftelijke bekentenissen waaruit blijkt dat het om een tegen betaling gesloten schijnhuwelijk gaat, spreekt de rechtbank bij gebrek aan nauwkeurige wetsbepalingen meestal de opheffing van het verzet tegen het huwelijk uit. Daardoor verplicht ze de ambtenaar van de burgerlijke stand het huwelijk te voltrekken in omstandigheden die een aanfluiting zijn van het in Boek I, titel II, hoofdstuk III, van het Burgerlijk Wetboek geregelde instituut.

Dit wetsvoorstel heeft tot doel de rechterlijke overheid en de gemeentebesturen die vaak het best ter plekke kunnen oordelen of zij al dan niet met een schijnhuwelijk te maken hebben, de middelen te bezorgen om de openbare orde te doen eerbiedigen. Een en ander gebeurt niet alleen door in de nodige burgerrechtelijke bepalingen te voorzien, doch tevens door dergelijke praktijken tot een specifiek misdrijf te maken.

Tot besluit dringt de indiener erop aan dat zijn voorstel, gelet op het juridische vacuüm waarin de ambtenaren van de burgerlijke stand al zolang moeten werken, met bekwame spoed zou worden behandeld.

4. *Wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit teneinde de schijnhuwelijken tegen te gaan (Stuk n° 152/1)*

De heer Duquesne onderstreept dat dit wetsvoorstel poogt in te spelen op een aandachtspunt dat nauw bij het vorige voorstel aansluit. Men constateert immers dat er allerlei commerciële circuits worden opgezet om via het huwelijk de Belgische nationaliteit te verkrijgen.

Sinds de indiening van dit voorstel heeft zich een mentaliteitswijziging voltrokken. De indiener blijft

cupation qui est décrite, l'auteur fait également part de son évolution quant aux modalités prévues par sa proposition.

Deux conditions sont requises pour pouvoir célébrer le mariage :

a. Une condition objective à savoir la subordination du mariage à la production d'une pièce justifiant la régularité du séjour dans le Royaume.

Cette condition supplémentaire pour la conclusion d'un mariage ne peut être jugée contraire à la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales (article 12). Il s'agit d'une condition objective comme il en existe dans d'autres législations.

b. La seconde condition prévoyait l'écoulement de trois années de vie commune. L'auteur abandonne cette condition étant donné qu'il n'y a aucune raison d'imposer une forme de vie commune à laquelle les personnes n'adhèrent pas, certaines souhaitant peut-être se marier.

5. *Proposition de loi insérant dans le Code civil un article 171bis relatif aux mariages blancs (Doc. n° 933/1)*

M. Eerdekens précise que la proposition de loi instaure une mesure de prévention. Elle vise en effet à permettre à l'officier de l'état civil de tirer la sonnette d'alarme dès qu'il se trouve devant un mariage simulé. Dans un premier temps, il pourra refuser de célébrer un mariage dès lors qu'il a le sentiment que l'union envisagée a pour but principal de faire bénéficier l'un des futurs époux des effets de la nationalité résultant du mariage envisagé. Les présomptions doivent être sérieuses. Il ne peut s'agir d'un caprice de l'officier de l'état civil.

La liste des présomptions figurant à l'article 2 de la proposition n'est nullement limitative. Ainsi, les présomptions peuvent s'appuyer notamment sur les constatations suivantes :

1° les candidats au mariage éprouvent des difficultés à dialoguer et ont recours à un interprète;

2° l'un des candidats au mariage cohabite maritalement avec un tiers de manière durable;

3° les candidats au mariage ne connaissent pas le nom ou la nationalité de leur futur époux;

4° une somme d'argent a été promise à l'un des candidats au mariage pour contracter celui-ci;

5° l'un des candidats au mariage se livre notoirement à la prostitution.

Dès qu'il constate qu'un certain nombre de présomptions sont réunies, l'officier de l'état civil doit notifier au parquet son refus momentané de célébrer

de beschreven problematiek belangrijk vinden, maar wijst er ook op dat hijzelf zich inmiddels een andere mening heeft gevormd over de in zijn voorstel omschreven concrete toepassingswijze.

Vooraleer sprake kan zijn van een huwelijk, moeten noodzakelijk twee voorwaarden vervuld zijn :

a. Een objectieve voorwaarde, met name het feit dat men, om te huwen, een document moet kunnen voorleggen waaruit blijkt dat men legaal in het Rijk verblijft.

Deze bijkomende voorwaarde voor het sluiten van een huwelijk mag niet als strijdig worden beschouwd met artikel 12 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden. Het gaat hier om een objectieve voorwaarde zoals ook bij andere wetten het geval is.

b. De tweede voorwaarde stelde dat men vóór het huwelijk drie jaar moest hebben samengewoond. De indiener laat die voorwaarde thans vallen aangezien er geen enkele reden is om een samenlevingsvorm op te leggen waar de betrokkenen niet kunnen achter staan (mensen die meteen willen huwen bijvoorbeeld).

5. *Wetsvoorstel houdende invoeging in het Burgerlijk Wetboek van een artikel 171bis betreffende de schijnhuwelijken (Stuk n° 933/1)*

De heer Eerdekens preciseert dat met dit wetsvoorstel een preventieve maatregel wordt ingesteld. Het strekt ertoe de ambtenaar van de burgerlijke stand de mogelijkheid te bieden een alarmprocedure op te starten zodra hij met een schijnhuwelijk wordt geconfronteerd. In een eerste stadium zal hij kunnen weigeren het huwelijk te sluiten wanneer hij de indruk heeft dat de geplande echtverbintenis tot voornaamste doel heeft een van de toekomstige echtelieden baat te laten hebben bij de op grond van het geplande huwelijk verkregen nationaliteit. Men moet daarvan dan wel een ernstig vermoeden hebben. Het mag daarbij hoegenaamd niet om een gril van de ambtenaar van de burgerlijke stand gaan.

De in artikel 2 opgesomde lijst van vermoedens is geenszins exhaustief. Zo kunnen de vermoedens onder meer op de volgende vaststellingen gebaseerd zijn :

1° de dialoog tussen de huwelijkskandidaten verloopt moeizaam en via een tolk;

2° een van de huwelijkskandidaten woont op duurzame wijze samen met een derde;

3° de huwelijkskandidaten kennen de naam of de nationaliteit van hun toekomstige echtgenoot niet;

4° een van de huwelijkskandidaten heeft een som geld aangeboden gekregen om het huwelijk aan te gaan;

5° een van de huwelijkskandidaten staat bekend als iemand die actief is in de prostitutie.

Zodra hij constateert dat een aantal vermoedens verenigd zijn, moet de ambtenaar van de burgerlijke stand het parket kennis geven van het feit dat hij

le mariage en indiquant les éléments sur lesquels il s'appuie.

Le ministère public dispose d'un délai de trois mois pour former opposition au mariage. A défaut, l'officier de l'état civil peut célébrer le mariage.

La proposition de loi ne contient aucune disposition pénale. Même si actuellement le nombre de mariages blancs n'est pas élevé, les officiers de l'état civil se trouvent dans une insécurité juridique absolue, s'exposant même à une action civile en dommages et intérêts en cas de refus de célébrer le mariage.

6. *Proposition de loi modifiant le Code de la nationalité belge (Doc. n° 725/1) et proposition de loi complétant le Code de la nationalité belge par une disposition concernant la connaissance de la langue (Doc. n° 927/1)*

M. Laeremans considère qu'à l'heure actuelle, la nationalité est accordée avec beaucoup trop de souplesse et de facilité, de sorte que l'on peut s'interroger sérieusement quant à la volonté et la possibilité d'intégration des intéressés. Les ghettos des grandes villes rendent l'intégration pratiquement impossible et la nationalité est essentiellement demandée en raison des avantages qui y sont liés, plutôt que par désir d'appartenir à une communauté.

La première proposition de loi vise à empêcher les étudiants étrangers d'encore faire valoir leurs années d'études et leur séjour en Belgique pour atteindre le nombre d'années de résidence principale nécessaire pour acquérir la nationalité.

La deuxième proposition concerne spécifiquement la condition de langue. Il va de soi que si l'on veut faire partie de la communauté d'un pays donné, l'on doit également consentir un effort minimal afin d'apprendre la langue locale. A l'étranger, et en particulier aux Etats-Unis, qui sont une société multiculturelle par excellence, les conditions auxquelles est subordonné l'octroi de la nationalité sont beaucoup plus strictes.

L'intervenant renvoie à cet égard aux développements de la proposition de loi.

7. *Proposition de loi modifiant le Code de la nationalité belge (Doc. n° 1508/1)*

Mme Schüttringer rappelle qu'il est déjà prévu à l'heure actuelle que les étrangers qui sont nés en Belgique et y résident depuis leur naissance peuvent acquérir la nationalité belge. La proposition prévoit d'étendre cette possibilité à tous les étrangers âgés de dix-huit ans qui ont été autorisés à s'établir en Belgique et qui y résident depuis cinq ans au moins (trois ans pour les réfugiés politiques et les apatrides). La simplification visée de la procédure d'acquisition de la nationalité entraînera automatiquement un allègement des formalités administrati-

tijdelijk weigert het huwelijk te sluiten; daarbij geeft hij de elementen aan waarop die vermoedens berusten.

Het openbaar ministerie beschikt over een termijn van drie maanden om tegen het huwelijk verzet aan te tekenen. Gebeurt dat niet, dan kan de ambtenaar van de burgerlijke stand het huwelijk sluiten.

Al ligt het aantal schijnhuwelijken momenteel niet hoog, toch verkeren de ambtenaren van de burgerlijke stand terzake in een totale rechtsonzekerheid; ze stellen zich zelfs bloot aan een burgerlijke rechtsvordering tot schadeloosstelling zo ze weigeren het huwelijk alsnog te sluiten.

6. *Wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit (Stuk n° 725/1) en wetsvoorstel tot aanvulling van het Wetboek van de Belgische nationaliteit met een bepaling over de taalkennis (Stuk n° 927/1)*

Volgens de heer Laeremans wordt de nationaliteit thans veel te soepel en te gemakkelijk toegekend, waarbij ernstige vragen rijzen omtrent de integratiewil en integratiemogelijkheid van de betrokkenen. Gettowijken in grote steden maken de integratie zo goed als onmogelijk en de nationaliteit wordt vooral gevraagd om de eraan verbonden voordelen, eerder dan omwille van het verlangen te behoren tot één van de gemeenschappen.

Het eerste wetsvoorstel heeft als bedoeling te verhinderen dat buitenlandse studenten hun studiejaren en verblijf in België nog kunnen laten gelden om het vereiste aantal jaren hoofdverblijf te bereiken dat noodzakelijk is voor de verwerving van de nationaliteit.

Het tweede voorstel is specifiek gericht op de taalvereiste. Het is evident dat wanneer men tot de gemeenschap van een bepaald land wil behoren, men ook een minimale inspanning dient te doen om de plaatselijke taal aan te leren. In het buitenland en meer in het bijzonder in de Verenigde Staten, die een multiculturele samenleving bij uitstek vormen, bestaan veel strengere voorwaarden.

De spreker verwijst hierbij naar de toelichting bij het wetsvoorstel.

7. *Wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit (Stuk n° 1508/1)*

Mevrouw Schüttringer brengt in herinnering dat de toegang tot de Belgische nationaliteit nu reeds bestaat voor de vreemdelingen die in België zijn geboren en er sinds hun geboorte verblijven. Met dat wetsvoorstel wordt het mogelijk die toegang uit te breiden tot alle vreemdelingen van 18 jaar die de toestemming hebben verkregen zich in België te vestigen en er sedert ten minste vijf jaar verblijven (drie jaar voor politiek vluchtelingen en staatlozen). De beoogde vereenvoudiging van de nationaliteitsverwervingsprocedure zal automatisch leiden tot een

ves, mais il demeure toutefois essentiel que l'étranger introduise personnellement la demande en question. Les étrangers peuvent, par le biais de la procédure normale de naturalisation, introduire une demande motivée en vue d'acquérir la nationalité belge auprès du pouvoir législatif, sans que soit fixée aucune condition en matière de durée du séjour.

L'intervenante propose d'abandonner la notion de « volonté d'intégration », estimant qu'il s'agit d'un critère tout à fait subjectif donnant lieu à des inégalités dans l'examen des dossiers.

Contrairement toutefois à ce que fait la proposition de loi modifiant le Code de la nationalité belge en ce qui concerne la procédure de naturalisation (Doc. n° 1334/1), on ne peut lier la problématique de la naturalisation au débat sur le droit de vote. Il s'agit de deux choix différents, fondés sur des motifs différents. On ne peut obliger quelqu'un à acquérir la nationalité belge pour pouvoir voter.

La proposition tend également à supprimer la distinction qui est faite entre les enfants nés de parents belges selon qu'ils sont nés en Belgique ou à l'étranger : tout enfant né de parents belges est automatiquement belge, quel que soit le lieu de sa naissance.

II. — DISCUSSION GENERALE

Le représentant du ministre de la Justice précise que le gouvernement estime qu'il convient de vérifier d'abord si les droits politiques ne peuvent être exercés pleinement dans l'état actuel de la législation en matière de nationalité, éventuellement moyennant l'une ou l'autre adaptation. Il est disposé à analyser et à aider à résoudre les problèmes que pose l'actuelle procédure de naturalisation — en collaboration avec la commission des naturalisations — ainsi qu'à combattre les abus, pourvu que l'existence de ces abus et les mesures à mettre en œuvre fassent l'objet d'un consensus.

Le gouvernement entend déposer un projet de loi relatif à la légalisation d'actes étrangers tels que des jugements, des extraits d'actes, etc., qui, combinée à la reconnaissance des mariages étrangers, peut contribuer à résoudre le problème des mariages blancs. Si l'on se focalise sur ces seuls mariages blancs, on incitera les intéressés à contourner la réglementation par d'autres moyens se situant tous dans le domaine de l'état des personnes. Le gouvernement a pour objectif de résoudre ce type de problèmes de façon globale dans le cadre de la codification du droit international privé, ce qui est préférable à l'élaboration d'une solution partielle.

Le représentant du ministre formule ensuite plusieurs observations sur les différentes propositions de loi à l'examen.

administratieve verlichting, maar het blijft wel essentieel dat de vreemdeling persoonlijk de desbetreffende aanvraag indient. Vreemdelingen kunnen op gemotiveerde vraag, via de normale naturalisatieprocedure bij de wetgevende macht, de nationaliteit aanvragen zonder dat eisen worden gesteld inzake verblijfsduur.

De spreekster stelt voor de notie van de wil tot integratie volledig uit te bannen daar het een compleet subjectief criterium betreft dat ertoe leidt dat de dossiers niet op dezelfde wijze worden onderzocht.

In tegenstelling echter tot het wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit wat de naturalisatieprocedure betreft (Stuk n° 1334/1), kan de naturalisatieproblematiek niet gebonden worden aan het debat over het kiesrecht. Het gaat om twee gescheiden keuzen op grond van verschillende motieven. Men kan geen personen verplichten de Belgische nationaliteit aan te nemen om te mogen stemmen.

Het voorstel wil ook het onderscheid afschaffen dat geldt voor uit Belgische ouders geboren kinderen al naargelang ze in België dan in het buitenland zijn geboren : elk uit Belgische ouders geboren kind wordt automatisch Belg ongeacht zijn geboorteplaats.

II. — ALGEMENE BESPREKING

De vertegenwoordiger van de minister van Justitie deelt mede dat de regering van oordeel is dat eerst dient te worden nagegaan of de politieke rechten niet ten volle kunnen worden uitgeoefend krachtens de huidige, eventueel aan te passen, nationaliteitswetgeving. Zij is bereid de knelpunten in de huidige naturalisatieprocedure — in samenwerking met de commissie voor de naturalisaties — te onderzoeken en helpen op te lossen, alsook de misbruiken aan te pakken mits er een consensus aanwezig is over het bestaan van die misbruiken en de uit te vaardigen maatregelen.

De regering heeft het voornemen een wetsontwerp in te dienen met betrekking tot de legalisatie van buitenlandse akten zoals vonnissen, akte-uittreksels en dergelijke, wat, samen met de erkenning van buitenlandse huwelijken, kan bijdragen tot een oplossing voor de problematiek van de schijnhuwelijken. Zich enkel concentreren op die schijnhuwelijken, leidt ertoe dat men zal proberen via andere wegen, alle gesitueerd op het domein van de staat van de personen, de regelgeving te omzeilen. De bedoeling is aanwezig om voor dergelijke problemen in het kader van de codificatie van het internationaal privaatrecht in zijn geheel een oplossing te ontwerpen. Dit verdient de voorkeur boven het regelen van een deelaspect.

De vertegenwoordiger van de minister formuleert vervolgens een aantal opmerkingen over de verschillende wetsvoorstellen die worden onderzocht.

1. En ce qui concerne *la proposition de loi modifiant le Code de la nationalité belge en ce qui concerne la procédure de naturalisation* (Doc. n° 1334/1), il fait observer que l'on apprécie également la volonté d'intégration dans le cadre d'autres procédures d'acquisition de la nationalité telles que l'acquisition par option, l'acquisition par mariage et en raison de la possession d'état de Belge.

Si la suppression proposée du critère de volonté d'intégration à l'article 15, § 2, du Code de la nationalité belge est acceptée, des problèmes se poseront en ce qui concerne les autres formes d'acquisition de la nationalité.

Etant donné qu'un seul critère d'appréciation subsiste dans cet article (« faits personnels graves »), il ne faut pas exclure le risque que l'on fasse, d'une manière ou d'une autre, un usage abusif de ce critère.

Les chiffres fournis par la commission des naturalisations montrent que, depuis 1996, le nombre de naturalisations a doublé, ce qui est un signe du bon fonctionnement du système actuel.

Il est par ailleurs contradictoire de demander, dans la proposition, de maintenir l'enquête par le parquet, alors que celle-ci porte précisément sur la volonté d'intégration que l'on veut aujourd'hui supprimer.

2. *La proposition de loi modifiant le Code de la nationalité belge* (Doc. n° 1010/1) vise à durcir considérablement le Code de la nationalité. Reste à savoir si cette proposition peut recueillir un consensus suffisant en commission.

3. On peut répondre aux critiques formulées dans les propositions de loi relatives à la problématique des mariages blancs (*proposition de loi modifiant le Code de la nationalité belge en vue de décourager la pratique des mariages de complaisance* (Doc. n° 152/1), *proposition de loi visant à lutter contre les mariages de convenance* (Doc. n° 624/1), et *proposition de loi insérant dans le Code civil un article 171bis relatif aux mariages blancs* (Doc. n° 933/1)), en adoptant une réglementation plus efficace en ce qui concerne les actes de l'état civil des Belges et des étrangers lorsqu'ils ont été établis à l'étranger (problématique de la légalisation) ainsi qu'en ce qui concerne la reconnaissance des mariages étrangers.

Pour le reste, le représentant du ministre estime qu'il conviendrait de remplacer le système désuet de la publication des bans par un système plus moderne. Il peut souscrire aux définitions des mariages blancs selon lesquelles ceux-ci sont des mariages dont le but exclusif est de procurer à l'un des époux des avantages en ce qui concerne la nationalité ou le séjour. L'officier de l'état civil doit avoir la possibilité de refuser de célébrer un mariage.

1. Inzake het wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit wat de naturalisatieprocedure betreft (Stuk n° 1334/1), wijst hij erop dat de integratiewil ook bij andere procedures van nationaliteitsverwerving zoals de nationaliteitskeuze, de verkrijging van de Belgische nationaliteit op grond van huwelijk en wegens het bezit van de staat van Belg, wordt onderzocht.

Wanneer de voorgestelde schrapping van de integratiewil, als te toetsen criterium, in artikel 15, § 2, van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, wordt aanvaard dan ontstaat hierdoor een moeilijkheid bij de andere vormen van nationaliteitsverwerving.

Enkel één beoordelingscriterium wordt dan nog in voornoemd artikel overgehouden (« gewichtige feiten eigen aan de persoon ») waardoor het risico ontstaat dat van dit criterium op een of andere wijze misbruik zal worden gemaakt.

De cijfergegevens afkomstig van de commissie voor de Naturalisaties tonen evenwel aan dat het aantal naturalisaties sinds 1996 verdubbeld is, wat toch wijst op een functioneren van het bestaande stelsel.

Bovendien is het tegenstrijdig dat men in het voorstel vraagt dat het onderzoek door het parket zou bewaard blijven, terwijl dit juist betrekking heeft op de integratiewil die men nu wil zien verdwijnen.

2. *Het wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit* (Stuk n° 1010/1) houdt een aanzienlijke verstrenging in van de nationaliteitswetgeving. De vraag is of daaromtrent voldoende overeenstemming bestaat in de commissie.

3. Aan de in de voorstellen betreffende de problematiek van de schijnhuwelijken (*wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit teneinde de schijnhuwelijken tegen te gaan* (Stuk n° 152/1), *wetsvoorstel tot bestrijding van de schijnhuwelijken* (Stuk n° 624/1) en *wetsvoorstel houdende invoeging in het Burgerlijk Wetboek van een artikel 171bis betreffende de schijnhuwelijken* (Stuk n° 933/1)), opgeworpen bezwaren kan worden tegemoetgekomen door een doeltreffender regeling met betrekking tot de akten van de burgerlijke stand van de Belgen en de vreemdelingen, wanneer zij in het buitenland werden opgemaakt (legalisatieproblematiek), alsook met betrekking tot erkenning van buitenlandse huwelijken.

Voor het overige stelt de vertegenwoordiger van de minister dat het verouderde stelsel betreffende de huwelijksafkondiging beter wordt vervangen door een moderner en dat de definities van schijnhuwelijken als zijnde exclusief gericht op het verkrijgen van de voordelen met betrekking tot de nationaliteit of de verblijfsstatus kunnen worden onderschreven. De ambtenaar van de burgerlijke stand moet de mogelijkheid krijgen te weigeren een huwelijk te voltrekken.

4. En ce qui concerne *la proposition de loi modifiant le Code de la nationalité belge* (Doc. n° 725/1), et *la proposition de loi complétant le Code de la nationalité belge par une disposition concernant la connaissance de la langue* (Doc. n° 927/1), le représentant du ministre souligne que la commission des naturalisations a déjà élaboré une jurisprudence relativement restrictive en ce qui concerne les étudiants et qu'elle vérifie également si le demandeur parle et utilise une des langues nationales dans ses rapports avec son entourage.

5. Enfin, en ce qui concerne *la proposition de loi modifiant le Code de la nationalité belge* (Doc. n° 1508/1) il rappelle que l'actuelle législation belge en matière de nationalité, qui procède d'une structure logique, part du principe qui veut que l'on impose des conditions d'autant moins strictes que les liens avec la Belgique sont plus intenses.

*
* *

Votre rapporteur estime qu'il est nécessaire de poursuivre la réflexion sur la problématique de l'acquisition de la nationalité, eu égard à la multiplicité des propositions, qui ne sont pas toujours entièrement compatibles. Il a également l'impression que, pour certains, cette problématique est liée à celle de la révision de l'article 8 de la Constitution. Bien qu'à la suite d'un incident récent, l'adaptation de la législation en matière de nationalité soit peut-être perçue comme une urgence, il s'indique de dialoguer avec la commission des naturalisations. Il est par ailleurs indispensable d'établir nettement la distinction avec les mariages blancs.

Le rapporteur demande des précisions concernant l'attitude du collège des procureurs généraux et l'uniformité des enquêtes effectuées sur le terrain dans le cadre de l'évaluation de la volonté d'intégration. Ne pourrait-on pas adresser aux parquets des circulaires afin d'uniformiser leur manière de procéder ? Quel est le degré d'efficacité du contrôle qu'ils exercent ?

La procédure actuellement suivie par la commission des naturalisations n'est pas satisfaisante. Etant donné que la naturalisation constitue une faveur, les décisions ne sont pas toujours transparentes pour celui qui la demande. Force est en effet de constater que la procédure n'est ni contradictoire ni publique et n'est assortie d'aucun droit de réponse ni d'aucune obligation de motivation. Il convient de mieux définir la procédure sous tous ses aspects sans que cela doive nécessairement entraîner une adaptation de la législation.

Il suffirait peut-être de modifier le Règlement de la Chambre ou le règlement d'ordre intérieur de la commission. Une bonne administration exige en tout état de cause qu'un certain nombre de précisions soient apportées en ce qui concerne la procédure.

4. Inzake de wetsvoorstellen tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit (Stuk n° 725/1) en tot aanvulling van het Wetboek van de Belgische nationaliteit met een bepaling over de taalkennis (Stuk n° 927/1), wenst de vertegenwoordiger van de minister mede te delen dat de commissie voor de Naturalisaties reeds een vrij restrictieve rechtspraak opgebouwd heeft met betrekking tot studenten-aanvragers en dat die commissie ook nagaat of de aanvrager een van de landstalen spreekt en gebruikt in de omgang met zijn omgeving.

5. Wat ten slotte het wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit (Stuk n° 1508/1) betreft, herinnert hij eraan dat de huidige Belgische nationaliteitswetgeving logisch is gestructureerd en uitgaat van het principe dat hoe intenser de banden van de aanvrager met België zijn, hoe minder strenge voorwaarden worden opgelegd.

*
* *

Uw rapporteur meent dat nog verdere bezinning nodig is over de problematiek van de nationaliteitsverwerving gelet op de veelheid aan voorstellen die niet altijd volledig met elkaar verenigbaar zijn. Hij heeft ook de indruk dat het vraagstuk voor sommigen gebonden is aan dat van de herziening van artikel 8 van de Grondwet. Niettegenstaande ingevolge een recent gebeurd incident een aanpassing van de nationaliteitswetgeving misschien als dringend wordt ervaren, is een gesprek met de commissie voor de Naturalisaties aangewezen. Het is bovendien noodzakelijk een duidelijk onderscheid met de schijnhuwelijken te maken.

De rapporteur vraagt preciseringen bij de houding van het college van procureurs-generaal en de eenvormigheid van de op het terrein uitgevoerde onderzoeken in het kader van het beoordelen van de integratiewil. Waarom geen circulaires richten tot de parketten om ze op uniforme wijze te laten optreden ? Hoe effectief is hun controle ?

De procedure zoals zij thans voor de commissie voor de Naturalisaties wordt gevoerd is niet bevredigend. Daar de naturalisatie een gunst is, zijn de beslissingen voor de aanvrager niet altijd transparant, en leidt dit ertoe dat de procedure geen tegensprekelijkheid, geen openbaarheid, geen recht van antwoord en geen motiveringsplicht kent. De procedure dient in al haar aspecten beter omschreven en vastgelegd te worden zonder dat dit noodzakelijk tot een aanpassing van de wetgeving hoeft te leiden.

Een aanpassing van het Reglement van de Kamer of het huishoudelijk reglement van de commissie is misschien voldoende. In elk geval dringen zich een aantal procedurele preciseringen, ingegeven door het principe van een behoorlijk bestuur, op.

Les conditions de base de l'acquisition de la nationalité belge par le biais de la naturalisation sont restées inchangées lors de la dernière modification de la loi. Seule la procédure a été revue. Si le nombre de demandes est monté en flèche par suite de ces modifications, il faut se demander si une telle progression a également été enregistrée en ce qui concerne les autres modes d'acquisition de la nationalité. S'il s'avérait que la procédure a rendu l'acquisition de la nationalité par le biais de la naturalisation extrêmement facile, il conviendrait de réexaminer la relation entre les différents modes d'acquisition de la nationalité. L'intervenant estime que les autres modes d'acquisition de la nationalité confèrent d'ailleurs plus de droits subjectifs que la naturalisation, qui constitue une sorte de faveur. Selon la volonté du législateur, l'acquisition de la nationalité constitue un moyen d'intégration et si les procédures extraparlimentaires prévues à cet effet ne sont pas suffisamment utilisées, il y a lieu d'examiner pourquoi.

M. Barzin pose les questions suivantes au ministre :

1. Le ministre dispose-t-il de données concernant les mariages blancs contractés à l'étranger ? Il convient en effet de veiller à ce que les mesures prises en Belgique ne soient pas contournées par le biais de mariages blancs contractés à l'étranger. Leur nombre ne s'accroîtra-t-il pas du fait des mesures prises en Belgique ?

2. Même après avoir été naturalisés, certains étrangers conservent leur nationalité initiale et obtiennent dès lors la double nationalité, avec les conséquences que cela implique sur le plan des droits civils. Dispose-t-on de chiffres concernant ce statut spécifique ?

M. Jean-Jacques Viseur fait observer qu'il n'y a pas nécessairement de lien entre le problème du droit électoral et celui de la nationalité. L'acquisition de la nationalité constitue un moyen d'intégration devant permettre de participer à tous les aspects de la vie sociale liés à la citoyenneté, y compris le droit de vote. D'autre part, des étrangers devraient avoir la possibilité de prendre part à des élections locales sans pour autant renoncer à leur nationalité. Les développements de la *proposition de loi modifiant le Code de la nationalité belge en ce qui concerne la procédure de naturalisation* confondent les deux problèmes (Doc. n° 1334/1, p. 1).

Les autres dispositions sont acceptables : la nationalité concrétise l'appartenance et l'adhésion à la Nation, elle détermine l'état des personnes dans leurs rapports avec la collectivité nationale et il faut assouplir l'accès à la nationalité étant donné que la procédure actuelle est souvent semée d'embûches administratives et inutilement vexatoire. Il se réjouit que la proposition précitée supprime la volonté d'intégration en tant que critère d'évaluation. Ce contrôle pouvait en effet donner lieu à des enquêtes

Bij de laatste wetwijziging bleven de grondvoorwaarden om de Belgische nationaliteit te verwerven via naturalisatie onveranderd en werd enkel de procedure gewijzigd. Indien het aantal aanvragen, als gevolg hiervan, spectaculair steeg, dan rijst de vraag of dit zich ook voordeed bij de andere vormen van nationaliteitsverwerving. Wanneer zou blijken dat de procedurele drempel, via de naturalisatie, zeer laag zou geworden zijn, dan dient de relatie tussen de verschillende vormen van nationaliteitsverwerving opnieuw te worden besproken. Voor de spreker bieden de andere middelen tot nationaliteitsverwerving overigens meer subjectieve rechten dan de gunst van de naturalisatie. Volgens de wil van de wetgever is de nationaliteitsverwerving een middel tot integratie, en wanneer de buiten-parlementaire procedures hiertoe niet voldoende worden aangewend, moet worden onderzocht waarom niet.

De heer Barzin stelt de minister volgende vragen :

1. Beschikt de minister over gegevens betreffende in het buitenland gesloten schijnhuwelijken ? Er dient immers over gewaakt te worden dat in België uitgevaardigde maatregelen niet zullen worden omzeild door schijnhuwelijken die in het buitenland worden aangegaan. Zal hun aantal niet toenemen als gevolg van Belgische maatregelen ?

2. Na hun naturalisatie tot Belg, behouden bepaalde vreemdelingen hun oorspronkelijke nationaliteit en verkrijgen bijgevolg de dubbele nationaliteit met een hieraan verbonden aantal burgerrechtelijke gevolgen. Bestaan over dit specifiek statuut cijfergegevens ?

De heer Jean-Jacques Viseur merkt vooreerst op dat er niet noodzakelijk een band dient te bestaan tussen de problematiek van het kiesrecht en deze van de nationaliteit. De nationaliteitsverwerving is een middel tot integratie die moet toelaten deel te nemen aan alle aspecten van het maatschappelijk leven, verbonden aan het burgerschap, en dus ook aan het kiesrecht. Daartegenover staat dat het mogelijk moet zijn dat buitenlanders, zonder dat zij afstand zouden moeten doen van hun nationaliteit, toegelaten kunnen worden tot deelneming aan lokale verkiezingen. De toelichting bij het *wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit wat de naturalisatieprocedure betreft* haalt beide problemen door mekaar (Stuk n° 1334/1, blz. 1).

De overige bepalingen zijn aanvaardbaar : de nationaliteit concretiseert het behoren tot en de aansluiting bij de Natie, zij is determinerend voor de staat van de personen in hun betrekkingen met de nationale gemeenschap en de toegang tot de nationaliteit moet worden versoepeld daar de huidige procedure vaak administratieve obstakels kent en nutteloos vexatoir is. Hij keurt het goed dat in het voornoemd voorstel de integratiewil geen te beoordelen criterium meer is. Die controle kon immers aan-

vexatoires et humiliantes. Il souscrit également à la proposition de supprimer l'automaticité du recours au parquet et de ramener à deux mois le délai dans lequel l'autorité saisie d'une demande d'avis doit réagir (abrogation du § 3 et modification du § 4 de l'article 21 du Code de la nationalité belge). La prestation de serment au terme de la procédure revêtira pour beaucoup, en tant qu'acte solennel, une réelle signification, la naturalisation incarnant l'acceptation de la Constitution et des droits fondamentaux, ainsi que l'adhésion à la nation et à son patrimoine juridique et culturel.

Il subsiste néanmoins toujours un certain nombre de problèmes et de difficultés en matière de naturalisation, par exemple en ce qui concerne les documents requis destinés à étayer la demande. C'est surtout l'acte de naissance qui pose problème, étant donné qu'il est pratiquement impossible à obtenir dans certains pays. Il devrait être possible de remplacer cet acte par un acte de notoriété, qui est un acte authentique, avec toutes les garanties y afférentes en matière de falsification.

Une deuxième remarque concerne la *proposition de loi insérant dans le Code civil un article 171bis relatif aux mariages blancs* (Doc. n° 933/1), qui transforme en fait en texte de loi une circulaire adressée aux officiers de l'état civil. Cette proposition établit cependant une nette distinction entre le mariage même et le mariage blanc, qu'il faut empêcher, en définissant de manière précise les possibilités d'action dont disposent les officiers de l'état civil. Il conviendra cependant de veiller à ce qu'un contrôle supplémentaire, exercé en l'occurrence par des officiers de l'état civil, ne porte pas atteinte au respect de la vie privée. L'intervenant estime que la liste des indices pouvant laisser supposer l'existence d'un mariage blanc figurant dans les développements de la proposition précitée offre des garanties suffisantes en la matière.

L'intervenant estime que la *proposition de loi modifiant le Code de la nationalité belge* (Doc. n° 1508/1) va trop loin étant donné qu'elle risque de rompre l'équilibre du système actuel. Une fois qu'il aura été adapté en ce qui concerne les actes et le critère de la volonté d'intégration, le système belge sera, après le système néerlandais, un des plus souples. La nationalité doit conserver une certaine signification — l'adhésion à la Nation — et ne peut être obtenue qu'après que l'étranger même l'ait demandée volontairement.

Mme Schüttringer estime que le système actuel d'acquisition de la nationalité n'est pas du tout équilibré. Un des problèmes importants est le manque de transparence dans le cadre du traitement des demandes : l'intéressé n'a droit à aucune information ni à aucune réponse en ce qui concerne sa demande. Les demandeurs ne sont pas traités sur un pied d'égalité en ce qui concerne leur dossier : les uns demandent

leider geven tot vexatoire en vernederende onderzoeken. Ook met de voorgestelde opheffing van het automatisch karakter van het beroep op het parket en de verkorting van de termijn, waarin de om advies gevraagde overheid moet reageren, tot twee maanden, is hij het eens (schrapping van § 3 en wijziging van § 4 van artikel 21 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit). De eedaflegging bij het einde van de procedure zal als plechtige rechtshandeling voor velen een reële betekenis bezitten omdat de naturalisatie de aanvaarding van de Grondwet en de grondrechten, alsook de toetreding tot de natie en haar hele juridische en culturele patrimonium belichaamt.

Niettemin bestaan er nog een aantal problemen en bezwaren inzake de naturalisatie. Zo is er het aspect van de vereiste documenten ter staving van de aanvraag. Vooral de geboorteakte stelt een probleem daar die in bepaalde landen zo goed als onmogelijk te verkrijgen is. Het zou mogelijk moeten zijn de akte te vervangen door een akte van bekendheid, die een authentieke akte is met de daaraan verbonden juridische waarborgen tegen vervalsingen.

Een tweede opmerking heeft betrekking op het *wetsvoorstel houdende invoeging in het Burgerlijk Wetboek van een artikel 171bis betreffende de schijnhuwelijken* (Stuk n° 933/1) dat in feite een tot de ambtenaren van de burgerlijke stand gerichte circulaire omzet in een wettekst. Het voorstel maakt wel een duidelijk onderscheid tussen het huwelijk zelf en het te verhinderen schijnhuwelijk door de actiemogelijkheden van de ambtenaren van de burgerlijke stand nauwkeurig te omschrijven. Nochtans moet erover worden gewaakt dat de privacy niet wordt geschonden door een zoveelste bijkomende controle, ditmaal door ambtenaren van de burgerlijke stand. De lijst van vaststellingen die het vermoeden van een schijnhuwelijk kunnen oproepen, uit de toelichting bij voornoemd voorstel, lijkt de spreker terzake voldoende waarborgen te bieden.

Het *wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit* (Stuk n° 1508/1) lijkt de spreker te verregaand, omdat hierdoor een bepaald evenwicht van het huidige stelsel dreigt verbroken te worden. Het Belgisch stelsel zal, na een aanpassing op het gebied van de akten en het integratiewilcriterium, na het Nederlandse, een van de soepelste zijn. De nationaliteit moet een welbepaalde betekenis, de toetreding tot de Natie, blijven behouden en pas verkregen kunnen worden na een vrijwillig verzoek uitgaande van de vreemdeling zelf.

Mevrouw Schüttringer meent dat het huidige stelsel van nationaliteitsverwerving helemaal niet evenwichtig is. Een van de grote problemen is het gebrek aan transparantie bij de behandeling van de aanvragen : de betrokkene heeft geen recht op informatie en op een antwoord wat zijn aanvraag aangaat. De aanvragers worden niet gelijk behandeld wat het onderzoek van hun dossier betreft : de enen roepen de hulp

l'assistance d'un avocat, d'autres font appel à la médiation politique.

Si la dernière modification de la législation a effectivement accéléré le traitement des dossiers, rien n'a toutefois changé quant au fond. Il existe un risque réel de voir les critères destinés à apprécier la volonté d'intégration faire l'objet d'interprétations différentes et donner lieu à des atteintes humiliantes à la vie privée des demandeurs. L'intervenante estime que l'octroi du droit de vote ne doit pas être lié à l'acquisition de la nationalité.

Le représentant du ministre fait observer que les questionnaires utilisés à la suite de la dernière modification de la législation ont été établis en concertation avec la commission des naturalisations. Les questions posées ne portent pas sur des éléments qui relèvent du domaine strictement privé, comme, par exemple, l'habillement, mais concernent des éléments tels que les langues parlées, l'intérêt pour la politique et la vie culturelle belges, etc.

Mme Schüttringer estime que les réponses à ces questions peuvent être interprétées différemment. A certains endroits, on ne descend même pas sur les lieux pour vérifier les réponses.

M. Delathouwer précise que la commission des naturalisations a demandé à la *Commission spéciale chargée de l'accompagnement parlementaire des comités permanents de contrôle des services de police et de renseignements* de charger le Comité P de contrôler dans deux communes, Uccle et Brasschaat, si ces enquêtes se font sérieusement. Il y a en effet une discordance entre les questions *in abstracto* et les réponses fournies *in concreto*.

M. Laeremans estime que le contrôle de la volonté d'intégration tel qu'il est conçu actuellement n'a aucune valeur. La naturalisation est accordée beaucoup trop rapidement et nombre de naturalisations ont pour seul but d'obtenir des avantages matériels et ne résultent pas de la volonté d'appartenir à la communauté belge.

Il est étonnant que le PRL veuille assouplir davantage le critère de la volonté d'intégration et se rapproche étroitement du point de vue d'Ecolo-Agalev. Il s'avèrera que la prestation de serment prévue par la présente proposition de loi ne sera qu'une pure formalité, qui ne prouve rien quant à la volonté du demandeur, *a fortiori* lorsqu'on sait que, dans la plupart des cas, l'intéressé aura la double nationalité. L'intervenant rappelle qu'au cours de la discussion relative à la révision de l'article 8 de la Constitution (Doc. n° 354/14), le PRL souhaitait également subordonner le droit de vote des ressortissants non européens à une prestation de serment.

Il estime que cette démarche procède d'une stratégie visant à permettre à un maximum d'étrangers de prendre part aux élections communales et à accorder un maximum de naturalisations, ce qui, dans la pratique, affaiblira encore davantage la position minori-

van een advocaat in om hen bij te staan, anderen doen een beroep op het politiek dienstbetoon.

De laatste wetswijziging heeft inderdaad geleid tot een versnelling in de dossierbehandeling, maar niet tot een inhoudelijke wijziging. Het risico bestaat dat de criteria om de bereidheid tot integratie na te gaan, nog steeds verschillend worden geïnterpreteerd en aanleiding geven tot vernederende inbreuken op het privé leven van de aanvragende personen. Volgens de sprekerster hoeft er ook geen band tussen de toekenning van het kiesrecht en de nationaliteitsverwerving te bestaan.

De vertegenwoordiger van de minister wijst erop dat de gebruikte vragenlijsten naar aanleiding van de laatste wetswijziging werden opgesteld in samenspraak met de commissie voor de naturalisaties. De gestelde vragen hebben geen betrekking op elementen die behoren tot de zuivere privé sfeer zoals bijvoorbeeld de gedragen kleding, maar slaan op elementen als de gesproken talen, de interesse voor het Belgische politieke en culturele leven enz.

Mevrouw Schüttringer meent dat de antwoorden op die vragen wel verschillende interpretaties toelaten. Op sommige plaatsen wordt zelfs niet ter plaatse gegaan om de antwoorden te verifiëren.

De heer Delathouwer voegt hieraan toe dat de commissie voor de naturalisaties aan de *Bijzondere commissie belast met de parlementaire begeleiding van de Vaste Comités van Toezicht op de Politie- en inlichtingendiensten*, gevraagd heeft het Comité P op te dragen in twee gemeenten, Ukkel en Brasschaat, na te gaan of dergelijke onderzoeken ernstig gebeuren. Er blijkt immers een discrepantie te bestaan tussen de vragen *in abstracto* en de ingevulde antwoorden *in concreto*.

De heer Laeremans vindt dat de huidige controle van de integratiewil niets voorstelt. Er wordt veel te snel genaturaliseerd en veel naturalisaties zijn enkel gericht op het verkrijgen van materiële voordelen en niet op het behoren tot de Belgische gemeenschap.

Het is merkwaardig dat de PRL het criterium van de integratiewil nog verder wil versoepelen en zeer dicht bij het standpunt van Ecolo-Agalev aanleunt. De beoogde eedaflegging uit het ter bespreking voorliggende wetsvoorstel zal niet meer dan een loutere formaliteit blijken te zijn die niets bewijst omtrent de bedoelingen van de aanvrager, zeker wanneer men er rekening mee houdt dat in de meeste gevallen de dubbele nationaliteit wordt behouden. De spreker verwijst naar het standpunt van de PRL bij de bespreking van de herziening van artikel 8 van de Grondwet (Stuk n° 354/14), waarin die partij het stemrecht voor niet-EU onderdanen ook wil koppelen aan een eedaflegging.

Hij meent dat hierachter een strategie schuilgaat die erop gericht is zoveel mogelijk buitenlanders aan de gemeenteraadsverkiezingen te laten deelnemen, en zoveel mogelijk naturalisaties toe te staan met als concreet gevolg dat de minderheidspositie van de

taire des Flamands à Bruxelles. Il constate qu'au Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale, le PRL adopte une position totalement différente de celle qu'il défend à la Chambre fédérale.

M. Delathouwer distingue deux éléments dans le débat : l'acquisition de la nationalité et les mariages blancs.

Les conditions d'acquisition de la nationalité doivent être assouplies. Les différentes propositions de loi visent toutefois à introduire une série de principes nouveaux, tels que la définition de la volonté d'intégration. L'intervenant estime que quelqu'un qui demande à acquérir la nationalité belge atteste par là sa volonté d'intégration. Il considère par ailleurs que la notion de nationalité n'a plus rien à voir avec le concept rigide, d'inspiration nationaliste, qui prévalait au XIXe siècle. A la veille du XXIe siècle, les concepts de nationalisme et de nationalité sont devenus beaucoup plus souples et moins statiques. Il ne lui paraît pas impossible de demander au candidat à la naturalisation de s'engager formellement à respecter la Constitution et les droits fondamentaux sans que cela soit blessant ou vexatoire.

Il ne faut pas exagérer le problème des mariages blancs. Des moyens légaux existent d'ores et déjà pour combattre ce phénomène. Certaines communes n'utilisent pas ces moyens, de sorte que les candidats dont la célébration du mariage est refusée dans une commune vont simplement se marier dans une autre. A cet égard, il faut se garder des généralisations abusives.

Le mariage constitue un des droits fondamentaux garantis par la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, ce qui implique que l'on ne peut dénier automatiquement à une personne le droit de se marier simplement parce qu'elle séjourne illégalement dans un pays. L'intervenant souligne qu'il importe d'être prudent lorsque l'on confère des pouvoirs à l'officier de l'état civil, le dossier étant, en cas de refus de célébrer le mariage, automatiquement transmis au parquet. Il estime que la décision finale doit appartenir à l'autorité civile, et non au parquet, et que la sanction ultime doit consister dans la non-célébration du mariage plutôt que dans l'insertion d'une disposition pénale.

M. Biefnot estime également que le questionnaire, qui doit permettre d'apprécier la volonté d'intégration, donne lieu à des interprétations divergentes débouchant sur des décisions parfois contradictoires. Si la prestation de serment ne lui paraît pas indispensable, il n'y voit pas non plus d'objections fondamentales. En revanche, il ne partage pas le point de vue selon lequel le législateur ne peut anticiper sur les faits. Au contraire, légiférer signifie parfois édicter des règles qui peuvent paraître difficilement acceptables à première vue.

M. Wailliez souligne que sa proposition de loi répond à un certain nombre des préoccupations qui ont été formulées. Il souhaite connaître le point de vue du gouvernement au sujet de sa proposition.

Vlamingen in Brussel nog zal verslechteren. Hij stelt vast dat de PRL in de Raad van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een heel andere houding aanneemt dan in de federale Kamer.

De heer Delathouwer onderscheidt twee verschillende elementen in het debat : de nationaliteitsverwerving en de schijnhuwelijken.

De voorwaarden voor nationaliteitsverwerving dienen te worden versoepeld. Voor de spreker is het zo dat wanneer iemand de vraag naar de nationaliteitsverwerving stelt, dit reeds blijk geeft van een wil tot integratie. Hij meent dat de nationaliteit thans niet meer te vergelijken is met het aan het volksnationalisme gebonden, gesloten, concept van de 19^e-eeuwse maatschappij. Aan de vooravond van de 21^e eeuw zijn het nationalisme en de nationaliteit naar veel soepelere en minder statische concepten geëvolueerd. Het lijkt hem niet onoverkomelijk dat gevraagd wordt aan de kandidaat-Belgen dat zij formeel bevestigen de Grondwet en de grondrechten te eerbiedigen, zonder dat dit stigmatiserend of vexatoir mag zijn.

Het probleem van de schijnhuwelijken mag niet overroepen worden. Er bestaan thans wel wettelijke middelen om er tegen op te treden. In sommige gemeenten wordt dit niet gedaan en kandidaten die in één gemeente worden geweigerd, gaan gewoon in een andere trouwen. In dit kader moet men zich hoeden voor ongegronde veralgemeningen.

Het huwelijk is één van de in het EVRM gewaarborgde grondrechten wat impliceert dat het loutere feit dat iemand die illegaal in het land verblijft niet automatisch het recht te huwen zou onzegd worden. De spreker meent dat voorzichtigheid geboden is bij de toekenning van bevoegdheden aan de ambtenaar van de burgerlijke stand waarbij het dossier bij een weigering het huwelijk te sluiten, automatisch naar het parket zou worden gestuurd. Volgens hem dient de uiteindelijke beslissing bij de burgerlijke overheid te liggen en niet bij het parket en de uiteindelijke sanctie dient eerder te liggen in het niet doorgaan van het huwelijk dan in het invoeren van een strafbeoordeling.

De heer Biefnot meent ook dat de vragenlijst, ter beoordeling van de integratiewil, tot uiteenlopende interpretaties aanleiding geeft met soms tegenstrijdige beslissingen tot gevolg. Een eedaflegging lijkt de spreker niet noodzakelijk maar roept ook geen fundamentele bezwaren bij hem op. Hij gaat echter niet akkoord met de opvatting dat de wetgever niet voorop mag lopen op de feiten. Integendeel, wetgevend werk komt soms neer op het uitvaardigen van regels die op het eerste gezicht als moeilijk aanvaardbaar overkomen.

De heer Wailliez wijst erop dat zijn wetsvoorstel tegemoetkomt aan een aantal van de geuite bezorgdheden. Hij wenst het standpunt van de regering te kennen op zijn voorstel.

M. Reynders précise qu'il n'a pas encore de point de vue définitif concernant l'insertion dans le Code pénal d'une disposition concernant les mariages blancs.

En ce qui concerne la problématique de l'acquisition de la nationalité, l'intervenant estime que les différentes procédures prévues en la matière pourraient encore être simplifiées. Un certain nombre de conditions de base doivent être maintenues pour la déclaration de nationalité, pour l'option et pour la naturalisation, comme l'obligation d'avoir séjourné en Belgique pendant cinq ans et celle d'avoir atteint l'âge de dix-huit ans. Dans le cadre de la différenciation des procédures, il y a lieu de maintenir le critère du séjour en Belgique pour la déclaration de nationalité et pour la naturalisation.

L'intervenant estime qu'une grande partie des demandes pourraient être acheminées vers les autorités locales si l'on simplifiait la procédure. La Chambre des représentants ne serait plus saisie que des dossiers posant problème. Il propose néanmoins de ne pas maintenir le caractère automatique de l'avis du parquet, ce qui ne remet nullement en cause le droit qu'a la Chambre de demander cet avis si elle le juge opportun.

Il convient de poursuivre la réflexion — en collaboration avec le département de la Justice — à propos des documents à joindre à la demande et des questions que la Chambre des représentants peut poser à certains organes de l'appareil de l'Etat, autres que les parquets. Nombre d'informations demandées aux parquets ne requièrent en effet pas l'intervention spécifique de ces parquets (par exemple, informations sur le casier judiciaire).

Il est évident que ce ne sont pas les parquets, mais plutôt les services de la Sûreté de l'Etat, qui sont les mieux placés pour fournir des informations sur certains aspects de la sécurité publique. L'intervention obligatoire du parquet pourrait cependant être envisagée si une majorité insiste pour qu'elle soit prévue (la demande étant censée faire l'objet d'une appréciation favorable si le parquet ne formule pas d'avis).

Par ailleurs, il lui paraît qu'instaurer des procédures contradictoires et transparentes, comme certains membres le préconisent, est totalement en contradiction avec la notion de sûreté de l'Etat. Il ne voit pas en effet comment une procédure contradictoire et transparente pourrait être engagée vis-à-vis de quelqu'un qui est soupçonné par la Sûreté de l'Etat d'avoir des activités terroristes. Il s'oppose dès lors à toute demande en ce sens et se prononce en faveur d'une procédure qui se déroule le plus possible à huis clos.

Mme Schüttringer dénonce la situation actuelle. Quand un dossier est ajourné ou rejeté, le demandeur reçoit des services de la Chambre une lettre justifiant ce rejet ou cet ajournement par une mauvaise intégration ou un manque de bonne volonté à s'intégrer. En réalité, cette mauvaise intégration ré-

De heer Reynders verduidelijkt dat zijn standpunt omtrent de wijziging van het Strafwetboek met het oog op de invoering van een bepaling betreffende de schijnhuwelijken nog niet vaststaat.

Inzake de problematiek van de nationaliteitsverwerving meent hij dat de verschillende procedures gericht op die verwerving nog kunnen worden vereenvoudigd. Een aantal basisvoorwaarden dienen behouden te blijven voor de nationaliteitsverklaring, de nationaliteitskeuze en de naturalisatie, zoals een verblijfsduur van vijf jaar in België en de leeftijd van 18 jaar. In het kader van de differentiatie van procedures, dient voor de nationaliteitsverklaring en de naturalisatie het criterium van verblijf in België behouden te blijven.

De spreker is van mening dat een groot deel der aanvragen zou kunnen worden gekanaliseerd naar de lokale overheden door het vereenvoudigen van de procedure. Naar de Kamer van volksvertegenwoordigers zouden dan nog enkel de dossiers die een of ander probleem stellen kunnen worden gestuurd. Hij stelt wel voor het automatisch karakter van het advies van het parket niet te behouden, wat niets afdoet aan het recht van de Kamer dit advies te vragen wanneer zij het opportuun acht.

Verdere reflectie is — in samenwerking met het departement van Justitie — nodig over de bij de aanvraag te voegen documenten alsook over de vragen die de Kamer van volksvertegenwoordigers aan bepaalde diensten van het rijksbestuur, andere dan het parket, kan stellen. Veel informatie die aan de parketten wordt gevraagd vereist immers geen specifieke actie van die parketten (bijvoorbeeld informatie over het strafregister).

Het is duidelijk dat voor informatie over aspecten van openbare veiligheid de parketten niet de aangewezen instellingen zijn om de inlichtingen te verschaffen, maar eerder de diensten van de staatsveiligheid. Een verplichte tussenkomst van het parket kan wel in overweging worden genomen wanneer een meerderheid daarop aandringt (waarbij de aanvraag gunstig wordt beoordeeld wanneer het parket geen advies formuleert).

Voorts komt het hem voor dat de door sommige leden bepleite invoering van tegensprekelijke en transparante procedures volkomen haaks staat op het begrip « veiligheid van de Staat ». Hij ziet namelijk niet in hoe een tegensprekelijke en transparante procedure op gang kan worden gebracht ten aanzien van iemand die door de Veiligheid van de Staat wordt verdacht van terroristische activiteiten. Daarom kant hij zich tegen elk verzoek in die zin en spreekt hij zich uit voor een procedure die zoveel mogelijk met gesloten deuren verloopt.

Mevrouw Schüttringer stelt de huidige toestand aan de kaak. Wanneer een dossier wordt verworpen of verdaagd, ontvangt de aanvrager van de diensten van de Kamer een brief waarin die verwerping of die afwijzing wordt toegeschreven aan een gebrekkige integratie of het ontbreken van de wil om zich te

sulte d'un avis négatif de la Sûreté de l'Etat. Il n'y a pas lieu dès lors de faire rentrer cet avis dans la notion de bonne ou mauvaise intégration.

M. Reynders rappelle que sa proposition supprime la référence à un critère d'intégration. Il suffit que le demandeur ait 18 ans, réside en Belgique depuis cinq ans et fasse une déclaration devant l'autorité communale suivie d'un engagement au respect de la Constitution et des lois du peuple belge.

Toute enquête par le biais d'un questionnaire sur l'intégration est supprimée. Il marque sa préférence pour plus de clarté en demandant que les personnes qui souhaitent acquérir la nationalité belge soient averties qu'une déclaration doit être faite. Cette déclaration est transmise au parquet. L'octroi ne sera refusé qu'en cas de réaction du parquet. Le refus portera peut-être sur des éléments de sécurité intérieure. En ce cas, il y a lieu de mettre fin au débat contradictoire. Si l'opposition porte sur d'autres éléments, par exemple, l'existence d'un casier judiciaire, l'intervenant marque son accord pour que cet élément soit communiqué au demandeur. En conséquence, on ne pourra plus passer par le concept d'intégration pour dissimuler d'autres éléments. Les demandeurs sauront que l'opposition vient d'une instance qui a donné un avis négatif pour des faits prouvés.

Par ailleurs, plus qu'une enquête, l'engagement au respect de la Constitution et des lois du peuple belge ainsi que dans l'article 8 révisé de la Constitution de la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales fera beaucoup plus hésiter quelqu'un qui développe effectivement des activités à caractère terroriste.

Le représentant du ministre répond que le ministre est prêt à modifier les actuels questionnaires. Tout comme en 1995, lors du transfert des dossiers de naturalisation du ministère de la Justice à la Chambre des représentants, il est disposé à apporter sa collaboration à la commission des naturalisations.

Le représentant du ministre ne peut partager l'affirmation du président de la commission des naturalisations selon laquelle le parquet devrait suivre la jurisprudence de la commission des naturalisations. La séparation des pouvoirs s'oppose à une telle conception.

Par ailleurs, cela risquerait de conduire à deux jurisprudences distinctes étant donné que le parquet doit donner des avis dans d'autres demandes de nationalité traitées par les tribunaux.

En ce qui concerne les documents à fournir et plus particulièrement les difficultés à obtenir l'acte de naissance, la présentation de cet acte de naissance

intégrer. In feite blijkt die slechte integratie uit een negatief advies van de Veiligheid van de Staat. Het is dus niet nodig dat advies te laten meespelen bij de invulling van het begrip goede of slechte integratie.

De heer Reynders herinnert eraan dat zijn voorstel de verwijzing naar het criterium van de « integratiewil » afschaft. Het volstaat dat de aanvrager 18 jaar is, al vijf jaar in België verblijft en voor de gemeentelijke overheid een verklaring aflegt, waarna hij zich ertoe verbindt de Grondwet en de wetten van het Belgische volk na te leven.

Alle onderzoeken met behulp van vragenlijsten over de integratie worden afgeschaft. Hij geeft de voorkeur aan meer duidelijkheid. Die kan er komen door de buitenlanders die de Belgische nationaliteit willen verwerven, mee te delen dat zij daartoe een verklaring moeten afleggen. Die verklaring wordt aan het parket overgezonden. Van een weigering de nationaliteit toe te kennen, kan slechts sprake zijn indien het parket reageert. De weigering kan misschien gebaseerd zijn op elementen die te maken hebben met de binnenlandse veiligheid. In dat geval moet een einde worden gemaakt aan de tegensprekelijke procedure. Zo andere elementen aan het verzet ten grondslag liggen (bijvoorbeeld: een strafblad), stemt de terzake optredende instantie ermee in dat dit element aan de aanvrager wordt megedeeld. Het begrip « integratie » kan dus niet langer als dekmantel dienen voor andere overwegingen. De aanvrager weet immers dat het verzet komt van een instantie die een negatief advies heeft uitgebracht wegens bewezen feiten.

Overigens zal iemand die zich daadwerkelijk met terroristische activiteiten bezighoudt, veel minder hard van stapel lopen als hij zich ertoe moet verbinden de Grondwet en de wetten van het Belgische volk na te leven, alsook het herziene artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, dan wanneer hij een vragenlijst moet invullen.

De vertegenwoordiger van de minister antwoordt dat de minister bereid is de huidige vragenlijsten te wijzigen. Net als in 1995, bij de overdracht van de naturalisatiedossiers van het ministerie van Justitie naar de Kamer van volksvertegenwoordigers, verleent hij graag zijn medewerking aan de commissie voor de Naturalisaties.

De vertegenwoordiger van de minister kan het niet eens zijn met de stelling van de voorzitter van de commissie voor de naturalisaties dat het parket de rechtspraak van de commissie zou moeten volgen. Die opvatting gaat in tegen de scheiding der machten.

Bovendien zou dat tot twee uiteenlopende tendensen in de rechtspraak leiden, aangezien het parket zich moet uitspreken over andere, door de rechtbanken behandelde nationaliteitsaanvragen.

Inzake de over te leggen documenten en, meer in het bijzonder, de moeilijkheden bij het verkrijgen van de akte van geboorte, zegt de vertegenwoordiger

n'est pas indispensable. Il y a lieu néanmoins de ne pas tomber dans la situation inverse. N'importe quel document ne peut constituer une alternative à l'absence d'acte de naissance. A ce propos, il est également prêt à apporter sa collaboration.

Par ailleurs, il n'existe pas de données chiffrées quant au nombre de mariages blancs, mais bien de mariages mixtes. Tout mariage mixte ne peut cependant être considéré comme suspect.

En ce qui concerne la double nationalité, il n'appartient pas au législateur belge d'imposer au demandeur l'abandon de sa nationalité d'origine. Il existe à ce niveau un problème avec les pays du Magreb. Ainsi, le Maroc n'accepte pas que celui qui demande la nationalité belge perde la nationalité marocaine.

Enfin, il lui paraît que la proposition de loi modifiant le Code de la nationalité belge (Doc. n° 1010/1) va dans le sens inverse de la facilitation actuelle de l'obtention de la nationalité belge. Parmi les conditions proposées, certaines sont inacceptables.

M. Vandenhaute propose qu'un amendement portant sur les mariages blancs soit déposé à la présente proposition de loi. Il est en effet temps que les échelons de l'état civil n'interviennent plus à la carte et qu'un cadre légal soit dès lors mis en place.

*
* *

*M. Eerdeken*s, président de la commission des Naturalisations, commente ensuite l'avis rendu par la commission (voir annexe 1).

La commission des Naturalisations considère tout d'abord que son travail doit être facilité vu l'afflux des demandes. Elle ne dispose pas en effet d'un personnel suffisant pour faire face à ces nombreuses demandes. Cela étant, elle estime que la naturalisation doit rester une prérogative de la Chambre qui ne peut être confiée ni au pouvoir judiciaire ni au pouvoir exécutif.

En ce qui concerne le pouvoir judiciaire, la loi du 13 avril 1995 modifiant la procédure de naturalisation et le Code de la nationalité belge a corrigé la situation qui existait auparavant lorsque l'instruction des dossiers était faite par les parquets. Lors de l'entrée en vigueur de la loi, le 1er janvier 1996, il y avait 8 053 dossiers non traités au parquet de Bruxelles et 700 à Anvers. Il fallait 5 à 7 ans à Bruxelles avant d'obtenir la naturalisation. La nouvelle loi a incontestablement permis d'accélérer la procédure. Actuellement, une demande est traitée dans un délai d'un an. En vertu de la loi, le parquet doit fournir son avis dans un délai de 4 mois. A défaut d'observations dans ce délai, l'avis est réputé favora-

van de minister dat de overlegging van die akte niet onontbeerlijk is. Niettemin komt het erop aan niet in de tegenovergestelde situatie verzeild te geraken. Niet zomaar elk document kan de plaats innemen van een ontbrekende akte van geboorte. Ook op dit vlak zegt de minister zijn medewerking toe.

Anders dan voor gemengde huwelijken zijn er overigens geen cijfergegevens inzake schijnhuwelijken voorhanden. Toch mag niet elk gemengd huwelijk als verdacht worden beschouwd.

Wat de dubbele nationaliteit betreft, kan de Belgische wetgever de aanvrager niet verplichten van zijn oorspronkelijke nationaliteit af te zien. In dat verband rijst er een probleem met de Maghreblanden. Zo aanvaardt Marokko niet dat iemand die de Belgische nationaliteit aanvraagt, de Marokkaanse nationaliteit verliest.

Tot slot lijkt het wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit (Stuk n° 1010/1) hem regelrecht in te druisen tegen de aan de gang zijnde vereenvoudiging van de procedure tot verkrijging van de Belgische nationaliteit. Een aantal van de voorgestelde voorwaarden zijn onaanvaardbaar.

De heer Vandenhaute suggereert dat op dit wetsvoorstel een amendement wordt ingediend, dat betrekking heeft op de schijnhuwelijken. Het wordt immers tijd dat de schepenen van burgerlijke stand niet langer lukraak mogen optreden en dat derhalve een wettelijk kader tot stand wordt gebracht.

*
* *

*De heer Eerdeken*s, voorzitter van de commissie voor de Naturalisaties, geeft commentaar bij het door de commissie uitgebrachte advies (zie bijlage 1).

De commissie voor de Naturalisaties gaat er eerst en vooral van uit dat haar werk, gelet op de toevloed van aanvragen, moet worden vergemakkelijkt. Zij beschikt immers niet over een voldoende sterke personeelsformatie om de talrijke aanvragen aan te kunnen. *Rebus sic stantibus*, is zij van oordeel dat het verlenen van naturalisatie een prerogatief van de Kamer moet blijven, dat noch aan de rechterlijke, noch aan de uitvoerende macht mag worden toevertrouwd.

In verband met de rechterlijke macht, heeft de wet van 13 april 1995 tot wijziging van de naturalisatieprocedure en van het Wetboek van de Belgische Nationaliteit de voordien bestaande situatie, waarbij de parketten zich met het onderzoek van de dossiers belastten, rechtgetrokken. Toen de wet op 1 januari 1996 in werking trad, telde het parket van Brussel 8 053 en dat van Antwerpen 700 onbehandelde dossiers. Voor het verkrijgen van een naturalisatie moest men in Brussel zo'n 5 tot 7 jaar wachten. Dankzij de nieuwe wet verloopt de procedure ongetwijfeld sneller. Momenteel wordt een aanvraag binnen het jaar behandeld. Op grond van de wet moet het parket na uiterlijk 4 maanden een advies uit-

ble. Ce système fonctionne bien et a permis de combler les retards accumulés antérieurement.

La commission des Naturalisations connaît néanmoins une situation difficile avec l'Office des étrangers qui dispose quant à lui, d'un délai de trois mois pour communiquer son avis. Dans la plupart des cas, l'avis n'est pas transmis dans le délai prescrit. Cet avis est cependant très important car il a notamment des conséquences sur les conditions d'admission à la naturalisation (article 19). La commission insiste pour que cet avis soit communiqué dans les 3 mois.

La commission des Naturalisations reçoit aussi l'avis très précieux de la Sûreté de l'Etat. Cet avis permet en effet d'identifier les demandes qui seraient liées à des mouvances terroristes intégristes.

La commission n'est par ailleurs, nullement opposée à une proposition qui diminue encore les délais et qui la soulage d'un travail administratif considérable. Lors du vote de la loi du 13 avril 1995, personne n'avait imaginé que 12 000 demandes devraient annuellement être traitées. Le service des naturalisations n'est actuellement pas assez nombreux et pas suffisamment informatisé.

Enfin, M. Eerdekens rappelle que la naturalisation est un acte souverain du pouvoir législatif qui n'a dès lors pas à motiver sa décision. Actuellement, un recours a été introduit devant la Cour d'arbitrage. Un demandeur conteste en effet la décision de rejet de la Chambre sur la base de la rupture du principe de l'égalité. Si on devait en arriver dans le cadre du traitement des dossiers à devoir entendre le demandeur et son conseil, on se trouverait dans une situation de non gestion des dossiers de naturalisation.

Votre rapporteur complète cet avis par deux observations : la première porte sur la manière dont les avis sont formulés par les parquets. Eu égard à la disposition légale qui prévoit qu'en cas de dépassement des délais, l'avis est réputé favorable, l'orateur se demande si les enquêtes sont réellement effectuées. Ne pourrait-on envisager de charger le collège des procureurs généraux ou un magistrat du parquet désigné par ceux-ci de veiller à l'uniformité et à la qualité des avis émis par les parquets ?

Le membre observe ensuite qu'il faudrait prévoir dans le Règlement de la Chambre une procédure précise pour l'examen des dossiers.

Le droit souverain de la Chambre d'accorder ou non la naturalisation n'empêche pas qu'une procédure claire, opposable au demandeur, soit mise en place.

brenge. Wordt die termijn niet nageleefd, dan wordt het advies geacht gunstig te zijn. Die regeling werkt uitstekend en heeft het mogelijk gemaakt de vroeger opgelopen achterstand weg te werken.

De commissie voor de Naturalisaties verkeert niettemin in een moeilijke situatie omdat de Dienst Vreemdelingenzaken over een termijn van drie maanden beschikt om advies uit te brengen. In de meeste gevallen wordt het advies niet binnen de voorgeschreven termijn overgezonden. Dat advies is echter zeer belangrijk, want het heeft onder meer gevolgen voor de voorwaarden die moeten vervuld zijn om de naturalisatie toegekend te krijgen (artikel 19). De commissie dringt erop aan om dat advies binnen drie maanden uit te brengen.

De commissie voor de Naturalisaties ontvangt ook een zeer waardevol advies van de Veiligheid van de Staat. Dat advies maakt het immers mogelijk aanvragen te identificeren als zijnde gelieerd met integristische, terroristische stromingen.

De commissie is voorts geenszins gekant tegen een voorstel dat de termijnen nog sterker inkort en dat het werk van de commissie op administratief vlak aanzienlijk verlicht. Tijdens de stemming over de wet van 13 april 1995 kon niemand het zich voorstellen dat jaarlijks zo'n 12 000 dossiers verwerkt zouden moeten worden. De dienst Naturalisaties beschikt momenteel over te weinig personeelsleden en is onvoldoende geïnformatiseerd.

Ten slotte wijst de heer Eerdekens erop dat de naturalisatie een soevereine handeling is van de wetgevende macht die haar beslissing bijgevolg niet met redenen hoeft te omkleden. Momenteel loopt een hogere beroepsprocedure bij het Arbitragehof. Op grond van de niet-naleving van het gelijkheidsbeginsel vecht een aanvrager immers de beslissing aan waarbij de Kamer zijn aanvraag afwees. Mocht men er, bij de behandeling van de dossiers, ooit toe verplicht worden zowel de aanvrager als zijn raadsman te horen, dan zou men in een situatie terecht komen waarin de dossiers onmogelijk nog kunnen worden beheerd.

Uw rapporteur heeft in verband met dat advies twee bijkomende opmerkingen : de eerste slaat op de wijze waarop de adviezen door de parketten worden geformuleerd. Gelet op de wetsbepaling naar luid waarvan men het advies, nadat de termijnen zijn verstreken, als gunstig beschouwt, vraagt de spreker zich af of de onderzoeken daadwerkelijk worden uitgevoerd. Valt niet te overwegen het college van procureurs-generaal of een door dat college aangewezen parketmagistraat ermee te belasten toe te zien op de eenvormigheid en de degelijkheid van de door de parketten uitgebrachte adviezen ?

Vervolgens merkt het lid op dat het Reglement van de Kamer voor het onderzoek van de dossiers in een duidelijk omlijnde procedure zou moeten voorzien.

Het soevereine recht van de Kamer om de naturalisatie al dan niet te verlenen, belet niet dat een duidelijk omlijnde, aan de aanvrager tegenwerpbare procedure kan worden ingesteld.

Avant d'aller plus loin dans l'examen des propositions de loi, le membre souhaite avoir une vue d'ensemble sur toute la problématique relative à l'acquisition de la nationalité.

M. Eerdekens communique qu'il est très difficile d'estimer le nombre de demandes de naturalisation par rapport aux demandes d'option. Il est manifeste qu'à Bruxelles, il est plus facile de demander la naturalisation à la Chambre que de demander l'option dont la procédure dure 3 ans. Devant l'engorgement judiciaire à Bruxelles, il y a lieu de trouver une solution pour l'option de nationalité. Le recours à la naturalisation constitue un détournement de procédure.

Avant de passer à l'examen des articles de la proposition de loi, *M. Laeremans* demande d'avoir des précisions sur le nombre de demandes de naturalisation et sur les conséquences que l'adoption de la proposition entraînerait. Selon lui, cette proposition traduit les désirs francophones des auteurs. Seules 1,3 % des demandes de naturalisation entre le début 1996 et la fin 1997 étaient formulées en néerlandais. En conséquence, le corps électoral francophone va se trouver élargi d'autant d'électeurs. Cette situation est une catastrophe pour les néerlandophones de Bruxelles.

Le représentant du ministre communique le tableau suivant :

1. Relevé des demandes de naturalisation introduites avant le 1er janvier 1996, mais non encore traitées

A. Dossiers se trouvant dans les différents parquets (situation au 13 mai 1998)

Il s'agit de dossiers qui doivent encore être transmis au service Nationalité, puis à la Chambre des représentants.

Anvers	188
Arlon	7
Audenaerde	6
Bruxelles	207
Charleroi	14
Courtrai	46
Dinant	1
Eupen	1
Gand	84
Hasselt	28
Huy	18
Liège	21
Louvain	32
Malines	9
Marche-en-Famenne	4
Mons	15
Namur	15
Nivelles	18
Termonde	15
Tongres	15
Tournai	5
Turnhout	4
Verviers	6
Ypres	1
Total	760

Vooraleer dieper op de wetsvoorstellen in te gaan, wenst het lid een totaaloverzicht te krijgen van de hele problematiek met betrekking tot het verkrijgen van de nationaliteit.

De heer Eerdekens stelt dat de juiste verhouding tussen het aantal naturalisatie-aanvragen en het aantal aanvragen tot nationaliteitskeuze zeer moeilijk in te schatten is. Het is duidelijk dat het in Brussel makkelijker is de Kamer om de naturalisatie te verzoeken, dan om de keuze aan te vragen, want die procedure duurt 3 jaar. Gelet op de enorme overbelasting van de gerechtelijke instanties in Brussel, moet voor de nationaliteitskeuze een oplossing worden gevonden. Vraagt men dan toch maar de naturalisatie aan, dan wordt die procedure oneigenlijk gebruikt.

Alvorens over te gaan tot de bespreking van de artikelen van het wetsvoorstel, vraagt *de heer Laeremans* een aantal preciseringen over het aantal naturalisatie-aanvragen en over de gevolgen die de goedkeuring van het voorstel met zich zou brengen. Volgens hem vertolkt dat voorstel de pro-Franstalige wensen van de indieners ervan. Slechts 1,3 % van de tussen begin 1996 en einde 1997 ingediende naturalisatie-aanvragen was in het Nederlands gesteld. Gevolg : het Franstalige kiezerskorps zal met evenveel kiezers toenemen, wat voor de Nederlandstaligen in Brussel nefast zou zijn.

De vertegenwoordiger van de minister bezorgt de volgende tabel :

1. Overzicht van de nog niet behandelde naturalisatieaanvragen, ingediend vóór 1 januari 1996

A. Dossiers die zich bevinden op de verschillende parketten (toestand op 13 mei 1998)

Het betreft dossiers die nog dienen overgezonden te worden aan de dienst Nationaliteit en vervolgens aan de Kamer van volksvertegenwoordigers.

Antwerpen	188
Aarlen	7
Bergen	15
Brussel	207
Charleroi	14
Dendermonde	15
Dinant	1
Doornik	5
Eupen	1
Gent	84
Hasselt	28
Hoei	18
Ieper	1
Kortrijk	46
Leuven	32
Luik	21
Marche-en-Famenne	4
Mechelen	9
Namen	15
Nijvel	18
Oudenaarde	6
Tongeren	15
Turnhout	4
Verviers	6
Totaal	760

B. *Nombre de dossiers se trouvant au service Nationalité* (dans l'attente, par exemple, d'un avis de la Sûreté de l'Etat, d'un avis de l'Office des étrangers ou d'une réponse de l'intéressé à une question concernant son identité) (situation au 13 mai 1998) : 352

C. *Nombre total de dossiers qui doivent encore être traités par le service Nationalité* :

$$352 + 760 = 1\ 112$$

Il convient encore d'ajouter à ce chiffre un certain nombre de dossiers qui ont été introduits avant août 1990 et qui ne figurent pas dans le système informatique.

Le service Nationalité a transmis 4 584 dossiers à la Chambre des représentants en 1996 et 2 952 en 1997.

2. Relevé, en fonction de la procédure suivie, du nombre d'étrangers qui ont obtenu ou recouvré la nationalité belge entre 1992 et 1997

B. *Aantal dossiers die zich bevinden op de dienst Nationaliteit* (in afwachting van bijvoorbeeld een advies van de Staatsveiligheid, advies van de Vreemdelingenzaken, antwoord van betrokkene in verband met vragen betreffende zijn identiteit) (toestand op 13 mei 1998) : 352

C. *Totaal aantal dossiers die nog behandeld dienen te worden door de dienst Nationaliteit* :

$$352 + 760 = 1\ 112$$

Aan dit cijfer dienen nog een aantal dossiers te worden toegevoegd, die ingediend werden vóór augustus 1990 en niet zijn opgenomen in het informatiesysteem.

Tijdens het jaar 1996 heeft de dienst Nationaliteit 4 584 dossiers overgezonden aan de Kamer van volksvertegenwoordigers. Tijdens het jaar 1997 waren dit er 2 952.

2. Overzicht van het aantal vreemdelingen die de Belgische nationaliteit verkregen of herkregen hebben volgens de verschillende procedures voor de jaren 1992 tot 1997

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	
11bis CNB (déclaration des parents)	9 044	3 173	3 762	3 914**	3 518***	1 046****	11bis WBN (verklaring door de ouders)
12bis CNB (déclaration de nationalité)	9 044	5 757	8 878	7 407**	6 325***	2 685****	12bis WBN (nationaliteitsverklaring)
13 CNB (option de nationalité/jeunes) .	*	782	1 004	926**	654***	259****	13 WBN (nationaliteitskeuze/jongeren).
16 CNB (option de nationalité/mariage)	*	3 876	3 049	2 748**	3 211***	1 959****	16 WBN (nationaliteitskeuze/huwelijk).
24 CNB (recouvrement)	*	138	164	172**	138***	33****	24 WBN (herkrijging).

* Chiffres indisponibles pour 1992.

** Excepté les chiffres de l'arrondissement judiciaire de Nivelles pour les 3e et 4e trimestres 1995.

*** Excepté les chiffres de l'arrondissement judiciaire de Nivelles pour l'année 1996.

**** Chiffres des 1er, 2e et 3e trimestres 1997 seulement.

Il ressort de ce tableau qu'excepté la naturalisation, toutes les autres modalités d'acquisition de la nationalité belge diminuent.

M. Eerdeken constate également que ces chiffres indiquent un recours de plus en plus grand à la procédure de naturalisation. On assiste incontestablement à un glissement entre les procédures. Par ailleurs, 57 % des demandes de naturalisation émanent de la Région de Bruxelles-Capitale. C'est précisément dans la région où il y a le plus de demandes que le parquet est engorgé. Il est dès lors évident que les demandeurs de la Région de Bruxelles-Capitale ont recours à la procédure de naturalisation.

* Geen cijfers beschikbaar voor 1992.

** Exclusief de cijfers van het gerechtelijk arrondissement van Nijvel voor het derde en vierde trimester 1995.

*** Exclusief de cijfers van het gerechtelijk arrondissement van Nijvel voor het jaar 1996.

**** Slechts cijfers voor het eerste, tweede en derde trimester 1997.

Uit die tabel blijkt dat, de naturalisatie uitgezonderd, alle andere modaliteiten voor de verwerving van de Belgische nationaliteit in aantal afnemen.

Voorts stelt de heer Eerdeken vast dat uit die cijfers blijkt dat steeds vaker een beroep op de naturalisatieprocedure wordt gedaan. Het lijkt geen twijfel dat een verschuiving tussen de procedures plaatsvindt. Overigens is 57 % van de naturalisatieaanvragen afkomstig uit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en precies in dat gewest, waar het aantal aanvragen het hoogst is, kan het parket ze haast niet meer verwerken. Het ligt dan ook voor de hand dat de aanvragers uit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de naturalisatieprocedure hanteren.

En ce qui concerne la notion d'intégration, la jurisprudence de la commission des naturalisations est jointe à l'avis qu'elle a émis (voir annexe 1). Dans un certain nombre de cas, la commission a décidé de ne pas accorder la naturalisation, à savoir :

1. en cas de condamnation du demandeur pour des faits d'une gravité exceptionnelle ou en cas de répétition de faits mineurs;
2. en cas de recensement du demandeur par la Sûreté de l'Etat comme relevant d'une mouvance extrémiste;
3. en cas d'implication du demandeur dans les mouvements islamistes radicaux (GIA, frères musulmans, lous gris, ...).

La commission considère que le fait de ne pas adhérer aux principes constitutionnels d'égalité de l'homme et de la femme, de liberté d'opinion, de liberté religieuse constitue la démonstration de la non-intégration.

Au niveau de l'intégration, le parquet se base essentiellement sur les enquêtes effectuées par les polices locales. Parfois, la commission a été désagréablement surprise devant les préjugés de certains enquêteurs. La commission ne tient pas compte de ces remarques.

En ce qui concerne les étudiants, la commission décide en principe de surseoir à leur demande. Elle estime que quelqu'un qui réside en Belgique pour le temps limité de ses études n'est pas recevable en ce qui concerne la condition relative à la durée de 5 ans de résidence. Elle est également d'avis que ces étudiants doivent retourner dans leur pays d'origine. La commission déroge à ce principe en cas de mariage avec un ou une Belge, en cas de résidence pendant dix ans en Belgique et en cas d'étudiants d'une valeur exceptionnelle.

Telle est la philosophie poursuivie par la commission. Le président signale encore que devant le nombre important de demandes (12 000), les dossiers sont répartis entre commissaires. La commission suit en général l'avis émis par le commissaire. En cas de réclamation suite à un rejet de la demande, le dossier est réexaminé par le commissaire. Sur base de son avis, une décision est prise par la commission.

Votre rapporteur confirme que le président de la commission des naturalisations a donné une vue très complète de la manière dont la commission travaille.

Il souhaite par ailleurs avoir des précisions sur les trois questions suivantes :

1. Est-il vrai que certaines formes d'acquisition de la nationalité ne sont pas retenues en raison d'un problème d'organisation du tribunal ou en raison de la manière dont la notion d'intégration est comprise par le tribunal ? Sur ce dernier point, s'il estime que cette notion est correctement appliquée par la commission, qu'en est-il pour les tribunaux ? Si une diffé-

Inzake het begrip integratie zijn de rechtsregels van de commissie voor de Naturalisaties bij het door haar uitgebrachte advies gevoegd (zie bijlage 1). In een aantal gevallen heeft de commissie beslist de naturalisatie te weigeren, met name :

1. in geval van veroordeling van de aanvrager wegens uitzonderlijk ernstige feiten of in geval van herhaling van minder belangrijke feiten;
2. ingeval de Veiligheid van de Staat de aanvrager gerepertorieerd heeft als iemand die tot een extremistische stroming behoort;
3. in geval van betrokkenheid van de aanvrager bij radicale islamitische bewegingen (GIA, moslimbroeders, Turkse grijze wolven ...).

De commissie is van oordeel dat wie het niet eens is met de grondwettelijke beginselen van gelijkheid van man en vrouw, vrijheid van mening en vrijheid van godsdienst, het bewijs levert dat hij of zij niet geïntegreerd is.

Wat die integratie betreft, baseert het parket zich hoofdzakelijk op de enquêtes van de plaatselijke politie. De commissie was soms onaangenaam verrast door de vooroordelen van bepaalde onderzoekers. De commissie houdt geen rekening met hun opmerkingen.

Wat de studenten betreft, beslist de commissie in principe hun aanvragen op te schorten. Zij is van mening dat de aanvraag van iemand die voor de beperkte duur van zijn studie in België verblijft, niet ontvankelijk is wat de voorwaarde betreft dat men 5 jaar in België moet hebben verbleven. Bovendien meent zij dat die studenten moeten terugkeren naar hun land van herkomst. De commissie wijkt van dat principe af in geval van huwelijk met een Belgische man of vrouw, in geval van een verblijf van tien jaar in België en als het gaat om studenten van uitzonderlijke waarde.

Dit zijn de door de commissie gehuldigde opvattingen. De voorzitter wijst er voorts nog op dat, gelet op het grote aantal aanvragen (12 000), de dossiers onder de commissieleden verdeeld worden. Het door het commissielid uitgebrachte advies wordt doorgaans door de commissie gevolgd. In geval van een klacht als gevolg van een afwijzing van de aanvraag, wordt het dossier opnieuw door het commissielid onderzocht en de commissie neemt op grond van diens advies een beslissing.

Uw rapporteur bevestigt dat de voorzitter van de commissie voor de Naturalisaties een zeer volledig beeld geschetst heeft van de wijze waarop die commissie werkt.

Hij wenst nog uitsluitsel over de volgende drie vragen :

1. Is het waar dat sommige vormen van verkrijging van de nationaliteit niet in aanmerking worden genomen omwille van een probleem in verband met de organisatie van de rechtbank of van de manier waarop het begrip integratie door de rechtbank wordt geïnterpreteerd ? Wat dit laatste punt betreft, meent de rapporteur dat het begrip correct toegepast

rence d'application existe, il y aurait lieu de l'examiner en profondeur.

2. Serait-il possible d'avoir un aperçu sur la manière selon laquelle les enquêtes sont effectivement menées par les parquets ? Comme la loi prévoit que l'avis du parquet est réputé favorable après l'expiration d'un délai de 4 mois, enquête-t-il encore effectivement ? Peut-on demander au collège des procureurs généraux de veiller à une uniformisation et à la qualité de ces enquêtes ?

3. Comment le critère d'intégration pourrait-il être objectivé ?

Des précisions à ces questions devraient être apportées avant d'examiner en détail la présente proposition de loi.

Le représentant du ministre précise que l'avis du procureur général et du procureur du Roi sont, dans 60 % des demandes examinées par la commission des naturalisations, positifs. Pour les 40 % restants, il communique que ± 400 demandes spécifiques sont adressées au parquet.

En ce qui concerne l'avis du parquet, il ne dispose pas de chiffres quant à savoir dans combien de cas les avis sont réputés favorables suite à l'écoulement du délai de 4 mois. L'enquête faite par les parquets est basée sur un questionnaire établi en collaboration avec la commission des naturalisations. Il se déclare prêt à revoir ce questionnaire avec la commission des naturalisations si le besoin s'en faisait sentir.

Quant à la différence d'interprétation de la notion d'intégration, il attire l'attention sur le fait que le parquet ne donne qu'un avis à la commission et au tribunal. Le tribunal n'est pas lié par cet avis. Ainsi, certains tribunaux ont une opinion propre en ce qui concerne la connaissance de la langue. Dès lors, si la jurisprudence suivie par la commission des naturalisations peut être transmise aux tribunaux, ceux-ci ne sont nullement tenus de la suivre.

M. Eerdekens fait part qu'il est exceptionnel que le parquet ne transmette pas le dossier accompagné de son avis dans les quatre mois.

A ce propos, il ne comprend pas pourquoi sous l'empire de l'ancienne législation, les parquets mettaient tant de temps pour rendre leur avis. Qualitativement, il ne voit pas de différence entre les avis rendus sous l'ancienne loi et ceux rendus sous la nouvelle loi. Le rôle du parquet consiste à analyser le rapport de la police communale et à donner son avis. Au niveau des polices communales, celles-ci traitent le dossier en moins d'un mois. En conclusion, la nouvelle loi, en mettant un délai, a eu un effet positif sur la rapidité avec laquelle les avis sont rendus.

wordt door de commissie; hoe staat het in dat opzicht evenwel met de rechtbanken ? Als er een verschil blijkt te bestaan, zou dat aandachtig moeten worden bekeken.

2. Kan een overzicht worden gegeven van de wijze waarop de onderzoeken van de parketten werkelijk verlopen ? Kan men nog van een echt onderzoek gewagen als de wet bepaalt dat het advies van het parket na verloop van een termijn van 4 maanden geacht wordt gunstig te zijn ? Kan men het college van procureurs-generaal vragen toe te zien op de uniformisering en op de kwaliteit van die onderzoeken ?

3. Hoe kan het integratiecriterium volgens objectieve maatstaven gehanteerd worden ?

De bovenstaande vragen zouden een antwoord moeten krijgen voordat nader wordt ingegaan op het voorliggende wetsvoorstel.

De vertegenwoordiger van de minister geeft aan dat de procureur-generaal en de procureur des Konings over 60 % van de door de commissie voor de naturalisaties onderzochte aanvragen een gunstig advies uitbrengen. Wat de overige 40 % betreft, gaan ongeveer 400 specifieke aanvragen naar het parket.

Inzake het advies van het parket beschikt hij over geen cijfers met betrekking tot het aantal gevallen waarin dat advies, nadat een termijn van vier maanden is verstreken, geacht wordt gunstig te zijn. Het onderzoek door de parketten wordt verricht aan de hand van een in samenwerking met de commissie voor de Naturalisaties opgemaakte vragenlijst. De spreker verklaart zich bereid om, indien het nodig blijkt, die vragenlijst samen met de commissie te herzien.

In verband met de uiteenlopende interpretaties van het begrip « integratie » attendeert hij erop dat het parket aan de commissie en aan de rechtbank slechts een advies geeft dat die rechtbank niet bindt. Zo kan het gebeuren dat sommige rechtbanken er een eigen mening op na houden wat de talenkennis betreft. Hoewel de door de commissie voor de Naturalisaties gevolgde jurisprudentie kan worden meegeleend aan de rechtbanken, zijn die bijgevolg niet verplicht ze te volgen.

Volgens *de heer Eerdekens* komt het slechts bij uitzondering voor dat het parket het met zijn advies gepaard gaande dossier niet binnen vier maanden overzendt.

In dat verband begrijpt hij niet waarom de parketten onder de vroegere wetgeving zoveel tijd nodig hadden om advies uit te brengen. Kwalitatief ziet hij geen verschil tussen de adviezen die onder die vroegere wetgeving uitgebracht werden en die welke als gevolg van de nieuwe wet tot stand komen. De taak van het parket bestaat erin het verslag van de gemeentepolitie te onderzoeken en te adviseren. De gemeentepolitie van haar kant behandelt het dossier in minder dan een maand tijds. Doordat de nieuwe wetgeving een termijn stelt, kan men zeggen dat ze een gunstig effect heeft gehad op de snelheid waarmee de adviezen worden uitgebracht.

M. Laeremans constate que le représentant du ministre ne dispose pas de chiffre sur la manière dont les parquets travaillent en pratique. Cette information doit être disponible pour que l'on puisse progresser dans l'examen de la proposition.

Votre rapporteur demande des précisions quant au rôle du parquet dans la procédure d'acquisition de la nationalité belge par déclaration de nationalité.

Le représentant du ministre souligne qu'en matière de naturalisation, l'enquête sur la volonté d'intégration se fait sur la base d'un questionnaire rédigé avec la commission des Naturalisations. En matière de déclaration de nationalité, il appartient au parquet de vérifier s'il n'y a pas un empêchement résultant de faits personnels graves (article 12bis).

En matière d'option, le tribunal refuse l'agrément de l'option si un empêchement résulte de faits personnels graves ou s'il y a des raisons d'estimer que la volonté d'intégration du déclarant est insuffisante (articles 13 et suivants).

A ce niveau, il n'existe pas de questionnaire mais une circulaire de 1984 contenant des directives très précises quant à la volonté d'intégration.

III. — DISCUSSION DES ARTICLES

Article 1er

Cet article ne fait l'objet d'aucune observation.

Art. 2 et 3

*M. Eerdeken*s dépose un *amendement n° 2* (Doc. n° 1334/3) qui s'inspire de la proposition de loi modifiant le Code de nationalité belge et qui a été déposée au Sénat par M. Lallemand et consorts (Doc. Sénat n° 629/1 ainsi que les amendements déposés par MM. Erdman et Lallemand, n° 629/2). L'amendement tend à ce que la Chambre n'intervienne plus qu'en cas de contestation. La demande serait introduite à la commune par une déclaration de nationalité devant l'officier de l'état civil. En cas d'absence d'opposition du parquet et de la Sûreté dans un délai de 2 mois, la naturalisation serait automatiquement octroyée. Par contre, en cas d'opposition, le dossier est transmis à la Chambre qui examine le bien fondé de l'opposition. Une telle procédure maintiendrait la compétence de la Chambre mais la débarrasserait de tous les dossiers qui ne posent pas problème. L'amendement

De heer Laeremans constateert dat de vertegenwoordiger van de minister geen cijfergegevens bezit over de wijze waarop de parketten in de praktijk te werk gaan. Die informatie is noodzakelijk om de behandeling van het voorstel voortgang te kunnen doen vinden.

Uw rapporteur vraagt om opheldering omtrent de rol van het parket met betrekking tot de procedure voor de verkrijging van de Belgische nationaliteit door nationaliteitsverklaring.

De vertegenwoordiger van de minister benadrukt dat inzake naturalisatie het onderzoek naar de integratiewil geschiedt aan de hand van een samen met de commissie voor de Naturalisaties opgestelde vragenlijst. Wat de verkrijging van de nationaliteit door nationaliteitsverklaring betreft, is het de taak van het parket om na te gaan of er geen beletsel is wegens gewichtige feiten, eigen aan de persoon (artikel 12bis).

Inzake verkrijging van de Belgische nationaliteit door nationaliteitskeuze weigert de rechtbank de erkenning van die keuze indien een beletsel het gevolg is van gewichtige feiten, eigen aan de persoon of als er redenen zijn om te oordelen dat de integratiewil van de belanghebbende onvoldoende is (artikelen 13 en volgende).

Er bestaat daarvoor geen vragenlijst, maar wel een omzendbrief uit 1984 die zeer precieze richtlijnen bevat met betrekking tot de integratiewil.

III. — ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Art. 2 en 3

*De heer Eerdeken*s dient een *amendement n° 2* (Stuk n° 1334/3) in, dat is ingegeven door het wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit en in de Senaat werd ingediend door de heer Lallemand c.s. (Stuk Senaat n° 629/1 en de amendementen van de heren Erdman en Lallemand, Stuk Senaat n° 629/2). Het amendement strekt ertoe de Kamer voortaan nog maar alleen te laten optreden in geval van betwisting. De vreemdeling zou zijn aanvraag indienen bij de gemeente door voor de ambtenaar van de burgerlijke stand een nationaliteitsverklaring af te leggen. De naturalisatie zou automatisch verkregen zijn indien het parket en de Veiligheid van de Staat er zich niet binnen een termijn van 2 maanden tegen verzet hebben. In geval van verzet wordt het dossier overgezonden aan de Kamer die nagaat of het gegrond is. Een dergelijke

dement tend également à réduire à 3 ans le délai de résidence requis.

MM. Reynders et Duquesne déposent un amendement n° 3 (Doc. n° 1334/3) qui est identique au précédent, sauf en ce qui concerne la diminution du délai de résidence. Celui-ci est maintenu à 5 ans.

M. Reynders précise en outre que le parquet ne disposerait que de 2 mois pour s'opposer. Si l'on souhaite que le parquet joue un rôle en matière de nationalité, il faut que les parquets puissent s'organiser. On peut discuter de ce délai si celui-ci n'est pas réaliste sur le terrain.

MM. Reynders et Duquesne présentent un sous-amendement à l'amendement n° 2 (amendement n° 6, Doc. n° 1334/4) qui tend à maintenir le délai actuel de résidence.

M. Laeremans dépose un amendement n° 4 qui vise à supprimer les articles 13, 14 et 15 de la loi du 28 juin 1984 (Doc. n° 1334/4). L'auteur fait valoir que l'acquisition de la nationalité uniquement par filiation ou par naturalisation est suffisante. Les actuels autres modes d'acquisition sont très complexes et révèlent des différences d'interprétation selon les parquets. Il souhaite la mise en place d'un système uniforme qui puisse aussi être mieux contrôlé.

Le représentant du ministre fait observer que la législation actuelle en matière de nationalité est construite de façon très logique. Elle part de la procédure la plus accessible (déclaration de nationalité, article 12bis) pour arriver à la procédure la plus difficile théoriquement pour acquérir la nationalité (naturalisation). Si l'amendement de M. Eerdekens était retenu, le système serait entièrement inversé. En effet, le moyen le plus facile pour acquérir la nationalité devient le plus précaire puisqu'il dépend de la volonté du législateur, ce qui lui paraît tout à fait illogique. Par ailleurs, il y aurait lieu d'examiner la raison pour laquelle les demandeurs ont si peu recours à l'article 12bis.

En conclusion, il garde sa préférence à l'article 12bis étant donné que celui-ci laisse la décision au tribunal plutôt qu'à la Chambre.

M. Vandenbossche souscrit à l'amendement n° 2 présenté par M. Eerdekens. Il demande des précisions en ce qui concerne l'article 12bis, § 3, proposé dans ledit amendement. Selon la jurisprudence actuelle de la commission des naturalisations, les demandes émanant d'étudiants étrangers dont la durée du séjour est en principe limitée et liée à la durée des études, sont rejetées. Il demande si, sur la base de l'article 12bis, §§ 1er et 3, proposé, les étudiants étrangers disposeront d'une nouvelle possibilité d'acquérir la nationalité belge.

procedure zou de bevoegdheid van de Kamer handhaven maar haar aan de andere kant ontlasten van alle dossiers die geen problemen doen rijzen. Het amendement strekt er ook toe de vereiste verblijfs termijn te beperken tot 3 jaar.

De heren Reynders en Duquesne dienen een amendement n° 3 (Stuk n° 1334/3) in, dat precies dezelfde strekking heeft als het bovenstaande behalve wat de vermindering van de verblijfsduur betreft, die op 5 jaar gehandhaafd wordt.

De heer Reynders merkt tevens op dat het parket slechts 2 maanden tijd zou hebben om zich te verzetten. Als men wenst dat voor de parketten een rol op het gebied van nationaliteitskeuze wordt weggelegd, moeten zij zich kunnen organiseren. Als die termijn in de praktijk niet realistisch blijkt, kan er nog over gediscussieerd worden.

De heren Reynders en Duquesne dienen een sub-amendement op amendement n° 2 in (amendement n° 6, Stuk n° 1334/4) dat ertoe strekt de huidige verblijfstermijn te handhaven.

De heer Laeremans dient een amendement n° 4 in, dat ertoe strekt de artikelen 13, 14 en 15 van de wet van 28 juni 1984 weg te laten (Stuk n° 1334/4). De auteur is van mening dat afstamming, adoptie of naturalisatie voldoende zijn om de Belgische nationaliteit te verkrijgen. De andere manieren zijn erg ingewikkeld en de parketten interpreteren ze op uiteenlopende wijze. Hij is voorstander van een eenvoudiger systeem dat beter gecontroleerd kan worden.

De vertegenwoordiger van de minister merkt op dat de huidige nationaliteitswetten zeer logisch geconstrueerd zijn. Zij gaan uit van de meest toegankelijke procedure (nationaliteitsverklaring, artikel 12bis) en monden uit in de theoretisch moeilijkere procedure om de nationaliteit te verkrijgen (naturalisatie). Mocht het amendement van de heer Eerdekens worden aangenomen, dan zou het systeem helemaal omgekeerd worden. Het gemakkelijkste middel om de nationaliteit te verkrijgen wordt dan immers het onzekerste, want het hangt af van de wil van de wetgever, iets wat hem totaal onlogisch lijkt. Overigens zou moeten worden nagegaan waarom de aanvragers zo weinig gebruik maken van artikel 12bis.

Hij geeft dan ook de voorkeur aan dat artikel omdat het de eindbeslissing aan de rechtbank en niet aan de Kamer overlaat.

De heer Vandenbossche sluit zich aan bij het door de heer Eerdekens ingediend amendement n° 2. Hij vraagt een precisering over het bij dit amendement voorgestelde artikel 12bis, § 3. Volgens de huidige rechtspraak van de commissie voor de Naturalisaties worden aanvragen van vreemde studenten waarvan de verblijfsduur in principe beperkt is en gebonden is aan de duur van de studies, verworpen. Hij wenst te vernemen of ook vreemde studenten, op basis van artikel 12bis, §§ 1 en 3, over een nieuwe mogelijkheid beschikken om de Belgische nationaliteit te kunnen verwerven.

Mme de T'Serclaes renvoie au régime qu'entend instaurer l'article 12bis, § 1er, proposé dans l'amendement n° 2, régime dont sont exclus les étrangers qui — de manière limitée — sont autorisés à s'établir sur le territoire (par exemple, les étudiants qui ne résident en Belgique que pour la durée de leurs études ou d'autres cas particuliers de durée de séjour limitée, ainsi que les candidats réfugiés disposant d'un permis de séjour pour la durée de l'examen de leur demande d'asile). Elle demande également quelle sera la situation juridique de ces personnes. Pourront-elles introduire une demande de naturalisation ?

L'intervenante ajoute que, compte tenu du fait que plus de la moitié des demandes sont introduites dans la Région de Bruxelles-Capitale, il paraît indispensable que le parquet de Bruxelles soit consulté au sujet de l'applicabilité du délai de deux mois prévu par le § 3 de l'article 12bis précité. Ce délai doit être raisonnable de manière à ce que le parquet puisse accomplir correctement sa mission. Pour le reste, il convient de se garder de ne pas assouplir le système à un point tel que l'on risque de voir octroyer la nationalité à des personnes qui représentent un danger pour la sécurité nationale.

Votre rapporteur constate que les différents amendements modifient la proposition de loi originale en profondeur. Il se demande comment la jurisprudence de la commission des naturalisations relative à la volonté d'intégration et au déboulement des personnes qui sont par exemple actives dans des mouvements fondamentalistes est appliquée dans la pratique et comment elle peut évoluer.

Il estime également qu'il subsiste un problème fondamental concernant l'adéquation de l'intervention du parquet avec la réalité et les garanties concernant la manière dont les parquets mènent leurs enquêtes. L'intervenant demande si le collège des procureurs généraux peut prendre une initiative en cette matière en vue d'assurer l'uniformité et la qualité des avis et d'empêcher les retards.

M. Borginon estime que les dossiers qui posent peu de problèmes de fond lors de leur traitement administratif doivent rencontrer le moins d'obstacles possible. Il convient toutefois de se demander si l'amendement n° 2 répond bien à cet objectif, étant donné qu'il ne fait pas de distinction entre ces dossiers et ceux qui requièrent davantage qu'un simple traitement administratif.

En principe, l'intervenant peut souscrire à un système permettant d'acquérir la nationalité de manière simple, après cinq ans de résidence, mais uniquement pour les personnes qui obtiendraient également la nationalité aujourd'hui sur la base de certains critères objectifs comme, par exemple, la connaissance de la langue de la région linguistique dans laquelle elles s'établissent parce qu'elles sont intégrées.

Mevrouw de T'Serclaes verwijst naar de regeling van het bij amendement n° 2 voorgestelde artikel 12bis, § 1, waarvan de vreemdelingen aan wie — op beperkte wijze — werd toegestaan zich op het grondgebied te vestigen, zijn uitgesloten (zoals bijvoorbeeld studenten die enkel voor de duur van hun studies in België verblijven of andere bijzondere gevallen van beperkte verblijfsduur, alsook de kandidaat-vluchtelingen met een verblijfsvergunning voor de duur van het onderzoek van hun asielvraag). Zij wenst te vernemen onder welke rechtstoestand die personen zullen ressorteren. Zullen zij een naturalisatie-aanvraag kunnen indienen ?

De spreekster voegt hieraan toe dat het, als gevolg van het feit dat meer dan de helft van de aanvragen hun oorsprong vinden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, onontbeerlijk lijkt dat het parket van Brussel zou worden geraadpleegd over de praktische toepasbaarheid van de termijn van twee maanden waarvan sprake in § 3 van voornoemd artikel 12bis. Die termijn dient redelijk te zijn opdat het parket zijn opdracht naar behoren zou kunnen vervullen. Voor het overige dient men er zich voor te hoeden het stelsel dermate te versoepelen dat het risico ontstaat dat de nationaliteit zou worden toegestaan aan personen die een gevaar voor de nationale veiligheid vormen.

Uw rapporteur stelt vast dat verschillende amendementen het oorspronkelijke wetsvoorstel grondig wijzigen. Hij stelt zich de vraag hoe de rechtspraak van de commissie voor de Naturalisaties met betrekking tot de integratiewil en het weren van personen die bijvoorbeeld actief zijn in fundamentalistische bewegingen, in de praktijk wordt toegepast en hoe zij kan evolueren.

Hij meent ook dat een fundamenteel probleem blijft bestaan met betrekking tot de mate waarin de tussenkomst van het parket aan de werkelijkheid beantwoordt en met betrekking tot de waarborgen omtrent de wijze waarop de parketten hun onderzoeken voeren. Hij wenst te vernemen of het college van procureurs-generaal terzake een initiatief kan nemen om de uniformiteit en de kwaliteit der adviezen te verzekeren alsook om vertragingen te verhinderen.

De heer Borginon meent dat dossiers die weinig inhoudelijke problemen oproepen bij hun administratieve behandeling zo weinig mogelijk hinderpalen mogen ondervinden. De vraag rijst echter of het amendement n° 2 wel aan die doelstelling tegemoetkomt daar het niet het onderscheid maakt met dossiers waarvoor een eenvoudige administratieve behandeling niet voldoende is.

In principe kan de spreker wel een stelsel aanvaarden waarin men, op eenvoudige wijze en na vijf jaar verblijf, de nationaliteit kan verwerven, maar wel enkel voor hen, die op basis van een aantal objectieve gegevens, zoals onder meer de kennis van de taal van het landsdeel waar zij zich vestigen, thans ook de nationaliteit zouden verwerven omdat zij geïntegreerd zijn.

M. Eerdekens estime que pour pouvoir introduire une demande, les étudiants étrangers doivent non seulement avoir leur résidence principale en Belgique depuis cinq ans au moins mais également être autorisés à s'établir sur le territoire. Les étudiants ne pouvant toutefois résider en Belgique que pendant la durée limitée de leurs études (qu'il n'y a pas lieu d'assimiler à un établissement), leur demande de naturalisation est dès lors irrecevable en théorie.

En ce qui concerne la connaissance de la langue nationale, la connaissance d'une des langues nationales est, selon la jurisprudence de la commission des naturalisations, une condition suffisante, sans que cette langue doive nécessairement être celle de la région dans laquelle on réside. Tel sera cependant généralement le cas.

Pour le surplus, l'intervenant ne voit aucune objection à ce que l'on prolonge le délai imparti au parquet pour réagir si cela lui permet d'être mieux à même d'effectuer correctement son enquête.

La proposition ne fait plus état du critère de la volonté d'intégration, étant donné que l'on instaure une présomption d'intégration. L'introduction d'une demande d'octroi de la nationalité crée par le fait même une présomption d'intégration. Il appartient au parquet d'y faire opposition sur la base de faits personnels graves pouvant résulter d'un manque d'intégration. L'intervenant estime inopportun d'insérer dans la loi une liste exhaustive de faits personnels graves. Il appartient au parquet de qualifier comme tels certains comportements ou faits, tels que le fait de sympathiser avec des groupements extrémistes, d'adhérer à des visions théocratiques ou intégristes de la société, etc.

M. Reynders fait observer que, s'ils remplissent les conditions, les étudiants étrangers peuvent toujours recourir à la procédure de naturalisation après avoir séjourné cinq ans en Belgique. En ce qui concerne l'intégration, l'intervenant estime qu'en déclarant formellement qu'il se soumettra à la Constitution et aux lois du peuple belge, le demandeur fait naître plus qu'une simple présomption, vu qu'il s'engage clairement à adhérer à l'ordre juridique et aux valeurs de la société belge. Le parquet peut faire opposition lorsque des éléments montrent que tel n'est pas le cas. Une prolongation du délai d'instruction du parquet, qui serait porté à trois ou quatre mois, est acceptable mais ne peut empêcher le parquet de répondre dans ce délai.

Le membre estime également, comme l'intervenant précédent, qu'une énumération de faits personnels graves limiterait plutôt l'intervention du parquet. Il appartient au parquet d'apprécier librement les faits et ensuite, en cas d'opposition motivée, de transmettre le dossier à la Chambre des représentants.

De heer Eerdekens meent dat in hoofde van vreemde studenten geldt dat, om een aanvraag te kunnen indienen, zij niet alleen hun hoofdverblijfplaats in België moeten bezitten sedert ten minste vijf jaar, maar ook de toestemming zich op het grondgebied te vestigen. Studenten mogen echter maar voor de beperkte duur van hun studies in België verblijven (wat niet als vestiging te interpreteren is) en in theorie is hun naturalisatie-aanvraag in die hypothese dan ook onontvankelijk.

Wat de kennis van de landstaal betreft, is volgens de huidige rechtspraak van de commissie voor de Naturalisaties kennis van één der nationale talen een voldoende vereiste, zonder dat dit noodzakelijkerwijze de taal dient te zijn van het gewest waar men verblijft. In de meeste gevallen valt dit wel samen.

De spreker heeft er voor het overige geen bezwaar tegen dat de termijn voor het parket om te reageren zou worden verlengd wanneer dit hierdoor beter in staat wordt gesteld naar behoren zijn onderzoek te voeren.

Het voorstel maakt geen gewag meer van het criterium integratiewil omdat uitgegaan wordt van een vermoeden van integratie. Wanneer men een vraag tot toekenning van de nationaliteit formuleert ontstaat — door die handeling zelf — een vermoeden van integratie. Het komt aan het parket toe zich daartegen te verzetten, op basis van ernstige persoonlijke feiten die het resultaat kunnen zijn van een gebrek aan integratie. Het opnemen van een exhaustieve lijst van ernstige persoonlijke feiten in de wettekst lijkt de spreker niet aangewezen. Het komt het parket toe bepaalde gedragingen of gepleegde feiten als dergelijke feiten te omschrijven zoals bijvoorbeeld het sympathiseren met extremistische groeperingen, theocratische of integristische visies op de maatschappij aanhangen enz.

De heer Reynders wijst erop dat vreemde studenten nog steeds de naturalisatieprocedure — na vijf jaar verblijf — kunnen gebruiken mits naleving van de voorwaarden. Wat de integratie betreft, meent de spreker dat een formele verklaring de Grondwet en de wetten van het Belgisch volk na te leven, meer is dan een louter vermoeden, aangezien de aanvrager er zich duidelijk toe verbindt toe te treden tot de rechtsorde en de waarden van de samenleving in België. Het parket kan zich verzetten wanneer elementen aantonen dat dit niet het geval is. Een verlenging van de onderzoekstermijn van het parket tot drie of vier maanden is aanvaardbaar maar mag niet betekenen dat het parket niet binnen die termijn zou antwoorden.

Zoals de vorige spreker meent het lid dat een opsomming van ernstige persoonlijke feiten het optreden van het parket eerder beperkt. Het parket dient de feiten vrij te beoordelen en vervolgens, in geval van gemotiveerd verzet, het dossier naar de Kamer van volksvertegenwoordigers door te zenden.

Enfin, l'intervenant souligne qu'il faut améliorer et harmoniser la communication et la transmission des informations entre les différents services concernés. Les parquets doivent également pouvoir disposer des renseignements émanant des services de la Sûreté de l'Etat.

M. Laeremans estime que les critères proposés par MM. Reynders et Eerdekenen dans leurs amendements vont très loin et sont en outre trop vagues : on infère une présomption d'intégration d'une déclaration et de la volonté d'engager une procédure. L'engagement de se soumettre à la Constitution et aux lois n'a guère de sens, étant donné que cette obligation existe déjà actuellement. Il s'agira du reste d'une simple formalité, qui ne pourra pas être sanctionnée et qui n'empêchera pas celui qui a fait une telle déclaration de ne pas s'intégrer par la suite.

Pour le surplus, rien ne s'oppose à ce que des étudiants étrangers viennent étudier en Belgique pour valoriser ensuite cette connaissance dans leur pays d'origine, mais ils ne peuvent profiter de leur séjour pour solliciter la nationalité belge.

Enfin, l'intervenant rappelle que la plupart des naturalisés voteront pour des listes francophones et que la minorité flamande de Bruxelles deviendra de ce fait pratiquement inexistante.

Le représentant du ministre s'engage à faire vérifier dans combien de cas le parquet a fait opposition, et ce, afin de compléter les informations concernant le nombre de cas d'acquisition de la nationalité sur la base de l'article 12bis.

Il n'est pas non plus logique que la décision finale n'appartienne plus au tribunal, mais à la Chambre des représentants.

*
* *

M. Laeremans exprime sa préoccupation quant aux importants effets futurs de l'exercice du droit de vote par ceux qui acquerront la nationalité belge à la suite des assouplissements proposés et ce, notamment au préjudice de la représentation flamande à Bruxelles.

Il estime qu'à l'avenir, la nationalité belge ne devrait plus pouvoir être acquise que de deux manières : soit par la filiation ou le *ius sanguinis*, soit par le biais de la procédure de naturalisation qui doit cependant être durcie de manière à ce qu'on puisse mieux vérifier si la volonté d'intégration existe vraiment.

L'intervenant estime par ailleurs, qu'il convient de modifier le Code de la nationalité belge et, en particulier, d'instaurer un examen de citoyenneté. L'intéressé devra transmettre la preuve qu'il a réussi cet examen en même temps que sa demande de naturali-

Ten slotte wijst de spreker er ook nog op dat de communicatie en de informatiestromen tussen de verschillende betrokken diensten moeten worden verbeterd en meer op elkaar worden afgestemd. Ook de parketten moeten kunnen beschikken over de gegevens afkomstig van de diensten der Staatsveiligheid.

De door de heren Reynders en Eerdekenen in hun amendementen ingeroepen criteria zijn volgens *de heer Laeremans* zeer verregaand en bovendien te vaag : uit het afleggen van een verklaring en de wil een procedure in te zetten wordt een vermoeden van integratie afgeleid. De verbintenis de Grondwet en de wetten na te leven heeft weinig betekenis, daar die verplichting ook nu reeds geldt. Het zal overigens enkel een loutere, niet sanctioneerbare, formaliteit zijn die niemand zal tegenhouden om zich niet te integreren na het afleggen van die verklaring.

Voor het overige is er niets op tegen dat vreemde studenten in België komen studeren om die kennis later in hun land van oorsprong ten goede te maken, maar zij mogen van hun verblijf geen misbruik met het oog op een nationaliteitsaanvraag.

Ten slotte herinnert de spreker eraan dat de meeste genaturaliseerden bij de verkiezingen zullen stemmen voor Franstalige lijsten en de Vlaamse minderheid in Brussel hierdoor zo goed als onbestaande zal worden.

De vertegenwoordiger van de minister belooft te zullen laten nagaan in hoeveel gevallen het parket verzet heeft aangetekend, ter aanvulling van de gegevens betreffende het aantal gevallen waarin de nationaliteit op basis van artikel 12bis werd verkregen.

Het is ook niet logisch dat de eindbeslissing niet meer tot de bevoegdheid van de rechtbank zou behoren, maar tot die van het de Kamer van volksvertegenwoordigers.

*
* *

De heer Laeremans drukt zijn bezorgdheid uit over de belangrijke toekomstige gevolgen van de uitoefening van het stemrecht door diegenen die als gevolg van de voorgestelde versoepelingen de Belgische nationaliteit zullen verwerven, dit onder meer ten nadele van de Vlaamse vertegenwoordiging in Brussel.

Hij meent dat in de toekomst beter maar twee mogelijkheden meer zouden blijven bestaan om de nationaliteit te verwerven : enerzijds, die op basis van de afstamming of het *ius sanguinis*, en anderzijds, die op grond van de naturalisatieprocedure, die evenwel strenger dan vandaag moet worden om beter te kunnen nagaan of de integratiewil duidelijk aanwezig is.

Voorts meent de spreker dat het Wetboek van de Belgische nationaliteit dient te worden gewijzigd, meer in het bijzonder om de burgerschapsproef, als één van de belangrijkste voorwaarden, in te voeren. De belanghebbende moet het bewijs dat hij voor die

sation à l'officier de l'état-civil de la commune dans laquelle il a sa résidence principale. Le procureur du Roi compétent examinera ensuite s'il n'existe aucun obstacle à la naturalisation et transmettra son avis à la Chambre des représentants lorsque celui-ci est positif.

L'examen de citoyenneté doit se composer d'une épreuve écrite dans la langue de la région linguistique ou dans une des langues concernées lorsqu'il s'agit d'une région bilingue telle que Bruxelles, ainsi que d'une épreuve orale. Cette dernière devra porter sur une connaissance minimale élémentaire de la structure de l'Etat, des principes juridiques et des règles fondamentales de la société belge, ainsi que de l'histoire de la communauté dont le candidat souhaite faire partie. L'intervenant précise qu'une connaissance analogue est également demandée en Suisse, au Canada, en Australie et aux Etats-Unis.

Cet examen devrait être organisé par les différentes communautés de Belgique, étant donné qu'il déterminera en fait la société dont le candidat fera partie. En Flandre, ce sera la communauté flamande, qui devra pouvoir appliquer en la matière des critères autres que ceux utilisés par exemple par la communauté française. Cet examen sera organisé chaque année en deux sessions et il y aurait une possibilité de repêchage.

Les différents amendements qu'il entend présenter et qui concernent l'examen de citoyenneté constituent différentes variantes, qui vont d'un examen très simple et élémentaire (consistant uniquement en un entretien) à des dispositions assez détaillées régissant un examen comportant deux parties.

Pour le surplus, l'avis du collège des bourgmestre et échevins sera requis en ce qui concerne la volonté d'intégration, la bonne conduite et la capacité financière du candidat. Il est inadmissible que des candidats qui cherchent uniquement à obtenir divers avantages ou diverses interventions puissent obtenir aisément la nationalité belge.

M. Borginon rappelle qu'il existe une nette différence entre l'examen de citoyenneté proposé par l'intervenant précédent et le système néerlandais, qui est un moyen d'assister des personnes dans leur intégration au sein de la société néerlandaise, qu'elles souhaitent ou non acquérir la nationalité néerlandaise.

MM. Van den Eynde et Laermans estiment que ce dernier système ouvre un accès trop souple et trop large à la nationalité. *M. Laermans* met une fois de plus en garde contre les conséquences des possibilités proposées — trop souples à ses yeux — d'acquisition de la nationalité.

*
* *

proef is geslaagd, samen met zijn verzoek tot naturalisatie, overhandigen aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar hij zijn hoofdverblijfplaats heeft. De bevoegde procureur des Konings onderzoekt vervolgens of er geen beletsels zijn en zendt zijn advies naar de Kamer van volksvertegenwoordigers wanneer het gunstig is.

De burgerschapsproef dient te bestaan uit een schriftelijk gedeelte in de taal van het taalgebied of in één van de betrokken talen wanneer het een tweetalig gebied, zoals Brussel, betreft, alsook uit een mondeling gedeelte. Die laatste dient te handelen over een minimale en elementaire, aan de kandidaat aangepaste, kennis van de staatsstructuur, de rechtsbeginselen en de grondnormen van de Belgische samenleving, alsook van de geschiedenis van de gemeenschap waartoe de kandidaat wenst te behoren. De spreker stelt dat in Zwitserland, Canada, Australië en de Verenigde Staten ook soortgelijke kennis wordt gevraagd.

De proef zou moeten worden georganiseerd door de verschillende gemeenschappen van België omdat zij in feite bepalend zijn voor de samenleving waartoe de kandidaat zal behoren. In Vlaanderen zal dit de Vlaamse gemeenschap zijn die terzake andere criteria dient te kunnen toepassen dan bijvoorbeeld de door de Franse gemeenschap gehanteerde normen. De proef zou jaarlijks, in twee zittingen, worden gehouden, met een herkansingsmogelijkheid.

In verschillende amendementen die hij wil indienen en die betrekking hebben op de burgerschapsproef, onderscheidt de spreker verschillende varianten die van een zeer eenvoudige en elementaire proef (enkel een gesprek) tot een vrij gedetailleerde veel omvattende regeling voor een proef uit twee delen, gaan.

Voor het overige is het advies vereist van het college van burgemeester en schepenen inzake integriteit, goed gedrag en zeden alsook over de financiële draagkracht van de kandidaat. Het gaat niet op dat kandidaten die enkel uit zijn op allerlei voordelen of tegemoetkomingen, zomaar de nationaliteit zouden kunnen verwerven.

De heer Borginon herinnert eraan dat er een duidelijk verschil bestaat tussen de door vorige spreker voorgestelde burgerschapsproef en het Nederlands stelsel dat een middel vormt om personen, ongeacht of ze al dan niet de Nederlandse nationaliteit wensen te verwerven, te begeleiden met het oog op de integratie in de Nederlandse samenleving.

De heer Van den Eynde en de heer Laermans menen dat dit laatste stelsel een veel te soepele en te ruime toegang tot de nationaliteit mogelijk maakt. *De heer Laermans* waarschuwt nogmaals voor de massale gevolgen van de voorgestelde, te soepele, mogelijkheden tot nationaliteitsverwerving.

*
* *

A la lumière de ce qui précède, *MM. Laeremans et Van den Eynde* présentent les *amendements n°s 17 à 39 et n°s 62 à 65* (Doc. n° 1334/6), qui sont tous des sous-amendements à l'amendement n° 2 de M. Eerdeken.

A. Amendements n°s 36 à 39

1. L'amendement n° 39 vise à remplacer l'article 2 proposé par l'amendement n° 2 par une disposition tendant à supprimer l'article 12*bis* du Code de la nationalité belge.

2. L'amendement n° 38 vise à remplacer l'article 3 proposé par l'amendement n° 2 par une disposition tendant à supprimer les articles 13, 14 et 15 du même Code.

3. L'amendement n° 37 vise à remplacer l'article 4 proposé par l'amendement n° 2 par une disposition tendant à supprimer les articles 13, 14 et 15 du même Code.

4. L'amendement n° 36 vise à remplacer l'article 5 proposé par l'amendement n° 2 par une disposition tendant à supprimer l'article 16 du même Code.

Ces amendements visent à obliger ceux à qui la nationalité belge n'est pas attribuée sur la base de la filiation, de l'adoption ou en vertu de l'article 10 du Code de la nationalité belge à recourir à la procédure de naturalisation. Il convient d'accorder davantage d'attention à la volonté d'intégration qui pourrait être démontrée par l'examen de citoyenneté. L'obtention de la nationalité ne peut se réduire à une simple formalité.

B. Amendements n°s 22 à 35

Les amendements n°s 22 à 28 visent tous à remplacer par une nouvelle disposition l'article 19 du Code de la nationalité belge proposé par l'amendement n° 2 en son article 7, ainsi qu'à insérer un article 19*bis* dans le même Code. Les amendements n°s 29 à 34 ne visent qu'à remplacer l'article 19 du Code de la nationalité belge.

M. Laeremans précise que les textes des articles 19 et 19*bis* du Code de la nationalité belge proposés par l'amendement n° 22 visent à apporter à la législation les adaptations correspondant à sa vision du problème. Les amendements n°s 23 à 35 concernant le même article tendent tous à proposer une modification graduellement moins importante. Si l'on considère ces amendements en partant de l'amendement n° 35 pour régresser vers l'amendement n° 22, on constate donc que les conditions afférentes à la demande de naturalisation deviennent chaque fois plus strictes.

C'est ainsi que l'amendement n° 35 tend, dans le texte de l'article 19 proposé, à porter de 18 à 25 ans accomplis l'âge minimum requis pour introduire une demande de naturalisation ainsi qu'à porter de trois

Samen met de heer Van den Eynde stelt de heer Laeremans, in het licht van het voorgaande, de volgende amendementen voor : de amendementen n^{rs} 17 tot en met n^r 39, en de amendementen n^r 62 tot en met n^r 65 (Stuk n^r 1334/6), die subamendementen vormen op amendement n^r 2 van de heer Eerdeken.

A. Amendementen n^{rs} 36-39

1. Amendement n^r 39 strekt ertoe het bij amendement n^r 2 voorgestelde artikel 2 te vervangen door een bepaling tot schrapping van het artikel 12*bis* van het Wetboek van de Belgische nationaliteit.

2. Amendement n^r 38 beoogt het bij amendement n^r 2 voorgestelde artikel 3 te vervangen door een bepaling tot schrapping van de artikelen 13, 14 en 15 van hetzelfde Wetboek.

3. Amendement n^r 37 wil het bij amendement n^r 2 voorgestelde artikel 4 vervangen door een bepaling tot schrapping van de artikelen 13, 14 en 15 van hetzelfde Wetboek.

4. Amendement n^r 36 strekt ertoe het bij amendement n^r 2 voorgestelde artikel 5 te vervangen door een bepaling tot schrapping van artikel 16 van hetzelfde Wetboek.

Als gevolg van de amendementen moet de naturalisatieprocedure volstaan voor degenen aan wie de Belgische nationaliteit niet wordt toegekend op basis van afstamming, adoptie of op grond van artikel 10 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit. Meer aandacht dient te gaan naar de integratiewil die door de burgerschapsproef zou kunnen worden bewezen. Het verkrijgen van de nationaliteit mag niet worden gereduceerd tot een loutere formaliteit.

B. Amendementen n^{rs} 22-35

De amendementen n^{rs} 22 tot 28 beogen, elk, het in artikel 7 van amendement n^r 2 voorgestelde artikel 19 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, te vervangen door een nieuwe tekst van artikel 19 alsook een artikel 19*bis* in te voegen in hetzelfde Wetboek. De amendementen n^{rs} 29 tot 34 zijn enkel gericht op de vervanging van het artikel 19 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit.

De heer Laeremans verduidelijkt dat de bij amendement n^r 22 voorgestelde teksten van de artikelen 19 en 19*bis* van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, beantwoorden aan de noodzakelijke aanpassingen van de wetgeving die voortvloeien uit zijn visie op de problematiek. De hierop volgende amendementen tot en met n^r 35 stellen alle, gradueel, een minder verregaande wijziging voor. Verterekkende, in omgekeerde volgorde, van het amendement n^r 35 worden de voorwaarden gebonden aan de naturalisatie-aanvraag aldus telkens strenger.

Zo strekt het amendement n^r 35 ertoe in de voorgestelde tekst van artikel 19, de vereiste minimum leeftijd om de naturalisatie te kunnen aanvragen, van volle achttien op volle vijftientig jaar te bren-

à dix ans la durée minimum de la période pendant laquelle le candidat doit avoir eu sa résidence principale en Belgique. La durée de résidence en Belgique exigée ne peut pas être inférieure à celle qui est requise par d'autres pays européens. La condition d'âge passe à vingt-cinq ans, parce que la demande de naturalisation est une démarche importante et doit émaner d'un candidat qui a acquis la maturité requise.

L'amendement n° 34 vise à prévoir que la demande de naturalisation n'est recevable que lorsqu'il est renoncée à la nationalité antérieure. La pratique montre en effet qu'en cas de double nationalité, les candidats essaient souvent de profiter des avantages des deux systèmes juridiques. Or, une fois qu'une personne a acquis la nationalité belge, il est impossible, que ce soit sur le plan administratif ou juridique, de savoir si l'intéressé a conservé son autre nationalité. L'Allemagne applique une procédure comparable à celle que cet amendement vise à instaurer : il faut renoncer à la nationalité antérieure pour pouvoir demander la naturalisation.

L'intervenant estime que le maintien de la possibilité de conserver la double nationalité est source d'abus et encourage parfois largement la ségrégation plutôt que l'intégration. L'obligation d'opter pour une des nationalités à l'exclusion de l'autre doit empêcher désormais ces dérives.

L'amendement n° 33 ajoute que l'intéressé, qui doit avoir eu sa résidence en Belgique pendant dix ans au moins, ne peut faire valoir son séjour en Belgique en qualité d'étudiant pour le calcul de la durée de résidence requise pour la naturalisation.

L'amendement n° 32 prévoit, comme condition supplémentaire, la réussite d'un examen de citoyenneté. L'amendement n° 31 ajoute que le candidat ne peut pas avoir été condamné, en Belgique ou dans un autre Etat membre de l'Union européenne, à un emprisonnement effectif de plus de trois mois.

L'amendement n° 30 prévoit que le candidat doit être en mesure de pourvoir à ses propres besoins et à ceux des membres de sa famille, un critère qui est également appliqué à l'étranger et qui est important dans le cadre de la politique visant à promouvoir l'intégration.

L'amendement n° 29 prévoit que l'avis du collège des bourgmestre et échevins de la localité où l'intéressé a sa résidence principale est recueilli en vue d'évaluer la volonté d'intégration, le bon comportement et les capacités financières du candidat. Cet avis s'inscrit dans le cadre de l'évaluation de la demande de naturalisation sur la base de critères objectifs.

L'amendement n° 28 précise, dans un article 19*bis* à insérer dans le Code de la nationalité belge, que l'examen de citoyenneté se compose (au minimum) d'un entretien dans la langue ou une des langues de

gen, alsook de minimum duur van het vereist hoofdverblijf in België van drie jaar tot tien jaar te verhogen. De vereiste verblijfsduur mag in België niet minder worden dan in andere Europese landen. De leeftijdsvereiste van vijftientig jaar wordt vooropgesteld omdat de vraag tot naturalisatie een belangrijke draagwijdte heeft en moet uitgaan van een kandidaat die over de nodige maturiteit beschikt.

Bij amendement n° 34 wordt voorgesteld dat het verzoek tot naturalisatie pas ontvankelijk is wanneer afstand wordt gedaan van het vroeger staatsburgerschap. De praktijk toont immers aan dat in situaties van dubbele nationaliteit dikwijls door de kandidaten wordt gepoogd van de voordelen van de beide rechtsstelsels te genieten. Wanneer iemand de Belgische nationaliteit verwerft, wordt het daarna echter, administratief en juridisch, onmogelijk om nog te achterhalen of de betrokkene zijn andere nationaliteit nog heeft behouden. Duitsland kent een regeling vergelijkbaar met die die bij dit amendement wordt voorgesteld : afstand doen van het vroegere staatsburgerschap is een voorwaarde om de naturalisatie te kunnen aanvragen.

Het behoud van de mogelijkheid de dubbele nationaliteit te behouden, leidt volgens de spreker tot misbruiken en bevordert soms, massaal, eerder segregatie dan integratie. De keuze voor één van de nationaliteiten met uitsluiting van de andere moet dit in de toekomst onmogelijk maken.

Amendement n° 33 voegt eraan toe dat de betrokkene die tien jaar zijn hoofdverblijfplaats in België moet hebben gehad, zijn verblijf in België als student niet in aanmerking kan laten nemen voor de berekening van de voor de naturalisatie vereiste verblijfsduur.

Amendement n° 32 voert de voorwaarde van het slagen voor een burgerschapsproef in. Het amendement n° 31 voegt de vereiste toe dat de kandidaat in België of in een andere lidstaat van de Europese Unie nog nooit veroordeeld mag zijn geweest tot een effectieve gevangenisstraf van meer dan drie maanden.

Amendement n° 30 legt de voorwaarde vast dat de kandidaat in de behoeften van zichzelf en van zijn gezinsleden moet kunnen voorzien, een criterium dat ook in het buitenland geldig is, en dat van belang is voor de bevordering van de integratie.

Bij amendement n° 29 wordt de regeling ingesteld waarbij het advies van het college van burgemeester en schepenen waar de belanghebbende zijn hoofdverblijfplaats heeft, wordt ingewonnen om de integratiewil, het goed gedrag en zeden en de financiële draagkracht van de kandidaat te kunnen inschatten. Dit past in het kader van de toetsing van de naturalisatie-aanvraag aan objectieve criteria.

Amendement n° 28 preciseert, in een in te voegen artikel 19*bis* van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, dat de burgerschapsproef (minimaal) bestaat uit een mondeling gesprek in de taal of één van

la région linguistique où l'intéressé a sa résidence principale.

L'amendement n° 27 ajoute encore une dissertation écrite, également dans la langue ou une des langues de la région linguistique où l'intéressé a sa résidence principale, à l'examen de citoyenneté.

L'amendement n° 26 va plus loin en exigeant que les raisons pour lesquelles le candidat souhaite acquérir la nationalité belge soient exposées dans la dissertation. L'attribution de la nationalité pourrait être refusée sur la base d'une réponse non satisfaisante, dont il ressortirait par exemple que l'intéressé ne recherche qu'un profit financier.

L'amendement n° 25 pose comme condition une connaissance minimale des principes juridiques et des règles fondamentales de la société belge, connaissance qui peut être évaluée dans le cadre de la partie orale de l'examen de citoyenneté. Cette condition permet d'éviter que les adeptes de doctrines fondamentalistes acquièrent la nationalité.

L'amendement n° 24 ajoute que la connaissance de l'histoire et de la culture de la communauté à laquelle le candidat souhaite appartenir peut être testée dans le cadre de l'entretien.

L'amendement n° 23 vise à confier l'organisation de l'examen aux communautés par l'entremise des commissions de la citoyenneté. Ainsi, l'examen de citoyenneté sera organisé par une commission de la citoyenneté désignée par la Communauté flamande pour les candidats qui ont leur résidence principale soit dans la région de langue néerlandaise, soit sur le territoire des 19 communes de Bruxelles si le candidat souhaite présenter son examen en néerlandais. La même réglementation s'applique *mutatis mutandis* aux commissions de la citoyenneté qui doivent être instituées pour les candidats francophones et germanophones.

L'amendement n° 22 autorise les commissions de la citoyenneté à imposer des épreuves supplémentaires aux candidats.

L'intervenant tient enfin à souligner qu'il est préférable d'utiliser la notion de citoyenneté belge plutôt que la notion de nationalité belge.

C. Amendements n°s 17 à 21

Les amendements n°s 17 à 21 visent à remplacer l'article 8 proposé de l'amendement n° 2 par une disposition remplaçant l'article 21, § 1er, alinéa 1er du Code de la nationalité belge et insérant un article 21 *bis* dans le même Code.

M. Laeremans précise que son amendement n° 17 vise à instaurer une procédure obligeant l'intéressé à transmettre la demande de naturalisation circonstanciée, accompagnée du certificat attestant la réussite de l'examen de citoyenneté, à l'officier de l'état civil du lieu dans lequel il a sa résidence principale.

de talen van het taalgebied waar de belanghebbende zijn hoofdverblijfplaats heeft.

Amendement n° 27 breidt de burgerschapsproef uit tot een schriftelijke verhandeling, ook in de taal of één van de talen van het taalgebied waar de belanghebbende zijn hoofdverblijfplaats heeft.

Amendement n° 26 gaat verder door te eisen dat de redenen waarom de kandidaat de Belgische nationaliteit wenst te verwerven zouden worden uiteengezet in de verhandeling. Op basis van een onvoldoende antwoord, zoals bijvoorbeeld het enkel nastreven van pecuniair voordeel, zou de toekenning kunnen worden geweigerd.

Amendement n° 25 stelt een minimale kennis voorop van de rechtsbeginselen en de grondnormen van de Belgische samenleving, waarnaar kan worden gepeild in het mondeling onderdeel van de burgerschapsproef. Hiermee kan worden verhinderd dat aanhangers van fundamentalistische doctrines de nationaliteit zouden verwerven.

Amendement n° 24 voegt daar nog aan toe dat ook de kennis van de geschiedenis en de cultuur van de gemeenschap waartoe de kandidaat wenst te behoren, in het mondeling gesprek kan worden getoetst.

Amendement n° 23 draagt de organisatie van de proef, door middel van burgerschapscommissies, op aan de gemeenschappen. Zo wordt de burgerschapsproef georganiseerd door een burgerschapscommissie aangesteld door de Vlaamse Gemeenschap voor de kandidaten die hun hoofdverblijfplaats hebben, hetzij in het Nederlandse taalgebied, hetzij in het tweetalige taalgebied van de 19 Brusselse gemeenten indien de kandidaat zijn proef in het Nederlands wenst af te leggen. Dezelfde regeling geldt *mutatis mutandis* met betrekking tot de door de Franse en Duitstalige Gemeenschap aan te stellen burgerschapscommissies.

Met amendement n° 22 wordt de burgerschapscommissies de bevoegdheid toegekend bijkomende proeven aan de kandidaten op te leggen.

De spreker wenst er ten slotte op te wijzen dat het de voorkeur verdient de notie van Belgisch staatsburgerschap, in plaats van Belgische nationaliteit, te gebruiken.

C. Amendementen n°s 17-21

De amendementen n°s 17 tot 21 strekken ertoe de in artikel 8 van het amendement n° 2 voorgestelde wijzigingen aan het artikel 21 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit te vervangen door een nieuwe tekst van artikel 21, § 1, eerste lid, van het voornoemd Wetboek, alsook tot invoering in datzelfde Wetboek van een artikel 21 *bis*.

De heer Laeremans verduidelijkt dat hij met het amendement n° 17 de regeling wil invoeren waarbij de betrokkene aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van zijn hoofdverblijfplaats het met redenen omkleed verzoek om naturalisatie, samen met het certificaat van het slagen voor de burgerschapsproef dient te overhandigen.

Cet officier transmettra ensuite cette demande au parquet du tribunal de première instance de l'arrondissement dans lequel l'intéressé a sa résidence principale. Le procureur du Roi enverra ensuite son avis, s'il est positif, à la Chambre des représentants.

Cet amendement vise à inverser la procédure actuelle, qui prévoit que la Chambre des représentants demande l'avis des parquets. Etant donné que la volonté d'intégration de l'intéressé aura déjà été prouvée par la réussite de l'examen de citoyenneté, la tâche du parquet consistera essentiellement à vérifier si aucun fait grave ne s'oppose à l'octroi de la nationalité belge à l'intéressé. Etant donné que le procureur du Roi ne transmettra son avis à la Chambre que lorsqu'il est positif, celle-ci aura un rôle moins important dans l'ensemble de la procédure.

L'article 21*bis* à insérer prévoit que l'examen de citoyenneté se composera d'une dissertation écrite, dans laquelle le candidat explique pourquoi il souhaite acquérir la nationalité belge, et d'un entretien.

L'amendement n° 18 ne prévoit plus l'obligation pour le candidat d'expliquer pourquoi il souhaite acquérir la nationalité belge et l'amendement n° 19 prévoit que l'examen de citoyenneté se composera uniquement d'un entretien.

L'amendement n° 20 concrétise la proposition visant à confier à une commission de citoyenneté instituée par la communauté concernée le soin d'organiser les examens de citoyenneté. Il permet également aux différentes communautés de déterminer librement les épreuves dont l'examen de citoyenneté doit se composer.

L'amendement n° 21 diffère de l'amendement précédent dans la mesure où il ne prévoit plus que l'avis du procureur du Roi doit être positif pour être transmis à la Chambre des représentants.

D. Amendements n°s 62-65

Les amendements n°s 62 à 65 visent tous, à des degrés divers, à remplacer les modifications de l'article 21 du Code de la nationalité belge proposées dans l'article 8 de l'amendement n° 2 par une nouvelle formulation de l'article 21, § 1er, alinéa 1er, du Code précité, ainsi qu'à insérer un article 21*bis* dans ce même Code.

Les quatre amendements diffèrent les uns des autres en ce qu'ils prescrivent chacun une variante différente de l'examen de citoyenneté. Selon l'amendement n° 62, l'épreuve écrite doit permettre au candidat d'exposer sa motivation et l'entretien doit sonder sa connaissance des principes juridiques et des règles fondamentales de la société belge. L'amendement n° 63 ajoute parmi les aspects à sonder dans le cadre de l'entretien la connaissance de la structure de l'Etat, des principes juridiques et des règles fondamentales de notre société ainsi que de l'histoire et de

Die ambtenaar zendt dit verzoek vervolgens over aan het parket van de rechtbank van eerste aanleg van het rechtsgebied van de hoofdverblijfplaats, waarna de procureur des Konings zijn advies naar de Kamer van volksvertegenwoordigers stuurt op voorwaarde dat het gunstig is.

Dit komt neer op de omkering van de huidige procedure waarbij de Kamer van volksvertegenwoordigers het advies van het parket vraagt. Daar het slagen voor de burgerschapsproef het bewijs vormt van de integratiewil moet het parket vooral nagaan of er geen gewichtige feiten bestaan die een beletsel vormen voor de toekenning van de nationaliteit. Doordat de procureur des Konings zijn advies pas doorstuurt naar de Kamer wanneer het gunstig is, neemt haar rol af in de hele procedure.

Het in te voegen artikel 21*bis* bepaalt dat de burgerschapsproef bestaat uit een schriftelijke verhandeling, met inbegrip van een uiteenzetting waarom de kandidaat de Belgische nationaliteit wenst te verwerven, en een mondeling gesprek.

In amendement n° 18 wordt de vereiste inzake de uiteenzetting over de motivering van de kandidaat achterwege gelaten en amendement n° 19 stelt aan gaande de burgerschapsproef enkel de voorwaarde van een mondeling gesprek.

Amendement n° 20 geeft vorm aan het voorstel de burgerschapsproeven te laten organiseren door een door de betrokken gemeenschap aan te stellen burgerschapscommissie. Het geeft de onderscheiden gemeenschappen ook de vrijheid te bepalen welke onderdelen de burgerschapsproef dient te omvatten.

Amendement n° 21 is een variant op het vorige amendement door het weglaten van de voorwaarde dat de procureur des Konings zijn advies alleen naar de Kamer van volksvertegenwoordigers zendt wanneer het gunstig is.

D. Amendementen n°s 62-65

De amendementen n°s 62 tot 65 beogen elk, in verschillende gradatie, de in artikel 8 van het amendement n° 2 voorgestelde wijzigingen aan het artikel 21 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit te vervangen door een nieuwe tekst van artikel 21, § 1, eerste lid, van het voornoemd Wetboek, alsook tot invoeging in datzelfde Wetboek van een artikel 21*bis*.

De vier amendementen verschillen onderling hierin dat zij elk uitgaan van een variant van de burgerschapsproef. Volgens amendement n° 62 dient de schriftelijke proef de motivering van de kandidaat te vermelden en moet het gesprek peilen naar de kennis van de rechtsbeginselen en grondnormen van de Belgische samenleving. Amendement n° 63 voegt daaraan toe dat wat het mondeling gesprek betreft de kennis van de staatsstructuur, de rechtsbeginselen en grondnormen alsook de geschiedenis en de cultuur van de toekomstige gemeenschap vereist zijn.

la culture de la future communauté du candidat. L'amendement n° 64 complète ces dispositions en confiant l'organisation des examens de citoyenneté aux communautés et l'amendement n° 65 autorise, dans cette hypothèse, les commissions de la citoyenneté à imposer des épreuves supplémentaires.

*
* *

MM. Laeremans et Van den Eynde présentent les amendements n°s 66 à 78 (Doc. n° 1334/6), qui constituent des sous-amendements à l'amendement n° 3 de MM. Reynders et Duquesne.

M. Laeremans précise que ces amendements ont la même portée que les sous-amendements à l'amendement n° 2 de M. Eerdekens. Il y a lieu, dès lors, de se reporter à leur justification.

L'amendement n° 66 vise à remplacer l'article 2 proposé par l'amendement n° 3 par une disposition visant à abroger l'article 12*bis* du Code de la nationalité belge.

L'amendement n° 67 vise à remplacer l'article 3 proposé par l'amendement n° 3 par une disposition visant à abroger les articles 13, 14 et 15 du même Code.

L'amendement n° 68 vise à remplacer l'article 5 proposé par l'amendement n° 3 par une disposition visant à abroger l'article 16 du même Code.

L'amendement n° 69 vise à remplacer l'article 6 proposé par l'amendement n° 3 par une disposition visant à abroger les articles 12*bis*, 13, 14, 15 et 16 du Code de la nationalité belge.

Les amendements n°s 70 à 78 visent chacun, à des degrés divers, à remplacer les modifications que l'article 7 de l'amendement n° 3 tend à apporter à l'article 21 du Code de la nationalité belge par des dispositions visant à remplacer l'article 21, § 1er, alinéa 1er, du Code précité et à insérer un article 21*bis* dans ce même Code.

*
* *

M. Lozie et Mme Schüttringer présentent des amendements (n°s 8 et 9, Doc. n° 1334/6) visant à remplacer les articles 12*bis* et 15 du Code de la nationalité belge. *M. Lozie* estime que la procédure de naturalisation doit être simplifiée au maximum afin de permettre aux étrangers qui séjournent légalement depuis cinq ans en Belgique et qui sont autorisés à s'y établir d'acquérir la nationalité belge sur simple demande et au terme d'une procédure administrative simple (une déclaration faite devant l'officier de l'état civil). L'enquête destinée à apprécier la volonté d'intégration, procédure appliquée de manière très subjective et discriminatoire, est supprimée parce que la demande doit, en soi, constituer une

Amendement n° 64 vult dit aan met de toewijzing van de organisatie van de burgerschapsproeven aan de gemeenschappen en amendement n° 65 laat in die hypothese toe dat de burgerschapscommissies bijkomende proeven kunnen laten afleggen.

*
* *

De heer Laeremans en de heer Van den Eynde dienen de amendementen n°s 66 tot en met 78 in (Stuk n° 1334/6), die subamendementen vormen op amendement n° 3 van de heren Reynders en Duquesne.

De heer Laeremans verduidelijkt dat deze reeks amendementen in feite dezelfde inhoud hebben als de subamendementen op het amendement n° 2 van de heer Eerdekens. Er wordt dan ook verwezen naar de verantwoording ervan.

Amendement n° 66 strekt ertoe het bij amendement n° 3 voorgestelde artikel 2 te vervangen door een bepaling teneinde het artikel 12*bis* te schrappen uit het Wetboek van de Belgische nationaliteit.

Amendement n° 67 beoogt het voorgestelde bij artikel 3 van amendement n° 3, te vervangen door een bepaling tot schrapping van de artikelen 13, 14 en 15 van hetzelfde Wetboek.

Amendement n° 68 wil het in artikel 5 van hetzelfde amendement n° 3 voorgestelde, vervangen door de schrapping van artikel 16 van hetzelfde Wetboek.

Amendement n° 69 strekt ertoe het in artikel 6 van het amendement n° 3 voorgestelde, te vervangen door een bepaling tot het schrappen van de artikelen 12*bis*, 13, 14, 15 en 16 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit.

De amendementen n°s 70 tot 78 beogen elk, in verschillende gradatie, de in artikel 7 van het amendement n° 3 voorgestelde wijzigingen aan het artikel 21 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit te vervangen door de vervanging van artikel 21, § 1, eerste lid, van het voornoemd Wetboek en door de invoeging van een artikel 21*bis* in dat Wetboek.

*
* *

De heer Lozie en mevrouw Schüttringer dienen amendementen n°s 8 en 9 in (Stuk n° 1334/6) teneinde nieuwe artikelen 12*bis* en 15 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit voor te stellen. Volgens *de heer Lozie* dient de naturalisatieprocedure zo eenvoudig mogelijk te worden teneinde aan de vreemdelingen die vijf jaar, wettig, in België verblijven en de toelating hebben er zich te vestigen, op eenvoudige aanvraag en via een eenvoudige administratieve procedure (een verklaring voor de ambtenaar van de burgerlijke stand) de mogelijkheid te bieden de Belgische nationaliteit te verwerven. Het onderzoek naar de integratiewil, een zeer subjectief en discriminatoir toegepaste procedure, wordt geschrapt omdat

preuve suffisante de cette volonté, lorsque les conditions sont remplies.

Le représentant du ministre constate que les amendements présentés vont très loin et que plus aucune demande de naturalisation ne sera sans doute introduite, dès lors que la procédure proposée équivaut à une déclaration de nationalité sur demande, sans la moindre enquête et sans contrôle. Une telle procédure est inacceptable pour le gouvernement.

M. Lozie rétorque que l'on examine de toute façon au préalable si un étranger est autorisé à s'établir dans le Royaume.

*
* *

Mme Van de Castele et M. Borginon présentent un amendement (n° 11, Doc. n° 1334/6) visant à insérer un article 15bis dans le Code de la nationalité belge.

M. Borginon estime que cet amendement concilie harmonieusement le point de vue selon lequel il est nécessaire d'assouplir le mode d'acquisition de la nationalité belge pour pouvoir traiter le nombre élevé de demandes qui ne requièrent qu'un examen de routine, d'une part, et le point de vue selon lequel la nouvelle procédure doit s'appliquer uniquement aux personnes qui pourraient normalement acquérir la nationalité belge en vertu des dispositions actuelles.

En vertu de cet amendement, un étranger séjournant légalement en Belgique peut, en principe, acquérir la qualité de Belge par une déclaration devant l'officier de l'état civil du lieu où il a sa résidence principale, pourvu que cet étranger satisfasse à un certain nombre de conditions. Les conditions requises sont les suivantes : avoir atteint l'âge de 18 ans, avoir été officiellement domicilié en Belgique durant les cinq années qui précèdent la déclaration (à attester par l'inscription dans les registres de la population), ainsi qu'avoir une connaissance suffisante de la langue de la région où le demandeur a sa résidence. La connaissance linguistique, qui constitue, en un certain sens, un critère essentiel de la volonté d'intégration, peut être prouvée par toutes voies de droit. Les dispositions de cet article ne s'appliquent pas aux étrangers qui ont été condamnés à une peine criminelle. Le procureur du Roi peut faire opposition à la déclaration dont l'officier de l'état civil lui a envoyé copie.

L'intéressé peut interjeter appel d'une telle décision d'opposition motivée par requête à la cour d'appel qui doit se prononcer dans un délai de trois mois. En cas de contestation concernant les connaissances linguistiques du candidat, ce dernier peut introduire un recours auprès du secrétaire permanent au recrutement afin de s'assurer que cet aspect sera examiné avec l'objectivité nécessaire.

de aanvraag zelf wanneer aan de voorwaarden is voldaan, een voldoende bewijs moet vormen van die wil.

De vertegenwoordiger van de minister stelt vast dat de ingediende amendementen zeer verregaand zijn en er waarschijnlijk toe zullen leiden dat geen naturalisatieaanvragen meer zullen worden ingediend daar de voorgestelde procedure in feite zal neerkomen op een nationaliteitsverklaring op aanvraag, zonder enig onderzoek of controle. Voor de regering is dit niet aanvaardbaar.

De heer Lozie repliceert daarop dat voorafgaandelijk toch wordt onderzocht of een vreemdeling gemachtigd is zich in het Rijk te vestigen.

*
* *

Mevrouw Van de Castele en de heer Borginon dienen amendement n° 11 in (Stuk n° 1334/6) tot invoeging van een artikel 15bis in het Wetboek van de Belgische nationaliteit.

De heer Borginon meent dat dit amendement een evenwicht tot stand brengt tussen, enerzijds, het standpunt dat een soepel stelsel van nationaliteitsverwerving noodzakelijk is om het hoofd te kunnen bieden aan het groot aantal aanvragen die routinematig kunnen worden afgehandeld, en anderzijds het standpunt luidens welk de nieuwe regeling enkel mag openstaan voor de gevallen die normalerwijze ook in de huidige regeling tot een nationaliteitsverwerving aanleiding zouden geven.

In principe kan volgens het amendement een leaal in België wonende vreemdeling, mits de vervulling van een aantal voorwaarden, door middel van een verklaring afgelegd voor de ambtenaar van de burgerlijke stand van zijn hoofdverblijfplaats, de staat van Belg verkrijgen. De volgende voorwaarden zijn vereist : 18 jaar oud zijn, gedurende vijf jaar voorafgaand aan de verklaring zijn officiële woonplaats in België hebben gehad (te bewijzen door de inschrijving in de bevolkingsregisters) alsook voldoende kennis hebben van de taal van het taalgebied waar de aanvrager woont. De taalkennis die in zekere zin als toetssteen geldt om de integratiewil te kunnen beoordelen, mag met alle middelen van recht worden bewezen. Voor vreemdelingen die werden veroordeeld tot een criminele straf geldt de voorgestelde regeling niet. Van de voor de ambtenaar van de burgerlijke stand afgelegde verklaring wordt een afschrift gestuurd naar de procureur des Konings die hiertegen verzet kan aantekenen.

De belanghebbende kan tegen een dergelijk, gegrond, verzet hoger beroep instellen bij het hof van beroep dat zich binnen een termijn van drie maanden moet uitspreken. Bij een betwisting over de taalkennis kan bij de vaste wervingssecretaris beroep worden ingesteld teneinde de noodzakelijke objectiviteit omtrent dit aspect te waarborgen.

Le représentant du ministre constate :

— qu'un délai général de cinq ans est prévu en remplacement des actuels délais différenciés qui sont plus favorables pour les demandeurs de certaines catégories d'âge;

— que la connaissance explicite de la langue est requise, alors que la condition d'intégration actuelle en vigueur est plus générale;

— que la connaissance de la langue peut actuellement être prouvée par toutes voies de droit, ce qui paraît difficilement conciliable avec la procédure envisagée devant le secrétaire permanent au recrutement;

— que le délai de quinze jours laissé au procureur du Roi pour faire opposition est extrêmement bref et irréaliste, compte tenu de la nécessité de vérifier s'il est satisfait aux conditions;

— que l'amendement ne fixe pas le délai dans lequel le tribunal doit statuer sur le bien-fondé de l'opposition, tandis qu'un délai de trois mois est imparti à la cour d'appel et que se pose en outre la question de savoir si, dès lors qu'un tel délai est prévu pour ce type de procédure, il ne faudrait pas aussi fixer un délai obligatoire dans lequel une décision doit être prise dans d'autres procédures;

— que la procédure faisant intervenir le secrétaire permanent au recrutement paraît assez lourde en comparaison avec le système actuellement en vigueur; et

— qu'il n'est pas aisé de concilier la condition relative à la connaissance suffisante de la langue de la région ou le demandeur a sa résidence avec le principe constitutionnel de la liberté d'emploi des langues en Belgique.

M. Borginon précise que son amendement a pour objet d'instaurer une nouvelle procédure en vue de l'acquisition de la nationalité, sans vouloir remettre en question les anciennes procédures (de sorte que personne n'aura moins de droits qu'avant). Le but est de pouvoir appliquer une procédure plus souple et plus brève à un certain nombre de dossiers qui ne posent pas de problème et qui aboutiraient aussi à l'acquisition de la nationalité dans l'état actuel de la législation.

La connaissance de la langue de la région linguistique où l'on habite doit être suffisante afin de pouvoir s'insérer dans la vie sociale en toute autonomie et sans aide, sans que cette connaissance doive pour cela être de niveau universitaire. Les Pays-Bas imposent d'ailleurs une condition analogue.

M. Reynders suppose que la condition relative à la connaissance de la langue porte sur la langue de la région et, dans les régions bilingues, sur une des deux langues. Il propose dès lors d'accorder aux étrangers désireux de s'intégrer les mêmes facilités qu'aux Belges, notamment dans les communes à facilités.

M. Borginon estime que la comparaison avec l'application de la législation linguistique dans les communes à facilités n'est pas pertinente, la condition de

De vertegenwoordiger van de minister stelt vast :

— dat een algemene termijn van vijf jaar wordt ingevoerd tegenover de huidige gedifferentieerde termijnregeling die voor sommige leeftijdscategorieën van aanvragers gunstiger is;

— dat uitdrukkelijke kennis van de taal wordt geëist tegenover de thans geldende, en meer algemene, integratie-eis;

— dat deze kennis van de taal thans door alle middelen van recht kan worden bewezen wat moeilijk te verenigen lijkt met de beoogde procedure voor de vaste wervingssecretaris;

— dat de termijn van vijftien dagen voor de procureur des Konings om verzet aan te tekenen uitermate kort en niet realistisch is om de vervulling van de voorwaarden na te gaan;

— dat in het amendement geen termijn is bepaald voor de rechtbank om uitspraak te doen over de gegrondheid van het aangetekend verzet, terwijl het hof van beroep wel een termijn van drie maanden opgelegd krijgt, en dat bovendien ook de vraag rijst of, wanneer een dergelijke termijn wordt ingevoerd in dit soort procedure, dan ook niet in andere procedures een verplichte termijn binnen welke uitspraak volgt, zou moeten worden ingevoerd;

— dat de procedure voor de vaste wervingssecretaris vrij logisch lijkt in vergelijking met wat thans geldt; en

— dat de vereiste van de voldoende taalkennis van het taalgebied waar de aanvrager woont niet gemakkelijk kan worden ingepast in de grondwettelijke regel dat het gebruik van de talen in België vrij is.

De heer Borginon verduidelijkt dat zijn amendement een nieuwe procedure gericht op het verkrijgen van de nationaliteit wil invoeren, zonder dat dit neerkomt op een aantasting van de oude procedures (zodat niemand minder rechten zal hebben dan voordien). De bedoeling is op een aantal probleemloze dossiers, die in de huidige wetgeving ook zouden leiden tot nationaliteitsverwerving, een soepelere en kortere procedure te kunnen toepassen.

De taalkennis van het taalgebied waar men woont, dient voldoende te zijn om zelfstandig en zonder hulp aan de samenleving deel te kunnen nemen, zonder dat er daarom sprake is van eisen op academisch niveau. Een land als Nederland kent een soortgelijke vereiste.

De heer Reynders gaat ervan uit dat de vereiste van de taalkennis betrekking heeft op de taal van het gewest en in tweetalige gebieden op één van de beide talen. Hij stelt dan ook voor de vreemdelingen die zich wensen te integreren dezelfde faciliteiten als de Belgen toe te kennen meer in het bijzonder in faciliteitengemeenten.

De heer Borginon meent dat de vergelijking met de toepassing van de taalwetgeving in de faciliteitengemeenten niet opgaat, omdat de taalkennis-vereiste

la connaissance de la langue constituant, dans la problématique de la nationalité, essentiellement un critère d'intégration. Toutefois, lorsque les étrangers auront acquis la nationalité belge, ils pourront évidemment se prévaloir de la législation linguistique. L'intervention du secrétaire permanent au recrutement, proposée par l'amendement, ne constitue pas une étape obligée de la procédure pour tous les demandeurs, mais constitue un moyen de recours lorsque l'officier de l'état civil constate une connaissance insuffisante de la langue.

M. Laeremans déplore que l'on réduise toute cette problématique à l'aspect linguistique. Aux Pays-Bas, il n'y a pas que la connaissance de la langue qui constitue un critère important : l'intégration dans la société néerlandaise est tout aussi déterminante. Il souligne qu'en fait, la commission des Naturalisations tient aussi déjà compte de ce critère. Le fait que la Constitution dispose que l'emploi des langues utilisées en Belgique est facultatif n'empêche pas, selon l'intervenant, que la législation puisse contenir des dispositions relatives aux connaissances linguistiques requises, notamment pour l'exercice de fonctions publiques. L'intervenant estime que l'amendement n° 11 ne précise pas assez comment on appréciera, dans la pratique, si une personne a une connaissance suffisante de la langue.

M. Borginon estime que si l'intégration demeure un critère important, l'enquête qui est effectuée à ce sujet ne se déroule pas vraiment de manière objective dans la pratique et que c'est pour cette raison que l'on met l'accent sur la connaissance de la langue en tant que critère d'intégration. S'il ressortait d'un dossier donné qu'un demandeur n'est manifestement pas intégré, le procureur du Roi pourrait faire opposition.

M. Van den Eynde estime que l'on est en droit d'attendre d'une personne qui entend se fixer et s'intégrer définitivement dans une région qu'elle apprenne la langue de celle-ci. Il ne devrait pas être nécessaire de l'encourager pour qu'elle le fasse, mais elle devrait le faire d'initiative. L'intervenant déplore qu'à l'heure actuelle, il faille inciter les étrangers à apprendre la langue de la région dans laquelle ils se fixent.

*
* *

MM. Laeremans et Van den Eynde présentent les amendements n°s 13 à 16 ainsi que les amendements n°s 49 à 61 (Doc. n° 1334/6). L'amendement n° 57 est un sous-amendement à l'amendement n° 13.

M. Laeremans commente ces amendements, qui concernent notamment, à des degrés divers, l'examen de citoyenneté. Il renvoie à cet égard à l'exposé qu'il a fait à l'occasion du dépôt d'amendements antérieurs. Il estime que les communautés devraient être compétentes en la matière et que l'examen devrait en tout cas se composer de deux parties. C'est ainsi que

in de nationaliteitsproblematiek vooral een integratiecriterium is. Wanneer vreemdelingen echter Belg zijn geworden, zullen zij zich uiteraard kunnen beroepen op de taalwetgeving. De voorgestelde tussenkomst van de vaste wervingssecretaris is geen verplichte procedurestap voor elke aanvrager, maar vormt een soort beroepsinstantie bij manifeste vaststelling van een gebrekkige taalkennis door de ambtenaar van de burgerlijke stand.

De heer Laeremans betreurt dat de gehele problematiek wordt gereduceerd tot het taalaspect. In Nederland is echter niet alleen de taal maar ook de inburgeringsvereiste, zijnde het opgenomen zijn in de Nederlandse maatschappij, een belangrijk toetsingscriterium. Hij benadrukt dat de commissie voor de Naturalisaties op dit ogenblik in feite ook reeds een dergelijk criterium onderzoekt. De Belgische Grondwet erkent wel dat het gebruik der talen vrij is, maar dat verhindert volgens de spreker niet dat de wetgeving wel voorschriften kan bevatten omtrent de taalkennis, onder meer voor overheidsfuncties. De spreker meent dat het amendement n° 11 onvoldoende preciseert hoe de vereiste van de voldoende taalkennis, in de praktijk, kan worden getoetst.

Volgens de heer Borginon blijft de integratie een belangrijk criterium, maar het onderzoek hierover verloopt in de praktijk niet echt objectief, en daarom wordt de taalkennis als criterium van integratie op de voorgrond geplaatst. Wanneer in een welbepaald dossier zou blijken dat een aanvrager duidelijk niet geïntegreerd is, dan kan volgens zijn amendement de procureur des Konings verzet aantekenen.

De heer Van den Eynde vindt dat de eerste vereiste die men aan iemand mag stellen die zich ergens definitief wil vestigen en integreren, is dat hij de taal van de streek zou leren. Hij zou hiertoe niet dienen aangespoord te worden maar zou dit uit eigen beweging moeten doen. De spreker betreurt het dat thans vreemdelingen ertoe moeten worden aangespoord de stap naar het aanleren van de taal te willen zetten.

*
* *

De heer Laeremans en de heer Van den Eynde dienen de volgende amendementen in : de amendementen n°s 13 tot en met n° 16, en de amendementen n° 49 tot en met n° 61 (Stuk n° 1334/6). Het amendement n° 57 is een subamendement op het amendement n° 13.

De heer Laeremans geeft toelichting bij de amendementen die, in verschillende gradaties, onder meer betrekking hebben op de burgerschapsproef. Hij verwijst hierbij naar zijn uiteenzetting naar aanleiding van eerder ingediende amendementen. Volgens hem dienen de gemeenschappen terzake bevoegd te worden en zou de proef zeker uit twee onderdelen moeten

l'organisation de l'examen de citoyenneté par la communauté concernée (qui serait fonction du domicile du candidat ou du choix que celui-ci opère, dans la région de Bruxelles-Capitale) serait confié à une commission de citoyenneté. Les communautés devraient pouvoir déterminer librement les parties dont l'examen de citoyenneté devrait se composer.

A. Amendements n°s 13 à 16 et 57

1. L'amendement n° 13 vise à remplacer l'article 2 de la proposition de loi par une disposition modifiant l'article 15, § 2, du Code de la nationalité belge de manière à prévoir que toute demande ultérieure est irrecevable lorsqu'il est constaté que l'intéressé a été condamné en Belgique à un emprisonnement de plus d'un an.

L'amendement n° 57, qui est un sous-amendement à l'amendement n° 13, prévoit d'étendre la condition d'irrecevabilité précitée aux condamnations prononcées dans un autre Etat membre de l'Union européenne.

2. Les amendements n°s 14 à 16 visent chaque fois à remplacer l'article 2 par des dispositions abrogeant respectivement :

- 1) les articles 12bis, 13, 14 et 15 du Code de la nationalité belge (amendement n° 14);
- 2) les articles 11bis, 12bis, 13, 14 et 15 du même Code (amendement n° 15);
- 3) les articles 11, 11bis, 12bis, 13, 14 et 15 du même Code (amendement n° 16).

Les auteurs des amendements justifient l'abrogation des articles précités par le souci de remédier à l'assouplissement de la législation belge relative à la nationalité et à l'évidement du principe du *ius sanguinis*. Pour ce faire, il convient d'abroger les articles relatifs à l'acquisition de la nationalité belge par déclaration ou par option ainsi que l'article 11 relatif à l'attribution d'office de la nationalité belge aux enfants de la troisième génération, l'article 11bis relatif à l'attribution de la nationalité belge aux enfants de la deuxième génération et l'article 16 relatif à l'acquisition de la nationalité belge par le conjoint étranger d'une personne belge.

B. Amendements n°s 49 à 61 (à l'exception de l'amendement n° 57)

1. Les amendements n°s 49 à 55 visent chaque fois à remplacer l'article 2 de la proposition de loi par une disposition remplaçant l'article 13 du Code de la nationalité belge et insérant un article 15bis dans le même Code.

L'amendement n° 56 a le même objet, à cela près qu'il vise à insérer un article 13bis dans le même

bestaan. Zo zou de organisatie van de burgerschapsproef door de betrokken gemeenschap (naar gelang de woonplaats van de kandidaat of de gemeenschap die de kandidaat kiest, in Brussel) worden toevertrouwd aan een burgerschapscommissie. De gemeenschappen zouden vrij moeten kunnen bepalen welke onderdelen de burgerschapsproef dient te bevatten.

A. Amendementen n^{rs} 13-16 en 57

1. Amendement n^r 13 strekt ertoe het artikel 2 van het wetsvoorstel te vervangen door een ander voorstel tot wijziging van het artikel 15, § 2, van het Wetboek van de Belgische nationaliteit luidens welk een later verzoek niet ontvankelijk is wanneer vastgesteld is dat de betrokkene in België in het verleden werd veroordeeld tot een gevangenisstraf van meer dan één jaar.

Amendement n^r 57, zijnde een subamendement op amendement n^r 13, stelt voor de voorwaarde met betrekking tot het bovengenoemd verbod op een veroordeling ook te laten gelden wanneer zij werd opgelopen in een ander land van de Europese Unie.

2. Door de amendementen n^{rs} 14 tot 16 willen de indieners telkens het bij artikel 2 voorgestelde, vervangen door een bepaling tot schrapping van respectievelijk :

- 1) de artikelen 12bis, 13, 14 en 15 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit (amendement n^r 14);
- 2) de artikelen 11bis, 12bis, 13, 14 en 15 van hetzelfde wetboek (amendement n^r 15);
- 3) de artikelen 11, 11bis, 12bis, 13, 14 en 15 van hetzelfde wetboek (amendement n^r 16).

De schrapping van de voorgestelde artikelen wordt verantwoord door de doelstelling de versoepeling van de nationaliteitswetgeving en de uitholling van het *ius sanguinis* tegen te gaan. Daartoe worden best opgeheven : de artikelen aangaande de verkrijging van de nationaliteit door de nationaliteitsverklaring en de nationaliteitskeuze, alsook artikel 11 inzake het van rechtswege toekennen van de Belgische nationaliteit aan de kinderen van de derde generatie, artikel 11bis inzake de toekenning van de Belgische nationaliteit aan de kinderen van de tweede generatie, en artikel 16 inzake de verkrijging van de Belgische nationaliteit door de vreemde echtgenoot.

B. Amendementen n^{rs} 49-61 (met uitzondering van amendement n^r 57)

1. Met de amendementen n^{rs} 49 tot 55 stellen de indieners telkens voor het artikel 2 van het wetsvoorstel te vervangen door een wijziging aan het artikel 13 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit samen met de invoeging van een artikel 15bis in hetzelfde wetboek.

Hetzelfde geldt voor amendement n^r 56 met dien verstande dat de invoeging van een artikel 13bis in

Code. L'intervenant renvoie, à cet égard, à son exposé sur l'épreuve de citoyenneté à instaurer.

2. Les amendements n°s 58 et 59 visent à remplacer l'article 2 de la proposition de loi par des dispositions modifiant l'article 15, § 1er, du Code de la nationalité belge.

M. Laeremans déclare que la modification de l'article 15 est nécessaire afin d'imposer au procureur du Roi dans le ressort duquel le candidat concerné a l'intention de s'établir l'obligation de recueillir l'avis du collège des bourgmestre et échevins à propos de la volonté d'intégration du candidat.

3. Les amendements n°s 60 et 61 visent à remplacer l'article 2 de la proposition de loi par des dispositions abrogeant respectivement les articles 11, 11*bis*, 12*bis* et 16 et les articles 11, 11*bis*, 12*bis*, 13, 14, 15 et 16 du Code de la nationalité belge. Il s'agit d'essayer d'empêcher un assouplissement de la législation relative à la nationalité.

*
* *

M. Laeremans présente un amendement (n° 5, Doc. n° 1334/4). Il précise que sa proposition ne s'inspire pas de l'exemple néerlandais, mais plutôt de l'exemple des Etats-Unis. Il juge essentiel de s'assurer de la connaissance qu'a le candidat des règles et principes fondamentaux de notre société, sans qu'il faille pour autant lui faire passer un examen de niveau universitaire. Il estime que l'on doit pouvoir exiger d'une personne désireuse de faire partie d'une communauté donnée qu'elle ait une certaine connaissance de cette communauté ainsi qu'une connaissance minimum de la langue de la région dans laquelle elle souhaite s'établir.

M. Borginon précise que le modèle néerlandais privilégie l'accompagnement des personnes candidates à la naturalisation. Tel n'est toutefois pas la finalité de l'amendement présenté par M. Laeremans, amendement qui va trop loin lorsqu'il érige la connaissance des institutions en critère d'acceptation. L'intervenant estime qu'un grand nombre de Belges auraient, eux-mêmes, peu de chances de réussir un tel examen.

M. Lozie et Mme Schüttringer présentent un amendement (n° 10, Doc. n° 1334/6) visant à modifier l'article 21, § 4, alinéa 1er, du Code de la nationalité belge en fonction des modifications proposées par l'amendement n° 9.

MM. Laeremans et Van den Eynde présentent les amendements n°s 40 à 48 (Doc. n° 1334/6) visant à remplacer l'article 3 de la proposition de loi par une disposition visant à modifier l'article 21, § 1er, alinéa 1er, du Code de la nationalité belge, d'une part,

hetzelfde Wetboek wordt beoogd. De spreker verwijst in dit kader naar zijn uiteenzetting over de in te voeren burgerschapsproef.

2. Amendementen n^{rs} 58 en 59 strekken ertoe de tekst van het artikel 2 van het wetsvoorstel te vervangen door voorstellen tot wijzigingen aan artikel 15, § 1, van het Wetboek van de Belgische nationaliteit.

Volgens de heer Laeremans is de wijziging van artikel 15 noodzakelijk teneinde de regeling in te voeren waarbij de procureur des Konings van het gebied waar de betrokken kandidaat zich wil vestigen, het advies dient in te winnen van het college van burgemeester en schepenen over de integratiewil van de kandidaat.

3. De amendementen n^{rs} 60 en 61 beogen het voorgestelde in artikel 2 van het wetsvoorstel, te vervangen door een bepaling tot schrapping van, respectievelijk, de artikelen 11, 11*bis*, 12*bis* en 16, en van de artikelen 11, 11*bis*, 12*bis*, 13, 14, 15 en 16 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit. Hierdoor wordt gepoogd de versoepeling van de nationaliteitswetgeving tegen te gaan.

*
* *

De heer Laeremans dient een amendement n^r 5 in (Stuk n^r 1334/4). Hij verduidelijkt dat het niet door het Nederlandse voorbeeld is geïnspireerd, maar eerder door dit van de Verenigde Staten. Hij meent dat kennis over de fundamentele maatschappelijke principes en regels essentieel is, zonder dat er daarom sprake dient te zijn van een zwaar, als het ware universitair, examen. Hij meent dat van iemand die tot een bepaalde gemeenschap wil toetreden, gevraagd mag worden dat hij zou beschikken over een bepaalde kennis van die maatschappij alsook van een minimum kennis van de taal van het gebied waar hij zich wenst te vestigen.

De heer Borginon wijst erop dat het Nederlandse model gericht is op de begeleiding van de personen met het oog op de nationaliteitsverwerving. Dit is echter niet de doelstelling van het amendement van de heer Laeremans dat te verregaand is wanneer hij stelt dat ook kennis van de instellingen als toetsingscriterium geldt. De spreker meent dat ook talrijke Belgen weinig kans op slagen zouden hebben in dergelijk examen.

De heer Lozie en mevrouw Schüttringer dienen een amendement n^r 10 in (Stuk n^r 1334/6) teneinde het artikel 21, § 4, eerste lid, van het Wetboek van de Belgische nationaliteit te wijzigen als gevolg van de bij amendement n^r 9 voorgestelde wijzigingen.

De heer Laeremans en de heer Van den Eynde dienen de amendementen n^{rs} 40 tot en met n^r 48 in (Stuk n^r 1334/6). Hiermee willen de indieners het artikel 3 van het wetsvoorstel vervangen door een bepaling ertoe strekkend enerzijds het artikel 21,

et à insérer un article 21*bis* dans le même Code, d'autre part.

Pour la justification de ces amendements, l'intervenant renvoie à la justification des amendements précédents concernant l'instauration d'un examen de citoyenneté.

*
* *

M. Landuyt estime que la plupart des amendements dont *M. Laeremans* vient de préciser la portée, sont irrecevables, parce qu'ils visent à étendre les compétences des communautés. L'intervenant s'étonne du fait que ce soit précisément l'intervenant précédent qui se pose en défenseur de la nationalité belge.

M. Laeremans estime que cela n'hypothèque pas la poursuite du débat. Il estime du reste que l'autorité fédérale devrait pouvoir associer les communautés au processus d'octroi de la nationalité. Il ne voit aucune objection à demander l'avis du Conseil d'Etat sur le problème de compétence que posent ses amendements. La réglementation applicable en matière d'octroi de la nationalité relève encore de la compétence du niveau fédéral. La communauté pourrait toutefois imposer des conditions plus strictes en la matière. Il serait, du reste, préférable de transformer la législation relative à la nationalité belge en une législation relative à la citoyenneté, parce que la Belgique est un Etat qui regroupe plusieurs nations.

L'intervenant rappelle une fois encore que, si l'assouplissement proposé de la législation est adopté, il s'ensuivra une opération massive de naturalisations. Il pourrait également arriver que personne ne demande plus la naturalisation, parce que toutes les autres procédures seront devenues pratiquement identiques.

Enfin, l'intervenant souhaite que l'on demande l'avis du Conseil d'Etat sur les amendements, et ce, *a fortiori*, parce qu'ils portent sur l'un des principes de base de la vie en société.

*
* *

En date du 28 septembre 1998, *le gouvernement* présente un amendement (n° 79, Doc. n° 1334/7) tendant à remplacer les articles 2 et 3 de la proposition de loi de *M. Michel* et consorts modifiant le Code de la nationalité belge en ce qui concerne la procédure de naturalisation (Doc. n° 1334/1) par cinq nouveaux articles.

Le ministre de la Justice rappelle qu'au cours de la discussion des différents propositions de loi et amendements, un consensus s'est dégagé sur les points suivants :

— d'une part, le fait que lorsque le parquet émet un avis négatif sur l'acquisition de la nationalité belge par suite d'une déclaration de nationalité (arti-

§ 1, eerste lid, van het Wetboek van de Belgische nationaliteit te wijzigen en anderzijds een artikel 21*bis* in hetzelfde Wetboek in te voegen.

Voor de toelichting bij deze amendementen verwijst de spreker naar de verantwoording bij de voorgaande amendementen die betrekking hebben op de invoering van de burgerschapsproef.

*
* *

De heer Landuyt meent dat de meeste van de door de heer *Laeremans* toegelichte amendementen onontvankelijk zijn omdat zij de bevoegdheid van de gemeenschappen willen uitbreiden. Hij verwondert er zich over dat juist de vorige spreker de Belgische nationaliteit verdedigt.

Volgens *de heer Laeremans* is dit geen hinderpaal voor de verdere discussie. Hij vindt overigens dat de federale overheid de gemeenschappen zou kunnen betrekken bij de toekenning van de nationaliteit. Hij heeft er geen bezwaar tegen om het advies van de Raad van State over het bevoegdheidsaspect in zijn amendementen te vragen. De regelgeving inzake nationaliteit behoort nog steeds tot de federale bevoegdheid. De gemeenschap zou terzake wel strengere voorwaarden kunnen opleggen. De wetgeving op de Belgische nationaliteit zou overigens best worden omgevormd in een wetgeving op het staatsburgerschap precies omdat België een staat is die verschillende naties groepeerde.

Hij herinnert er nogmaals aan dat een massale nationaliteitsverwervingsoperatie zonder voorgaande het gevolg zal zijn wanneer de beoogde versoepeling ongewijzigd wordt doorgevoerd. Het gevolg kan ook zijn dat niemand nog de naturalisatie vraagt omdat alle andere procedures zo goed als identiek zijn geworden.

De spreker vraagt ten slotte dat over de amendementen het advies van de Raad van State zou worden gevraagd zeker omdat het om een van de basisprincipes van de samenleving gaat.

*
* *

Op datum van 28 september 1998 wordt door *de regering* een amendement n° 79 (Stuk n° 1334/7) ingediend ertoe strekkend de artikelen 2 en 3 van het wetsvoorstel van de heer *Michel* c.s. tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit wat de naturalisatieprocedure betreft (Stuk n° 1334/1), te vervangen door vijf nieuwe artikelen.

De minister van Justitie herinnert eraan dat tijdens de bespreking van de diverse wetsvoorstellen en amendementen zich een consensus heeft afgetekend omtrent :

— enerzijds het feit dat wanneer het parket een negatief advies uitbrengt met betrekking tot de verkrijging van de Belgische nationaliteit ingevolge een

cle 12*bis* du Code de la nationalité belge) ou par suite d'une déclaration d'option (article 15), le pouvoir de statuer sur ces déclarations doit être conféré à la Chambre des représentants;

— d'autre part, la nécessité d'assouplir la procédure actuelle de naturalisation.

L'amendement n° 79 du gouvernement a pour objet de concrétiser les points ayant fait l'objet du consensus. Il prévoit dès lors qu'en cas d'avis négatif du procureur du Roi sur la déclaration de nationalité ou la déclaration d'option, la déclaration en question tiendra lieu de demande de naturalisation.

Le demandeur pourra déposer un mémoire en réponse à la Chambre des représentants.

Suite à l'avis du Conseil d'Etat, l'intéressé conservera toutefois la possibilité de demander que son dossier soit porté devant le tribunal s'il s'oppose à la conversion de sa déclaration en demande de naturalisation.

Le Conseil d'Etat a en effet souligné que l'acquisition de la nationalité belge par déclaration de nationalité ou d'option est un droit subjectif accordé à la personne qui remplit les conditions fixées par la loi et que, dans l'état actuel de la législation, les contestations sur l'existence de ce droit sont tranchées par les cours et tribunaux (Doc. n° 1334/7, p. 12).

Le demandeur se trouvera donc dans l'alternative suivante : ou bien il accepte la conversion de la demande en demande de naturalisation et la Chambre aura à se prononcer sur cette demande, ou bien il saisit le tribunal dans les quinze jours de la réception de l'avis négatif.

Dans le cadre de l'assouplissement de la procédure de naturalisation, l'amendement prévoit que :

1° la demande de naturalisation peut, elle aussi, être adressée à l'officier de l'état civil;

2° le demandeur doit joindre à sa demande une déclaration solennelle dans laquelle il marque sa volonté d'intégration;

3° la Chambre demande l'avis du parquet, de l'Office des étrangers et de la Sûreté de l'Etat, ce qui correspond à la procédure appliquée actuellement par la commission des Naturalisations de la Chambre;

4° le ministre de la Justice peut donner au parquet des directives concernant les modalités et le contenu de l'enquête à effectuer, ce qui doit déboucher sur une uniformisation des avis donnés par les divers parquets.

Le texte prévoit en outre expressément que les services de police sont soumis à l'autorité du procureur du Roi dans le cadre de l'accomplissement de ces enquêtes et que le collège des procureurs généraux

nationaliteitsverklaring (artikel 12*bis* van het Wetboek van de Belgische nationaliteit) of ingevolge een verklaring van nationaliteitskeuze (artikel 15), de bevoegdheid om zich over die aanvragen uit te spreken aan de Kamer van volksvertegenwoordigers moet worden overgedragen;

— anderzijds de noodzaak van een betere stroomlijning van de huidige naturalisatieprocedure.

In het regeringsamendement n° 79 wordt getracht aan deze bekommernissen tegemoet te komen. Van daar dat wordt gesteld dat in geval van negatief advies vanwege de procureur des Konings over de nationaliteitsverklaring of verklaring van nationaliteitskeuze, de desbetreffende verklaring tot een naturalisatieaanvraag zal worden omgevormd.

De aanvrager zal bij de Kamer een memorie van antwoord kunnen indienen.

Ingevolge het advies van de Raad van State zal betrokkene echter de mogelijkheid behouden om, indien hij niet akkoord gaat met de omvorming van zijn verklaring tot een naturalisatieaanvraag, de behandeling door de rechtbank te vragen.

De Raad heeft er immers op gewezen dat de verkrijging van de Belgische nationaliteit door nationaliteitsverklaring of door nationaliteitskeuze een subjectief recht is voor wie de in de wet vastgestelde voorwaarden vervult en dat betwistingen hierover bij de huidige stand van de wetgeving door de hoven en rechtbanken worden beslecht (Stuk n° 1334/7, blz. 12).

De aanvrager zal dus de keuze hebben : ofwel gaat hij akkoord met de omzetting van de aanvraag in een naturalisatieverzoek waarover de Kamer vervolgens uitspraak doet, ofwel kan hij binnen 15 dagen na ontvangst van het negatief advies de aanhangigmaking bij de rechtbank vragen.

In het kader van de stroomlijning van de naturalisatieprocedure stipuleert het amendement dat :

1° het naturalisatieverzoek ook kan worden gericht aan de ambtenaar van de burgerlijke stand;

2° de aanvrager bij het verzoek een plechtige verklaring dient te voegen die zijn integratiewil moet onderlijnen;

3° de Kamer het advies vraagt aan het parket, aan de dienst Vreemdelingenzaken en aan de Staatsveiligheid. Dit is de procedure die momenteel door de commissie voor de Naturalisaties van de Kamer wordt gevolgd;

4° de minister van Justitie aan het parket richtlijnen kan geven betreffende de wijze en de inhoud van het te voeren onderzoek. Dit moet leiden tot een eenvormigheid in de adviezen van de diverse parketten.

Er wordt ook uitdrukkelijk bevestigd dat de politiediensten voor het vervullen van die onderzoeken onderworpen zijn aan het gezag van de procureur des Konings en dat het college van procureurs-generaal

exerce le contrôle sur les modalités selon lesquelles les parquets exécutent leurs missions.

*
* *

M. Laeremans constate que l'amendement du gouvernement vise à concrétiser un accord conclu entre les quatre partis de la majorité et le PRL-FDF.

Même si le premier ministre nie avoir conclu un tel accord, M. Maingain, du FDF, en a admis l'existence.

L'intervenant fait observer que la procédure de naturalisation proposée présente des différences essentielles par rapport à la réglementation existante.

La notion de volonté d'intégration est vidée de sa substance pour répondre aux exigences des parts francophones.

Il est convaincu que cette modification de la loi sera catastrophique pour les Flamands de Bruxelles si l'on ne prévoit pas une représentation garantie des Flamands au sein du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale et des communes bruxelloises.

M. Borginon estime que la manière dont le gouvernement règle cette question, n'est pas correcte.

Tous les partis flamands avaient demandé des garanties en matière d'octroi du droit de vote aux ressortissants de l'Union européenne (modification de l'article 8 de la Constitution).

Le gouvernement a manifestement voulu éviter à tout prix que le débat sur le droit de vote européen débouche sur une discussion concernant la réforme de l'Etat.

Pour débloquer la problématique relative à la modification de l'article 8 de la Constitution, il a conclu un accord avec le PRL-FDF, qui était disposé à collaborer, afin d'éviter des négociations communautaires. Ce parti a toutefois posé ses conditions, à savoir l'octroi du droit de vote aux Belges établis à l'étranger et un assouplissement de la procédure de naturalisation.

Le fait que le prix à payer par les Flamands de Bruxelles sera très élevé ne semble pas préoccuper le gouvernement.

M. Dewael estime qu'il est manifeste que la modification de l'article 8 de la Constitution — l'octroi du droit de vote aux ressortissants de l'Union européenne — et la modification proposée de la procédure de naturalisation font l'objet d'un accord politique entre la majorité et le PRL-FDF.

Il ne comprend pas pourquoi le gouvernement persiste à nier farouchement l'évidence.

M. Reynders a d'ailleurs déclaré, il y a quelques mois, que le soutien apporté par son groupe à la modification de l'article 8 de la Constitution serait lié à l'assouplissement de la législation en matière de naturalisations et à l'octroi du droit de vote aux Belges établis à l'étranger.

toezicht houdt op de wijze waarop de parketten hun opdrachten uitvoeren.

*
* *

De heer Laeremans stelt vast dat het regeringsamendement uitvoering moet geven aan een akkoord dat tussen de vier meerderheidspartijen en de PRL-FDF werd gesloten.

De eerste minister ontkent dit wel maar de heer Maingain van het FDF heeft het bestaan ervan toegegeven.

De spreker wijst erop dat de voorgestelde naturalisatieprocedure wezenlijke verschillen vertoont met de bestaande regeling.

Het begrip integratiewil wordt volledig uitgehold om tegemoet te komen aan de eisen van de franstalige partijen.

Hij is ervan overtuigd dat deze wetswijziging een catastrofe wordt voor de Brusselse Vlamingen indien er niet voorzien wordt in een gegarandeerde vertegenwoordiging van de Vlamingen in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad en de Brusselse gemeenten.

De heer Borginon is van oordeel dat de wijze waarop de regering deze zaak aanpakt niet correct is.

Alle Vlaamse partijen hadden waarborgen gevraagd inzake de toekenning van stemrecht aan de Europese burgers (wijziging van artikel 8 van de Grondwet).

De regering heeft blijkbaar absoluut willen vermijden dat het debat over het Europees stemrecht zou uitmonden in een discussie over de hervorming van de Staat.

Zij heeft om de problematiek rond de wijziging van artikel 8 van de Grondwet te deblokkeren, dan maar een akkoord gesloten met de PRL-FDF die hiertoe graag bereid was om te beletten dat er een communautaire ronde tot stand kwam. Deze partij heeft echter haar voorwaarden gesteld, namelijk toekenning van stemrecht aan de Belgen gevestigd in het buitenland en versoepeling van de naturalisatieprocedure.

De Vlaamse Brusselaars zullen hiervoor een zeer hoge prijs betalen. Maar dit schijnt deze regering niet te bekommeren.

Voor *de heer Dewael* is het zeer duidelijk dat de wijziging van artikel 8 van de Grondwet — toekenning van stemrecht aan EU-onderdanen — en de voorgestelde wijziging van de naturalisatieprocedure deel uitmaken van een politiek akkoord tussen de meerderheid en de PRL-FDF.

Hij begrijpt niet dat de regering dat op een krampachtige manier wil blijven ontkennen.

De heer Reynders heeft trouwens enkele maanden geleden verklaard dat de steun van zijn fractie aan de wijziging van artikel 8 van de Grondwet gekoppeld zou worden aan een versoepeling van de naturalisatiewetgeving en aan de toekenning van stemrecht aan de Belgen in het buitenland.

Le président du PRL-FDF, M. Michel, n'a pas caché que son parti avait obtenu satisfaction.

Il serait intellectuellement malhonnête de prétendre qu'il n'y a pas d'accord.

M. Dewael souhaiterait que le ministre de la Justice clarifie les choses à cet égard.

Son groupe est toutefois opposé à toute forme de liaison de l'octroi du droit de vote aux ressortissants européens à un assouplissement de la législation en matière de naturalisation.

L'intervenant souligne enfin que tous les groupes doivent avoir la possibilité d'examiner l'amendement du gouvernement en connaissance de cause. Il faut prévoir suffisamment de temps pour la discussion de cette modification fondamentale de la législation.

MM. Borginon et Laeremans partagent ce point de vue. Etant donné que les membres n'ont pu prendre connaissance de l'amendement du gouvernement qu'aujourd'hui même, sa discussion ne saurait débiter tout de suite.

M. Reynders ne voit pas pourquoi on n'entamerait pas le débat.

Il rappelle l'accord conclu entre les présidents de groupe et le président de la Chambre en ce qui concerne l'ordre des travaux des commissions.

L'inscription à l'ordre du jour des propositions à l'examen est parfaitement conforme à cet accord. Il ne comprend pas pourquoi certains membres souhaitent remettre celui-ci en cause.

L'affirmation selon laquelle on disposerait de trop peu de temps pour étudier les textes n'est pas pertinente.

Les diverses propositions ont été examinées de manière approfondie au cours des mois de mai et juin 1998.

La discussion a été suspendue début juillet pour permettre à tous les groupes et au gouvernement de présenter éventuellement de nouveaux amendements.

A présent que l'amendement du gouvernement est disponible, l'intervenant considère qu'il n'est que normal que la commission l'examine et voie s'il se dégage une majorité pour le soutenir.

S'il ne faut pas précipiter les choses, rien n'empêche cependant d'entamer la discussion dès à présent. Les membres qui n'ont pas encore arrêté leur position pourront intervenir au cours d'une prochaine réunion.

M. Vandeurzen rappelle la discussion consacrée aux propositions de loi à l'examen avant les vacances d'été.

A ce moment, le groupe CVP a clairement déclaré qu'il ne pouvait marquer son accord sur la proposition de loi n° 1334/1, qui servait de base à la discussion.

De voorzitter van de PRL-FDF, de heer Michel, heeft enige tijd geleden er geen geheim van gemaakt dat zijn partij voldoening had gekregen.

Het zou intellectueel oneerlijk zijn te beweren dat er geen akkoord bestaat.

De heer Dewael wenst dat de minister van Justitie hierover duidelijkheid verschaft.

Zijn fractie is echter gekant tegen elke vorm van koppeling van stemrecht voor EU-onderdanen aan versoepeling van de naturalisatiewetgeving.

Het lid wijst er ten slotte op dat alle fracties de gelegenheid moeten krijgen om met kennis van zaken aan het onderzoek van het regeringsamendement deel te nemen. Er moet voor de bespreking van deze fundamentele wetwijziging voldoende tijd worden uitgetrokken.

De heren Borginon en Laeremans sluiten zich hierbij aan. Aangezien de leden pas vandaag kennis hebben kunnen nemen van het regeringsamendement kan er geen aanvang worden genomen met de bespreking ervan.

De heer Reynders ziet geen enkele reden om het debat niet aan te vatten.

Hij herinnert aan de afspraak tussen de fractievoorzitters en de Kamervoorzitter met betrekking tot de regeling van de werkzaamheden van de commissies.

De agendering van onderhavige voorstellen is hiermee volledig in overeenstemming. Hij begrijpt niet waarom sommige leden dit akkoord op de helling wensen te zetten.

De bewering dat er onvoldoende tijd zou zijn om de teksten te bestuderen is ongegrond.

De diverse voorstellen werden in de loop van mei en juni 1998 grondig bediscussieerd.

De bespreking werd begin juli opgeschort om alle fracties en de regering de kans te bieden eventueel nieuwe amendementen in te dienen.

Het regeringsamendement is nu beschikbaar en het lijkt de spreker niet meer dan normaal dat het door de commissie wordt onderzocht en dat wordt nagegaan of hiervoor een meerderheid kan worden gevonden.

Er moet niet overhaast tewerk worden gegaan maar er is zijns inziens geen enkel beletsel om te beginnen met de bespreking. De leden die hun standpunt nog niet hebben bepaald kunnen tussenkomen tijdens een volgende vergadering.

De heer Vandeurzen herinnert aan de bespreking die vóór de zomervakantie aan onderhavige wetsvoorstellen werd gewijd.

De CVP-fractie heeft toen duidelijk gesteld dat zij niet akkoord kon gaan met het wetsvoorstel n° 1334/1 dat diende als basis van de bespreking.

L'intervenant a posé nombre de questions au sujet du contrôle, du critère de la volonté d'intégration et du rôle des parquets.

Il a été convenu, en juillet dernier, que le gouvernement présenterait un amendement afin de répondre à ces questions.

Le président, M. Duquesne, a annoncé, début juillet, que la discussion reprendrait en septembre.

Son groupe souhaite se tenir à cet accord.

Le président, M. Duquesne, souligne qu'il a tout mis en œuvre pour que les projets et les propositions de loi dont la Commission est saisie soient examinés dans un délai raisonnable.

La discussion des propositions de loi à l'examen a été entamée il y a plusieurs mois et au début du mois de juillet, il a été annoncé qu'elle serait poursuivie en septembre.

Comme l'a fait observer M. Reynders, cette procédure est en outre tout à fait conforme à ce qui avait été convenu entre les présidents de groupe et le président de la Chambre.

M. Duquesne reconnaît toutefois que les membres doivent pouvoir disposer d'un temps suffisant pour vérifier dans quelle mesure l'amendement du gouvernement répond à leurs questions et préoccupations.

La proposition de *M. Laeremans* visant à examiner conjointement la modification de la procédure de naturalisation et la proposition de révision de l'article 8 de la Constitution en commissions réunies de la Justice et de révision de la Constitution et de réforme des institutions est rejetée.

M. Duquesne propose de poursuivre la discussion des articles 2 et 3 sur la base de l'amendement n° 79 du gouvernement, qui pourrait faire l'objet de sous-amendements.

*
* *

Mme Schüttringer renvoie à l'article 12bis proposé, § 2, alinéa 2, du Code de la nationalité belge proposé dans l'amendement n° 79 — concernant l'acquisition de la nationalité belge par déclaration de nationalité —, article aux termes duquel, dans les deux mois à compter de l'accusé de réception, le procureur du Roi peut émettre un avis négatif « lorsqu'il y a un empêchement résultant de faits personnels graves ».

Elle demande ce qu'il y a lieu d'entendre par « faits graves ».

En vertu de l'article 15 proposé, § 3, alinéa 1er — concernant l'acquisition de la nationalité belge par option —, le procureur du Roi peut émettre un avis négatif dans les quatre mois ou bien lorsqu'il y a un empêchement résultant de faits personnels graves,

De spreker heeft talrijke vragen gesteld over de controle, het criterium integratiewil en over de rol van de parketten.

Er werd in juli 1998 afgesproken dat die vragen door de regering onder de vorm van een amendement zouden worden beantwoord.

De voorzitter, de heer Duquesne, heeft begin juli aangekondigd dat de bespreking in september zou worden hervat.

Zijn fractie wenst zich aan die afspraak te houden.

De voorzitter, de heer Duquesne, stipt aan dat hij steeds geprobeerd heeft om de in de commissie ahangige wetsontwerpen en voorstellen binnen een redelijke termijn te laten bespreken.

Het onderzoek van de voorliggende wetsvoorstellen werd maanden geleden gestart en begin juli werd aangekondigd dat dit in september zou worden voortgezet.

Zoals de heer Reynders heeft gesteld is dit bovendien volledig conform de afspraak tussen de fractievoorzitters en de voorzitter van de Kamer.

De heer Duquesne is het er evenwel mee eens dat de leden over voldoende tijd moeten beschikken om na te gaan in welke mate het regeringsamendement aan hun vragen en bekommernissen voldoet.

Het voorstel van *de heer Laeremans* om de wijziging van de naturalisatiewetgeving en het voorstel tot herziening van artikel 8 van de Grondwet gezamenlijk te bespreken in de Verenigde Commissies voor de Justitie en voor de Herziening van de Grondwet en de Hervorming der Instellingen wordt verworpen.

De heer Duquesne stelt voor de bespreking van de artikelen 2 en 3 voort te zetten op basis van het regeringsamendement n° 79. Hierop kunnen desgewenst subamendementen worden ingediend.

*
* *

Mevrouw Schüttringer verwijst naar het in het amendement n° 79 voorgestelde artikel 12bis, § 2, tweede lid, van het Wetboek van de Belgische nationaliteit — artikel dat handelt over de verkrijging van de Belgische nationaliteit door nationaliteitsverklaring — volgens welk de procureur des Konings binnen de twee maanden te rekenen vanaf de ontvangstmelding, een negatief advies kan uitbrengen « wanneer er een beletsel is wegens gewichtige feiten, eigen aan de persoon ».

Zij vraagt wat met « gewichtige feiten » precies bedoeld wordt.

Volgens het voorgestelde artikel 15, § 3, eerste lid — dat betrekking heeft op de verkrijging van de Belgische nationaliteit door nationaliteitskeuze — kan de procureur des Konings negatief advies uitbrengen binnen vier maanden hetzij omdat er een

ou bien s'il estime que la volonté d'intégration de l'intéressé est insuffisante.

L'intervenante demande pourquoi le délai prévu dans le cadre de cette procédure est doublé et de quelle manière on appréciera la volonté d'intégration de l'intéressé.

Le ministre de la Justice répond que ces dispositions reprennent le texte existant. Rien n'a été modifié sur ce point.

Mme Schüttringer constate qu'aux termes de l'article 21 proposé, § 3, dernier alinéa, « la Chambre statue sur l'octroi de la naturalisation selon les modalités déterminées dans son Règlement ».

L'objectif est-il, en l'occurrence, de maintenir la procédure actuelle ?

Mme Schüttringer demande ensuite par qui les intéressés pourront se faire assister s'ils sont invités à déposer un mémoire en réponse à la Chambre. Devront-ils faire appel à cet effet à un avocat ?

M. Reynders fait observer que son groupe souhaiterait que les citoyens belges prennent plus activement part à notre système démocratique.

Il a déjà pris de nombreuses initiatives à cet égard (notamment des propositions relatives à l'instauration de référendums à tous les niveaux, l'élection directe des bourgmestres).

Depuis plus d'un an, le groupe PRL-FDF élabore des propositions visant à étendre le droit de vote.

Toutes ces propositions sont évidemment liées et ont pour objet de moderniser et de renforcer la participation du citoyen au débat politique.

L'exercice des droits politiques est toutefois subordonné à la possession de la nationalité belge. L'acquisition de cette nationalité doit donc être simplifiée et assouplie.

En ce qui concerne l'amendement n° 79 du gouvernement, *M. Reynders* tient à souligner deux éléments positifs :

1° le fait que la mention « Je déclare vouloir acquérir la nationalité belge et me soumettre à la Constitution et aux lois du peuple belge » devra figurer sur le formulaire de demande.

M. Michel et consorts avaient déjà prévu dans leur proposition de loi n° 1334/1, que le demandeur devrait faire une telle déclaration pour obtenir la nationalité belge.

Cette déclaration a pour but de faire ressortir le caractère volontaire de la procédure ainsi que la volonté d'intégration de l'intéressé. Lorsque quelqu'un s'engage à se soumettre aux lois du peuple belge, il s'engage notamment à respecter la séparation de l'Eglise et de l'Etat et l'égalité des sexes;

beletsel is wegens gewichtige feiten, hetzij omdat hij oordeelt dat de integratiewil van de belanghebbende onvoldoende is.

De spreekster wenst te vernemen waarom deze termijn in het kader van deze laatste procedure het dubbele bedraagt en op welke wijze de integratiewil van betrokkene zal worden onderzocht.

De minister van Justitie antwoordt dat deze bepalingen de bestaande tekst overnemen. Er is op dat vlak geen enkele wijziging.

Mevrouw Schüttringer stelt vast dat volgens het voorgestelde artikel 21, § 3, laatste lid, « de Kamer oordeelt over het verlenen van de naturalisatie op de wijze bepaald in haar reglement ».

Is het hier ook de bedoeling de huidige procedure te handhaven ?

Mevrouw Schüttringer vraagt vervolgens door wie de belanghebbenden zich zullen kunnen laten bijstaan indien zij worden uitgenodigd om bij de Kamer een memorie van antwoord in te dienen. Zullen zij hiervoor een beroep op een advocaat moeten doen ?

De heer Reynders wijst erop dat zijn fractie voorstander is van een actievere deelname van de Belgische onderdanen aan ons democratisch systeem.

Zij heeft hiervoor reeds talrijke initiatieven genomen (onder meer voorstellen met betrekking tot de invoering van referenda op alle niveaus, de rechtstreekse verkiezing van burgemeesters).

Sedert meer dan één jaar werkt de PRL-FDF-fractie aan voorstellen die gericht zijn op een verruiming van het stemrecht.

Al deze voorstellen zijn uiteraard met elkaar verbonden en strekken ertoe de deelname van de burger aan het politiek debat te moderniseren en uit te breiden.

De uitoefening van de politieke rechten is evenwel gekoppeld aan het bezit van de Belgische nationaliteit. De verkrijging van deze nationaliteit moet aldus worden vereenvoudigd en versoepeld.

Wat het regeringsamendement n° 79 betreft, wenst de heer *Reynders* twee positieve elementen te beklemtonen :

1° het feit dat de vermelding « Ik verklaar Belgisch staatsburger te willen worden en de Grondwet en de wetten van het Belgische volk te zullen naleven » op het aanvraagformulier zal moeten worden aangebracht.

De idee dat de aanvrager dergelijke verklaring dient af te leggen alvorens de Belgische nationaliteit te verkrijgen was ook opgenomen in het wetsvoorstel n° 1334/1 van de heer *Michel* c.s.

Die verklaring dient het vrijwillige karakter van de procedure evenals de integratiewil van betrokkene tot uiting te brengen. Wanneer iemand zich verbindt tot het naleven van de Belgische wetten, verbindt hij er zich onder meer toe de scheiding van kerk en staat of de gelijkheid van man en vrouw te eerbiedigen;

2° le fait que l'on a simplifié la procédure, en prévoyant notamment la possibilité d'adresser la demande de naturalisation à l'officier de l'état civil.

Il estime que le fait que le parquet, l'Office des étrangers et le service de Sûreté de l'Etat doivent donner leur avis ne pose aucun problème.

Il déplore cependant qu'en cas d'avis positif, la Chambre doive statuer sur la demande de naturalisation selon les modalités déterminées dans son Règlement.

Pourquoi la décision ne pourrait-elle pas, par exemple, être prise au niveau des administrations communales pour ce type de demandeur ?

L'intervenant insiste en tout cas pour que l'on limite la procédure au strict minimum dans ces cas.

M. Beaufays se félicite de la simplification de la procédure de naturalisation.

Il formule néanmoins certaines questions et observations.

Au cours du débat, on s'était déjà soucié du fait que l'enquête relative à la volonté d'intégration doit être objectivée. Le questionnaire qui sera utilisé à cet effet est un élément important dans ce contexte.

Le projet de questionnaire peut-il être mis à la disposition des membres ?

Il demande également si la procédure d'acquisition de la nationalité belge par le conjoint étranger d'un ressortissant belge (article 16 du Code de la nationalité) est modifiée par suite de la modification apportée à l'article 15 auquel l'article 16 renvoie explicitement.

Il attire également l'attention sur un problème rencontré par de nombreux demandeurs, à savoir l'impossibilité de présenter certains actes, par exemple un acte de naissance. Ne peut-on envisager une procédure permettant de remédier à ces problèmes ?

Il souscrit enfin aux propos de *M. Reynders*, selon lequel l'intervention de la Chambre doit être réduite au minimum en cas d'avis favorable du parquet, de l'Office des étrangers ou de la Sûreté de l'Etat.

M. Dewael fait observer que la cohabitation entre Belges et étrangers ne va pas toujours sans mal.

Force est de constater que jusqu'à présent notre pays n'a pas appliqué de véritable politique d'intégration et d'adaptation.

C'est là la principale préoccupation de son groupe. Il est absolument indispensable de définir une telle politique, qui doit être basée sur le respect mutuel de la culture et des coutumes de chacun.

La solution ne consiste toutefois pas en une simplification et un assouplissement du Code de la nationalité.

Cette législation a déjà été assouplie par le passé et il en a résulté une augmentation du nombre de naturalisations.

2° de vereenvoudiging van de procedure onder meer door te voorzien in de mogelijkheid om het naturalisatieverzoek te richten aan de ambtenaar van de burgerlijke stand.

Dat het parket, de dienst Vreemdelingenzaken en de dienst Veiligheid van de Staat advies moeten uitbrengen stelt zijns inziens geen enkel probleem.

Hij betreurt evenwel dat in geval van positief advies de Kamer toch nog over de naturalisatieaanvraag moet oordelen op de wijze bepaald in haar reglement.

Waarom kan voor die aanvrager de beslissing bijvoorbeeld niet genomen worden op het niveau van de gemeentebesturen ?

De spreker dringt er alleszins op aan om voor die gevallen de procedure tot een absoluut minimum te beperken.

De heer Beaufays verheugt zich over de vereenvoudiging van de naturalisatieprocedure.

Hij heeft evenwel enkele vragen en bedenkingen.

Tijdens het debat werd reeds de bekommernis geuit dat het onderzoek naar de integratiewil moet worden geobjectiveerd. De vragenlijst die zal worden gehanteerd is op dat vlak een belangrijk element.

Kan het voorstel van vragenlijst ter beschikking van de leden worden gesteld ?

Hij wenst ook te vernemen of de procedure voor de verkrijging van de Belgische nationaliteit door de vreemde echtgenoot van een Belg (artikel 16 van het Wetboek van de Nationaliteit) gewijzigd wordt ingevolge de wijziging van artikel 15 waarnaar in artikel 16 expliciet wordt verwezen.

Hij wijst tevens op een probleem waarmee veel aanvragers worden geconfronteerd, namelijk de onmogelijkheid om bepaalde akten, bijvoorbeeld een geboorteakte, te kunnen voorleggen. Kan er geen procedure worden overwogen die toelaat hieraan tegemoet te komen ?

Hij sluit zich ten slotte aan bij de heer *Reynders* die gesteld heeft dat ingeval van gunstig advies vanwege het parket, de dienst Vreemdelingenzaken of de Staatsveiligheid de tussenkomst van de Kamer tot een minimum moet worden herleid.

De heer Dewael wijst erop dat de samenleving tussen Belgen en vreemdelingen niet probleemloos verloopt.

We moeten durven vaststellen dat er tot hertoe in ons land geen ernstig beleid van integratie en inburgering werd gevoerd.

Dit is voor zijn fractie de grootste bekommernis. Een dergelijk beleid — dat gebaseerd moet zijn op wederzijds respect voor cultuur en leefgewoonten — is absoluut noodzakelijk.

Een vereenvoudiging en versoepeling van de naturalisatiewetgeving is echter niet de oplossing.

Die wetgeving werd in het verleden reeds versoepeld met een stijging van het aantal naturalisaties het gevolg.

Or, cela n'a pas contribué à amoindrir les problèmes.

Les tensions dues au fait que certains allochtones se sont insuffisamment accoutumés à notre société et s'y sont insuffisamment intégrés ne peuvent être aplanies en permettant à ces personnes d'obtenir facilement la nationalité belge.

L'intervenant estime que les communautés et les régions peuvent contribuer dans une large mesure à donner corps à une politique d'intégration. Il cite l'exemple de la commune de Bilzen, qui propose un contrat d'intégration aux immigrés : des accords sont conclus sur une base volontaire entre les immigrés et l'administration communale en vue notamment de l'apprentissage de la langue.

M. Dewael est convaincu que la volonté d'intégration doit être maintenue comme critère dans la loi.

Il lui est impossible de marquer son accord sur les propositions des groupes PRL-FDF et PS, lesquels ont plaidé en faveur de la suppression de ce critère.

Force est de constater qu'en l'absence de définition légale précise, la notion de « volonté d'intégration » est souvent interprétée de manière divergente par les différents parquets. Il s'impose dès lors de préciser cette notion dans la loi.

La volonté d'intégration ne fait à l'heure actuelle pas l'objet d'une enquête sérieuse et fiable.

La vérification de la volonté d'intégration relève toutefois du domaine civil et ne touche pas au droit pénal. Il n'est dès lors pas opportun de charger les parquets de cette mission.

Son groupe estime que le candidat désireux d'acquiescer la nationalité belge devrait pouvoir apporter la preuve de sa volonté d'intégration sur la base de trois critères :

1° la connaissance d'une des langues de notre pays;

2° la familiarisation avec les droits et libertés démocratiques de la Belgique.

Il appartient à la commune d'enquêter sur les connaissances linguistiques élémentaires et sur la familiarisation avec les droits et libertés démocratiques de la Belgique. Cette autorité est en effet la plus proche du citoyen et doit être chargée d'organiser l'interrogatoire. Une exemption peut éventuellement être prévue, par exemple dans le cas où le demandeur a déjà suivi un enseignement en Belgique pendant plusieurs années;

3° la volonté de travailler

Les modalités d'appréciation de la volonté de travailler doivent être fixées dans un arrêté royal délibéré en Conseil des ministres.

Le ministre de l'Intérieur peut se concerter à ce sujet avec son collègue de l'Emploi et du Travail. Concrètement, une attestation des employeurs actuel et précédent ou un simple document, délivré par l'Office national de l'emploi, attestant la volonté de travailler pourrait suffire.

Maar de problemen zijn er hierdoor niet kleiner op geworden.

De spanningen die bestaan omdat sommige allochtonen onvoldoende ingeburgerd en geïntegreerd zijn in onze samenleving kunnen onmogelijk weggenomen worden door er via een gemakkelijke procedure Belgen van te maken.

Gestalte geven aan een inburgeringsbeleid kan zijns inziens in belangrijke mate gebeuren via de gemeenschappen en de gewesten. Hij verwijst naar het initiatief van de gemeente Bilzen die de migranten een inburgeringscontract aanbiedt. Dit houdt in dat op vrijwillige basis tussen de migranten en het gemeentebestuur afspraken worden gemaakt onder meer in verband met het aanleren van de taal.

De heer Dewael is ervan overtuigd dat het criterium integratiewil in de wet moet worden behouden.

Hij kan onmogelijk akkoord gaan met de voorstellen van de PRL-FDF- en de PS-fracties die voor een schrapping van dit criterium hebben gepleit.

Heden kan men vaststellen dat de notie « integratiewil » bij gebrek aan een duidelijke wettelijke omschrijving, door de onderscheiden parketten dikwijls verschillend ingevuld wordt. Een precisering ervan in de wet dringt zich op.

Een ernstig en geloofwaardig onderzoek naar de integratiewil is momenteel onbestaande.

Het toetsen van de integratiewil behoort echter tot de burgerlijk sfeer en heeft geen raakvlak met het strafrecht. Het is derhalve niet opportuun de parketten met die opdracht te belasten.

Zijn fractie is van oordeel dat iemand die kandidaat is om het Belgisch staatsburgerschap te verwerven het bewijs zou moeten kunnen leveren van zijn integratiewil op basis van drie criteria :

1° de kennis van één van de talen van ons land;

2° het inzicht in de democratische rechten en vrijheden van België.

Het onderzoek naar de elementaire taalkennis en het inzicht in de democratische rechten en vrijheden van België moet door de gemeente gebeuren. Deze overheid staat immers het dichtst bij de burger en moet de opdracht krijgen om een ondervraging te organiseren. Desgevallend kan in een vrijstelling worden voorzien, bijvoorbeeld indien de aanvrager reeds een aantal jaren onderwijs in België heeft genoten;

3° de arbeidsbereidheid.

De wijze van toetsing van de arbeidsbereidheid dient in een in de Ministerraad overlegd koninklijk besluit nader bepaald te worden.

De minister van Binnenlandse Zaken kan hieromtrent overleg plegen met zijn collega van Tewerkstelling en Arbeid. Concreet zou een bewijs van de huidige en vroegere werkgever of een eenvoudig attest, uitgereikt door de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening, waaruit de werkwiligheid blijkt, kunnen volstaan.

M. Dewael présente un amendement (n° 80, Doc. n° 1334/8) visant à adapter la procédure de naturalisation en ce sens.

M. Borginon tient tout d'abord à souligner la différence fondamentale qui existe entre les procédures d'acquisition de la nationalité belge par déclaration ou par option, d'une part, et la procédure de naturalisation, d'autre part.

Dans le cas de la procédure de déclaration de nationalité ou de la procédure d'option, l'octroi de la nationalité belge est subordonné à certaines conditions.

La personne qui satisfait à ces conditions dispose de ce fait d'un droit subjectif et il appartient dès lors aux cours et aux tribunaux de se prononcer sur ce droit si des contestations surviennent.

En revanche, la naturalisation n'est pas liée à des conditions qui font naître un droit subjectif. Il appartient au législateur d'examiner si le demandeur peut prétendre à cette faveur. Aucune autre instance n'est habilitée à se prononcer à cet égard.

L'amendement du gouvernement n° 79 vise à supprimer cette distinction en transformant automatiquement la déclaration de nationalité ou la déclaration d'option en demande de naturalisation en cas d'avis négatif du parquet.

M. Borginon ne peut en aucun cas marquer son accord sur cet amendement.

Même si le gouvernement a adapté son amendement en fonction des observations du Conseil d'Etat, la philosophie qui le sous-tend est restée inchangée.

Ce n'est qu'à la demande expresse de l'intéressé que le tribunal est saisi de la demande. La transformation automatique en demande de naturalisation est toutefois maintenue.

Cela implique dès lors qu'un droit civil est transformé en faveur accordée ou non par la Chambre.

Le système proposé peut en fait être considéré comme une motion de méfiance à l'égard du pouvoir judiciaire.

M. Borginon est convaincu que cette procédure est contraire à l'article 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales qui dispose, entre autres, que « toute personne a droit à ce que sa cause soit entendue équitablement, publiquement et dans un délai raisonnable par un tribunal indépendant et impartial ... qui décidera des contestations sur ses droits et obligations de caractère civil ... ».

Or, la Chambre n'est pas impartiale. Cette impartialité ne peut en effet pas être exigée de politiques qui sont soumis au contrôle de l'électeur au moment où ils doivent prendre de telles décisions.

Sous la pression de l'électeur, la Chambre pourra faire preuve de souplesse ou de sévérité lorsqu'elle statuera sur les demandes de naturalisation.

En cas de transformation en une demande de naturalisation, une déclaration de nationalité ou une

De heer Dewael dient een amendement n° 80 (Stuk n° 1334/8) in ertoe strekkend de naturalisatieprocedure in die zin aan te passen.

De heer Borginon wenst in de eerste plaats te wijzen op het fundamentele verschil tussen enerzijds de procedures tot verkrijging van de Belgische nationaliteit door nationaliteitsverklaring of nationaliteitskeuze en anderzijds de naturalisatieprocedure.

In geval van nationaliteitsverklaring en nationaliteitskeuze is de toekenning van de Belgische nationaliteit onderworpen aan het vervullen van bepaalde voorwaarden.

Hierdoor beschikt diegene die aan die voorwaarden voldoet over een subjectief recht en het is aan de hoven en rechtbanken om zich hiervoor uit te spreken indien er geschillen rijzen.

De naturalisatie daarentegen is niet gekoppeld aan voorwaarden die een subjectief recht doen ontstaan. Het is aan de wetgever om uit te maken of de aanvrager voor deze gunst in aanmerking komt. Geen enkele andere instantie is gemachtigd om zich hierover uit te spreken.

Het regeringsamendement n° 79 strekt ertoe een einde te stellen aan dit onderscheid door de automatische omvorming van de nationaliteitsverklaring of verklaring van nationaliteitskeuze tot een naturalisatieverzoek ingeval van negatief advies van het parquet.

De heer Borginon kan onmogelijk zijn goedkeuring hieraan hechten.

De regering heeft haar amendement ingevolge de opmerkingen van de Raad van State wel aangepast maar de filosofie is overeind gebleven.

Enkel indien de belanghebbende dit uitdrukkelijk vraagt wordt de aanvraag bij de rechtbank aanhangig gemaakt. De automatische omzetting in een naturalisatieaanvraag blijft echter behouden.

Dit houdt hoe dan ook in dat een burgerlijk recht wordt omgezet in een gunst die al dan niet door de Kamer kan worden verleend.

De voorgestelde regeling komt eigenlijk neer op een motie van wantrouwen ten aanzien van de rechterlijke macht.

De heer Borginon is ervan overtuigd dat deze procedure in strijd is met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden dat onder meer het volgende stipuleert : « Bij het bepalen van zijn burgerlijke rechten ... heeft eenieder recht op een eerlijke en openbare behandeling van zijn zaak, binnen een redelijke termijn, door een onafhankelijk en onpartijdig rechterlijke instantie ... ».

Maar de Kamer is niet onpartijdig. Dat kan ook niet gevraagd worden van politici die op het ogenblik dat zij dergelijke beslissingen moeten nemen onderworpen zijn aan de controle van de kiezer.

Door de druk van de kiezers zal de Kamer zich soepel of precies heel streng opstellen bij de beoordeling van de naturalisatieverzoeken.

Een nationaliteitsverklaring of een verklaring van nationaliteitskeuze zal ingeval van omvorming tot

déclaration d'option ne pourra plus être traitée de manière impartiale.

M. Borginon estime qu'en l'occurrence, l'objectif est plutôt d'instaurer un service politique organisé.

L'intervenant formule également les questions et les observations suivantes :

— la nouvelle procédure entraînera un surcroît de travail pour la Chambre. L'infrastructure administrative devra également être étendue, ce qui entraînera des dépenses supplémentaires. Quels crédits devra-t-on dégager à cet effet ?

— la mention « Je déclare vouloir acquérir la nationalité belge et me soumettre à la Constitution et aux lois du peuple belge », qui devra figurer sur la demande, est désuète. L'on entend apparemment cultiver un sentiment de « belgitude » dépassé dans le chef des demandeurs;

— la transmission automatique à la Chambre d'une déclaration d'option en cas d'avis négatif du parquet équivaut à supprimer *de facto* les conditions en matière de volonté d'intégration, étant donné que ce critère ne constitue pas une condition formelle requise pour octroyer la naturalisation. Quel est le point de vue du ministre à ce sujet ?

— dans la version de l'amendement du gouvernement qui a été soumise pour avis au Conseil d'Etat, il était proposé que si le parquet, l'Office des étrangers ou le service de Sûreté de l'Etat n'émettaient pas d'avis négatif ou n'émettaient aucun avis, la Chambre adopterait les actes de naturalisation « selon les modalités déterminées dans son règlement » (Doc. n° 1334/7, p. 4).

Il était précisé dans la justification que « la Chambre octroie (dans ces cas) la naturalisation selon une procédure accélérée, qu'elle déterminera dans son règlement » (Doc. n° 1334/7, p. 7).

Dans le texte à l'examen, il n'est plus question d'appliquer une procédure différente selon la nature des avis. La disposition générale prévoit que : « La Chambre des représentants statue sur l'octroi de la naturalisation selon les modalités déterminées dans son règlement » (article 21, § 3, dernier alinéa, proposé).

L'intervenant présume toutefois que la procédure accélérée prévue initialement sera inscrite dans le règlement de la Chambre. Quelles sont les intentions en la matière ?

La référence au Règlement de la Chambre des représentants permet tant un durcissement considérable qu'un assouplissement des conditions en matière de naturalisation. La portée de la loi peut s'en trouver considérablement modifiée.

M. Laeremans fait observer que la modification proposée de la loi sur les naturalisations aura des répercussions sur l'ensemble de la collectivité. A Bruxelles, plus de 193 000 personnes entreront en ligne de compte pour bénéficier de la procédure assouplie de naturalisation, ce qui correspond à près de

een naturalisatieverzoek onmogelijk nog een onpartijdige behandeling kunnen krijgen.

De heer Borginon denkt dat we hier veeleer te maken hebben met een creëren van een georganiseerd politiek dienstbetoon.

De spreker wenst ook nog volgende vragen en bemerkingen te formuleren :

— de nieuwe procedure zal voor de Kamer een verhoging van de werkdruk betekenen. Tevens zullen de administratieve voorzieningen moeten worden verruimd met bijkomende uitgaven tot gevolg. Welke kredieten zullen hiervoor moeten worden uitgetrokken ?

— de vermelding « Ik verklaar Belgisch staatsburger te willen worden en de Grondwet en de wetten van het Belgische volk te zullen naleven » die op het verzoek zal moeten worden aangebracht is niet meer van deze tijd. Blijkbaar wil men de aanvragers een achterhaalde « belgitudehouding » aankweken;

— door de automatische verzending naar de Kamer van een verklaring van nationaliteitskeuze in geval van negatief advies van het parket worden de voorwaarden inzake integratiewil *de facto* geschrapt aangezien dit criterium geen formele voorwaarde is voor het verlenen van de naturalisatie. Wat is het standpunt van de minister terzake ?

— in de versie van het regeringsamendement dat voor advies aan de Raad van State werd onderworpen, werd voorgesteld dat, ingeval er geen negatief advies of geen advies zou worden uitgebracht door het parket, de dienst Vreemdelingenzaken of de dienst Veiligheid van de Staat, de Kamer de akten van naturalisatie zou aannemen « op de wijze bepaald in haar reglement » (Stuk n° 1334/7, blz. 4).

In de Toelichting werd gepreciseerd dat de toekenning van de naturalisatie in die gevallen zou gebeuren volgens een « versnelde procedure die zij in haar reglement zal bepalen » (Stuk n° 1334/7, blz. 7).

In voorliggende tekst is geen sprake meer van een verschil in behandeling naargelang de aard van de adviezen. De algemene bepaling luidt nu : « De Kamer van Volksvertegenwoordigers oordeelt over het verlenen van de naturalisaties op de wijze bepaald in haar reglement » (voorgesteld artikel 21, § 3, laatste lid).

De spreker heeft echter het vermoeden dat de versnelde procedure waarin oorspronkelijk was voorzien in het reglement van de Kamer zal worden ingeschreven. Wat zijn de intenties terzake ?

De verwijzing naar het reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers laat toe dat zowel een aanzienlijke verstrenging als een versoepeling van de voorwaarden mogelijk wordt wat de naturalisatie aangaat. De draagwijdte van de wet kan er in aanzienlijke mate door worden beïnvloed.

De heer Laeremans wijst erop dat de beoogde wijziging van de naturalisatiewetgeving de gehele samenleving zal raken. In Brussel zullen ruim 193 000 personen voor de versoepelde naturalisatieprocedure in aanmerking komen wat overeenkomt met bijna vier keer het aantal der bij de gewestraadsverkiezingen

quatre fois le nombre des votes flamands exprimés lors des élections régionales de 1995. Il est très probable que les nouveaux Belges voteront pour des listes francophones.

Au cours de la période 1985-1994, on a enregistré plus de 266 000 changements de nationalité, dont un cinquième concernaient Bruxelles. En 1995, on en compte 31 000 et en 1997, leur nombre dépasse les 36 000 (dont 46 % à Bruxelles). Le nombre des naturalisations augmente : 1 287 en 1993, 4 028 en 1994, 6 164 en 1995, 6 605 en 1996 et plus de 10 000 en 1997. Et pourtant, certains demandent que le nombre de naturalisations augmente encore en assouplissant les conditions d'octroi de la nationalité. Actuellement, les critères d'octroi sont toutefois déjà appliqués d'une manière dont le moins qu'on puisse dire est qu'elle n'est pas stricte : les critères de volonté d'intégration et de disponibilité pour le marché du travail ne font pratiquement plus l'objet d'une enquête.

Il s'agit d'une stratégie manifeste des francophones, dans le cadre de laquelle le PRL a tout à fait inversé son attitude initiale et dont l'objectif est de glaner le plus de voix possible pour les listes francophones au détriment des Flamands de Bruxelles. L'exode de nombreux autochtones de la capitale renforce encore ce phénomène.

Des sources objectives, comme le président du Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme, confirment, selon M. Laeremans qu'un assouplissement radical des conditions d'acquisition de la nationalité belge présente un danger plus grave pour la minorité flamande de Bruxelles que l'extension du droit de vote. Même le ministre-président du gouvernement flamand estime que les garanties octroyées aux Flamands de Bruxelles doivent être renforcées pour les élections de 1999.

Les conséquences de l'extension du droit de vote aux ressortissants de l'UE n'ont pas encore été établies avec certitude en ce qui concerne le nombre de nouveaux électeurs (ceux-ci doivent en effet se faire inscrire sur les listes électorales et ne peuvent voter que pour les conseils communaux), tandis que la naturalisation s'accompagne d'une obligation de vote, non seulement pour les conseils communaux, mais aussi pour le conseil régional.

Il est à déplorer que le CVP abandonne les Flamands de Bruxelles à leur sort.

M. Laeremans souligne que les dispositions proposées ne visent pas à simplifier, mais à assouplir la procédure :

- en ce qui concerne le choix de la nationalité, il suffit, pour les jeunes qui ne sont pas nés en Belgique, de faire enregistrer une déclaration par le fonctionnaire de l'état civil, pour acquérir automatiquement la nationalité belge, pour autant que le parquet ne s'y oppose pas. Auparavant, cette question était soumise à l'appréciation d'un tribunal;

- jusqu'à présent, le tribunal intervenait en principe en cas d'acquisition de la nationalité par option ou par déclaration de nationalité. Même si cette in-

van 1995 uitgebrachte Vlaamse stemmen. Hoogstwaarschijnlijk zullen de nieuwe Belgen voor Franstalige lijsten stemmen.

Voor de periode 1985-1994 werden ruim 266 000 nationaliteitswijzigingen geregistreerd waarvan één vijfde betrekking had op Brussel. In 1995 noteert men een getal van meer dan 31 000 en in 1997 overtreft het de 36 000 (waarvan 46 % in Brussel). De naturalisaties nemen toe : 1 287 in 1993, 4 028 in 1994, 6 164 in 1995, 6 605 in 1996 en meer dan 10 000 in 1997. Niettemin vragen sommigen dat het aantal naturalisaties nog zou stijgen door een versoepeling der voorwaarden. Op dit ogenblik worden de naturalisatiecriteria echter reeds allesbehalve strict toegepast : integratiewil en werkbereidheid worden nog nauwelijks onderzocht.

Het gaat om een duidelijke Franstalige strategie waarbij de PRL haar oorspronkelijke houding volledig heeft omgekeerd en als bedoeling heeft zoveel mogelijk stemmen voor Franstalige lijsten te winnen ten nadele van de Vlamingen te Brussel. De uittocht van veel autochtonen uit de hoofdstad versterkt dit nog.

Objectieve bronnen als de voorzitter van het Centrum voor gelijke kansen en racismebestrijding bevestigen, volgens de heer Laeremans, dat een doorgedreven naturalisatie een groter gevaar inhoudt voor de minorisering van de Vlamingen te Brussel dan de uitbreiding van het stemrecht. Zelfs de minister-president van de Vlaamse regering meent dat de waarborgen voor de Vlamingen te Brussel vóór de verkiezingen van 1999 moeten worden verstrekt.

Bij de uitbreiding van het stemrecht ten gunste van EU-onderdanen is er nog geen zekerheid over het aantal kiezers (daar zij zich als kiezer dienen in te schrijven) en betreft het enkel gemeenteraden, terwijl door de naturalisatie een stemplicht ontstaat niet alleen voor de gemeenteraden maar ook voor de gewestraad.

Het is te betreuren dat de CVP de Vlamingen te Brussel in de steek laat.

De heer Laeremans onderstreept dat de voorgestelde regeling geen vereenvoudiging maar wel degelijk een versoepeling van de procedure beoogt :

- bij de nationaliteitskeuze voor jongeren die niet in België zijn geboren, volstaat de registratie van een verklaring door de ambtenaar van de burgerlijke stand om automatisch de nationaliteit te verkrijgen wanneer het parket zich niet verzet. Vroeger diende de rechtbank dit te beoordelen;

- bij de nationaliteitskeuze en de nationaliteitsverklaring gold tot op heden dat de rechtbank in principe tussenkwam. Niettegenstaande die tussen-

tervention est officiellement maintenue, elle disparaîtra complètement dans la pratique, puisqu'une filière alternative est instaurée par le biais de la procédure de naturalisation devant la Chambre des représentants;

— bien qu'en théorie, la procédure de naturalisation se déroule toujours devant la Chambre des représentants, dans la pratique, une simple déclaration devant l'officier de l'état civil suffira, ce qui facilitera considérablement la démarche;

— la Chambre des représentants ne sera en outre plus qu'une sorte de boîte aux lettres, dès lors que, dans un grand nombre de cas, où le parquet n'émet aucune objection, elle ne fera plus mener d'enquête et ne statuera même plus. En ce qui concerne les modalités, le ministre renvoie sans autre précision au Règlement de la Chambre, portant ainsi atteinte aux compétences de la Chambre des représentants;

— la Chambre n'examinera plus que les cas difficiles, dans lesquels le parquet fait opposition. Le parquet se montre actuellement assez réticent, mais cette attitude pourrait changer à l'avenir, étant donné que le ministre peut restreindre le rôle du parquet et de la police par voie de directives contraignantes. Or, on ignore ce que seront exactement ces directives;

— on ignore en outre totalement de quelle façon le respect de la condition d'intégration sera contrôlé à l'aide du questionnaire;

— autre nouveauté : celui qui souhaite acquérir la nationalité belge pourra introduire un mémoire en réponse en cas de non-octroi. Cette faculté compliquera la tâche de la Chambre, étant donné qu'elle pourra plus difficilement refuser d'accorder la naturalisation.

En facilitant l'accès à la nationalité belge et en assouplissant la procédure, on provoquera un afflux de demandes de naturalisation. Il en a également été ainsi lors de modifications antérieures de la loi.

L'exigence formulée par un parti en ce qui concerne la connaissance de la langue aura pour effet d'assouplir davantage la procédure, étant donné qu'une connaissance élémentaire du français sera, dans la pratique et dans nombre de cas, suffisante pour acquérir la nationalité belge.

M. Laeremans a comparé les statistiques du ministre de l'Intérieur, du ministre de la Justice, de l'Institut national de statistique (INS) et du registre national. C'est ainsi qu'entre 1985 et 1994, il y a eu, selon le département de l'Intérieur, quelque 266 000 changements de nationalité. L'INS avance quant à lui le chiffre de 225 000. Des différences considérables sont parfois également constatées en ce qui concerne d'autres années : pour 1995, le département de l'Intérieur avance le chiffre de 31 252, mais l'INS, celui de 26 129. Pour 1996 et 1997, le ministère de l'Intérieur fait état de 29 944 et 36 488 changements de nationalité, contre 24 581 et 31 687 pour l'INS. Les statistiques fournies par le registre national et le ministère de la Justice concernant les

komst formeel wordt behouden, zal zij in de praktijk volledig worden afgeschaft daar een alternatief circuit in het leven wordt geroepen via de naturalisatieprocedure voor de Kamer van volksvertegenwoordigers;

— niettegenstaande de naturalisatieprocedure in theorie nog voor de Kamer van volksvertegenwoordigers verloopt zal in de praktijk een eenvoudige verklaring voor de ambtenaar van de burgerlijke stand volstaan en wordt de drempel aanzienlijk verlaagd;

— de Kamer van volksvertegenwoordigers wordt bovendien herleid tot een soort postbus daar zij in een groot deel van de gevallen, waarin het parket geen bezwaar laat gelden, geen onderzoek meer zal laten uitvoeren en er zich zelfs niet meer zal over uitspreken. Voor wat de modaliteiten betreft, verwijst de minister, zonder hierover enige duidelijkheid te verstrekken, naar het Reglement van de Kamer; dit houdt een schending in van de bevoegdheid van de Kamer van volksvertegenwoordigers;

— de Kamer zal enkel nog de moeilijke gevallen waarin het parket zich verzet, onderzoeken. Het parket treedt thans vrij terughoudend op, wat in de toekomst anders zou kunnen verlopen daar de minister via bindende richtlijnen de rol van het parket en de politie kan beperken. Hoe die richtlijnen er zullen uitzien is niet volledig duidelijk;

— het is volledig onduidelijk hoe de toetsing van de integratievereiste door middel van de vragenlijst zal gebeuren;

— nieuw is ook dat de kandidaat-Belg zich kan verzetten tegen de niet-toekenning door middel van een memorie van antwoord. Dit zal de opdracht van de Kamer bemoeilijken daar zij moeilijker zal kunnen weigeren de naturalisatie toe te kennen.

De combinatie van de drempelverlaging en de versoepeling van de procedure zal leiden tot massale naturalisatieaanvragen wat ook gebeurd is bij vroegere wetswijzigingen.

De door een partij geformuleerde vereiste inzake taalkennis impliceert een nog grotere versoepeling daar een elementaire kennis van het Frans in de praktijk in tal van gevallen voldoende zal zijn om de nationaliteit te verkrijgen.

De heer Laeremans heeft de cijfergegevens van het ministerie van Binnenlandse Zaken, van het ministerie van Justitie, van het Nationaal Instituut voor de Statistiek (NIS) en het Rijksregister met elkaar vergeleken. Zo waren er tussen 1985 en 1994 ongeveer 266 000 nationaliteitswijzigingen volgens het departement van Binnenlandse Zaken. Het NIS heeft het echter over 225 000 gevallen. Ook voor andere jaren worden soms aanzienlijke verschillen vastgesteld : voor 1995 geeft het departement van Binnenlandse Zaken een getal van 31 252 op, het NIS 26 129. In 1996 en 1997 heeft Binnenlandse Zaken het over 29 944 en 36 488 nationaliteitswijzigingen, het NIS over 24 581 en 31 687. Ook tussen het Rijksregister en het ministerie van Justitie val-

naturalisations et l'acquisition de la nationalité sur la base des articles 11*bis*, 12*bis* et 13 du Code de la nationalité belge diffèrent également fortement.

Comment s'expliquent ces différences ? S'agit-il de fraudes ou d'un manque total de communication et d'interaction entre les différents services ? Quels sont les chiffres exacts et procédera-t-on aux indispensables rectifications ?

M. Michel précise que l'accord conclu entre le gouvernement et le PRL-FDF ne contient aucun volet secret. Il n'y a pas non plus, dans le chef du groupe dont il fait partie, la moindre arrière-pensée communautaire. L'intervenant a fait savoir au premier ministre que son groupe était disposé à apporter son soutien inconditionnel à la révision de l'article 8 de la Constitution et à l'élargissement du droit de vote. Dès l'instant il a été question d'une révision de la Constitution « ouverte », il a posé deux conditions : l'assouplissement de la procédure d'acquisition de la nationalité belge et l'octroi du droit de vote aux Belges résidant à l'étranger. Le premier ministre était dans une large mesure d'accord sur ces deux points.

En ce qui concerne la possibilité d'accorder par une loi, à partir de 2001, le droit de vote aux résidents qui ne sont pas des ressortissants d'un Etat membre de l'Union européenne, le groupe dont *M. Michel* fait partie n'était même pas demandeur, mais il s'agissait plutôt d'une condition probablement posée par le parti du premier ministre.

L'accord, et en particulier l'assouplissement de la procédure d'acquisition de la nationalité, correspond aux convictions philosophiques et démocratiques de l'intervenant. Les anciennes pratiques consistant à vérifier la volonté d'intégration au moyen d'un questionnaire étaient parfois vexatoires pour les intéressés. Cela ne signifie toutefois pas qu'il faille accorder la nationalité belge sans condition. Il était en outre logique de lier à cet assouplissement l'octroi du droit de vote aux Belges résidant à l'étranger. L'affirmation selon laquelle ces derniers voteraient massivement pour le parti de l'intervenant est totalement étrangère à cette initiative.

M. Lozie estime que l'extension du droit de vote et l'acquisition de la nationalité sont deux débats différents. Les personnes qui participent à la vie sociale d'un pays doivent également y obtenir le droit de vote et toute initiative allant dans le sens de l'octroi du droit de vote à l'ensemble des habitants constitue un progrès, qui ne peut dépendre d'un résultat électoral.

S'agissant de l'acquisition de la nationalité, on constate que le refus d'octroyer la nationalité constitue aujourd'hui plutôt une mesure de protection, parce que l'on craint qu'un trop grand nombre d'allophones participent aux élections. Il ne faut pas surestimer l'importance de la nationalité belge, qui est déjà devenue, de fait, une composante de la nationalité européenne.

len verschillen op in de cijfergegevens inzake naturalisaties en de nationaliteitsverwerving op grond van de artikelen 11*bis*, 12*bis* en 13 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit.

Welke verklaring wordt gegeven voor dergelijke verschillen ? Is er sprake van fraude of van een totaal gebrek aan communicatie en interactie tussen de verschillende diensten. Welke zijn dan de juiste cijfers en zullen de noodzakelijke rechtzettingen gebeuren ?

De heer Michel verduidelijkt dat het akkoord tussen de regering en de PRL-FDF geen geheim luik bevat. In hoofde van zijn fractie bestaat er ook geen enkele onderliggende communautaire bedoeling. Hij heeft de eerste minister medegedeeld dat zijn fractie bereid was haar onvoorwaardelijke steun te geven aan de wijziging van artikel 8 van de Grondwet en de uitbreiding van het stemrecht. Vanaf het ogenblik dat een « open » grondwetswijziging ter sprake kwam, stelde hij twee voorwaarden : een versoepeling van de procedure gericht op de nationaliteitsverwerving en het stemrecht voor de Belgen in het buitenland. Hierover bestond grotendeels overeenstemming met de eerste minister.

Wat betreft de mogelijkheid het stemrecht voor niet-EU-burgers bij wet in te voeren vanaf 2001, was zijn fractie zelfs geen vragende partij, maar ging het eerder om een voorwaarde die waarschijnlijk door de partij van de eerste minister werd gesteld.

Het akkoord en meer in het bijzonder de versoepeling van de procedure gericht op de nationaliteitsverwerving, beantwoordt aan de filosofische en democratische overtuigingen van de spreker. De vroegere praktijken in verband met de zogenaamde vragenlijst om de integratiewil na te gaan, waren in sommige gevallen vexatoir voor de betrokkenen. Dit betekent echter niet dat de nationaliteit onvoorwaardelijk mag worden toegekend. Het was bovendien logisch hieraan de toekenning van het stemrecht voor Belgen in het buitenland te verbinden. De bewering dat die grotendeels voor de partij van de spreker zouden stemmen is daar vreemd aan.

De heer Lozie vindt dat de uitbreiding van het stemrecht en de nationaliteitsverwerving twee verschillende debatten zijn. Mensen die deelnemen aan het maatschappelijk leven in een land moeten er ook stemrecht krijgen en elke stap in de richting van het verwerven van algemeen stemrecht voor de inwoners is een stap vooruit. Dit mag niet afhangen van een eventueel verkiezingsresultaat.

Inzake de nationaliteitsverwerving, is het zo dat het niet verlenen van de nationaliteit thans eerder als een beschermingsmaatregel dient omdat men vreest dat teveel anderstaligen aan de verkiezingen zouden deelnemen. Het belang van de Belgische nationaliteit mag niet worden overdreven. *De facto* is zij reeds onderdeel van een Europese nationaliteit geworden.

Il serait dès lors préférable d'assouplir autant que possible la procédure d'acquisition de la nationalité et de supprimer l'enquête sur la volonté d'intégration. Prévoir que le demandeur doit résider légalement en Belgique depuis cinq ans devrait constituer une condition suffisante.

S'il s'avérait impossible de supprimer le critère d'intégration, il conviendrait à tout le moins d'objectiver la procédure. Toutefois, on ne peut en aucun cas imposer des conditions plus strictes aux candidats à la naturalisation qu'aux Belges eux-mêmes.

Il est regrettable que, comme le propose le gouvernement, les instances judiciaires interviennent dans la procédure d'acquisition de la nationalité. Il serait préférable que celle-ci suive un cours purement administratif, le parquet pouvant encore vérifier si le candidat a des antécédents judiciaires, mais n'étant plus habilité à apprécier la volonté d'intégration.

La loi devrait définir de manière très précise les conditions d'acquisition de la nationalité dans le cadre de cette procédure administrative. De cette manière, l'intervention d'une autorité politique ou judiciaire ne sera plus requise et l'objectivité maximale de la procédure sera garantie.

M. Vandeurzen estime qu'il est souhaitable de procéder, sur la base de la législation actuelle, à l'évaluation du fonctionnement de la commission des naturalisations. A ce jour, il existe au sein de cette commission un large consensus sur la procédure et les critères retenus. C'est ainsi que la règle veut que l'on demande trois avis pour contrôler l'existence de la volonté d'intégration, à savoir, l'avis de l'Office des étrangers, de la Sûreté de l'Etat et du parquet. Le questionnaire a été adapté à plusieurs reprises au fil des ans dès que l'on estimait qu'il était dépassé. La commission s'est concertée à plusieurs reprises à ce sujet avec le département de la Justice. La commission est d'accord pour considérer que le questionnaire en question n'est qu'un instrument de travail qui doit être utilisé correctement et être remodelé à intervalles réguliers.

La commission des naturalisations a convenu que lorsque les avis des trois services précités sont tous positifs, elle n'examine plus le dossier mais le renvoie directement à la séance plénière de la Chambre. Cette pratique très ancienne recueille l'accord de tous les groupes.

On ne peut cependant en déduire que la Chambre est tenue d'accorder automatiquement la naturalisation lorsque les trois avis sont positifs. Il s'agit toujours d'une faveur accordée par la Chambre qui dispose du pouvoir discrétionnaire de refuser.

Il s'agit également de savoir si la commission des naturalisations peut avoir la certitude que la procédure d'avis menée dans les trois services précités est suffisamment exhaustive et bien contrôlée. Il ne faut pas perdre de vue que la législation actuelle relative à l'acquisition de la nationalité repose sur une certai-

De procedure gericht op de verwerving van de nationaliteit wordt dan ook liefst zo soepel mogelijk waarbij het onderzoek naar de integratiewil het best wordt afgeschaft. Vijf jaar wettelijk verblijf in België dienen te volstaan als voorwaarde.

Als de afschaffing van het integratiecriterium niet haalbaar blijkt te zijn, dan moet toch minstens een objectivering van de procedure worden ingesteld. In geen geval mogen echter strengere eisen worden gesteld aan kandidaat-Belgen dan aan de Belgen zelf.

De tussenkomst van gerechtelijke instanties in de procedure, zoals voorgesteld door de regering, valt te betreuren. Het verdient de voorkeur dat de procedure tot nationaliteitsverwerving meer een zuiver administratief verloop zou kennen, waarbij het parket nog wel zou kunnen nagaan of de kandidaat geen strafrechtelijk verleden heeft, maar niet de integratiewil meer kan beoordelen.

In die administratieve procedure zou de wet zeer precies de verwervingsvoorwaarden dienen vast te leggen. Dan is geen tussenkomst van een politieke of gerechtelijke overheid meer vereist en is de grootst mogelijke objectiviteit gewaarborgd.

De heer Vandeurzen meent dat het aangewezen is, op grond van de bestaande wetgeving, een evaluatie te maken van de huidige werking van de commissie voor de naturalisaties. Tot op heden bestaat er in die commissie een brede consensus over de werkwijze en de gehanteerde criteria. Zo is het een regel dat drie adviezen worden gevraagd om het bestaan van de integratiewil na te gaan : van de dienst Vreemdelingen zaken, van de dienst Veiligheid van de Staat en van het parket. De vragenlijst werd in de loop der jaren diverse malen aangepast wanneer men vond dat zij achterhaald was. Hierover werd door de commissie meermaals met het departement van Justitie overleg gepleegd. In de schoot van de commissie bestond er geen onenigheid over het feit dat de betrokken vragenlijst enkel een werkinstrument was dat correct moet worden toegepast en regelmatige bijsturing behoeft.

In de commissie voor de naturalisaties geldt de uitdrukkelijke afspraak dat wanneer adviezen van de drie voornoemde diensten alle gunstig zijn, zij het dossier niet meer bespreekt maar rechtstreeks naar de plenaire vergadering van de Kamer doorzendt. Dit is een jarenoude praktijk waarover alle fracties het eens zijn.

Hieruit mag echter ook niet worden afgeleid dat de Kamer automatisch de naturalisatie moet verlenen wanneer de drie adviezen gunstig zijn. Het blijft een gunst van de Kamer die de discretionaire bevoegdheid bezit om te weigeren.

Een andere vraag is of de commissie voor de naturalisaties er zeker kan van zijn dat de adviesprocedure bij voornoemde instellingen sluitend genoeg is en voldoende gecontroleerd. Er mag niet over het hoofd worden gezien dat de huidige wetgeving op de nationaliteitsverwerving een bepaalde logica bezit : hoe

ne logique : le candidat a d'autant plus de facilités à acquérir la nationalité et son droit subjectif (par rapport à la faveur accordée par la Chambre) est d'autant plus grand qu'il satisfait à davantage de présomptions de fait. La modification de la loi préserve-t-elle cette logique ?

M. Vandeurzen formule encore les observations suivantes :

— il convient d'accroître la transparence de la procédure d'acquisition de la nationalité, plus particulièrement de celle de naturalisation. Il doit être exclu que les candidats à la nationalité se sentent obligés de faire appel à des avocats ou à la médiation politique;

— la notion de volonté d'intégration figure non seulement dans les règles relatives à la naturalisation, mais aussi dans celles qui régissent l'option de nationalité. Une des critiques formulées à cet égard était que les magistrats et la Chambre des représentants avaient une interprétation différente de cette notion. Bien que la naturalisation soit en fait une faveur, beaucoup optent pour cette procédure parce que les délais, le seuil et l'interprétation de la volonté d'intégration sont apparemment différents de ceux qui prévalent dans le cas de la déclaration ou de l'option de nationalité. Cela n'est pas logique. Les candidats doivent être encouragés à opter pour une procédure garantissant plus de droits subjectifs. L'amendement du gouvernement répond-il à cette préoccupation ?

— certains avis seront réputés favorables si l'instance concernée n'a pas émis d'avis dans les délais prescrits. La Chambre a-t-elle une garantie que, dans ce cas, les parquets exécuteront leur tâche de manière rigoureuse ? Le collègue des procureurs généraux y veillera-t-il ?

— le questionnaire doit sonder la volonté d'intégration du candidat de manière objective, uniforme et pertinente;

— les conditions fondamentales pour l'acquisition de la nationalité belge ne peuvent être modifiées. La notion de volonté d'intégration doit être maintenue. Si l'on veut devenir membre de la communauté belge, il convient d'accepter non seulement les droits, mais aussi les obligations qui vont de pair avec la qualité de Belge;

— il faut adapter l'infrastructure et les effectifs de la Chambre afin de pouvoir traiter convenablement les demandes (accusé de réception, motivation, etc.).

M. *Vandenbossche* estime qu'il faut encourager toute simplification de la procédure d'acquisition de la nationalité. Les procédures proposées seront plus simples, notamment du fait que l'officier de l'état civil sera désormais un maillon important de ces procédures. La question est évidemment de savoir comment les parquets donneront leurs avis à l'avenir et quelles directives ils recevront en la matière.

*
* *

meer de kandidaat aan een aantal feitelijke vermoedens van integratie voldoet, hoe « gemakkelijker » de manier wordt om de nationaliteit te verwerven, hoe groter zijn subjectief recht is (tegenover de gunst die de Kamer verleent). Blijft deze logica in de voorgestelde wetswijziging gevrijwaard ?

De heer Vandeurzen wenst ook nog volgende opmerkingen te formuleren :

— de procedure van nationaliteitsverwerving, en meer in het bijzonder die van de naturalisatie, dient transparanter te worden. Het moet uitgesloten worden dat kandidaat-Belgen zich verplicht zouden voelen op advocaten of politiek dienstbetoon beroep te doen;

— het begrip integratiewil komt niet alleen voor in de regels met betrekking tot de naturalisatie maar ook in die van de nationaliteitskeuze. Eén van de punten van kritiek was dat het begrip verschillend werd geïnterpreteerd door magistraten en door de Kamer van volksvertegenwoordigers. Niettegenstaande de naturalisatie neerkomt op een gunst kiezen toch velen voor die procedure omdat de termijnen, de drempel en de interpretatie van de integratiewil blijkbaar anders verloopt dan bij nationaliteitsverklaring of -keuze. Dit is niet logisch. De kandidaten moeten ertoe worden aangezet om te kiezen voor een procedure die meer subjectieve rechten waarborgt. Komt het regeringsamendement hieraan tegemoet ?

— bepaalde adviezen zullen worden geacht gunstig te zijn bij ontstentenis van een advies binnen de gestelde termijn. Bestaat er voor de Kamer een waarborg dat de parketten in dat geval hun taak nauwgezet zullen hebben uitgevoerd ? Waakt het college van procureurs-generaal daarover ?

— de vragenlijst moet op een objectieve, uniforme en relevante wijze peilen naar de integratiewil van de kandidaat;

— de grondvoorwaarden om de Belgische nationaliteit te verwerven mogen niet worden gewijzigd. De notie integratiewil dient behouden te blijven. Wanneer men lid wil worden van de Belgische samenleving dient men naast de rechten ook de plichten, verbonden aan het Belg zijn, aan te nemen;

— de infrastructuur en het personeelsbestand van de Kamer moeten worden aangepast teneinde de aanvragen op een behoorlijke wijze te kunnen behandelen (ontvangstmelding, motivering enz.).

De heer *Vandenbossche* meent dat elke vereenvoudiging van de procedure van nationaliteitsverwerving dient aangemoedigd te worden. De voorgestelde procedures worden eenvoudiger onder meer doordat de ambtenaar van de burgerlijke stand een belangrijke schakel wordt. De vraag is natuurlijk hoe de parketten in de toekomst hun adviezen zullen verlenen en welke richtlijnen zij terzake zullen ontvangen.

*
* *

Réponses du ministre de la Justice

1. *Accord politique*

Le premier ministre a communiqué au ministre de la Justice les éléments ci-après retraçant l'évolution chronologique du dossier :

— La modification de l'article 8 de la Constitution a fait, au cours de l'année écoulée, l'objet de discussions régulières au sein de la commission de Révision de la Constitution et de la Réforme des institutions en vue de trouver une formule recueillant l'adhésion d'une majorité suffisante. La commission a d'ailleurs approuvé un rapport concernant une première version de l'article 8.

— Le 13 février 1998, le gouvernement a approuvé les amendements du gouvernement à cet article. Ces amendements n'ont plus été modifiés depuis lors.

— Le même jour, le gouvernement a approuvé le projet de loi relatif au droit de vote des citoyens de l'Union européenne. Ce projet n'a subi aucune modification, hormis quelques adaptations en fonction de l'avis du Conseil d'Etat.

— Début juillet 1998, les groupes politiques de la majorité sont parvenus à un accord au sujet des amendements à la proposition de loi modifiant le Code de la nationalité belge en ce qui concerne la procédure de naturalisation (Doc. n° 1334/1). Le gouvernement a adopté ces amendements et s'est borné à les adapter afin de tenir compte des observations du Conseil d'Etat.

— Le 24 juillet 1998, le Conseil des ministres a approuvé le projet de loi modifiant le Code électoral en vue d'octroyer le droit de vote aux Belges établis à l'étranger pour l'élection des Chambres législatives fédérales (Doc. n° 1742/1). Par la suite, le projet n'a été adapté qu'en fonction de l'avis du Conseil d'Etat.

— Tous les partis ont adopté des points de vue différents concernant cette problématique. On a alors tenté de déceler les points de vue des différents partis offrant le plus de chances d'être soutenus par la majorité des deux tiers, nécessaire à la révision de l'article 8 de la Constitution.

— Sur cette base et compte tenu notamment des discussions en commission de Révision de la Constitution et de la Réforme des institutions, le premier ministre a eu divers entretiens à ce propos avec le président du PRL et a tenu ce dernier informé des discussions menées au sein de la majorité. Fin juillet 1998, M. Michel a pu prendre connaissance des textes faisant l'objet d'un consensus au sein de la majorité.

— Le président du PRL a ensuite fait savoir au premier ministre que son groupe serait disposé à soutenir la révision de l'article 8 de la Constitution proposée par le gouvernement pour autant que la majorité adopte les textes dont il avait connaissance.

Antwoorden van de minister van Justitie

1. *Politiek akkoord*

De eerste minister heeft de minister van Justitie hierover volgend overzicht verstrekt :

— Over de wijziging van artikel 8 van de Grondwet zijn er in het afgelopen jaar geregeld besprekingen geweest in de commissie voor de Herziening van de Grondwet en Hervorming van de Instellingen, waar naar een consensus met een voldoende meerderheid werd gezocht. Er is trouwens een verslag over een eerste versie van artikel 8 die in commissie werd goedgekeurd.

— Op 13 februari 1998 keurde de regering de regeringsamendementen op dit artikel goed. Die amendementen bleven sindsdien ongewijzigd.

— Op dezelfde dag keurde de regering het wetsontwerp betreffende het stemrecht van de EU-burgers goed. Het wetsontwerp bleef, op aanpassingen aan het advies van de Raad van State na, ongewijzigd.

— Begin juli 1998 bereikten de fracties van de meerderheid een akkoord over amendementen op het wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit wat de naturalisatieprocedure betreft (Stuk n° 1334/1). De regering heeft deze amendementen aangenomen en ze enkel aangepast aan de opmerkingen van de Raad van State.

— Op 24 juli 1998 werd door de ministerraad het voorontwerp van wet tot wijziging van het Kieswetboek om het stemrecht toe te kennen aan de Belgen die gevestigd zijn in het buitenland, voor de verkiezing van de federale wetgevende Kamers (Stuk n° 1742/1) goedgekeurd. Het ontwerp werd naderhand alleen aangepast aan het advies van de Raad van State.

— Alle partijen hebben over deze problematiek verschillende standpunten ingenomen. Nagegaan werd welke standpunten van de verschillende partijen het meest kans boden om de tweederde meerderheid, noodzakelijk voor de herziening van artikel 8 van de Grondwet, te bereiken.

— Op die basis en mede rekening houdend met de besprekingen in de commissie voor de Herziening van de Grondwet en de Hervorming van de Instellingen heeft de eerste minister over het voorgaande verschillende gesprekken gehad met de voorzitter van de PRL en hem op de hoogte gehouden van de besprekingen in de schoot van de meerderheid. Eind juli 1998 verkreeg de heer Michel de teksten waarover in de schoot van de meerderheid overeenstemming was bereikt.

— De voorzitter van de PRL heeft de eerste minister vervolgens geïnformeerd over zijn bereidheid de door de regering voorgestelde herziening van artikel 8 van de Grondwet mee te steunen zo de meerderheid de teksten aannam waarvan hij kennis had.

— Il n'y a donc pas eu de négociations entre la majorité et le PRL. Les partis de la majorité n'ont pas non plus conclu d'accord avec des partis ne faisant pas partie de la majorité. En revanche, le premier ministre a tenté de créer les conditions permettant d'atteindre une majorité des deux tiers pour la révision de l'article 8 de la Constitution.

2. L'amendement n° 79 du gouvernement

— En ce qui concerne les modifications apportées aux dispositions légales actuellement en vigueur, elles diffèrent selon le mode d'acquisition de la nationalité : la déclaration de nationalité, la nationalité par option ou la naturalisation.

Dans le cas de la *déclaration de nationalité*, si l'avis du parquet est négatif, la Chambre des représentants a la possibilité de reprendre le dossier, la procédure étant convertie en une procédure de naturalisation. Auparavant, en cas d'avis négatif, seul le tribunal intervenait. L'intéressé peut toutefois toujours demander que l'affaire soit examinée par le tribunal.

Dans le cas de la *déclaration d'option*, il est également prévu qu'en cas d'avis négatif du parquet (en raison de faits graves qui pourraient constituer une cause d'empêchement ou en ce qui concerne la volonté d'intégration), le dossier est instruit par la Chambre des représentants et qu'il y a conversion en demande de naturalisation. Dans ce cas, l'intéressé peut également soumettre le dossier au tribunal.

En ce qui concerne la procédure de *naturalisation*, la demande pourra désormais être introduite non seulement à la Chambre des représentants, mais également auprès de l'officier de l'état civil. La demande est accompagnée d'une déclaration solennelle.

— Le Collège des procureurs généraux doit veiller au respect des directives en vue d'uniformiser l'attitude des parquets. Dans ce cadre, les services de police sont placés sous l'autorité du procureur du Roi.

— En ce qui concerne le questionnaire, l'on a rédigé un projet au sujet duquel la commission des naturalisations devra se prononcer (voir annexe 2). Ce projet a été rédigé sur la base de critères scientifiques et en collaboration avec le Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme.

— L'amendement n° 80 de M. Dewael instaure des conditions supplémentaires par rapport à la législation actuelle. L'objectif du gouvernement n'est toutefois pas de modifier les conditions de base, mais uniquement de rationaliser la procédure. La vérification par le parquet s'effectue de manière plus indépendante que si la commune s'en chargeait. Inscrire dans la loi, comme critère supplémentaire, la volonté de travailler reviendrait à exclure *a priori* une série de catégories de personnes, comme, par exemple, les personnes âgées.

— Er werd dus niet onderhandeld tussen de meerderheid en de PRL. Er is door de meerderheidspartijen ook geen akkoord afgesloten met partijen buiten de meerderheid. De eerste minister heeft wel de voorwaarden proberen te scheppen die een tweede meerderheid voor de wijziging van artikel 8 van de Grondwet mogelijk maakten.

2. Het regeringsamendement n° 79

— Wat de wijzigingen ten opzichte van de huidige wettelijke regeling betreft, zij verschillen naargelang de wijze van nationaliteitsverwerving : de nationaliteitsverklaring, de nationaliteitskeuze of de naturalisatie.

Bij de *nationaliteitsverklaring* bestaat, bij een negatief advies van het parket, de mogelijkheid dat de Kamer van volksvertegenwoordigers het dossier verder kan afhandelen waarbij de procedure wordt omgezet in een naturalisatieprocedure. Voorheen kwam, bij een negatief advies, uitsluitend de rechtbank tussen. Wanneer de betrokkene het vraagt kan de zaak echter nog steeds door de rechtbank behandeld blijven worden.

Bij de *nationaliteitskeuze* wordt ook bepaald dat, ingeval van negatief advies van het parket (omtrekt zwaarwichtige feiten die een bezwarend element zouden kunnen vormen, alsook omtrent de integratiewil), het dossier door de Kamer van volksvertegenwoordigers wordt behandeld en dat er een omzetting tot een naturalisatieaanvraag plaatsgrijpt. De betrokkene kan ook in dit geval het dossier aan de rechtbank voorleggen.

Inzake de procedure van *naturalisatie* kan de aanvraag voortaan niet alleen bij de Kamer van volksvertegenwoordigers worden ingediend, maar ook bij de ambtenaar van de burgerlijke stand. De aanvraag gaat vergezeld van een plechtige verklaring.

— Het College van procureurs-generaal dient toe te zien op de naleving van de richtlijnen met het oog op de uniformisering van de houding van de parketten. In dit kader staan de politiediensten onder het gezag van de procureur des Konings.

— Inzake de vragenlijst werd een ontwerp opgesteld waarover de commissie voor de Naturalisaties zich zal moeten uitspreken (zie bijlage 2). Het ontwerp werd opgesteld op grond van wetenschappelijke criteria en in samenwerking met het Centrum voor gelijke kansen en racismebestrijding.

— Het amendement n° 80 van de heer Dewael legt bijkomende voorwaarden in vergelijking met de huidige wetgeving op. Het uitgangspunt van de regering is echter dat de grondvoorwaarden niet worden gewijzigd maar dat enkel de procedure wordt gestroomlijnd. De toetsing door het parket gebeurt onafhankelijker dan wanneer de gemeente dit op zich zou nemen. Het opnemen in de wet van de arbeidsbereidheid als bijkomend criterium zou neerkomen op een *a priori* uitsluiting van een aantal categorieën zoals bijvoorbeeld ouderen.

— La distinction opérée, sur les plans logique et de la procédure, entre la déclaration de nationalité et l'option, qui portent sur des droits subjectifs, d'une part, et la procédure de naturalisation, qui est conçue comme une faveur, d'autre part, est maintenue dans le nouveau système. L'amendement du gouvernement ne permet la conversion en une procédure de naturalisation qu'en cas d'avis négatif, ce qui implique qu'en cas d'avis positif ou en l'absence d'avis, la procédure de déclaration de nationalité et la procédure d'option sont parallèles et peuvent déboucher sur une acquisition relativement rapide de la nationalité. Etant donné que l'intéressé a le droit de saisir le tribunal du dossier tant en cas de déclaration de nationalité qu'en cas d'option, le pouvoir judiciaire n'est nullement exclu de la procédure.

Dans ce contexte, on peut se référer, en ce qui concerne les droits subjectifs et la nationalité, aux travaux du professeur Alen, qui estime que la jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme évolue (du critère selon lequel les activités relèvent ou non du droit privé vers celui de la qualité dans laquelle une personne revendique un droit) et que « On pourrait en inférer que *tous les droits et obligations ont un « caractère civil » au sens de l'article 6, § 1er, de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, à l'exception de ceux que l'on ne possède pas en tant que personne privée mais en tant que citoyen d'un Etat.* » Les litiges concernant les quatre droits politiques classiques que sont les élections, la milice, les impôts et les fonctionnaires ainsi que les litiges concernant la nationalité, les étrangers et les objecteurs de conscience ne porteraient dès lors pas sur des « droits civils » au sens de l'article 6, § 1er de la Convention. » (ALEN, A., *Handboek van het Belgisch staatsrecht*, Kluwer, 1995, p. 552).

— L'amendement du gouvernement accroît la transparence en ce qu'il officialise un système existant dans les faits et fixe clairement le déroulement de la procédure. Alors que, dans le cadre de la procédure actuelle, la Chambre avait la possibilité de demander l'avis du parquet, de la Sûreté de l'Etat et de l'Office des étrangers, elle sera désormais tenue de consulter les instances précitées. L'avis a trait à l'existence ou à l'absence de faits graves et à la volonté d'intégration.

— Si la nouvelle procédure devait constituer une charge de travail supplémentaire pour la Chambre, il appartiendrait à celle-ci de prendre les dispositions qui s'imposent.

— L'appréciation de la volonté d'intégration du candidat par le parquet, la Sûreté de l'Etat et l'Office des étrangers est sans conteste maintenue dans le cadre de la procédure de naturalisation et de choix de la nationalité.

— La disposition selon laquelle la Chambre des représentants statue sur l'octroi de la naturalisation selon les modalités prévues dans son règlement repo-

— Het procedureel en logisch onderscheid tussen de nationaliteitsverklaring en -keuze die betrekking hebben op subjectieve rechten, enerzijds, en de naturalisatieprocedure, die overeenkomt met de verlening van een gunst, anderzijds, blijft in de nieuwe regeling behouden. Het regeringsamendement laat enkel bij een negatief advies de omzetting toe naar de naturalisatieprocedure. Dit impliceert dat bij een positief advies of het ontbreken ervan, de procedure voor nationaliteitsverklaring en -keuze gelijklopend is en tot een vrij snelle verwerving van de nationaliteit kan leiden. Zowel bij de nationaliteitsverklaring als nationaliteitskeuze heeft de betrokkene het recht de zaak voor de rechtbank aanhangig te maken, zodat er geen sprake is van een uitsluiting van de rechterlijke macht.

In dit kader kan over de subjectieve rechten en de nationaliteit worden verwezen naar prof. Alen die stelt dat het Europees Hof voor de Rechten van de mens een evolutie kent in zijn rechtspraak (van het criterium van de privaatrechtelijke aard der activiteiten naar dit van de hoedangheid waarin een persoon op een recht aanspraak maakt) en « Hieruit zou men dan kunnen afleiden dat *alle rechten en verplichtingen « burgerlijk » zijn in de zin van artikel 6, § 1, EVRM, behoudens degene die men niet heeft als particulier maar wel als staatsburger.* Zouden derhalve geen « burgerlijke rechten » in de zin van artikel 6, § 1, EVRM betreffen, de geschillen met betrekking tot de vier klassieke politieke rechten, met name de verkiezingen, de militie, de belastingen en de ambtenaren, evenals de geschillen met betrekking tot de nationaliteit, de vreemdelingen en de gewetensbezwaarden. » (ALEN, A., *Handboek van het Belgisch staatsrecht*, Kluwer, 1995, blz. 552).

— Het regeringsamendement verhoogt de transparantie doordat een feitelijke regeling wordt geofficialiseerd en het procedureverloop duidelijk wordt vastgelegd. De in de huidige naturalisatieprocedure opgenomen mogelijkheid van de Kamer advies te vragen aan het parket, de dienst Veiligheid van de Staat en de dienst Vreemdelingenzaken, wordt vervangen door de verplichting de drie voornoemde diensten te consulteren. Het advies heeft betrekking op het al of niet aanwezig zijn van zwaarwichtige feiten en de integratiewil

— Indien de nieuwe procedure een bijkomende materiële last voor de Kamer van volksvertegenwoordigers zal betekenen dan komt het aan de Kamer zelf toe daaromtrent de nodige beslissingen te treffen.

— Het toetsen van de integratiewil door het parket, de dienst Vreemdelingenzaken en de dienst Veiligheid van de Staat blijft bij de naturalisatie en de nationaliteitskeuze onbetwistbaar bestaan.

— De bepaling luidens welke de Kamer van volksvertegenwoordigers oordeelt over het verlenen van de naturalisatie op de wijze bepaald in haar regle-

se sur l'article 9 de la Constitution. A la question de savoir si cette disposition n'engendrera pas une procédure trop lourde, il convient de répondre que l'objectif est de maintenir la procédure actuelle et la pratique en vigueur au sein de la commission des naturalisations. Le pouvoir qu'a l'assemblée plénière de se prononcer, que les avis soient positifs ou négatifs, reste inchangé.

— En ce qui concerne les statistiques citées par M. Laeremans, il convient de souligner qu'elles ne tiennent aucun compte de la réponse et des précisions que le ministre de la Justice a communiquées par courrier à M. Laeremans. L'insinuation relative à une fraude éventuelle est sans fondement.

Le ministre précise qu'il convient de faire une distinction selon la source des données. Les données de l'INS, par exemple, concernent toutes les manières possibles d'acquérir la nationalité belge, y compris dans le chef des enfants (par exemple les enfants apatrides et les enfants adoptés). Celles du département de l'Intérieur concernent un autre aspect de cette problématique. Les chiffres concernant les articles 11 à 24 du Code de la nationalité belge sont transmis tous les trois mois au ministre de la Justice par les procureurs généraux. Ils reflètent la situation à la fin de la procédure. Les statistiques de l'INS et du département de l'Intérieur reflètent la situation au moment où, au terme de la procédure de naturalisation, les intéressés sont invités par l'administration communale à venir retirer leur nouvelle carte d'identité. Il se pourrait toutefois qu'entre-temps, des personnes soient parties à l'étranger ou soient même décédées.

Le nombre total de naturalisations avoisine les 10 000 par an, mais le nombre d'acquisitions de la nationalité par d'autres voies a considérablement diminué. En ce qui concerne la ventilation des dossiers selon la langue, on ne dispose que de données sommaires, de sorte qu'il faut être prudent avant de tirer des conclusions.

*
* *

M. Dewael constate que le débat sur la révision de l'article 8 de la Constitution n'est pas lié au problème de la représentation garantie des Flamands à Bruxelles, mais que le premier ministre conclut tout de même un accord avec un parti francophone et accède à ses revendications en liant certains dossiers.

Pour le surplus, il se réjouit que la notion de volonté d'intégration et l'essentiel de la législation existante n'aient pas été modifiés. Il déplore cependant que l'on n'ait pas tenu compte des souhaits qu'il avait formulés précédemment. C'est ainsi que l'enquête sur la volonté d'intégration reste confinée dans la sphère judiciaire. Son amendement ne vise pas à créer des conditions supplémentaires, mais vise uniquement à conférer une base légale à la jurispruden-

ment, is gesteund op artikel 9 van de Grondwet. Op de vraag of dit niet tot een te zware procedure kan leiden, moet worden geantwoord dat het de bedoeling is de huidige procedure en de geldende praktijk voor de commissie voor de naturalisaties verder te zetten. De bevoegdheid van de plenaire vergadering zich uit te spreken, zowel bij positieve als negatieve adviezen, blijft ongewijzigd.

— Aangaande de door de heer Laeremans geciteerde cijfergegevens moet worden onderstreept dat zij geen rekening houden met het antwoord en de nuancering van de minister van Justitie die bij brief aan de heer Laeremans werden medegedeeld. De insinuatie van eventuele fraude is zonder grond.

De minister preciseert dat een onderscheid moet worden gemaakt naargelang de bron van de gegevens. De NIS-gegevens hebben bijvoorbeeld betrekking op al de mogelijke wijzen van Belgische nationaliteitsverwerving, ook in hoofde van kinderen (bijvoorbeeld staatloze kinderen en geadopteerde kinderen). Die van het departement van Binnenlandse Zaken hebben een ander uitgangspunt. De cijfers over de artikelen 11 tot 24 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, worden om de drie maanden door de procureurs-generaal overgemaakt aan de minister van Justitie. Zij geven een toestand weer op het einde van de procedure. De cijfergegevens van het NIS en het departement van Binnenlandse Zaken gaan uit van de toestand op het ogenblik wanneer de betrokkenen, na afloop van de naturalisatieprocedure, worden uitgenodigd bij het gemeentebestuur hun nieuwe identiteitskaart af te halen. Ondertussen kunnen personen echter naar het buitenland zijn afgereisd of zelfs overleden zijn.

Het totaal aantal naturalisaties schommelt rond de 10 000 per jaar, maar het aantal nationaliteitsverwervingen op andere gronden is fors verminderd. Wat de taalkundige verdeling der dossiers betreft, zijn enkel summiere gegevens beschikbaar zodat men voorzichtig dient te zijn met het trekken van conclusies.

*
* *

De heer Dewael stelt vast dat er geen koppeling is van het debat over de herziening van artikel 8 van de Grondwet aan de gewaarborgde vertegenwoordiging van de Vlamingen te Brussel, maar dat de eerste minister wel met een Franstalige partij een akkoord sluit en op hun eisen ingaat door bepaalde dossiers te verbinden.

Voor het overige verheugt hij zich dat de notie van de integratiewil en een groot deel van de bestaande wetgeving in feite onveranderd blijft. Het blijft spijtig dat aan zijn eerder geformuleerde vragen niet werd tegemoetgekomen. Zo blijft het onderzoek naar de integratiewil in de strafrechtelijke sfeer behouden. Zijn amendement is er niet op gericht bijkomende voorwaarden te scheppen maar wil gewoon de rechtspraak van de commissie voor de naturalisaties

ce de la commission des Naturalisations. La volonté de travailler doit être appréciée individuellement, cas par cas.

M. Beaufays demande s'il ne serait pas souhaitable de modifier également l'article 11*bis* du Code de la nationalité belge (acquisition de la nationalité par des enfants nés en Belgique sur la base d'une déclaration faite par les parents). Les dispositions qu'il contient sont similaires à celles prévues par l'article 12*bis* du même Code, en vertu duquel, en cas d'avis négatif du parquet, il n'y a pas de procédure judiciaire mais le dossier est transmis à la Chambre des représentants. Cette même disposition peut-elle, dans un souci de cohérence, être insérée à l'article 11*bis* ?

Il demande également s'il ne peut être remédié au problème que les candidats rencontrent, dans certains pays, pour obtenir un acte de naissance. On pourrait envisager la délivrance de certificats par les consulats ou une solution par le biais de l'acte de notoriété.

Enfin, l'intervenant demande également si l'introduction de l'accusé de réception dans la procédure ne pourra être source de retard, voire de blocage de la procédure.

En ce qui concerne l'impossibilité dans laquelle se trouve dans certains cas le demandeur de fournir un acte de naissance, *le ministre de la Justice* rappelle le passage suivant d'une lettre que son prédécesseur a adressée au greffier de la Chambre en 1995 :

« Par ailleurs, en ce qui concerne le dépôt obligatoire d'un acte de naissance — tel qu'il est actuellement prévu à l'article 2, 1°, du projet d'arrêté royal cité sous rubrique — je me permets d'attirer votre attention sur le fait que ce document est indispensable pour déterminer avec précision et de façon correcte l'identité du demandeur.

Toutefois, le dépôt de l'acte de naissance ne doit pas être considéré — strictement parlé — comme une condition de recevabilité de la demande de naturalisation. J'estime dès lors que, dans des cas exceptionnels, lorsque l'intéressé se trouve dans l'impossibilité de se procurer son acte de naissance, la Chambre peut accepter, dans sa pratique administrative, que ce document soit remplacé par une attestation de naissance ou un acte de notoriété. ».

Le ministre ajoute que cette possibilité doit être utilisée avec prudence afin d'éviter les abus.

Il précise ensuite qu'une adaptation de l'article 11*bis* du Code de la nationalité belge n'est pas nécessaire parce que le motif du parquet pour s'opposer est totalement différent, notamment un autre but que l'intérêt de l'enfant.

M. Borginon se réjouit que le ministre admette l'existence d'un accord politique avec le PRL-FDF, même s'il n'utilise pas le mot « accord », mais parle d'une « offre » du gouvernement au PRL-FDF.

een wettelijke basis geven. Het criterium van de arbeidsbereidheid dient individueel, geval per geval, te worden beoordeeld.

De heer Beaufays vraagt of het niet aangewezen is het artikel 11*bis* van het Wetboek van de Belgische nationaliteit (nationaliteitsverwerving door in België geboren kinderen op grond van een verklaring van de ouders) eveneens te wijzigen. De regeling erin vervat is gelijkaardig aan deze van het artikel 12*bis* van hetzelfde Wetboek. Dat bepaalt dat bij een negatief advies van het parket er geen gerechtelijke procedure is, maar een verzending naar de Kamer van volksvertegenwoordigers. Kan die regeling ook in het artikel 11*bis* worden opgenomen met het oog op de coherentie ?

Verder wenst hij ook te vernemen of niet kan worden tegemoetgekomen aan de moeilijkheid die kandidaten ondervinden in bepaalde landen om een geboorteakte te verkrijgen. Men zou kunnen denken aan door de consulaten af te leveren certificaten of een oplossing via de akte van bekendheid.

Ten slotte wenst de spreker ook nog te vernemen of het invoeren van de ontvangstmelding in de procedure geen aanleiding kan geven tot vertragingen of zelfs blokkering van de procedure.

Met betrekking tot de onmogelijkheid voor de aanvrager om in sommige gevallen een geboorteakte voor te leggen, herinnert *de minister van Justitie* aan volgende passage uit een brief die zijn voorganger in 1995 aan de griffier van de Kamer heeft gericht :

« Wat voorts de verplichte overlegging betreft van een akte van geboorte — zoals thans wordt bepaald in artikel 2, 1°, van het voormelde koninklijk besluit —, vestig ik uw aandacht op het feit dat dat stuk onontbeerlijk is om de identiteit van de aanvrager nauwkeurig en correct te kunnen bepalen.

De overlegging van een akte van geboorte mag evenwel strikt genomen niet worden beschouwd als een voorwaarde opdat de naturalisatieaanvraag ontvankelijk kan zijn. Ik ben dan ook van mening dat de Kamer in die uitzonderlijke gevallen, wanneer de betrokkene in de onmogelijkheid verkeert zijn akte van geboorte te verkrijgen, in haar administratieve praktijk kan aanvaarden dat dit stuk wordt vervangen door een geboortebewijs of een akte van bekendheid. ». (vertaling)

De minister voegt hieraan toe dat met deze mogelijkheid voorzichtig moet worden omgesprongen ten einde misbruiken te voorkomen.

Hij preciseert vervolgens dat er zich geen aanpassing van artikel 11*bis* van het Wetboek van de Belgische nationaliteit opdringt omdat het motief van het parket om zich te verzetten totaal verschillend is, namelijk een ander oogmerk dan het belang van het kind.

De heer Borginon is verheugd dat de minister het bestaan van een politiek akkoord met de PRL-FDF toegeeft. Hij neemt wel het woord « akkoord » niet in de mond maar spreekt van een « aanbod van de regering » aan de PRL-FDF.

Etant donné qu'elle tient compte des points de vue de ce parti, cette offre équivaut en fait à un accord.

Le gouvernement peut de ce fait compter sur le soutien du PRL-FDF en ce qui concerne la modification de l'article 8 de la Constitution.

En ce qui concerne l'article 6 de la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'homme, l'intervenant fait observer qu'il convient d'interpréter correctement la jurisprudence de la Cour européenne.

La Cour estime que l'article 6 s'applique uniquement aux rapports juridiques de droit privé.

La question est de savoir si l'acquisition de la nationalité relève de ce type de rapports.

M. Borginon estime qu'il faut répondre à cette question par l'affirmative.

Il considère en effet que les aspects relevant du droit privé sont manifestement prépondérants, ainsi que l'attestent les deux faits suivants :

- 1° dans la littérature juridique, la nationalité est toujours traitée comme une question de droit privé;
- 2° la nationalité est une composante de l'état de la personne.

Il estime qu'il ne peut subsister aucun doute à cet égard : le droit d'acquérir la nationalité belge est un droit subjectif qui relève du champ d'application de l'article 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés individuelles.

Le ministre précise que si, au regard du droit belge, il s'agit d'un droit civil, en droit européen, c'est un droit politique.

M. Borginon réplique qu'il n'a jamais été statué sur la question.

Il maintient que le fait que la déclaration de nationalité ou la déclaration d'option soient automatiquement converties en demande de naturalisation, posera des problèmes.

M. Borginon est également convaincu qu'en raison de l'alignement de la procédure de déclaration de la nationalité sur celle de l'option de nationalité, l'acquisition de la nationalité belge sur la base de cette dernière procédure sera plus facile que par le passé. En l'absence d'avis négatif, la déclaration sera en effet inscrite d'office. Si, pour des raisons pratiques, le parquet n'a pas pu émettre d'avis, on ne vérifiera pas si la volonté d'intégration du candidat était suffisante.

Le ministre a déclaré qu'il n'existait aucune différence entre la procédure de naturalisation et la procédure d'option de nationalité en ce qui concerne le critère « volonté d'intégration ». M. Borginon ne partage pas cet avis.

La différence consiste en effet en ce que, pour l'acquisition de la nationalité belge par option, la loi prévoit l'obligation d'effectuer une enquête sur la volonté d'intégration, tandis que pour la procédure de naturalisation, la loi reste muette à cet égard.

Aangezien in dit aanbod rekening werd gehouden met de standpunten van deze partij komt dit hoe dan ook neer op een akkoord.

Het is een feit dat de regering hierdoor kan rekenen op de steun van de PRL-FDF voor de wijziging van artikel 8 van de Grondwet.

Wat artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens betreft, doet de spreker opmerken dat de rechtspraak van het Europees Hof correct moet worden geïnterpreteerd.

Het Hof zegt dat artikel 6 enkel van toepassing is op privaatrechtelijke rechtsverhoudingen.

De vraag is of de nationaliteitsverwerving al dan niet onder deze categorie kan worden ondergebracht.

Volgens de heer Borginon moet deze vraag bevestigend worden beantwoord.

Er is immers een duidelijk overwicht van de privaatrechtelijke aspecten. Hij heeft hiervoor twee aanwijzingen :

- 1° in de rechtsliteratuur wordt de nationaliteit steeds in het privaatrecht behandeld;
- 2° de nationaliteit is een bestanddeel van de staat van de persoon.

Er kan zijns inziens geen twijfel over bestaan : het recht om de Belgische nationaliteit te verwerven is een subjectief recht dat onder toepassing van artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens valt.

De minister preciseert dat het naar Belgisch recht een burgerlijk, maar naar Europees recht een politiek recht is.

De heer Borginon betoogt dat hierover niet echt gestatueerd is.

Hij blijft erbij dat het automatische karakter van de omzetting van de nationaliteitsverklaring of verklaring van nationaliteitskeuze in een naturalisatieverzoek problematisch is.

De heer Borginon is er ook van overtuigd dat door het gelijkschakelen van de procedure voor nationaliteitsverklaring en de procedure voor nationaliteitskeuze, de verkrijging van de Belgische nationaliteit op basis van deze laatste procedure gemakkelijker zal worden dan voorheen. Bij ontstentenis van een negatief advies zal de verklaring immers ambtshalve worden ingeschreven. Indien het parket om praktische redenen geen advies heeft kunnen uitbrengen zal er niet zijn onderzocht of de integratiewil voldoende aanwezig was.

De minister heeft verklaard dat er geen onderscheid is tussen de naturalisatieprocedure en de procedure op basis van nationaliteitskeuze voor wat het criterium integratiewil betreft. De heer Borginon is een andere mening toegedaan.

Het verschil bestaat er namelijk in dat voor de verkrijging van de nationaliteit ingevolge nationaliteitskeuze uitdrukkelijk in de wet staat dat er een onderzoek naar de integratiewil dient te geschieden terwijl voor de naturalisatieprocedure geen enkele verwijzing naar dergelijk onderzoek wordt aange troffen.

Le ministre fait observer que l'article 21, § 3, alinéa 2, proposé du Code de la nationalité belge — qui concerne les naturalisations — dispose que la Chambre demande au parquet, à l'Office des étrangers et au service de Sûreté de l'Etat un avis concernant notamment les conditions prévues à l'article 15, § 2.

Les mêmes conditions sont donc prévues pour l'acquisition de la nationalité par option (l'article 15 précité) et pour la procédure de naturalisation.

M. Borginon fait observer que l'enquête relative à la volonté d'intégration est obligatoire dans le cadre de l'acquisition de la nationalité par option, alors qu'elle n'est que facultative dans le cadre de la procédure de naturalisation.

L'intervenant rappelle enfin que le Règlement de la Chambre constitue un élément important dans l'appréciation du texte en projet.

Il demande si le Règlement prévoira deux procédures distinctes : une procédure « accélérée » si aucun avis négatif n'a été émis ou en l'absence d'avis et une procédure « ordinaire » en cas d'avis négatif.

Le ministre répond que l'on continuera de procéder comme aujourd'hui.

M. Vandeurzen précise qu'à l'heure actuelle, la commission des Naturalisations procède différemment selon que l'instance concernée a émis un avis négatif ou un avis positif. Cette pratique — à laquelle tous les groupes de la commission ont souscrit — implique que lorsque tous les avis sont positifs, la demande n'est plus examinée par la commission. Cette pratique pourrait être qualifiée de procédure accélérée.

Cela n'a jamais posé de problèmes au sein de la commission des naturalisations.

Mme Schüttringer ne comprend pas pourquoi la majorité redoute tellement la suppression de l'enquête concernant la volonté d'intégration. Elle estime que si cette notion est quand même maintenue, il faudrait au moins la définir dans la loi.

Il s'agit en effet d'une notion très subjective, qui est également source de difficultés au sein de la commission des naturalisations.

Elle estime que l'assouplissement de la procédure passe plutôt inaperçu. En vertu de la nouvelle réglementation, la Chambre devra demander l'avis du parquet, de l'Office des étrangers et de la Sûreté de l'Etat, alors qu'elle peut actuellement se limiter à consulter une seule de ces instances.

En ce qui concerne la proposition de questionnaire, l'intervenante demande comment les réponses seront évaluées.

Ce questionnaire ne peut pas non plus être considéré comme un progrès.

M. Laeremans demande si le formulaire de demande actuel sera supprimé.

De minister wijst erop dat het voorgestelde artikel 21, § 3, tweede lid, van het Wetboek van de Belgische nationaliteit — dat betrekking heeft op de naturalisatie — stipuleert dat de Kamer aan het parket, de dienst Vreemdelingenzaken en de dienst Veiligheid van de Staat advies vraagt, onder meer betreffende de in artikel 15, § 2, bedoelde voorwaarden.

Er worden dus zowel voor de nationaliteitskeuze (voornoemd artikel 15) als voor de naturalisatieprocedure identieke voorwaarden opgelegd.

De heer Borginon doet opmerken dat in het kader van de nationaliteitskeuze het onderzoek naar de integratiewil verplicht is terwijl het in de naturalisatieprocedure enkel een mogelijkheid is.

De spreker herhaalt ten slotte dat het Reglement van de Kamer een belangrijk element is voor de beoordeling van voorliggende tekst.

Hij vraagt of in het Reglement twee verschillende procedures zullen worden opgenomen : een « versnelde » procedure in geval er geen negatief advies of geen advies zal zijn uitgebracht en een « gewone » procedure in geval van negatief advies.

De minister antwoordt dat het de bedoeling is de bestaande praktijk te behouden.

De heer Vandeurzen preciseert dat de huidige werkwijze van de commissie voor de naturalisaties verschillend is naargelang het advies van de betrokken instantie negatief of positief is. Deze praktijk — waarmee alle fracties in de commissie hebben ingestemd — houdt in dat, als de adviezen gunstig zijn, de aanvraag niet meer door de commissie wordt behandeld. Dit kan eventueel een versnelde procedure worden genoemd.

Hierover zijn binnen de commissie voor de naturalisaties nooit problemen gerezen.

Mevrouw Schüttringer begrijpt niet waarom de meerderheid zo bevreesd is voor de afschaffing van het onderzoek naar de integratiewil. Maar indien deze notie toch wordt behouden moet in de wet minstens een definiëring ervan worden opgenomen.

Het is immers een zeer subjectief begrip dat ook in de commissie voor de naturalisaties tot moeilijkheden leidt.

Zij is van oordeel dat er van een versoepeling van de procedure niet veel te merken valt. De Kamer zal volgens de nieuwe regeling advies moeten vragen aan het parket, aan de dienst Vreemdelingenzaken en aan de dienst Veiligheid van de Staat daar waar zij zich nu kan beperken tot één van deze instanties.

Wat het voorstel van vragenlijst betreft, vraagt spreekster hoe de antwoorden zullen worden geëvalueerd.

Deze vragenlijst kan evenmin als een vooruitgang worden beschouwd.

De heer Laeremans vraagt of het huidige aanvraagformulier zal vervallen.

Le ministre répond que ce formulaire sera maintenu. Il suffira au demandeur de le compléter par un engagement de respecter les lois du peuple belge.

M. Laeremans constate que le ministre ne nie pas que la procédure de naturalisation est assouplie. Cet assouplissement entraînera un accroissement du nombre de naturalisations, avec toutes les conséquences que cela comporte pour Bruxelles.

Il ressort des recensements effectués par les services de la Chambre que plus de 98 % de l'ensemble des demandes de naturalisation concernent les 19 communes bruxelloises.

Il ne fait aucun doute que la nouvelle procédure de naturalisation aura des conséquences catastrophiques pour les Flamands de Bruxelles.

M. Vandeurzen revient un instant à la proposition de M. Dewael visant à enlever aux parquets leur compétence d'avis en ce qui concerne les demandes de naturalisation.

L'intervenant conteste que les missions du parquet se situent exclusivement sur le plan répressif. Plusieurs missions du parquet sont en effet de nature civile (par exemple, leur compétence d'avis en matière de faillites, la situation familiale, les procédures en divorce, etc.).

Il souligne ensuite que la commission des naturalisations tient compte du critère « volonté de travailler ».

Si la commission des naturalisations constate, par les voies appropriées (notamment par le biais de l'Office national de l'emploi), que le demandeur n'est pas disposé à travailler, ce sera considéré comme un élément négatif dans l'appréciation de la volonté d'intégration.

Pour vérifier la volonté d'intégration, il faut toujours examiner une multitude de facteurs. Un seul facteur est rarement déterminant.

M. Vandeurzen souligne que la modification de la législation ne vise pas à faire en sorte que l'on se montre plus sévère ou plus souple dans l'appréciation d'un dossier, mais vise à simplifier la procédure et à la rendre plus transparente.

Les mécanismes de contrôle sont en outre renforcés. C'est ainsi qu'il faut notamment pouvoir vérifier si les parquets peuvent exercer leur compétence d'avis dans le délai prévu afin d'éviter le cas où, à défaut d'avis, celui-ci serait réputé favorable alors qu'aucune enquête n'aurait eu lieu.

C'est pourquoi la proposition de loi précise que le collège des procureurs généraux contrôle les modalités selon lesquelles les parquets exercent leurs missions.

Le ministre de la Justice estime que si le demandeur doit être porteur d'une attestation témoignant de sa volonté de travailler — comme M. Dewael le prévoit dans son amendement n° 80 —, plusieurs catégories de personnes (par exemple, les personnes plus âgées, les personnes qui n'ont aucune chance de

De minister antwoordt dat dit behouden blijft. Het zal enkel door de aanvrager moeten worden aangevuld met de verklaring dat hij de wetten van het Belgische volk zal naleven.

De heer Laeremans stelt vast dat de minister niet ontkent dat de naturalisatieprocedure versoepeld wordt. Dit zal tot een toename van het aantal naturalisaties leiden met alle gevolgen vandien voor Brussel.

Uit berekeningen van de diensten van de Kamer blijkt dat van het totaal aantal naturalisatieaanvragen ruim 98 % betrekking heeft op de 19 Brusselse gemeenten.

Er kan niet aan getwijfeld worden dat de nieuwe naturalisatieprocedure catastrofale gevolgen zal hebben voor de Brusselse Vlamingen.

De heer Vandeurzen wil nog even terugkomen op het voorstel van de heer Dewael om de adviesbevoegdheid inzake de naturalisatieverzoeken aan de parketten te onttrekken.

De spreker betwist dat de opdrachten van het parket zich enkel op het repressieve vlak situeren. Verscheidene taken van het parket zijn van civiele aard (bijvoorbeeld adviesbevoegdheid inzake faillissementen, de familiale staat, echtscheidingsprocedures enz.).

Hij stipt vervolgens aan dat in de commissie voor de Naturalisaties met het criterium arbeidsbereidheid rekening wordt gehouden.

Indien de commissie voor de Naturalisaties via de geëigende kanalen (onder meer de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening) zou vaststellen dat een aanvrager niet werkwilbig is, dan wordt dit als een negatief element beschouwd bij de beoordeling van de integratiewil.

Om de integratiewil na te gaan moet echter een veelheid van factoren worden onderzocht. Zelden is één factor determinerend.

De heer Vandeurzen beklemtoont dat de wetswijziging er niet toe strekt zich strenger of soepeler te gaan opstellen bij de beoordeling van een dossier maar wel de procedure te vereenvoudigen en transparanter te maken.

Bovendien worden de controlemechanismen versterkt. Zo moet onder meer kunnen worden nagegaan of de parketten hun adviesbevoegdheid binnen de gestelde termijn kunnen uitoefenen teneinde de situatie te vermijden dat het advies, bij ontstentenis hiervan, geacht wordt gunstig te zijn terwijl geen onderzoek zou hebben plaatsgevonden.

Vandaar dat in de regeling wordt ingeschreven dat het College van procureurs-generaal toezicht houdt op de wijze waarop de parketten hun opdracht uitvoeren.

De minister van Justitie is van oordeel dat, indien de aanvrager houder moet zijn van een bewijs waaruit de arbeidsbereidheid blijkt — zoals de heer Dewael in zijn amendement n° 80 stelt — verscheidene categorieën van personen (bijvoorbeeld oudere personen, personen die geen kansen hebben op de

trouver un emploi, etc.) seraient privées de la possibilité d'acquérir la nationalité belge.

Le ministre fait observer que les parquets peuvent apprécier la volonté de travailler de l'intéressé dans le cadre de l'enquête sur la volonté d'intégration.

M. Van Belle ne comprend pas pourquoi les parquets doivent se charger de cette mission. Il serait beaucoup plus efficace de confier cette tâche à l'Office national de l'emploi. L'enquête n'en serait que plus efficace.

M. Laeremans souligne que 35 % des demandeurs pouvant être comptés parmi la population active n'exercent pas d'activité professionnelle. Cette constatation suscite des questions.

L'appréciation de la volonté de travailler constitue donc une donnée fondamentale.

La Chambre doit au moins pouvoir demander l'avis des services de placement.

Cela ne sera toutefois plus possible dans le cadre de la procédure proposée.

M. Vandeurzen réplique que la Chambre peut demander toute information utile au parquet et peut donc aussi demander de procéder à une enquête sur la volonté de travailler.

M. Van Belle estime que le ministre ne veut marquer son accord sur cet amendement, parce qu'il n'est pas disposé à définir plus précisément la notion de « volonté d'intégration ».

*
* *

M. Laeremans présente à l'amendement n° 79 les sous-amendements n°s 95 à 100 (Doc. n° 1334/10) tendant à abroger les articles 11, 11bis, 12bis, 13, 14, 15 et 16 du Code de la nationalité.

L'auteur rappelle que depuis 1984, la législation belge relative à la nationalité a été largement assouplie, le principe du *ius sanguinis* ayant été systématiquement vidé de son sens.

Il estime qu'il conviendrait d'abroger les articles relatifs à l'acquisition de la nationalité belge par déclaration de nationalité (article 12bis) et par option (articles 13, 14 et 15) ainsi que l'article 11 relatif à l'attribution d'office de la nationalité belge aux enfants de la troisième génération, l'article 11bis relatif à l'attribution de la nationalité belge aux enfants de la deuxième génération et l'article 16 relatif à l'acquisition de la nationalité belge par le conjoint étranger d'une personne belge.

Les personnes qui ne se voient pas attribuer la nationalité belge en raison de la filiation, de l'adoption ou sur la base de l'article 10, devraient pouvoir l'acquérir sur le simple recours à la procédure de naturalisation ordinaire.

Une attention accrue devrait être accordée à cet égard à la volonté d'intégration de l'intéressé, la naturalisation n'étant pas un droit mais une faveur

arbeitsmarkt enz.) uitgesloten worden van de mogelijkheid de Belgische nationaliteit te verkrijgen.

De minister wijst erop dat de parketten in het kader van het onderzoek naar de integratiewil de arbeidsbereidheid van betrokkene kunnen toetsen.

De heer Van Belle begrijpt niet waarom dit door de parketten moet gebeuren. Het is toch veel efficiënter die vraag aan de Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling te stellen. Dit zou het onderzoek sluitender maken.

De heer Laeremans stipt aan dat 35 % van de aanvragers die tot de actieve leeftijdscategorie behoren geen beroepsactiviteit uitoefenen. Dit roept vragen op.

In het licht van deze vaststelling is het onderzoek van de arbeidsbereidheid een fundamenteel gegeven.

De Kamer moet minstens de diensten voor arbeidsbemiddeling om advies kunnen verzoeken.

Volgens de voorgestelde regeling zal dit echter niet meer mogelijk zijn.

De heer Vandeurzen antwoordt dat de Kamer aan het parket elke nuttige inlichting kan vragen en dus ook een onderzoek naar de arbeidsbereidheid kan laten verrichten.

De heer Van Belle meent dat de minister dit amendement niet wil aanvaarden omdat hij niet wenst in te gaan op de vraag naar een betere omschrijving van de notie « integratiewil ».

*
* *

De heer Laeremans dient de amendementen n°s 95 tot 100 (subamendementen op amendement n° 79, Stuk n° 1334/10) in ertoe strekkend de artikelen 11, 11bis, 12bis, 13, 14, 15 en 16 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit op te heffen.

De indiener herinnert eraan dat sinds 1984 de Belgische nationaliteitswetgeving verregaand werd versoepeld, waarbij het beginsel van het *ius sanguinis* stelselmatig werd uitgehold.

Hij is van oordeel dat de artikelen aangaande de verkrijging van de Belgische nationaliteit door nationaliteitsverklaring (artikel 12bis) en nationaliteitskeuze (de artikelen 13, 14 en 15), artikel 11 inzake het van rechtswege toekennen van de Belgische nationaliteit aan de kinderen van de derde generatie, artikel 11bis inzake de toekenning van de Belgische nationaliteit aan de kinderen van de tweede generatie en artikel 16 inzake de verkrijging van de Belgische nationaliteit door de vreemde echtgenoot van een Belg, moeten worden opgeheven.

Voor diegenen, aan wie de Belgische nationaliteit niet werd toegekend op basis van afstamming, adoptie of op grond van artikel 10, moet de gewone naturalisatieprocedure volstaan om de nationaliteit te verkrijgen.

Daarbij zou meer aandacht moeten besteed worden aan de integratiewil van de betrokkene daar de naturalisatie geen recht is, maar een gunst die men

qui se mérite. C'est la raison pour laquelle il faudrait imposer une épreuve de civisme.

M. Laeremans présente à l'amendement n° 79 un sous-amendement (n° 86, Doc. n° 1334/10) tendant à supprimer, dans l'article 12bis proposé du Code de la nationalité, la disposition selon laquelle si le parquet n'a pas émis d'avis négatif à l'expiration d'un délai de deux mois, la déclaration de nationalité est inscrite d'office.

L'intervenant considère injustifiable que l'on puisse acquérir automatiquement la nationalité belge en l'absence d'un avis du parquet. L'on ne tient en effet pas compte de la surcharge des parquets et de l'enquête relativement complexe que le parquet doit mener. L'absence de réaction du parquet peut également être liée à une erreur de communication ou de classement.

M. Laeremans présente ensuite, en ordre subsidiaire, un amendement (n° 87, sous-amendement à l'amendement n° 79, Doc. n° 1334/10) tendant à porter à six mois le délai de deux mois susvisé.

L'auteur estime que, si l'on décide quand même de fixer un délai, celui-ci doit être de six mois au moins. Un délai de deux mois n'est pas réaliste.

Le parquet ne peut pas effectuer une enquête sérieuse en un laps de temps aussi court.

M. Borginon s'interroge quant à l'application du nouveau système dans la pratique.

Les parquets seront-ils en mesure d'examiner les dossiers dans les délais sans compromettre l'exécution de leurs autres tâches ? Quelles mesures le ministre envisage-t-il de prendre afin de prévenir d'éventuelles difficultés.

Le ministre répond que le délai prévu par l'actuel article 12bis est également de deux mois. Le texte existant n'est pas modifié à cet égard.

Le ministre attire également l'attention sur le fait qu'au cours des dernières années, de nombreuses mesures ont été prises afin de mettre à la disposition des parquets davantage de personnel et de moyens.

M. Laeremans présente un amendement (n° 88, sous-amendement à l'amendement n° 79, Doc. n° 1334/10) tendant à supprimer, dans l'article 12bis proposé, la disposition qui prévoit que la déclaration de nationalité est transmise à la Chambre des représentants en cas d'avis négatif du procureur du Roi.

L'auteur estime qu'il est inadmissible que le candidat dispose de deux canaux pour acquérir la nationalité belge. Si tel est le cas, il ne fait aucun doute qu'il va opter pour la voie la plus souple, si bien que l'autre canal ne sera maintenu que pour la forme.

moet verdienen. Het afleggen van een burgerschapsproef zou daarom een vereiste moeten zijn.

Er wordt door *de heer Laeremans* een amendement n° 86 (subamendement op amendement n° 79, Stuk n° 1334/10) ingediend dat in het voorgestelde artikel 12bis van het Wetboek van de Nationaliteit, de schrapping beoogt van de bepaling volgens welke de nationaliteitsverklaring ambtshalve wordt ingeschreven indien het parket binnen een termijn van twee maanden geen negatief advies heeft uitgebracht.

Volgens de indiener is de automatische verwerking van de Belgische nationaliteit bij ontstentenis van een advies van het parket onverantwoord. Er wordt immers geen rekening gehouden met de overlast van de parketten en het vrij complexe onderzoek dat het parket moet voeren. De afwezigheid van een reactie van het parket kan ook te maken hebben met een communicatiefout of een verkeerde klassering.

De heer Laeremans dient vervolgens, in bijkomen-de orde, een amendement n° 87 (subamendement op amendement n° 79, Stuk n° 1334/10) in ertoe strekkend voornoemde termijn van twee maanden te verlengen tot zes maanden.

De indiener meent dat, indien toch voor het opleggen van een termijn geopteerd wordt, deze minstens zes maanden moet bedragen.

Een termijn van twee maanden is niet realistisch. Het parket kan in die korte tijdspanne onmogelijk een ernstig onderzoek instellen.

De heer Borginon stelt zich vragen over de wijze waarop de nieuwe regeling in praktijk zal worden gebracht.

Zullen de parketten in staat zijn de dossiers binnen de gestelde termijn te onderzoeken zonder de uitvoering van hun andere taken in het gedrang te brengen. Welke maatregelen meent de minister te moeten nemen om eventuele moeilijkheden te voorkomen.

De minister antwoordt dat de termijn waarin het huidige artikel 12bis van het Wetboek voorziet, eveneens twee maanden bedraagt. Op dat vlak wordt er aan de bestaande tekst niets gewijzigd.

De minister vestigt er tevens de aandacht op dat in de voorbije jaren talrijke maatregelen werden genomen waardoor de parketten over meer mensen en middelen kunnen beschikken.

De heer Laeremans dient een amendement n° 88 (subamendement op amendement n° 79, Stuk n° 1334/10) in ertoe strekkend in het voorgestelde artikel 12bis de bepaling te schrappen volgens welke de nationaliteitsverklaring aan de Kamer van volksvertegenwoordigers wordt overgezonden in geval van negatief advies van de Procureur des Konings.

Volgens *de indiener* gaat het niet op dat de kandidaat-Belg twee verschillende kanalen krijgt om hetzelfde doel te bereiken. Vanzelfsprekend gaat hij dan opteren voor de meest soepele weg, zodat één van beide kanalen enkel nog « *pro forma* » zal bestaan.

M. Laeremans estime qu'il appartient au tribunal de statuer sur ces dossiers. La Chambre ne peut pas intervenir en la matière.

L'intervenant s'oppose également à la communication automatique du dossier au tribunal. L'amendement n° 88 prévoit que l'intéressé devra demander la saisine du tribunal.

M. Borginon présente un amendement (n° 81, sous-amendement à l'amendement n° 79, Doc. n° 1334/9) visant à maintenir la procédure actuelle d'acquisition de la nationalité belge par le biais d'une déclaration de nationalité (article 12bis, §§ 3 et 4, du Code de la nationalité).

M. Borginon estime qu'en cas d'avis négatif du parquet, il appartient au tribunal de statuer sur la déclaration de nationalité.

L'acquisition de la nationalité constitue en effet un droit subjectif pour celui qui satisfait aux conditions prévues à l'article 12bis, § 1er.

La procédure proposée, qui prévoit qu'en cas d'avis négatif du parquet, la déclaration de nationalité est automatiquement convertie en demande de naturalisation, revient en fait à priver l'intéressé d'un droit et est donc contraire à l'article 6 de la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales.

Le ministre répète que l'intéressé pourra toujours demander la saisine du tribunal.

La procédure proposée ne viole donc pas l'article 6 précité.

M. Laeremans estime que la nouvelle procédure aura pour conséquence que la plupart des déclarations de nationalité ou des déclarations d'option aboutiront à la Chambre après que le parquet aura donné un avis négatif.

La procédure devant la Chambre sera en effet très simple. Il suffira d'introduire un mémoire et le demandeur ne devra pas comparaître en personne, comme dans le cadre de la procédure judiciaire.

Il s'agit donc en l'occurrence d'une réforme fondamentale et l'intervenant se demande ce qui a pu motiver une telle réforme.

Certains estiment que cette réforme devrait permettre d'accroître la sécurité juridique, étant donné que les décisions judiciaires en question seraient souvent discordantes.

Mais cette allégation correspond-elle à la réalité ? Le ministre pourrait-il l'étayer en fournissant un aperçu de la jurisprudence ?

Le ministre précise qu'au cours de la période 1994-1996, le parquet a examiné chaque année près de 10 000 déclarations de nationalité et qu'il ne s'est opposé que dans moins de 5 % des cas.

La transformation de ces déclarations en demandes de naturalisation ne concernera donc qu'un nombre limité de dossiers.

De heer Laeremans is van oordeel dat het de rechtbank toekomt om zich over die dossiers uit te spreken. De Kamer mag hierin niet tussenkomen.

De spreker verzet zich ook tegen de automatische verzending van het dossier aan de rechtbank. Volgens het amendement n° 88 zal om de aanhangigmaking bij de rechtbank moeten worden verzocht.

De heer Borginon dient een amendement n° 81 (sub-amendement op amendement n° 79, Stuk n° 1334/9) in ertoe strekkend de huidige procedure voor de verkrijging van de Belgische nationaliteit door nationaliteitsverklaring (artikel 12bis, §§ 3 en 4, van het Wetboek van de nationaliteit) te behouden.

De heer Borginon is van oordeel dat in geval van negatief advies vanwege het parket, het de rechtbank toekomt om zich uit te spreken over de nationaliteitsverklaring.

De verkrijging van de nationaliteit is immers een subjectief recht voor wie aan de in 12bis, § 1, gestelde voorwaarden voldoet.

De voorgestelde regeling volgens welke de nationaliteitsverklaring in geval van negatief advies van de procureur des Konings automatisch in een naturalisatieaanvraag wordt omgevormd, komt er in feite op neer dat betrokkene een recht ontzegt wordt en is aldus in strijd met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden.

De minister herhaalt dat betrokkene over de mogelijkheid blijft beschikken de aanhangigmaking bij de rechtbank te vragen.

De voorgestelde procedure houdt derhalve geen schending in van voornoemd artikel 6.

Volgens de heer Laeremans zal de nieuwe regeling tot gevolg hebben dat de meeste nationaliteitsverklaringen of verklaringen van nationaliteitskeuze bij de Kamer zullen terechtkomen na negatief advies van het parket.

De procedure bij de Kamer zal immers vrij eenvoudig zijn. Er zal enkel een memorie moeten ingediend worden en in tegenstelling tot de rechterlijke procedure zal de aanvrager niet persoonlijk moeten verschijnen.

Het gaat hier dus om een fundamentele hervorming en hij zoekt naar de beweegredenen die aan de basis hiervan liggen.

Sommigen menen dat dit de rechtszekerheid ten goede moet komen omdat de desbetreffende rechterlijke uitspraken vaak uiteenlopend zouden zijn.

Maar is die bewering wel correct ? Kan de minister dit illustreren aan de hand van een overzicht van de rechtspraak ?

De minister antwoordt dat gedurende de periode 1994-1996 jaarlijks ongeveer 10 000 nationaliteitsverklaringen door het parket werden onderzocht en dat in minder dan 5 % van de gevallen verzet werd aangetekend.

De omvorming van deze verklaringen tot een naturalisatieaanvraag zal dus enkel gelden voor een beperkt aantal dossiers.

M. Laeremans demande si le ministre a une vue d'ensemble sur la politique menée par le parquet.

Le ministre répond que la commission des Naturalisations a demandé au collège des procureurs généraux, en juin 1998, de fournir des explications sur la manière dont les parquets effectuent l'enquête sur la volonté d'intégration, enquête dont ils sont chargés par la Chambre (notamment la question de savoir si l'enquête est réellement réalisée ou si on attend l'expiration du délai dans certains cas).

Le ministre ne dispose pas encore de tous les résultats.

Il ressort des données disponibles à ce jour qu'une enquête est réellement menée dans 99 % des cas.

M. Laeremans estime qu'il n'est pas opportun d'instaurer une nouvelle procédure tant que les résultats ne sont pas complets.

M. Borginon présente un amendement (n° 82, sous-amendement à l'amendement n° 79, Doc. n° 1334/9) tendant à maintenir la procédure actuelle d'acquisition de la nationalité belge par option (article 15 du Code de la nationalité belge).

L'auteur renvoie d'abord aux arguments qu'il a développés en présentant son amendement n° 81.

Les modifications proposées de l'article 15 sont toutefois encore plus profondes que celles apportées à l'article 12bis du Code précité.

Lors de l'examen de la déclaration d'option de nationalité, il faut examiner — contrairement à ce qui se fait dans la procédure suivie lors de l'examen de la déclaration de nationalité — si la volonté d'intégration de l'intéressé est suffisante.

Si le parquet rend un avis négatif à propos de ce critère, il appartient sans conteste au tribunal de se prononcer en la matière.

Le gouvernement a toutefois choisi une autre solution qui, selon l'auteur, revient à supprimer *de facto* cette procédure. Il n'y aura pratiquement plus aucune différence entre la déclaration et l'option de nationalité.

En cas d'avis négatif du parquet, la volonté d'intégration ne pourra quasi plus jamais être appréciée par le tribunal, puisque la déclaration sera convertie automatiquement en une demande de naturalisation.

Le parquet devra en outre émettre un avis sur la déclaration d'option dans un délai de quatre mois. Le texte actuel ne prévoit aucun délai à cet égard. Cette modification n'est pas sans importance pour les parquets.

L'intervenant ne voit en principe aucune objection de principe à ce que l'on impose des délais. Il craint toutefois que les parquets ne soient pas en mesure d'examiner toutes les demandes dans les délais impartis et qu'à l'expiration du délai, la nationalité belge soit accordée d'office sans enquête préalable concernant la volonté d'intégration.

De heer Laeremans vraagt zich af of de minister zicht heeft op het beleid van het parket.

De minister antwoordt dat op verzoek van de commissie voor de Naturalisaties in juni 1998 aan het college van procureurs-generaal uitleg werd gevraagd over de wijze waarop het door de Kamer gevraagde onderzoek met betrekking tot de integratiewil door de parketten wordt verricht (onder meer de vraag of het onderzoek effectief wordt uitgevoerd ofwel of men in bepaalde gevallen de termijn laat verstrijken).

De minister heeft nog niet alle resultaten ontvangen.

Uit de reeds beschikbare gegevens blijkt dat in 99 % van de gevallen effectief tot een onderzoek wordt overgegaan.

De heer Laeremans is van oordeel dat het, gelet op de onvolledigheid van de resultaten, niet opportuun is om een nieuwe procedure in te voeren.

De heer Borginon dient een amendement n° 82 (subamendement op amendement n° 79, Stuk n° 1334/9) in ertoe strekkend de huidige procedure voor de verkrijging van de Belgische nationaliteit door nationaliteitskeuze (artikel 15 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit) te handhaven.

De indiener verwijst in de eerste plaats naar de argumenten die hij heeft uiteengezet bij de indiening van zijn amendement n° 81.

De voorgestelde wijzigingen van artikel 15 zijn echter nog fundamenteeler dan deze met betrekking tot artikel 12bis van voornoemd Wetboek.

Bij het onderzoek van de verklaring van nationaliteitskeuze moet immers — in tegenstelling tot bij het onderzoek van de nationaliteitsverklaring — worden nagegaan of de integratiewil van de belanghebbende voldoende is.

Indien er met betrekking tot dit criterium een negatief advies is van het parket komt het zonder de minste twijfel de rechtbank toe om te oordelen.

Maar de regering heeft voor een andere oplossing gekozen die volgens de spreker *de facto* neerkomt op een afschaffing van deze procedure. Er zal vrijwel geen verschil meer bestaan tussen de nationaliteitsverklaring en de nationaliteitskeuze.

De integratiewil zal in geval van negatief advies van het parket vrijwel nooit meer door de rechtbank kunnen worden getoetst ingevolge de automatische omvorming van de verklaring in een naturalisatieaanvraag.

Bovendien zal het parket binnen een termijn van vier maanden advies moeten uitbrengen over de verklaring van nationaliteitskeuze. In de huidige tekst wordt hiervoor in geen termijn voorzien. Voor de parketten is dit geen onbelangrijke wijziging.

De spreker heeft in principe geen bezwaar tegen het opleggen van termijnen. Hij vreest echter dat de parketten niet in staat zullen zijn alle aanvragen tijdig te onderzoeken en dat de Belgische nationaliteit bij het verstrijken van de termijn ambtshalve zal worden toegekend zonder voorafgaand onderzoek van de integratiewil.

Le ministre conteste que les procédures d'acquisition de la nationalité belge par déclaration de nationalité ou par déclaration d'option soient assimilées. On ne modifie pas en effet les conditions de base auxquelles le demandeur doit satisfaire.

La différence fondamentale entre les deux procédures subsiste donc.

M. Laeremans fait observer que l'amendement n° 82 de *M. Borginon* est en contradiction flagrante avec la teneur de l'amendement n° 11 du même auteur, qui vise à assouplir encore davantage la procédure (cet amendement prévoit notamment un délai de quinze jours dans lequel le procureur du Roi doit donner son avis sur la déclaration d'option).

M. Borginon conteste cette analyse. Son groupe est disposé à prendre, dans le cadre d'un débat ouvert, certaines mesures allant dans le sens d'une simplification et d'un assouplissement de la procédure d'acquisition de la nationalité.

Deux éléments sont essentiels dans ce débat, à savoir le calendrier et les mesures d'accompagnement.

Or, la liaison de cette problématique à d'autres dossiers, à savoir l'octroi du droit de vote aux Européens et aux Belges résidant à l'étranger, empêche tout débat correct sur ces deux éléments.

C'est après avoir fait cette constatation que l'intervenant a présenté son amendement n° 82.

M. Laeremans présente un *sous-amendement* (n° 89 à l'amendement n° 79, Doc. n° 1334/10) dont la portée est identique à celle de l'amendement n° 82 de *M. Borginon*.

Il est hors de question, comme le propose l'amendement n° 79 du gouvernement, qu'à défaut d'avis du parquet, la déclaration d'option soit inscrite d'office ou qu'en cas d'avis négatif du parquet, le dossier soit transmis automatiquement à la Chambre des représentants.

M. Laeremans fait observer qu'à l'instar de ce qui prévaut en matière de déclaration de nationalité, il appartient aux seuls tribunaux, en cas de contestation, d'apprécier la déclaration d'option.

M. Lozie présente un *sous-amendement* (n° 94, Doc. n° 1334/10) à l'amendement n° 79 tendant à supprimer, dans l'article 15 proposé du code précité, la disposition selon laquelle le procureur du Roi doit se prononcer sur la volonté d'intégration du déclarant.

M. Lozie considère que cette mission ne relève pas du parquet.

Qui plus est, une telle enquête n'a guère d'utilité eu égard aux critères qui doivent déjà être respectés pour pouvoir bénéficier de la nationalité par option.

M. Laeremans n'est pas de cet avis.

De minister weerlegt dat de procedures voor de verkrijging van de Belgische nationaliteit ingevolge nationaliteitsverklaring of ingevolge verklaring van nationaliteitskeuze gelijkgeschakeld worden. Aan de grondvoorwaarden waaraan verzoeker moet voldoen wordt immers niet geraakt.

Het fundamentele onderscheid tussen beide procedures blijft bestaan.

De heer Laeremans merkt op dat het amendement n° 82 van de heer *Borginon* haaks staat op de inhoud van het amendement n° 11 van dezelfde indiener dat nog een grotere versoepeling van de procedure beoogt (voorziet onder meer in een termijn van 15 dagen waarbinnen de procureur des Konings advies moet uitbrengen over de verklaring van nationaliteitskeuze).

Dit wordt door *de heer Borginon* ontkend. Zijn fractie is bereid om in het kader van een open debat een aantal stappen te zetten in de richting van een meer vereenvoudigde en soepelere procedure van naturaliteitsverwerving.

Maar twee elementen zijn in dit debat belangrijk, namelijk het tijdschema enerzijds en de begeleidende maatregelen anderzijds.

De koppeling van onderhavige problematiek aan andere dossiers, namelijk aan het Eurostemrecht en het stemrecht voor Belgen in het buitenland, laat evenwel geen correcte discussie over die elementen meer toe.

Het is deze vaststelling die aan de basis ligt van de indiening van zijn amendement n° 82.

De heer Laeremans dient een *amendement* n° 89 (subamendement op amendement n° 79, Stuk n° 1334/10) in met dezelfde strekking als amendement n° 82 van de heer *Borginon*.

Er kan — zoals in het regeringsamendement n° 79 wordt voorgesteld — geen sprake zijn van ambtshalve inschrijving van de verklaring van nationaliteitskeuze bij ontstentenis van een advies van het parket of van een automatische verzending van het dossier aan de Kamer van volksvertegenwoordigers in geval van negatief advies van het parket.

De heer Laeremans betoogt dat het, zoals voor de nationaliteitsverklaring, in geval van betwisting, enkel de rechtbank toekomt om de verklaring van nationaliteitskeuze te beoordelen.

De heer Lozie dient een *amendement* n° 94 (subamendement op amendement n° 79, Stuk n° 1334/10) ertoe strekkend in het voorgestelde artikel 15 van voornoemd Wetboek de bepaling te schrappen volgens welke de procureur des Konings een advies moet uitbrengen over de integratiewil van de indiener.

Volgens de heer *Lozie* is dit geen taak voor het parket.

Dergelijk onderzoek is bovendien weinig zinvol gelet op de criteria waaraan reeds moet worden voldaan om in aanmerking te komen voor nationaliteitskeuze.

De heer Laeremans is het hier niet mee eens.

Cette catégorie comprend également des personnes qui ne souhaitent pas s'intégrer, en dépit de ces critères. Une enquête relative à la volonté d'intégration constitue un minimum absolu.

M. Laeremans présente un *sous-amendement* (n° 90, Doc. n° 1334/10) à l'amendement n° 79 tendant à supprimer, dans l'article 21 proposé du Code de la nationalité, la possibilité d'adresser la demande de naturalisation à l'officier de l'état civil.

L'intervenant fait observer que l'on peut difficilement affirmer que la procédure actuelle est trop complexe, puisque le nombre de naturalisations ne cesse d'augmenter.

L'accès est déjà très facile et tout assouplissement est totalement superflu.

M. Laeremans présente ensuite un *sous-amendement* (n° 91 à l'amendement n° 79, Doc. n° 1334/10) visant à ajouter une référence aux décrets dans la mention « Je déclare vouloir acquérir la nationalité belge et me soumettre à la Constitution et aux lois du peuple belge » que le demandeur doit faire figurer sur le formulaire.

L'intervenant estime qu'il n'existe pas de peuple belge. Dans l'attente de la création de deux États indépendants, le demandeur doit toutefois au moins déclarer qu'en plus des lois, il respectera aussi les décrets.

M. Borginon abonde dans le même sens. Les partisans de la formulation proposée renverront peut-être à l'article 91 de la Constitution, qui concerne le serment que le Roi doit prêter dans le sein des Chambres réunies avant de pouvoir prendre possession du trône.

Cette formule ne fait également référence qu'aux lois du peuple belge.

Or, cet argument ne peut pas être considéré comme pertinent.

Il convient en effet de considérer que les réformes successives de l'État ont induit une modification implicite de l'article 91 de la Constitution.

On ne peut donc soutenir qu'il suffit de faire référence aux lois du peuple belge.

M. Landuyt estime que les « lois du peuple belge » visent les lois au sens matériel et que cette notion englobe également les décrets.

Le ministre de la Justice est du même avis et demande le rejet de l'amendement.

M. Borginon ne partage pas le point de vue de M. Landuyt.

Si les « lois au sens matériel » peuvent également englober des règlements communaux, cette notion ne peut en aucun cas viser des décrets du Parlement flamand ou du Parlement wallon.

Binnen deze categorie bevinden er zich personen die zich, ondanks die criteria, niet willen integreren. Een onderzoek van de integratiewil is een absoluut minimum.

De heer Laeremans dient een *amendement n° 90* (subamendement op amendement n° 79, Stuk n° 1334/10) in ertoe strekkend in het voorgestelde artikel 21 van het Wetboek van de nationaliteit de mogelijkheid om het naturalisatieverzoek te richten aan de ambtenaar van de burgerlijke stand, te schrappen.

Volgens de indiener stijgt het aantal naturalisaties voortdurend. Er kan dus moeilijk worden beweerd dat de huidige procedure té complex is.

De drempel ligt nu al zeer laag en een versoepeling is volstrekt overbodig.

De heer Laeremans dient vervolgens een *amendement n° 91* (subamendement op amendement n° 79, Stuk n° 1334/10) in ertoe strekkend in de door de aanvrager aan te brengen vermelding « Ik verklaar ... de Grondwet en de wetten van het Belgische volk te zullen naleven » ook de verwijzing naar de decreten op te nemen.

De spreker is van oordeel dat er geen Belgisch volk bestaat. Maar in afwachting van de oprichting van twee onafhankelijke staten moet de indiener minstens verklaren dat hij naast de wetten ook de decreten zal eerbiedigen.

De heer Borginon sluit zich hierbij aan. De voorstanders van de voorgestelde formulering zullen misschien verwijzen naar artikel 91 van de Grondwet dat betrekking heeft op de eed die de Koning, voor Hij bezit van de troon kan nemen, in de verenigde kamers moet afleggen.

In deze formule wordt eveneens enkel naar de Belgische wetten verwezen.

Maar dit kan niet als geldig argument worden ingeroepen.

Er moet immers worden van uit gegaan dat voornoemd artikel 91 ingevolge de opeenvolgende staats-hervormingen een impliciete wijziging heeft ondergaan.

De stelling dat een verwijzing naar de wetten van het Belgische volk volstaat, is aldus niet verdedigbaar.

Volgens de heer Landuyt moet de notie « wetten van het Belgische volk » begrepen worden als « wetten in de materiële zin ». Ook decreten vallen hieronder.

De minister van Justitie is eveneens die mening toegedaan en vraagt de verwerping van het amendement.

De heer Borginon deelt het standpunt van de heer Landuyt niet.

Met wetten in materiële zin kan misschien wel verwezen worden naar gemeentelijke reglementen maar niet naar decreten van het Vlaams of Waals Parlement.

M. Landuyt estime que tout texte adopté par un organe élu de manière démocratique constitue une loi — au sens matériel du terme — du peuple belge.

M. Laeremans maintient que le texte proposé nie en fait l'existence des communautés et des régions, ce qui est tout à fait absurde et inadmissible.

L'intervenant demande que cet amendement soit soumis pour avis au Conseil d'Etat.

Cette requête est rejetée par la commission.

M. Laeremans présente ensuite un amendement (n° 92, sous-amendement à l'amendement n° 79, Doc. n° 1334/10) visant à maintenir la disposition actuelle de l'article 21, § 4, du Code de la nationalité.

Le § 4 précité prévoit que la Chambre peut demander à toutes les autorités de procéder à une enquête concernant la personne intéressée. Le texte proposé limite par contre la marge de manœuvre de la Chambre en la matière; celle-ci ne pourrait plus demander un avis qu'aux instances suivantes : le parquet, l'Office des étrangers et la Sûreté de l'Etat.

C'est ainsi que la Chambre n'aurait plus le droit de poser à l'Office national de l'emploi ou au *Vlaamse dienst voor arbeidsbemiddeling* des questions concernant la volonté de travailler du demandeur.

Le ministre réplique que le parquet pourra demander des informations à n'importe quelle instance.

M. Vandeurzen ajoute que les instances qui seront interrogées par le parquet seront tenues de lui répondre.

La Chambre disposera donc d'informations suffisantes pour statuer en connaissance de cause sur la demande de naturalisation.

La Chambre pourra en outre toujours demander que l'on procède à des enquêtes complémentaires.

L'amendement n° 93 (sous-amendement à l'amendement n° 79, Doc. n° 1334/10) de *M. Laeremans* tend à supprimer l'article 3^{quater} proposé, qui permet au ministre de la Justice de donner des directives au parquet concernant les modalités et le contenu de l'enquête à mener.

L'auteur estime que la problématique de la naturalisation doit continuer à relever des compétences de la Chambre. C'est à celle-ci qu'il appartient de définir la manière dont le parquet doit procéder pour apprécier la volonté d'intégration. Le ministre peut s'approprier ces compétences par le biais de directives contraignantes et, par exemple, banaliser la notion de volonté d'intégration. L'intervenant s'y oppose. Il convient qu'en cette matière, la compétence du ministre soit limitée à la diffusion de recommandations.

M. Borginon et *Mme Van de Castele* présentent un amendement (n° 85, sous-amendement à l'amendement n° 79, Doc. n° 1334/10) tendant à modifier la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises de manière à y insérer la garantie

Volgens *de heer Landuyt* is iedere tekst die aangenomen wordt door een orgaan dat op democratische wijze verkozen werd, een wet — in de materiële betekenis — van het Belgische volk.

De heer Laeremans blijft erbij dat de voorgestelde tekst een negatie inhoudt van het bestaan van de Gemeenschappen en Gewesten. Dit is een totaal verkeerd en onaanvaardbaar uitgangspunt.

De spreker wenst dat dit amendement voor advies aan de Raad van State wordt voorgelegd.

Dit verzoek wordt door de Commissie verworpen.

De heer Laeremans dient vervolgens een amendement n° 92 (subamendement op amendement n° 79, Stuk n° 1334/10) in ertoe strekkend de huidige bepaling van artikel 21, § 4, van het Wetboek van de Belgische nationaliteit te behouden.

Voorname paragraaf 4 bepaalt dat de Kamer alle overheden kan verzoeken een onderzoek naar de betrokken persoon in te stellen. De voorgestelde tekst daarentegen beperkt de mogelijkheden van de Kamer; deze zou enkel nog advies kunnen vragen aan volgende instanties : het parket, de dienst Vreemdelingenzaken en de Dienst Veiligheid van de Staat.

De Kamer zou bijvoorbeeld niet meer gerechtigd zijn aan de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening of de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling vragen te stellen met betrekking tot de arbeidsbereidheid van de verzoeker.

De minister antwoordt dat het parket bij elke instantie gegevens kan opvragen.

De heer Vandeurzen voegt eraan toe dat de instanties die door het parket worden ondervraagd verplicht zijn te antwoorden.

De Kamer zal aldus over voldoende informatie beschikken om met kennis van zaken over de naturalisatieaanvraag te statueren.

De Kamer kan bovendien steeds bijkomende onderzoeken vragen.

L'amendement n° 93 (subamendement op amendement n° 79, Stuk n° 1334/10) van *de heer Laeremans* strekt ertoe het voorgestelde artikel 3^{quater} — artikel dat de minister van Justitie toelaat aan het parket richtlijnen te geven betreffende de wijze en de inhoud van het te voeren onderzoek — weg te laten.

De indiener meent dat de naturalisatieproblematiek in handen van de Kamer moet blijven. Het is de Kamer die moet bepalen hoe het parket te werk moet gaan bij het beoordelen van de integratiewil. Via bindende richtlijnen kan de minister deze bevoegdheid naar zich toetrekken en bijvoorbeeld het begrip integratiewil banaliseren. Spreker verzet zich hier tegen. De bevoegdheid van de minister op dit vlak dient beperkt te blijven tot het geven van aanbevelingen.

De heer Borginon en *mevrouw Van de Castele* dienen een amendement n° 85 (subamendement op amendement n° 79, Stuk n° 1334/10) in ertoe strekkend de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen te wijzigen.

que 25 des 75 élus directs du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale appartiendront au groupe linguistique néerlandais.

M. Borginon fait observer qu'après les déclarations du président du PRL-FDF, M. Michel, et les réponses du ministre de la Justice, il est indéniable que la modification du Code de la nationalité est liée *de facto* à l'octroi du droit de vote aux Européens.

Il n'est dès lors que logique que les problèmes qui se posent en ce qui concerne la représentation garantie des Flamands de Bruxelles soient mis sur le tapis en l'occurrence. L'entrée en vigueur de la nouvelle procédure de naturalisation coïncidera avec l'apparition, à court terme, de dizaines de milliers d'électeurs supplémentaires, essentiellement francophones, à Bruxelles.

Cet amendement doit permettre d'éviter que la représentation des Flamands de Bruxelles dans les institutions bruxelloises ne devienne illusoire.

L'intervenant est conscient du fait qu'en cas d'adoption de cet amendement, la proposition de loi devrait être scindée. Les dispositions devant être adoptées à une majorité spéciale doivent être reprises dans une proposition de loi distincte.

M. Laeremans souscrit pleinement à la proposition du groupe VU.

Il est plus que nécessaire de prévoir des garanties pour les Flamands de Bruxelles. L'intervenant considère que, pour ce qui concerne la représentation des Flamands à Bruxelles, l'assouplissement de la procédure de naturalisation présente même davantage de risques que l'octroi du droit de vote aux ressortissants de l'Union européenne, étant donné que le vote sera obligatoire pour les nouveaux Belges naturalisés.

Le président, M. Duquesne, rappelle l'article 62, 3, alinéa 1er, du Règlement :

« Si un amendement à un projet ou à une proposition de loi à adopter à la majorité absolue des suffrages doit être adopté à une majorité spéciale, ou inversement, il est irrecevable. ».

Etant donné que cet article est également d'application pour les travaux en commission, l'amendement n° 85 de M. Borginon et Mme Van de Casteele doit être considéré comme irrecevable.

Le président ajoute que la technique à laquelle fait référence M. Borginon, à savoir la disjonction des dispositions qui doivent être adoptées à une majorité spéciale, ne peut être utilisée que lorsque le texte de base contient lui-même de telles dispositions (voir article 62, alinéa 1er, du Règlement).

M. Laeremans présente un amendement n° 101 (sous-amendement à l'amendement n° 79, Doc.

De indieners beogen met dit amendement in voornoemde wet de waarborg in te schrijven dat van de 75 rechtstreeks verkozen leden van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad er 25 tot de Nederlandse taalgroep behoren.

De heer Borginon wijst erop dat na de verklaringen van de voorzitter van de PRL-FDF, de heer Michel, en de antwoorden van de minister van Justitie er niet meer ontkend kan worden dat de wijziging van de nationaliteitswetgeving *de facto* gekoppeld is aan de toekenning van het Eurostemrecht.

Het is dan ook niet meer dan logisch dat de problematiek inzake de gewaarborgde vertegenwoordiging van de Brusselse Vlamingen, hier ter sprake wordt gebracht. De inwerkingtreding van de nieuwe naturalisatieprocedure zal immers op korte termijn tienduizenden bijkomende, overwegend Franstalige, kiezers in Brussel doen ontstaan.

Onderhavig amendement moet ertoe leiden dat de vertegenwoordiging van de Brusselse Vlamingen in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad niet tot een illusoir gegeven wordt herleid.

De spreker geeft er zich rekenschap van dat bij goedkeuring van dit amendement het wetsvoorstel zal moeten worden gesplitst. De met een bijzondere meerderheid aan te nemen bepalingen zullen in een afzonderlijk wetsvoorstel moeten worden opgenomen.

De heer Laeremans gaat volledig akkoord met dit voorstel van de VU-fractie.

Waarborgen voor de Brusselse Vlamingen zijn meer dan nodig. De versoepeling van de naturalisatieprocedure houdt volgens spreker voor de Vlaamse vertegenwoordiging te Brussel zelfs een groter gevaar in dan de toekenning van het stemrecht aan de EU-onderdanen aangezien er voor de nieuwe genaturaliseerde Belgen stemplicht zal gelden.

De voorzitter, de heer Duquesne, wijst op artikel 62, 3, eerste lid, van het Reglement :

« Indien een amendement op een met een volstrekte meerderheid van stemmen aan te nemen wetsontwerp of -voorstel moet worden aangenomen met een bijzondere meerderheid of vice versa, is het niet ontvankelijk. ».

Aangezien dat artikel ook op de commissiewerkzaamheden van toepassing is, moet het amendement n° 85 van de heer Borginon en mevrouw Van de Casteele als niet ontvankelijk worden beschouwd.

De voorzitter voegt daaraan toe dat de techniek waarnaar de heer Borginon verwijst, met name de splitsing van de bepalingen die met een bijzondere meerderheid moeten worden aangenomen, pas kan worden gehanteerd wanneer de basistekst zelf soortgelijke bepalingen bevat (zie artikel 62, eerste lid, van het Reglement).

De heer Laeremans dient een amendement n° 101 (subamendement op amendement n° 79, Stuk

n° 1334/10) tendant à remplacer l'article 19 du Code de la nationalité belge par une nouvelle disposition.

L'auteur estime que les conditions d'acquisition de la nationalité belge actuellement en vigueur sont particulièrement laxistes. Cet amendement tend à substituer des critères objectifs à des notions telles que « volonté d'intégration » et « attaches véritables avec la Belgique ».

M. Laeremans ajoute que la naturalisation n'est pas un droit, mais une faveur accordée à un étranger pour couronner l'accomplissement d'un processus d'intégration. Il est faux de considérer que l'assouplissement de la procédure de naturalisation accélérerait l'intégration. Si la nationalité est accordée trop facilement, il n'y a en effet plus, pour l'étranger, de nécessité de s'intégrer, puisqu'il bénéficie déjà de tous les droits liés à la nationalité et qu'il n'a plus la moindre preuve à apporter.

Dans son amendement, l'intervenant propose de fixer les critères suivants :

1° le demandeur doit renoncer à sa nationalité antérieure;

2° il doit avoir eu sa résidence principale en Belgique pendant dix ans au moins (actuellement, cette période est de cinq ans);

3° l'âge auquel la demande de naturalisation peut être introduite est porté de dix-huit à vingt-cinq ans;

4° l'intéressé doit avoir réussi un examen de citoyenneté;

5° il ne peut avoir été condamné, en Belgique ou dans un autre État de l'Union européenne, à une peine d'emprisonnement de plus de trois mois et doit prouver qu'il est en mesure de pourvoir à ses propres besoins et à ceux des membres de sa famille.

L'avis du collège des bourgmestre et échevins doit en outre être recueilli au sujet de la volonté d'intégration et de la conduite du candidat ainsi qu'au sujet des moyens financiers dont il dispose.

L'amendement n° 102 de M. Laeremans (sous-amendement à l'amendement n° 79, Doc. n° 1334/10) vise :

— à insérer un article 21*bis* dans le Code de la nationalité belge. L'article proposé impose un examen de citoyenneté comportant une partie écrite et une partie orale. Cet examen se déroulerait dans la langue de la région linguistique dans laquelle le demandeur est domicilié.

Dans la dissertation, destinée à apprécier sa maîtrise de la langue écrite, le candidat motiverait sa volonté de devenir Belge. L'épreuve orale devrait servir à vérifier si le candidat a une connaissance élémentaire des principes de droit de notre société.

Les communautés seraient chargées d'organiser ces examens de citoyenneté et pourraient imposer des épreuves complémentaires;

n° 1334/10) in ertoe strekkend artikel 19 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit door een nieuwe bepaling te vervangen.

Volgens *de indiener* zijn de huidige voorwaarden om de naturalisatie te verkrijgen bijzonder laks. Dit amendement strekt ertoe begrippen als « integratiewil » en « werkelijke band met België » te vervangen door objectieve criteria.

De heer Laeremans stelt dat naturalisatie geen recht is maar een gunst die als bekroning van een voltooid integratieproces aan de vreemdeling verleend wordt. Het is een vergissing om er van uit te gaan dat de versoepeling van de naturalisatieprocedure de integratie zal bespoedigen. Door de nationaliteit al te gemakkelijk toe te kennen, valt bij de vreemdeling immers de noodzaak weg om zich te integreren aangezien hij reeds over alle rechten beschikt die aan de nationaliteit verbonden zijn en hij niets meer hoeft te bewijzen.

De spreker stelt in zijn amendement volgende criteria voor :

1° de verzoeker moet afstand doen van zijn vroeger staatsburgerschap;

2° hij moet gedurende minstens tien jaar zijn hoofdverblijfplaats in België hebben gehad (momenteel 5 jaar);

3° de leeftijd waarop een verzoek tot naturalisatie kan ingediend worden, wordt van achttien jaar op vijftig jaar gebracht;

4° betrokkene moet een burgerschapsproef afleggen;

5° hij mag in het verleden nog nooit veroordeeld geweest zijn tot een gevangenisstraf van meer dan drie maanden in België of een ander land van de Europese Unie en hij moet kunnen aantonen dat hij in de behoeften van zichzelf en van zijn gezinsleden kan voorzien.

Bovendien moet omtrent gedrag, de integratiewil en de financiële draagkracht, het advies van het college van burgemeester en schepenen worden ingewonnen.

Amendement n° 102 van de heer Laeremans (sub-amendement op amendement n° 79, Stuk n° 1334/10) strekt ertoe :

— een artikel 21*bis* in te voegen in het Wetboek van de Belgische Nationaliteit. Dit artikel legt een burgerschapsproef op. Deze proef zou bestaan uit een schriftelijk en mondeling gedeelte en zou afgenomen worden in de taal van het taalgebied waar de verzoeker woonachtig is.

In de verhandeling die naar de schriftelijke taalbeheersing peilt, zou de belanghebbende zijn besluit om Belgisch staatsburger te worden, moeten toelichten. In de mondelinge proef zou de kennis van de rechtsbeginselen van onze samenleving moeten worden nagegaan.

De gemeenschappen zouden belast zijn met het organiseren van de burgerschapsproeven en zouden ook nog bijkomende proeven mogen afnemen;

- à remplacer l'article 21, § 1er, alinéa 1er, du Code précité par une nouvelle disposition. Cette dernière prévoit que la demande de naturalisation, accompagnée du certificat attestant que l'intéressé a réussi l'examen de citoyenneté, est remise à l'officier de l'état civil, qui le transmet ensuite au parquet.

Afin de réduire l'intervention de la Chambre des représentants dans la procédure de naturalisation, le procureur ne lui transmet son avis que s'il est positif. Il convient d'éviter que des politiques accordent la nationalité belge à la légère pour des motifs électoralistes.

*
* *

Le président, M. Duquesne, rappelle qu'un droit d'enregistrement de 6 000 francs doit être payé lors de l'introduction d'une demande de naturalisation. Ce droit étant moins élevé en cas de déclaration de nationalité ou de déclaration d'option, la question se pose de savoir si l'intéressé devra payer un droit supplémentaire lorsque la déclaration en question sera transformée en demande de naturalisation.

Le ministre de la Justice précise qu'en cas de transformation d'une déclaration de nationalité ou d'une déclaration d'option en demande de naturalisation, la Chambre des représentants pourra réclamer le paiement d'un droit d'enregistrement.

Si l'intéressé refuse de payer ce droit, sa demande ne sera pas examinée par la Chambre.

Le ministre ajoute que si le tribunal est saisi, le demandeur doit aussi payer un droit d'enregistrement, à savoir le droit de mise au rôle.

Art. 3bis (nouveau)

MM. Vandenhoute, Eerdeken et Reynders présentent un amendement n° 1 (Doc. n° 1334/2) qui tend à insérer un article 3bis dans la proposition de loi en vue de lutter contre le phénomène des mariages blancs ou simulés. La disposition proposée donne en effet aux officiers de l'état civil le droit de refuser de célébrer un mariage ou de refuser d'accomplir les formalités préalables à celui-ci lorsqu'il estimera qu'il se trouve face à des personnes dont le but n'est pas de contracter mariage pour former une union durable.

Le représentant du ministre communique que le gouvernement en collaboration avec les ministères de l'Intérieur et des Affaires Etrangères est en train de préparer un avant-projet de loi qui tend à réglementer de façon moderne l'ensemble de la problématique du mariage et pas seulement le phénomène des

- artikel 21, § 1, eerste lid van voornoemd Wetboek door een nieuwe bepaling te vervangen. Volgens deze tekst zou het naturalisatieverzoek samen met het certificaat, waaruit blijkt dat de belanghebbende geslaagd is voor een burgerschapsproef, overhandigd worden aan de ambtenaar van de burgerlijke stand die het vervolgens aan het parket verzendt. Om de rol van de Kamer van volksvertegenwoordigers in de naturalisatieprocedure te verkleinen, zendt de procureur zijn advies slechts naar de Kamer indien het gunstig is. Er dient vermeden te worden dat politici om electorale redenen al te lichtzinnig de nationaliteit toekennen.

*
* *

De voorzitter, de heer Duquesne, herinnert eraan dat bij het indienen van een naturalisatieaanvraag een registratierecht van 6 000 frank moet worden betaald. Aangezien dit recht kleiner is in geval van een nationaliteitsverklaring of verklaring van nationaliteitskeuze rijst de vraag of de belanghebbende een bijkomend recht zal dienen te betalen wanneer de desbetreffende verklaring tot een naturalisatieaanvraag wordt omgevormd.

De minister van Justitie antwoordt dat in geval van omvorming van een nationaliteitsverklaring of van een verklaring van nationaliteitskeuze tot een naturalisatieaanvraag, de Kamer van volksvertegenwoordigers een registratierecht zal kunnen vragen.

Indien betrokkene hiermee niet akkoord gaat, zal zijn aanvraag niet door de Kamer worden behandeld.

De minister voegt eraan toe dat de aanvrager in geval van aanhangigmaking bij de rechtbank eveneens een registratierecht, namelijk een rolrecht, dient te betalen.

Art. 3bis (nieuw)

De heren Vandenhoute, Eerdeken en Reynders dienen amendement n° 1 (Stuk n° 1334/2) in tot invoeging van een artikel 3bis in het wetsvoorstel. Dit amendement strekt ertoe het verschijnsel van de schijnhuwelijken te bestrijden. Op grond van de voorgestelde bepaling zullen de ambtenaren van de burgerlijke stand immers mogen weigeren huwelijken te voltrekken of de voorafgaande vormvereisten te vervullen wanneer zij oordelen dat zij te maken hebben met mensen die niet met elkaar huwen met de bedoeling blijvend met elkaar te leven.

De vertegenwoordiger van de minister verklaart dat de regering, in samenwerking met twee ministeries (Binnenlandse Zaken en Buitenlandse Zaken) werkt aan een voorontwerp van wet dat tot doel heeft op een hedendaagse manier het hele vraagstuk van het huwelijk te regelen, en dus niet het verschijnsel

« mariages blancs ». Cela étant, il formule plusieurs remarques de nature technique.

L'amendement concerne le refus « d'accomplir les formalités préalables » au mariage. Il vise vraisemblablement la publication des bans. Les formalités préalables ne se limitent cependant pas à la simple publication des bans. L'officier de l'état civil doit également vérifier ses propres compétences pour célébrer le mariage, constituer un dossier de mariage, contrôler l'existence éventuelle d'empêchements au mariage, vérifier s'il n'a pas été fait opposition au mariage qui doit être célébré.

L'amendement tend à prévoir explicitement dans la loi que l'officier de l'état civil a la possibilité de refuser de célébrer un mariage et même de refuser de publier les bans. Cette possibilité est également prévue par l'avant-projet de loi relatif aux mariages blancs qui permet de refuser d'établir l'acte de déclaration (que le projet substitue à la publication des bans) ou de célébrer le mariage.

Pour le représentant du ministre, l'amendement à l'examen a une portée plus limitée que celle de l'avant-projet relatif aux mariages blancs. On peut en effet se demander si, dans la pratique, l'énumération des indications pouvant faire soupçonner un éventuel mariage blanc ne deviendra pas une énumération limitative, de telle sorte qu'un certain nombre de cas échapperont à l'application de la loi proposée. Un certain nombre de circonstances énumérées dans la circulaire du 1er juillet 1994 pouvant indiquer qu'il s'agit d'un mariage blanc ne figurent ainsi pas dans l'amendement, ce dont on pourrait déduire qu'elles ne sont plus prises en considération.

L'officier de l'état civil est tenu d'informer immédiatement le ministère public de sa décision de refus. Il énumère les données justifiant sa décision. L'amendement ne prévoit pas que l'officier de l'état civil doit informer l'intéressé (par exemple, du refus de publier les bans). Le représentant du ministre considère qu'il s'agit d'un manquement. L'amendement ne fixe en outre ni la forme ni la procédure de l'avis. C'est ainsi que le ministère public dispose d'un délai de deux mois pour former opposition au mariage, faute de quoi l'officier de l'état civil est tenu de célébrer le mariage. Il faudrait pour le moins prévoir, par exemple, un accusé de réception fixant le début du délai de deux mois (cf. articles 11*bis* et 12*bis* du Code de la nationalité belge).

L'amendement vise par ailleurs uniquement les éventuels mariages blancs célébrés en Belgique. Il

van de schijnhuwelijken alleen. Voorts formuleert hij een aantal opmerkingen.

Het amendement heeft het over de weigering om de aan het huwelijk « voorafgaande formaliteiten te vervullen ». Waarschijnlijk wordt hiermee de afkondiging van het huwelijk bedoeld. De voorafgaande formaliteiten beperken zich echter niet louter tot de afkondiging van het huwelijk, maar omvatten tevens het nagaan door de ambtenaar van de burgerlijke stand van zijn eigen bevoegdheid om het huwelijk te voltrekken, het aanleggen van een huwelijksdossier, het controleren of er geen huwelijksbeletsels zijn, en het nagaan of er geen verzet werd aangetekend tegen het te voltrekken huwelijk.

Het amendement heeft tot gevolg dat de mogelijkheid voor de ambtenaar van de burgerlijke stand om te weigeren het huwelijk te voltrekken, expliciet in de wet wordt ingeschreven, en zelfs wordt uitgebreid tot de mogelijkheid om de afkondiging te weigeren. Hierin wordt ook voorzien in het voorontwerp met betrekking tot de schijnhuwelijken door middel van de mogelijkheid tot weigering van respectievelijk het opmaken van de (door dit ontwerp ter vervanging van de afkondiging voorziene) akte van aangifte, en van de voltrekking van het huwelijk.

In tegenstelling tot hetgeen is voorzien in het voorontwerp met betrekking tot de schijnhuwelijken, is voorliggend amendement volgens de vertegenwoordiger van de minister beperkter. Men kan zich immers de vraag stellen of de opgesomde indicaties van een eventueel schijnhuwelijk in de praktijk niet tot een limitatieve opsomming zullen verworden, waardoor een aantal gevallen de dans dreigen te ontspringen. Een aantal van de in de omzendbrief van 1 juli 1994 opgesomde omstandigheden die een aanduiding kunnen zijn van het beogen van een schijnhuwelijk, zijn op die manier in het amendement niet weerhouden, hetgeen kan leiden tot een interpretatie als zouden zij niet meer in aanmerking worden genomen.

De ambtenaar van de burgerlijke stand dient het openbaar ministerie onmiddellijk van zijn weigeringsbeslissing op de hoogte te brengen. Hij somt de gegevens op waarop hij zijn beslissing motiveert. Het amendement voorziet niet in een kennisgeving door de ambtenaar van de burgerlijke stand aan de betrokkenen zelf (bijvoorbeeld van de weigering om af te kondigen), wat volgens de vertegenwoordiger van de minister een tekortkoming is. Ook de vorm en de procedure van de kennisgeving aan het openbaar ministerie worden niet geregeld. Zo heeft het openbaar ministerie twee maanden om zich tegen het huwelijk te verzetten, zoniet dient de ambtenaar van de burgerlijke stand het huwelijk te voltrekken. Hier zou minstens moeten worden voorzien in bijvoorbeeld een ontvangstmelding die het begin van de termijn van twee maanden aangeeft (cf. artikelen 11*bis* en 12*bis* van het Wetboek van de Belgische Nationaliteit).

Het amendement heeft ook enkel betrekking op de aanpak van eventuele schijnhuwelijken welke in

entraînera sans doute un accroissement du nombre de mariages blancs célébrés à l'étranger, mariages qui ne sont pas visés ici. L'amendement ne s'attaque donc qu'à une partie de la problématique des mariages blancs. Il serait préférable d'envisager celle-ci de manière plus globale.

L'adoption de l'amendement pourrait également nécessiter un remaniement complet des textes existants de l'avant-projet provisoire relatif aux mariages blancs.

En ce qui concerne la procédure à suivre par le ministère public, l'amendement renvoie aux articles 176 et suivants du Code civil relatifs à la procédure d'opposition. L'opposition à un mariage projeté est l'acte juridique unilatéral par lequel certaines personnes peuvent empêcher la célébration du mariage en avisant formellement l'officier de l'état civil de l'existence d'un empêchement au mariage. L'opposition doit être formée par la signification d'un exploit d'huissier à l'officier de l'état civil et aux futurs époux (articles 66 et 176 du Code civil). Tout acte d'opposition doit énoncer les motifs de l'opposition. Autrement dit, il doit indiquer les empêchements au mariage sur lesquels l'opposant se fonde, et ce, sous peine de nullité (article 176 du Code civil). Si les formes ont été respectées, l'officier de l'état civil ne peut célébrer le mariage avant que la mainlevée de l'opposition lui ait été remise (article 68 du Code civil). Ensuite, il peut y avoir mainlevée volontaire ou judiciaire de l'opposition.

L'amendement renvoie donc aux articles 176 et suivants du Code civil. Qu'en est-il de l'application des articles 66 et 67 du Code civil ?

L'article 66 du Code civil dispose notamment que les actes d'opposition au mariage doivent être signifiés à l'officier de l'état civil de la commune où, d'après l'acte de publication, le mariage sera célébré. L'officier de l'état civil fera, sans délai, une mention sommaire des oppositions sur le registre des publications. Il fera aussi mention, en marge de l'inscription desdites oppositions, des jugements ou des actes de mainlevée dont expédition lui aura été remise. Que se passera-t-il si l'officier de l'état civil a refusé de publier le mariage ?

Le dernier alinéa de l'amendement prévoit que l'officier de l'état civil doit célébrer le mariage si aucune opposition n'a été formée dans le délai prescrit (deux mois). Qu'advient-il si l'officier de l'état civil a refusé de publier le mariage ? L'objectif ne peut quand même pas être de permettre la célébration du mariage dans les cas visés par l'amendement, sans que la publication n'ait eu lieu ou si le

België worden voltrokken. Dit zal vermoedelijk aanleiding geven tot een toename van het aantal in het buitenland voltrokken schijnhuwelijken. Deze laatste categorie wordt niet geviséerd. Het amendement pakt dus slechts een deelaspect van de problematiek van de schijnhuwelijken aan. Een meer volledige aanpak van de problematiek dient de voorkeur te genieten.

Goedkeuring van het amendement zou ook een volledige herwerking van de reeds bestaande teksten van het voorlopige voorontwerp met betrekking tot de schijnhuwelijken tot gevolg kunnen hebben.

Wat de door het openbaar ministerie te volgen procedure betreft, verwijst het amendement naar de artikelen 176 en volgende van het Burgerlijk Wetboek inzake de verzetsprocedure. Het verzet tegen een voorgenomen huwelijk is de eenzijdige rechtshandeling waardoor bepaalde personen de voltrekking van het huwelijk kunnen verhinderen door de ambtenaar van de burgerlijke stand formeel in kennis te stellen van het bestaan van een huwelijksbeletsel. Het verzet moet gebeuren door het doen betekenen van een gerechtsdeurwaardersexploot aan de ambtenaar van de burgerlijke stand en aan de aanstaande echtgenoten (artikelen 66 en 176 van het Burgerlijk Wetboek). Elke akte van verzet moet de redenen bevatten van het verzet, met andere woorden moet de huwelijksbeletsels aangeven waarop de verzetdoener zich steunt, en dit op straffe van nietigheid (artikel 176 van het Burgerlijk Wetboek). Indien de pleegvormen werden nageleefd, mag de ambtenaar van de burgerlijke stand het huwelijk niet sluiten vooraleer hem de opheffing van het verzet wordt ter hand gesteld (artikel 68 van het Burgerlijk Wetboek). Nadien is een vrijwillige of gerechtelijke opheffing van het verzet mogelijk.

Het amendement verwijst dus naar de artikelen 176 en volgende van het Burgerlijk Wetboek. *Quid* met de toepassing van de artikelen 66 en 67 van het Burgerlijk Wetboek ?

Artikel 66 van het Burgerlijk Wetboek bepaalt namelijk dat de akten van verzet tegen het huwelijk dienen te worden betekend aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar, volgens de akte van afkondiging, het huwelijk zal worden voltrokken. De ambtenaar van de burgerlijke stand maakt van elk verzet onverwijld beknopt melding in het register van de afkondigingen. Eveneens maakt hij, op de kant van de inschrijving van zodanig verzet, melding van de vonnissen of van de akten van opheffing waarvan een uitgifte hem is ter hand gesteld. *Quid* indien de ambtenaar van de burgerlijke stand geweigerd heeft het huwelijk af te kondigen ?

Het laatste lid van het amendement stelt dat de ambtenaar van de burgerlijke stand het huwelijk dient te voltrekken indien binnen de voorgeschreven termijn (2 maanden) geen verzet werd gedaan. *Quid* indien de ambtenaar van de burgerlijke stand heeft geweigerd af te kondigen ? Het kan toch onmogelijk de bedoeling zijn om in de door het amendement geviseerde gevallen de voltrekking van het huwelijk

dossier de mariage ne contient pas encore toutes les pièces requises.

En conclusion, il propose de disjoindre cette problématique de la présente proposition de loi pour la traiter de façon séparée et plus complète.

Mme de T'Serclaes fait observer que, contrairement à l'octroi de permis de séjour, les mariages blancs ne constituent pas nécessairement la méthode la plus utilisée pour acquérir la nationalité belge. Elle estime dès lors préférable de donner une base légale à la circulaire susvisée plutôt que d'étendre les compétences de l'officier de l'état civil.

M. Reynders précise que l'amendement en question ne vise qu'à préciser un certain nombre d'éléments de la circulaire. A cet égard, on peut se demander si l'opposition à un tel mariage ne peut être formée que par l'officier de l'état civil ou si elle peut également l'être par des citoyens.

Art. 3ter (nouveau)

Mme Herzet présente un amendement n° 7 (Doc. n° 1334/5), tendant à insérer un article 3ter.

M. Reynders précise, à cet égard, que l'objectif de cet amendement est de rendre obligatoire l'affichage ou le réaffichage des bans de mariage durant les dix jours qui précèdent la date arrêtée pour la célébration du mariage, ce qui constitue une garantie supplémentaire permettant à ceux qui ont à faire valoir quelque empêchement à ce mariage de se manifester auprès de l'officier d'état civil.

Le représentant du ministre fait observer qu'il existe déjà une obligation d'affichage, mais que l'amendement n° 7 vise essentiellement à fixer la publicité pendant les dix derniers jours de la période qui sépare les bans et la célébration du mariage.

Art. 4

Mme Van de Castele et *M. Borginon* présentent un amendement (n° 12, Doc. n° 1334/6) visant à remplacer le texte néerlandais de l'article 4 par une disposition fixant la date d'entrée en vigueur au premier jour du sixième mois qui suit celui de la publication au *Moniteur belge*.

M. Borginon et *Mme Van de Castele* présentent ensuite des amendements (n°s 83 et 84, Doc. n° 1334/10) visant à faire entrer la nouvelle procédure en vigueur à la date fixée par arrêté royal et au plus tôt le 1er janvier 2001 ou le 1er janvier 2000.

mogelijk te maken zonder dat de afkondiging ervan heeft plaatsgevonden, of wanneer het huwelijksdossier nog niet alle vereiste stukken bevat ?

Ter afronding stelt hij voor dat vraagstuk los te koppelen van het ter tafel liggende wetsvoorstel. Zo kan die zaak afzonderlijk en grondiger worden besproken.

Inzake de problematiek der schijnhuwelijken wijst *mevrouw de T'Serclaes* erop dat de schijnhuwelijken niet noodzakelijk de meest gebruikte methode vormen om de nationaliteit te verkrijgen in tegenstelling tot het toekennen van verblijfsvergunningen. Zij is dan ook eerder voorstander van het creëren van een wettelijke basis voor de voornoemde omzendbrief in plaats van de bevoegdheden van de ambtenaar van de burgerlijke stand uit te breiden.

De heer Reynders verduidelijkt dat het desbetreffende amendement enkel een verduidelijking is van een aantal elementen van de omzendbrief. In dit verband rijst de vraag of verzet tegen dergelijk huwelijk enkel door de ambtenaar van de burgerlijke stand of ook door burgers zou kunnen worden aangekend.

Art. 3ter (nieuw)

Mevrouw Herzet dient amendement n° 7 in (Stuk n° 1334/5) tot invoeging van een artikel 3ter in het wetsvoorstel.

De heer Reynders preciseert dienaangaande dat de bedoeling van dit amendement ligt in het verplicht aanplakken of heraanplakken van de huwelijksafkondiging gedurende de tien dagen voorafgaand aan de datum bepaald voor het voltrekken van het huwelijk, als een bijkomende waarborg om een eventueel beletsel bij de ambtenaar van de burgerlijke stand te kunnen melden.

De vertegenwoordiger van de minister wijst erop dat er thans reeds een aanplakkingsverplichting bestaat maar dat het amendement n° 7 vooral de publiciteit zeker wil stellen tijdens de laatste tien dagen van de periode tussen de afkondiging en de voltrekking van het huwelijk.

Art. 4

Mevrouw Van de Castele en *de heer Borginon* dienen amendement n° 12 in (Stuk n° 1334/6) tot vervanging van artikel 4 van het wetsvoorstel teneinde de datum van de inwerkingtreding op de eerste dag van de zesde maand na de bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad* te bepalen.

De heer Borginon en *mevrouw Van de Castele* dienen vervolgens de amendementen n°s 83 en 84 (Stuk n° 1334/10) in ertoe strekkend de nieuwe regeling in werking te laten treden op de bij koninklijk besluit bepaalde datum en ten vroegste op respectievelijk 1 januari 2001 of 1 januari 2000.

M. Borginon souligne que le gouvernement doit disposer du temps nécessaire pour élaborer les mesures d'accompagnement.

La nouvelle législation en matière de naturalisation ne peut en effet avoir pour effet de détériorer, à court terme, la situation des Flamands à Bruxelles.

Les amendements n°s 83 et 84 permettent de différer l'entrée en vigueur jusqu'à ce que l'on ait prévu des garanties en ce qui concerne la représentation des Flamands à Bruxelles.

L'amendement n° 84 reporte l'entrée en vigueur de la nouvelle procédure jusqu'après l'élection du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale, alors que l'amendement n° 83 vise à la reporter jusqu'après les élections communales d'octobre 2000.

Certains membres de partis flamands de la majorité affirment que des garanties seront prévues. L'intervenant se demande toutefois pourquoi il n'existe encore aucun texte à ce sujet.

M. Borginon n'est pas rassuré. Le report de l'entrée en vigueur au 1er janvier 2000 ou au 1er janvier 2001 devrait dès lors permettre d'éviter que les prochaines élections ne soient catastrophiques pour les Flamands de Bruxelles.

M. Laeremans appuie les amendements n°s 83 et 84 et rappelle la déclaration de M. Van Den Brande, ministre-président du gouvernement flamand, qui a souligné récemment que la simplification de la législation en matière de naturalisation était une bonne chose, mais en précisant qu'elle ne pouvait donner lieu à un assouplissement qui aurait pour effet de fausser les rapports de force au Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale.

Cela montre clairement que la préoccupation exprimée par le groupe de l'intervenant existe également dans les milieux CVP.

IV. — VOTES

Article 1er

L'article 1er est adopté par 12 voix contre une et une abstention.

Art. 2 et 3

Les sous-amendements n°s 95, 96, 97, 98, 100, 86 et 87 de M. Laeremans sont rejetés par 13 voix contre une.

Le sous-amendement n° 81 de M. Borginon est rejeté par 11 voix contre une et 2 abstentions.

Les sous-amendements n°s 88 et 99 de M. Laeremans sont rejetés par 13 voix contre une.

Le sous-amendement n° 82 de M. Borginon est rejeté par 11 voix contre une et 2 abstentions.

Volgens de heer Borginon moet de regering over voldoende tijd beschikken om de begeleidende maatregelen uit te werken.

De nieuwe nationaliteitswetgeving mag immers niet tot gevolg hebben dat op korte termijn de positie van de Vlamingen in Brussel verslechtert.

De amendementen n^{rs} 83 en 84 bieden de mogelijkheid de inwerkingtreding uit te stellen tot wanneer er in waarborgen voor de Vlaamse vertegenwoordiging in Brussel zal zijn voorzien.

Amendement n^r 84 stelt de nieuwe regeling uit tot na de verkiezing van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, terwijl amendement n^r 83 uitstel beoogt tot na de gemeenteraadsverkiezingen van oktober 2000.

Sommige leden van Vlaamse meerderheidspartijen beweren dat er waarborgen zullen komen. Maar de spreker vraagt zich af waarom tot op heden hieromtrent geen enkele tekst werd voorgelegd.

De heer Borginon is er niet gerust in. De inwerkingtreding uitstellen tot 1 januari 2000 of 1 januari 2001 moet derhalve kunnen voorkomen dat de eerstvolgende verkiezingen voor de Brusselse Vlamingen catastrofaal aflopen.

De heer Laeremans steunt de amendementen n^{rs} 83 en 84 en brengt de verklaring van de heer Van Den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, in herinnering. Deze heeft onlangs nog gesteld dat een vereenvoudiging van de naturalisatiewetgeving een goede zaak is, maar, zo voegde hij hieraan toe, het mag geen versoepeling betekenen die tot gevolg zou hebben dat men ook de verhoudingen in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad zou scheef-trekken.

Dit illustreert dat de bezorgdheid van zijn fractie ook leeft in CVP-kringen.

IV. — STEMMINGEN

Artikel 1

Artikel 1 wordt aangenomen met 12 tegen 1 stem en 1 onthouding.

Art. 2 en 3

De subamendementen n^{rs} 95, 96, 97, 98, 100, 86 en 87 van de heer Laeremans worden verworpen met 13 tegen 1 stem.

Subamendement n^r 81 van de heer Borginon wordt verworpen met 11 tegen 1 stem en 2 onthoudingen.

De subamendementen n^{rs} 88 en 99 van de heer Laeremans worden verworpen met 13 tegen 1 stem.

Subamendement n^r 82 van de heer Borginon wordt verworpen met 11 tegen 1 stem en 2 onthoudingen.

Le sous-amendement n° 89 de M. Laeremans est rejeté par 13 voix contre une.

Le sous-amendement n° 94 de M. Lozie est rejeté par 13 voix contre une.

Les sous-amendements n°s 90, 102, 91 et 92 de M. Laeremans sont rejetés par 13 voix contre une.

Le sous-amendement n° 93 de M. Laeremans est rejeté par 13 voix contre une.

Le sous-amendement n° 101 de M. Laeremans est rejeté par 14 voix contre une.

L'amendement n° 85 de M. Borginon et Mme Van de Castele a été déclaré irrecevable.

L'amendement n° 79 du gouvernement est adopté par 11 voix contre une et 3 abstentions et devient les articles 2 à 6 du texte adopté par la commission.

Les amendements n°s 2 à 6, 8 à 11, 13 à 78 et 80 deviennent par conséquent sans objet.

Art. 3bis (nouveau)

L'amendement n° 1 de MM. Vandenhaute, Eerdeken et Reynders visant à insérer un article 3bis (nouveau) est rejeté par 5 voix contre 4 et 4 abstentions.

Art. 3ter (nouveau)

L'amendement n° 7 de Mme Herzet visant à insérer un article 3ter (nouveau) est rejeté par 5 voix contre 2 et 5 abstentions.

Art. 4

L'amendement n° 12 de M. Borginon et Mme Van de Castele est rejeté par 11 voix et 3 abstentions.

L'amendement n° 83 de M. Borginon et Mme Van de Castele est rejeté par 12 voix contre une et deux abstentions.

L'amendement n° 84 de M. Borginon et Mme Van de Castele a été retiré.

L'article 4 est adopté par 11 voix contre 2 et 2 abstentions et devient l'article 7 du texte adopté par la commission.

*
* *

L'ensemble de la proposition n° 1334/1, telle qu'elle a été amendée, est adoptée par 11 voix contre une et 3 abstentions.

Subamendement n° 89 van de heer Laeremans wordt verworpen met 13 tegen 1 stem.

Subamendement n° 94 van de heer Lozie wordt verworpen met 13 tegen 1 stem.

De subamendementen n°s 90, 102, 91 en 92 van de heer Laeremans worden verworpen met 13 tegen 1 stem.

Subamendement n° 93 van de heer Laeremans wordt verworpen met 13 tegen 1 stem.

Subamendement n° 101 van de heer Laeremans wordt verworpen met 14 tegen 1 stem.

Amendement n° 85 van de heer Borginon en mevrouw Van de Castele werd onontvankelijk verklaard.

Amendement n° 79 van de regering wordt aangenomen met 11 tegen 1 stem en 3 onthoudingen en wordt de artikelen 2 tot 6 van de tekst aangenomen door de commissie.

De amendementen n°s 2 tot 6, 8 tot 11, 13 tot 78 en 80 zijn bijgevolg zonder voorwerp geworden.

Art. 3bis (nieuw)

Amendement n° 1 van de heren Vandenhaute, Eerdeken en Reynders tot invoeging van een artikel 3bis (nieuw) wordt verworpen met 5 tegen 4 stemmen en 4 onthoudingen.

Art. 3ter (nieuw)

Amendement n° 7 van mevrouw Herzet tot invoeging van een artikel 3ter (nieuw) wordt verworpen met 5 tegen 2 stemmen en 5 onthoudingen.

Art. 4

Amendement n° 12 van de heer Borginon en mevrouw Van de Castele wordt verworpen met 11 stemmen en 3 onthoudingen.

Amendement n° 83 van de heer Borginon en mevrouw Van de Castele wordt verworpen met 12 tegen 1 stem en 2 onthoudingen.

Amendement n° 84 van de heer Borginon en mevrouw Van de Castele werd ingetrokken.

Artikel 4 wordt aangenomen met 11 tegen 2 stemmen en 2 onthoudingen en wordt artikel 7 van de tekst aangenomen door de commissie.

*
* *

Het gehele wetsvoorstel n° 1334/1, zoals geamendeerd, wordt aangenomen met 11 tegen 1 stem en 3 onthoudingen.

Les propositions de loi jointes deviennent par conséquent sans objet.

Le rapporteur,

J. VANDEURZEN

Le président,

A. DUQUESNE

Dientengevolge vervallen de toegevoegde wetsvoorstellen.

De rapporteur,

J. VANDEURZEN

De voorzitter,

A. DUQUESNE

ANNEXE 1

**Avis de la commission des Naturalisations à la
commission de la Justice concernant les
propositions de loi relatives à la naturalisation
(lettre du Président de la commission de la Justice
du 7 mai 1998)**

La commission des naturalisations a examiné cette question le 12 mai 1998.

Remarque préliminaire : la commission estime que les naturalisations doivent rester de la compétence de la Chambre et non une décision réservée au pouvoir judiciaire ou à l'exécutif (Office des étrangers). La Chambre doit statuer en dernier ressort.

La commission est d'autre part d'avis que son rôle se limite à émettre un jugement sur la naturalisation et le fonctionnement de la procédure de naturalisation telles que prévues actuellement par la loi et qu'il appartient à la commission de la Justice d'examiner les différentes propositions de loi jointes relatives à la nationalité et au mariage.

Quant à la législation et la procédure en matière de naturalisation, la commission des Naturalisations a pris connaissance de l'évaluation chiffrée ci-jointe et formule les suggestions suivantes :

— communiquer la jurisprudence de la commission des Naturalisations à la commission de la Justice;

— optimiser l'informatisation du service des Naturalisations;

— raccourcir la période entre le vote de la naturalisation en séance plénière et la publication au *Moniteur belge*;

— demander le respect du délai de trois mois pour l'avis de l'Office des Etrangers;

— maintenir l'avis des parquets mais demander que ceux-ci uniformisent les enquêtes de police :

- vérification de la résidence effective;
- vérification de l'intégration :
- connaissance de la langue;
- relations avec la population belge;
- faits personnels :
- condamnations;
- instructions en cours;
- PV;
- dossiers à traiter par réunion de commission, il conviendrait d'augmenter l'effectif du service des Naturalisations.

CI. EERDEKENS

Président de la commission des Naturalisations

BIJLAGE 1

**Advies van de commissie voor de Naturalisaties
aan de commissie voor de Justitie betreffende de
wetsvoorstellen inzake naturalisatie
(brief van de voorzitter van de commissie voor de
Justitie van 7 mei 1998)**

De commissie voor de Naturalisaties heeft dit onderwerp behandeld op 12 mei 1998.

Voorafgaandelijke opmerking : de commissie is van oordeel dat de toekenning van de naturalisaties tot de bevoegdheid van de Kamer moet blijven behoren en geenszins een beslissing mag uitmaken noch van de rechterlijke noch van de uitvoerende macht (dienst Vreemdelingenzaken). De Kamer moet in laatste instantie beslissen.

Anderzijds meent de commissie dat haar rol zich ertoe beperkt een advies uit te brengen over de naturalisaties en over de werking van de thans bij wet bepaalde naturalisatieprocedure en zij meent tevens dat het de commissie voor de Justitie toekomt de diverse bijgevoegde wetsvoorstellen inzake de nationaliteit en het huwelijk te bespreken.

In verband met de wetgeving en de procedure inzake naturalisaties heeft de commissie kennis genomen van de bijgevoegde evaluatie (met de daarin opgenomen cijfergegevens) en ze doet daarbij een aantal suggesties, met name :

— de door de commissie voor de Naturalisaties gevolgde jurisprudentie aan de commissie voor de Justitie mee te delen;

— de informatisering van de dienst Naturalisaties te verbeteren;

— de termijn die verloopt tussen de stemming over de naturalisaties in plenaire vergadering enerzijds en de bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad* anderzijds, in te korten;

— te vragen dat de termijn van drie maanden waarbinnen de dienst Vreemdelingenzaken advies moet uitbrengen, wordt nageleefd;

— het advies van de parketten te behouden, maar te vragen dat de parketten de politie-onderzoeken eenvormig maken :

- onderzoek naar de daadwerkelijke verblijfplaats;
- onderzoek naar de integratie :
- kennis van de taal;
- contact met de Belgische bevolking;
- persoonsgebonden feiten :
- veroordelingen;
- lopende gerechtelijke onderzoeken;
- PV;
- mocht het nodig blijken per commissievergadering een groter aantal dossiers te behandelen, dan ware het aangewezen de personeelsformatie van de dienst Naturalisaties uit te breiden.

CI. EERDEKENS

Voorzitter van de commissie voor de Naturalisaties

JURISPRUDENCE DE LA COMMISSION DES NATURALISATIONS

Texte adopté par la commission du 29 avril 1997 ⁽¹⁾

Les demandes de naturalisation pour lesquelles les avis des autorités sont favorables ne sont pas soumises à la commission et sont considérées comme adoptées d'office.

Les autres demandes pour lesquelles un des avis au moins est défavorable ou celles contenant un élément particulier (exemple : demande de dispense de la condition de résidence), sont réparties entre les membres de la Commission, qui se prononcent individuellement sur chaque dossier.

La décision peut être :

- soit une acceptation;
- soit un ajournement, généralement d'un ou deux ans, suivi d'une enquête complémentaire;
- soit un rejet, les décisions de rejet étant soumises au président et ensuite communiquées à la commission 15 jours avant la réunion suivante pour confirmation.

*
* *

1. La commission a décidé de rejeter les demandes introduites par :

- a) des personnes condamnées en matière de :
 - trafic de drogue;
 - proxénétisme;
 - pédophilie;
 - délinquance grave (exemple : vol avec violences);

b) des personnes participant ou ayant participé à des groupements extrémistes (exemples : mouvements intégristes, terroristes, mafia, etc.);

c) — des étudiant(e)s étrangers/étrangères dont le séjour est limité à la durée des études, sauf ceux venus en Belgique il y a plus ou moins 10 ans, en suivant le cas échéant leurs parents faisant dans notre pays des études supérieures, ou ayant épousé un ou une Belge, ou ayant le cas échéant des enfants belges ou nés en Belgique ou qui peuvent être considérés comme des sommités scientifiques dans leur domaine si bien que leur naturalisation représenterait un enrichissement pour la Belgique, et vis-à-vis desquels tous les avis sont positifs (Parquet ou autre). Dans ces cas, il n'y a pas lieu de s'opposer à l'octroi de la naturalisation;

— des personnes dont le séjour est limité à la durée de leur mission (diplomates, personnel d'ambassade d'une autre nationalité que celle de l'ambassade);

d) bigamie; si le cas est douteux, il est soumis à la commission;

e) les requérant(e)s ayant conclu un mariage blanc;

f) les requérant(e)s dont la demande a été ajournée à plusieurs reprises sans qu'une amélioration soit constatée dans la volonté d'intégration.

2. La commission a décidé d'ajourner :

a) les demandes contenant plusieurs éléments concrets qui permettent de douter de la volonté réelle d'intégration

⁽¹⁾ Ce texte a été adapté (texte souligné) après les observations formulées par le président.

RECHTSPRAAK VAN DE COMMISSIE VOOR DE NATURALISATIES

Tekst aangenomen door de commissie op 29 april 1997 ⁽¹⁾

De naturalisatieaanvragen waarover de rechterlijke overheid gunstig heeft geadviseerd, worden niet aan de commissie voorgelegd en worden geacht van ambtswege te zijn goedgekeurd.

De andere aanvragen waarover ten minste één advies ongunstig is of die welke een bijzondere omstandigheid bevatten (bijvoorbeeld een verzoek tot vrijstelling van de verblijfsvoorwaarde), worden verdeeld onder de Commissieleden die zich individueel over elk dossier uitspreken.

De beslissing kan bestaan uit :

- ofwel een inwilliging;
- ofwel een verdaging, doorgaans met 1 of 2 jaar, gevolgd door een aanvullend onderzoek;
- ofwel een afwijzing, waarbij de beslissingen tot afwijzing aan de voorzitter worden voorgelegd en vervolgens 15 dagen vóór de volgende vergadering aan de commissie worden megedeeld ter bevestiging.

*
* *

1. De commissie heeft besloten de aanvragen af te wijzen die werden ingediend door :

- a) personen die veroordeeld werden wegens :
 - drugshandel;
 - proxenetisme;
 - pedofilie;
 - zware criminaliteit (bijvoorbeeld diefstal met geweld);

b) personen die deelnemen of hebben deelgenomen aan extremistische bewegingen (bijvoorbeeld integristische of terroristische bewegingen, mafia enz.);

c) — buitenlandse studenten wier verblijf beperkt is tot de duur van de studie, behalve diegene die hier plus minus 10 jaar geleden zijn toegekomen en die desgevallend hun ouders gevolgd zijn die hogere studies volgden, of die met een Belg of een Belgische gehuwd zijn, of die desgevallend kinderen hebben met de Belgische nationaliteit of in België geboren of die in hun vak als wetenschappelijke topfiguren kunnen beschouwd worden zodanig dat hun naturalisatie een verrijking voor België zou betekenen en voor dewelke alle adviezen gunstig zijn (Parket of andere). In deze gevallen bestaat er geen reden zich te verzetten tegen de toekenning van de naturalisatie;

— personen wier verblijf beperkt is tot de duur van hun opdracht (diplomaten, ambassadepersoneel van een andere nationaliteit dan deze van de ambassade);

d) bigamie; twijfelgevallen worden aan de commissie voorgelegd;

e) de verzoek(st)ers die een schijnhuwelijk hebben aangegaan;

f) de verzoek(st)ers waarvan de aanvraag verschillende malen werd verdaagd zonder dat een verbetering van de wil tot integratie werd waargenomen.

2. De commissie heeft besloten te verdagen :

a) de aanvragen die meerdere concrete gegevens bevatten op grond waarvan kan worden getwijfeld aan de reële

⁽¹⁾ Deze tekst werd aangepast (onderstreepte tekst) na de door de voorzitter geformuleerde opmerkingen.

du/de la requérant(e) : connaissance insuffisante d'une des langues nationales, pas ou peu de contacts avec des ressortissants belges, désintéret pour sa demande, motivation essentielle d'obtenir des allocations sociales, ...;

b) les demandes de personnes condamnées ou ayant fait l'objet d'informations judiciaires ou de procès-verbaux et ne tombant pas sous la catégorie 1. Dans certains cas et si les faits ne sont pas effaçables, la demande est ajournée jusqu'à réhabilitation.

En ce qui concerne les infractions de roulage, la demande ne sera ajournée que si les faits sont récents et suffisamment graves (défaut d'assurance, délit de fuite, alcoolémie au volant) ou répétés sur une courte période.

3. Les objections du parquet relatives au service militaire éludé ne sont plus retenues comme cause d'ajournement, ni le fait d'être au chômage ou invalide, ni le fait de ne pas avoir terminé ses études et obtenu un diplôme.

Il convient cependant d'examiner si le requérant cherche à travailler et n'émarge pas depuis le début de son séjour au CPAS ou au chômage sans que cela ne soit une cause d'exclusion.

4. Le fait de conserver les pratiques religieuses de son pays d'origine ne constitue pas un obstacle à l'intégration. Par contre, la participation à des mouvements intégristes, terroristes, intolérants et hostiles à l'intégration et à la société occidentale constitue une manifestation de non intégration et entraîne le rejet de la demande.

La conservation par le/la requérant(e) des coutumes de son pays d'origine, notamment les coutumes vestimentaires (djellabah, foulard, ...) doit s'apprécier dans un contexte plus large et peut être un critère parmi d'autres (volonté d'intégration intellectuelle, respect des valeurs démocratiques) pour juger de la volonté d'intégration.

5. Activités politiques

Le fait de s'intéresser aux problèmes politiques de son pays d'origine (exemples : le Kosovo, les Kurdes) ne constitue pas non plus un obstacle à l'intégration étant entendu que cela ne peut impliquer la participation à des mouvements terroristes ou à des mouvements politiques intolérants et hostiles à l'intégration et à la société occidentale, qui constitue également une manifestation de non intégration.

6. L'assimilation de la condition de résidence est accordée si le/la requérant(e) prouve qu'il/elle a pendant la durée requise des attaches véritables avec la Belgique.

Il s'agit :

— soit de personnes résidant à l'étranger et dont un des parents ou grands-parents est de nationalité belge;

— soit de personnes ayant résidé en Belgique pendant la durée requise et n'y résidant plus pour des raisons familiales ou professionnelles;

— soit de personnes ne résidant pas encore en Belgique depuis la durée requise mais ayant eu auparavant des attaches véritables avec la Belgique.

intégratiebereidheid van de verzoeker/verzoekster : onvoldoende kennis van een van de landstalen, weinig of geen contacten met Belgische onderdanen, gebrek aan belangstelling voor de aanvraag, het verkrijgen van sociale uitkeringen als eerste beweegredenen, ...;

b) de aanvragen van personen die werden veroordeeld of tegen wie een gerechtelijk onderzoek loopt of een proces-verbaal werd opgemaakt en die niet onder categorie 1 vallen. In sommige gevallen en indien de feiten niet uitwisbaar zijn, wordt de behandeling van de aanvraag verdaagd tot de rehabilitatie.

Wat de verkeersovertredingen betreft, zal de aanvraag slechts verdaagd worden indien de feiten ernstig genoeg (geen verzekering, vluchtmisdrijf, dronkenschap aan het stuur) en van recente datum zijn of wanneer ze zich op een korte periode herhalen.

3. De bezwaren van het parket in verband met het ontlopen van de militaire dienstplicht, de werkloosheid of de invaliditeit, of het feit dat men de studies niet beëindigd heeft en een diploma behaald.

Er dient evenwel te worden onderzocht of de verzoeker werkzoekend is en niet sinds het begin van zijn verblijf aangewezen bleef op OCMW-steun of werkloosheidsuitkeringen (dit is evenwel geen reden tot uitsluiting).

4. Het feit dat men de godsdienstpraktijk uit zijn land van herkomst behoudt, staat integratie niet in de weg. De deelname aan onverdraagzame fundamentalistische en terroristische bewegingen die integratie en de westerse samenleving vijandig gezind zijn, is daarentegen een uiting van een gebrek aan integratiebereidheid en leidt tot afwijzing van de aanvraag.

Het behoud door verzoeker of verzoekster van gewoonten uit het land van herkomst, onder andere de vestimentaire gewoonten (djellabah, hoofddoek ...) moet in een bredere context beoordeeld worden en kan een criterium tussen andere zijn (intellectuele integratiewil, respect voor de democratische waarden) om over de integratiewil te beoordelen.

5. Politieke activiteiten

Belangstelling voor de politieke problemen van het land van herkomst (bijvoorbeeld Kosovo, de Koerden) is evenmin een beletsel voor integratie, op voorwaarde dat zulks niet leidt tot deelname aan terroristische bewegingen of aan onverdraagzame politieke bewegingen die integratie en de westerse samenleving vijandig zijn, wat eveneens een uiting is van een gebrek aan integratiebereidheid.

6. De gelijkstelling van de verblijfsvoorwaarde wordt toegestaan als de aanvrager/aanvraagster bewijst dat hij/zij voor de vereiste duur door een werkelijke band met België is verbonden.

Het betreft :

— ofwel personen die in het buitenland verblijven en van wie één van de ouders of de grootouders de Belgische nationaliteit heeft;

— ofwel personen die voor de vereiste duur in België hebben verbleven en er om familiale of beroepsredenen niet meer verblijven;

— of nog, personen die nog niet in België verblijven, maar voordien door een werkelijke band met België verbonden zijn geweest.

Proposition de Questionnaire de naturalisation

1. Résidence

La résidence du requérant à l'adresse indiquée est-elle effective ?

2. Volonté d'intégration du requérant dans la communauté belge

a) Parle-t-il au moins une des langues nationales ?

	Pas du tout	Difficilement	suffisamment	Couramment
Français				
Néerlandais				
Allemand				

b) Attitude vis-à-vis de la société

- b.1) Ecoute-t-il de temps en temps : a. un programme radio belge ?
b. un programme radio européen ?

Si oui, peut-il/elle donner des exemples de chaînes ?

- b.2) Suit-t-il de temps en temps un programme émis par : a. une chaîne de télévision en Belgique ?
b. une chaîne de télévision européenne ?

Si oui, peut-il/elle donner des exemples de chaînes ou d'émissions ?

- b.3) Lit-il de temps en temps : a. un quotidien ou un périodique belge ?
b. un quotidien ou un périodique européen ?

Si oui, peut-il/elle donner des exemples de quotidiens ou de revues ?

- b.4) Est-il membre d'une association, d'un club, ... ?
Si oui, quel type d'association, de club ?
Participe-t-il aux activités d'une association, d'un club, d'un groupement ... ?
Si oui, quels types d'activités ?

- b.5) A-t-il des activités, hobbies, qui lui permettent d'avoir des contacts sociaux au cours desquels il rencontre des Belges ? Si oui, lesquels ?

c) Si le requérant a des enfants en âge scolaire, :

Le requérant a-t-il des enfants en âge scolaire ?

Oui – non

Age des enfants :

- c.1) Le requérant prend-il de temps en temps contact avec les autorités scolaires (professeurs, direction, ...) au sujet de la scolarité de ses enfants ?
- c.2) Trouve-t-il normal que ses enfants participent à des activités parascolaires ou extra-scolaires ? Si oui, lesquelles ?

d) Le requérant peut-il, le cas échéant et à titre complémentaire, fournir des éléments qui plaident, selon lui, en faveur de sa volonté d'intégration ?

1. Verblijfplaats

2. Wil tot integratie van de aanvrager in de Belgische maatschappij

	Helemaal niet	Moeizaam	voldoende	vlot
Nederlands				
Frans				
Duits				